NOTICES
OF
ŚAṄSKRIT MANUSCRIPTS

Sharada Oriental Series No. 1 : XIV

NOTICES
OF
SANSKRIT MANUSCRIPTS

Vol. XIV

RAJA RAJENDRALALA MITRA
MM. HARAPRASADA SASTRI

Biographical Sketches
SATKARI MUKHOPADHYAYA

Sharada Prakashan
DELHI-110052
1990

First Published : 1871 – 1911
Reprinted : 1990
ISBN : 81-85320-11-X (Set)

Published by :
SHARADA PRAKASHAN
E-239, Shastri Nagar,
DELHI - 110052, Ph: 7231820

Printed at :
NEW GIAN OFFSET PRINTERS
495, D.D.A. Complex, Shahzada Bagh,
Inderlok, DELHI - 110035

PREFACE

There are altogether 366 MSS. described in this volume. The MSS. were examined in various parts of Bengal and in Benares. A new feature of this volume is the description of a large number of Jaina MSS. An analysis of the contents, arranged according to subject-matter, is given below.

The Vedas. The Vedic works in this volume are mostly liturgical. There are, however, commentaries by Sayan (1) on the Uttaragrantha of the Sāmavedasaṃhitā and (2) on the Sāmavidhāna Brāhmaṇa. The value of the MSS. is enhanced by the fact that they belong to the collection of Pandit Govinda Bhaṭṭa Solapurkar, a well-known Vedic scholar of Benares. (3) Devatā-brahmaṇabhāṣya is a commentary on the Devatā-brāhmaṇa or Devatādhyāya, the fifth brāhmaṇa of the Sāmaveda.

Slaughter of animals for sacrificial purpose was a common practice in ancient India. But with the spread of Buddhistic and Vaishnava ideas, slaughter of animals was regarded as sinful, and instead of living animals, a section of the Brahmins began to sacrifice animals made of flour. Piṣṭapaśukhaṇḍanam by Tīkākāra Śarmā, the son of Garjara Bhaṭṭa, a worshiper of Kālī, shows the futility of the practice. The author combats the theories of the Vaiṣṇavas of the Mādhva sect. Piṣṭapaśu-Khaṇḍanavakyartha-dīpikā, by Rakṣapāla, is a commentary on the above. Piṣṭapaśu-pratipādaka-Vidhivākya-prakaraṇam is a treatise current among the Mādhva sect. It attempts to find out injunctions from the Vedas against the killing of living animals and for sacrificing their images. Piṣṭapaśūjjīvanam, by Tumbara, the disciple of Timāji Raghunātha, refutes the theories of the Mādhvas in the matter of sacrificing objects shaped as animals. The writer speaks of Mādhvas as treading the wrong path--Unmārga.

The Rudrādhyāya of the White yajurveda is extensively used upto the present day by the followers of that Veda. They think that the Rudra praised in these chapters is the terrific deity Rudra of the tantras; so the Rudra worship is a curious medley of Vedic and Tantric rites. An illustration of this will be found in the Rudrapaddhati, by Viśvanātha, the son of Śambhudeva, and the younger brother of Rāmadeva.

The pronunciation from the Saṃhitā to the Brāhmaṇa is so marked that it attracted the attention of scholars at a very early age. There is a short work entitled Bhasikasutra. The Bhāṣikasūtra-vyākhyā, by Ananta Bhaṭṭa, is a commentary on that ancient work.

It is well-known that the sacred fireplaces and sacrificial sheds engaged the attention of the writers of the Kalpasūtras, and the later authorities have written many special treatises on these subjects.

Kuṇḍakalpadruma, by Mādhava, composed in 1712, Vikrama Saṃvat, and 1533 saka, *i.e.*, 1658 A.D., is noted for accuracy of mathematical calculations. It has been printed in the Kuṇḍagranthaviṃsati.

Kuṇḍamaṇḍapavidhanam treats of sacred fireplaces and sacrificial sheds of the followers of the Atharvaveda only.

The sacrificial altars of the Vedic age had a variety of shapes and considerable geometrical skill was necessary in the construction of these altars. This also engaged the attention of the early writers of the Kalpasūtras. The portion of these sutras treating of the construction of altars are known as Śulvasūtras. Kātyāyana has a special treatise on them. Āpastamba, Baudhāyana and Mānava Sūtras have chapters allotted to them. A follower of the Āpastamba Śākhā, named Ārya Mādhava, performed many sacrifices and found it difficult to collect from the Bhāṣyas and other commentaries all that was said about altars. So he, son of Sundararāja, prepared a special treatise entitled Śulvapradipavivaraṇam. It is complete in six chapters called Paṭalas.

Mayūreśa Upadhyāya, the son of Puruṣottama, and the grandson of Gopāla, surnamed Dūpanamogha, belonging to the Maudgalya Gotra, wrote a commentary on a work on the formation of altars, entitled Vedipaddhati-ṭīkā. The work commented upon seems to be Vedipaddhati, and the colophon makes it probable that the commentator was also the author of the work.

Before the compilation of a comprehensive work on Grammar by Pāṇini, the Brahmins resorted to various shifts to preserve the purity of the pronunciation and grammatical construction of the Vedas. They sometimes counted words ending in particular letters, Visargas, Anusvāras and so on. They counted the number of compound words and words of peculiar construction, and embodied the result of their counting in the form of books to be memorised. One such work is described in this volume entitled Caturjñānam, *viz.*, the knowledge of four things : (1) Visarga Sandhi; (2) Sandhis resulting in diphthongs;(3) words ending in the letter *N;* and (4) the distinction of simple and compound words, throughout the whole Ṛgveda. The extent of the work is 600 slokas. See p. *jai* preface to the Nirukta edited by Acharya Satyavrata Sāmaśramī.

The rest of the works on this subject are liturgical, *e.g.*, Cayanaprayoga, on the kindling of sacred-fire; Pākatantra - kuśaṇḍikāprayoga, on the use of ordinary 'Homa' in sacrificial cooking; Taittriya-homa-paddhati on homa according to the black Yajurveda; Yajmāna-patny-anyatara-sannidhāne Darśapauṇamās-prayoga on the question how the fortnightly ceremonies of those who keep up the sacred fire throughout their lives are to be performed in the absence of either of the householder or of his wife; Ṛgvedīya śrāddha-prayoga treats of the performance of the Srāddha ceremony by the followers of the Ṛgveda; Samantraka-yajurvedi-grahayāga-agnisthāpana-vidhi treats of the kindling of fire for the purpose of propitiating the planets by the followers of the Yajurveda; Āhitagnerdāhāgni-nirṇaya deals with the question of the kind of sacrificial fire by which the dead body of a sagmika brāhmaṇa is to be burnt;Āpastamba-sūtroka saṃskara-prayoga treats of sacraments according to the sūtras of Āpastamba; Apatnikadharaagihotrādinirṇaya

treats of Agnihotra by one who has no wife; Sāgnikāpastambadāhavidhi treats of the cremation of Sāgnika brāhmaṇas according to Āpastamba;Sāmavedīya-Saṃskāra-vidhi treats of the sacraments of the professors of the Sāmaveda. Vrātya-stoma-paddhati treats of the process of admitting into the caste system those who have lost their caste by the non-observance of the essential ceremonies. The work was composed by Madhavācārya, who obtained his livelihood from Balarāma of Benares. The Vrātyastoma was a potent machinery in the hands of the Brahmins for giving powerful warriors and chiefs the status of a kṣatriya.

Śrautopayogikārikā contains a number of anonymous couplets helpful to the performances of Śrauta sacrifices.

The Pavamāna sacrifice is the modification of the Paurnamāsa of full-moon sacrifice of those Brahmans who keep up a sacred fire.

Pavamānayantra treats of the invocation of gods and placing them in the sacred shed.

Pavamānanyāsa treats of protecting the person of the worshipper by placing different letters of the Pavamāna mantra in different parts of the body.

Saṃhitā-sūtra, in 150 slokas, appears to be a short work on pronunciation and sandhi. This is a different work from that described by Weber in his Berlin Catalogue.

Mūlyādhyāyavivaraṇam appears to be an amplification by Kāmadeva Dīkṣita in anustubh verses of the pariśiṣṭa entitled Mūlyādhyāya, belonging most probably to the Kāṇva śākhā of the white Yajurveda. It treats of the prices of objects to be used in vedic sacrifices.

Upaniṣads. Advaya-tārakopaniṣat treats the process of perceiving the "self" by means of yoga.

Avadhutopanisat or rightly Turīyātita Avadhūtopaniṣat seems to develop a higher stage of yogi's progress towards liberation than contemplated in the work of the same name described by Eggeling. It, in fact, concerns itself with the last stage of progress.

Number 23 contains a Bhāṣya commentary on the Atharvaṇopaniṣat, unknown to Aufrecht, by Ānandatīrtha, the founder of the Mādhva sect.

Number 97 and 98 contain description of two Bhāṣyas on the well-known Chāndogyopaniṣat, (1) by Anandatīrtha, and (2) by Sāyana.

Number 168 contain a Bhasya by Vidyāraṇya Muni on the Paramahaṃsopaniṣat, which treats of the renunciation of the world for the acquisition of true knowledge, and which begins with the words *atha yoginām* etc.

Number 196, Bahvṛcopaniṣat, is the same as Eggeling No. 132 B.

Bilvopaniṣat, No. 271, on the subject of worshiping Śiva by means of leaves of the Bilva tree, appears to have never been described before.

Vaiśvānaropaniṣat, No. 289, is a brand new discovery.

Śukarahasyopaniṣat, 304, appears to be an interlocution between Vyasa and Suka, and the subject seems to be the mystery of the world.

Number 317 is a Vivaraṇa commentary by Śaṃkarabhagavat on the Sihitopaniṣat or what is called the Aitareya or Bahvṛcopaniṣat. See Eggeling, P. 117, No. 12. This is not a commentary on the Bahvrcopanisat mentioned above, which begins differently.

Gopālottaratāpanivivṛti is a commentary written in the interests of the followers of Caitanya by four great divines of the sect:

Viśveśvara, Janārdana Bhaṭṭa, Prabodhyati and Jīva Gosvāmī, the last of whom seems to have edited the work.

Smṛti. Āpastamba's Kalpasūtras are represented in this volume by eight works, Nos. 25-30, 149 and 254. The first is anonymous; it is a collection of couplets on the domestic by Apastamba; the second is composed by Yopana Bhaṭṭa, an inhabitant of the Àndhra country; the third is a liturgical work on the same by an inhabitant of Tālabṛnta; the fourth is by Govardhana Bhatta, who was surnamed Kavimaṇḍana, the decorator of poets; it treats of the daily duties of Brhmins; the fifth is by Haradatta and on the exposition of Dharmasūtras; the sixth is by Siṃha Bhaṭṭa on the peculiar process of performing sacraments according to Āpastamba; the seventh is by Dhūrtasvāmi, but unfortunately, it proceeds upto the 6th patala of the 11th Praśna, relating to demostic rites.

Rāmāgnicit commonly called Ramandara, wrote a commentary on the bhāṣya of Dhūrtasvāmī, on the Āpastamba śrauta sūtras. The MS. described in this volume contains the 9th Praśna only, that on the expiations.

Pitṛmedha Sūtra speaks of the last rites, *i.e.*, cremation of father. The work is attributed to Bharadvāja.

Hārītasmṛti is the same as the Bṛddha- Hārītasaṃhitā in the Calcutta collection of Smṛtis. Hārīta is one of the recognised twenty Smṛti authors of the Hindus. But the Vaiṣṇavas of later times have added to his work a complete system of rituals of their own. In the colophon the work is ascribed as the Viśiṣṭa-Dharmaśāstra or a Smṛti work current among the the followers of Rāmānuja.

Smṛti-bhūṣaṇa, by Koneri Bhaṭṭa, is a complete digest of Vaiṣṇava rituals of the Mādhva sect. The author's Guru, Keśavārya, made an extensive compilation entitled Sārasaṅgraha. The author makes an abstract of his *guru's* work and describes himself as descendant of Padmanābha.

Kṛṣṇāmṛta-mahārṇava and not Kṛṣṇa Karṇāmṛta-mahārnava, Aufrecht says, in an original work by the founder of

the Mādhva-sect, treating of the conduct of the followers of that sect.

Padyamālā, by Jayatirtha, treats of the worship of Hari according to the rituals of the Mādhva sect.

Viṣṇutattvaprakāśa, by Vanamālī, who lived at a place 12 miles to the east of Vṛndāvana, is a work on Smṛti for the use of the Vaiṣṇavas of the Mādhva sect.

Viṣṇutattva-vinirṇaya, by the founder of the sect, and its commentary, called Ṭīkā-vinirṇaya, are to be found in this volume.

Smṛtyarthasāgara, Nos. 859 and 860, by Mallāri Nṛsiṃhācārya, the first treating of Kāla and the second of Āhṇika. This also is a standard work of the Mādhva sect.

Rājadharma Kaustubha is part of the Smṛti Kaustubha, compiled by Anantadeva, the son of Āpodeva, under the patronage of Baj Bahadur of Malwa.

Tithyarkaprakāśa, by Divākara, of the Bhāradvāja family of Benares. His father was Mahādeva, and his mother, Bālā, the great-grand-daughter of Bhaṭṭa Nārāyaṇa of the Kauśika gotra, who settled at Benares shortly after the downfall of the Nizām Shāhi dynasty of Ahmednagar. The author's son, Vaidyanātha, prepared an index to this work. See No. 132.

Durgotsavaviveka, by Śrīnātha Ācāryacūḍā-maṇi, is unknown to Aüfrecht. It is based on Kālaviveka of Jīmūta vāhana.

Nirṇaya-sindhu is a well-known compilation of Smṛti by Kamalākara Bhaṭṭa, made in the early part of the seventeenth century. No. 158 is a description of a commentary on it by Kṛṣṇa Bhaṭṭa, entitled Ratnamālā.

Divyānuṣṭhānapaddhati, by Bhaṭṭa Nārāyaṇa, the son of Bhaṭṭa Rāmeśvara, treats of the administration of various forms of oaths current in India.

Dattakavidhi, and Putraparigrahavidhi, are two works on adoption, described in this volume. The first is by

Vācaspati Miśra, and, therefore, of some importance, and the second is anonymous.

Prayogasāra, complete in two Nos. 191 and 192, appears to be a new work, for Aüfrecht mentions many works of the same name, none of which agree with it.

Numbers 228 and 229 treat of the Smṛtis of the Mādhva sect. The first explains the mantras, and second the method of worship.

In modern times, MSS. being rare, the paṇḍits of Bengal cannot and do not study many works on the same subject, but they indulge to a very great extent in dialectical disputations on technical terms of Smṛti. Two such works have been described in this volume, *viz.*, Vivāha-vādārtha, and Śrāddha-vādārtha.

The seven Pākayajñas are treated of in three books, Saptasaṃsthā-prayoga, Saptapāka-saṃsthā-prayoga, and Prayogaratnīya Sapta-saṃsthā prayoga; the first is by Ananta Dīkṣita, the son of Viśvanātha Yajñopavīta; the second is by Viśvanātha, born of a family famous for their proficiency in Smṛti, and the third is by Nārāyaṇa Bhaṭṭa, the famous son of Rāmeśvara.

The consecration of the images of gods is represented by two works, No. 384 by Vāsudeva, and 385 by Mādhavācārya. The consecration of the image of Hanumān is represented in No. 362.

There are two works on Sthālīpāka: Nos. 356 and 357. The last is by Kamalākara.

When the study of Smṛti became very elaborate, works were written for the use of non-experts, in the form of collections of Vyavasthās or expert-opinions. The present volume contains two such works, being Nos. 291 and 292; one is by Aniruddha and the other by Rāmanātha. They contain expert opinions on all subjects treated of in ordinary Smṛti works, in fact all subjects in which lay-Hindus might ask questions to learned brāhmiṇs.

Sāpiṇḍa-kalpa-latikā, by Sadāśiva, whose other name

was Āpodeva, whose father's name was Śrīpati, and whose grandfather's name was Nīlakaṇṭha, and who lived at Devālayapura, is an useful work. It gives in 86 verses a list of all kindreds who participate in the same funeral cake.

Kurukṣetramāhātmya is a compilation of the religious rites peculiar to Kurukṣetra. The author appears to be Harigiri, who derived his knowledge of the holy places at Kurukṣetra and the rites to be performed there, from Rāmacandra Sarasvatī. The work is written in modern Naiyāyika style, as it defines a pilgrim—Saṃyatendriyatve sati tīrthābhigamanakāmaḥ.

Vratodyāpanopayogīpadārtha-nirṇaya treats of the articles used in the concluding ceremony of a Vrata, which is performed at stated intervals for several years.

Rāmānuja-mata-khaṇḍaṇam is a refutation of the theories of Rāmānuja, in the interests of the followers of Smṛti.

Avadhūtāśrama is an anonymous work, giving the denominations of various classes of Sannyāsīs and their respective duties. The householders are enjoined to serve these Sannyāsīs as the supreme God, and thereby gain all the merit of charity, pilgrimage, fast and austerity.

Mukticintāmaṇi, by Gajapati Puruṣottama-deva, a king of Orissa, treats of the religious duties on pilgrimage at Purī. It is a compilation from various sources and has been printed and published from Orissa.

Grammar.—The Kātantra system of grammar is represented in this volume by three works; the first is Padāvalī, the second is the Kātantra Pañjī-vyākhyā, a commentary by Rāmakṛṣṇa on the Pañjī by Trilocana Dāsa; and the third is the Kalāpa Vyākaraṇotpatti prastāva. The last gives the following history of the composition of the work.

King Śālivāhana, one of the rulers of the Andhra dynasty, was a Dravidian by race. He had many wives of diverse races. Once on a time he was sporting with his wives in a tank, and throwing water at them. One of the

queens, apparently of Aryan origin, told him, "Modakaṃ dehi," *i.e.*, do not sprinkle me with water. The king without understanding her, sent for some balls of sweetmeat and presented them to her. The queen railed at him for his want of knowledge of Sanskrit, and the humiliated king made up his mind to study that language and requested Sarvavarmācārya to teach him grammar within as short a time as possible. The Ācārya in this extremity worshipped Śiva and got the sūtras from the tail of the peacock belonging to Kārttika. As the peacock's tail is known as Kalāpa, the book was called Kalāpa. It is called Kātantra because it was for a long time the shortest grammar in Sanskrit.

The Saṃkṣipta-sāra school is represented by six works, from Nos. 318 to 323. Of these Nos. 319 and 320 are by Vaṃśīvadana, a celebrated writer of this school; Nos. 321 and 322 by Gopāla Cakravarttī, and No. 323 by Rāmeśvara Tarkālaṅkāra.

There are two works on Śikṣā described in this volume; one is a commentary on the Pāṇinīya Śikṣā and the other is a commentary on Piṅgala's Śikṣā, which is based on Pāṇini. The names of the commentators in both cases are absent. The commentator on Piṅgala's Śikṣā says that he has written a commentary on the celebrated Chandah Sūtras of Piṅgala.

Pāṇini's grammar is represented in this collection by three works: (1) Pūrva-pakṣa-samādhānam by Horila; (2) Siddhānta-kaumudī-vilāsa by Bhāskara; and (3) Jñāpakasamuccaya or a collection of Jñāpakas or indications of general principles from the use of redundant words in the Sūtras, by Puruṣottamadeva, whose commentary on the Paribhāṣā is well known.

The Saupadma school is represented in this volume by two works, (1) Supadma-Ṭīkā by Rāmaśaṅkara Tarkapañcānana, and (2) Supadma-makaranda-prakāśa by Viṣṇu Miśra.

The Sārasvata system has been represented in three

works. Raghunātha, the son of Vināyaka, an inhabitant of Hāṭakeśapura, wrote a commentary on the Sarasvatī sūtras entitled Laghubhāṣya. There are two MSS. of this Bhāṣya in this collection, yet it is not complete.

Sārasvata bhāṣyam, by Rāmanārāyaṇa Śarmā, is a new commentary on the above Sūtras.

Siddhānta candrikā Vyākhyā, by Lokeśakara, the son of Kṣemaṅkara, was completed in samvat 1741, *i.e.*, 1685 A.D.

Purāṇa.—Vināyaka-māhātmya, also called Gaṇeśa Māhātmya, has been noticed in pp. 1844–45 of the India Office Catalogue. But the opening verse of the present MS. differs from that in the India Office, and the number of chapters are twenty-four in the India Office MS., while the codex under notice contains twenty-two chapters only.

Gopīpremāmṛta forms a part of the Ādityapurāṇa according to Ulwar No. 785, but, according to No. 81, it forms a part of the Āgamapurāṇa. It is an interlocution between Arjuna and Kṛṣṇa and written in imitation of the Bhagavatgītā.

Caṇḍīvādārthamālā is a work on modern dialectics applied to the elucidation of the text of the Devīmāhātmya.

Janmarahasya from the Bhaviṣypurāṇa is an interlocution between Kṛṣṇa and Nārada, on the various Avatāras of Kṛṣṇa, stress being given to the Kṛṣṇa incarnation.

Mahālakṣmīvratakathā, is the same work as Sanskrit College Catalogue 2. 512, the only difference being that here it has been said to be from the Bhaviṣyapurāṇa, instead of from the Bhaviṣyottara.

Brahmakhaṇḍa, belonging to the Bhaviṣyapurāṇa, gives in the prophetic tone a topographical description of Bengal and the surrounding countries. The topography is very recent as it describes Jessore, Burdwan, Candradvīpa, etc.

Jñānacandrodaya, otherwise called Mahābhārata Sāra, was compiled at Benares by Rāmacandra, a Brāhmaṇa. He makes his obeisance to the goddess Mahākālī consecrated by Rāṇi Bhavānī, a powerful Zemindar of Natore, and a

contemporary of Lord Clive. It treats of moral and religious topics culled from the Mahābhārata.

Sītākavaca is an amulet from the Brahmāṇḍapurāṇa. It forms part of an interlocution between Dharaṇī and Śeṣa.

Asura-Khaṇḍa forms a part of the Śaṅkarasaṃhitā of the Skandapurāṇa. It is complete in fifteen chapters. Aüfrecht makes it a part of Saurasaṃhitā. It describes the adventures of Tāraka, the lion-faced demon.

Ayodhyā-Khaṇḍa, a part of the Skandapurāṇa, is complete in ten Adhyāyas. It was spoken at a great sacrifice at Kurukṣetra, by Rāma. The description of Ayodhyā comes in the last chapter.

Dvārakā-Khaṇḍa is a misprint for Dvārakāmāhātmya, a part of the Prahlādasaṃhitā of the Skandapurāṇa. The present MS. appears to be complete in 46 chapters, while those in the Bodleian Library and India Office have 34 chapters only. The Calcutta Sanskrit College MS., though it professes to be the same as this, appears to be a very different work.

Śaṅkarasaṃhitā is a part of the Skandapurāṇa. No. 297 is a MS. of the Sambhavakāṇḍa of the Śivarahasyakhaṇḍa of that Saṃhitā. It is complete in fifty chapters. It deals with the story of Tāraka and the birth of the war-god.

Bhūkhaṇḍa is a part of the Skandapurāṇa. The MS. is complete in twenty-four chapters. The colophon says: "Iti Śrīskandapurāṇe Bhūkhaṇḍe Śambhala-grāma-māhātmya" though Śambhalagrāma has been treated of only in the first three chapters.

Vīramāhendrakāṇḍa forms a part of the Śivarahasya khaṇḍa of the Śaṅkarasaṁhitā of the Skandapurāṇa. It is complete in seven chapters.

An incomplete copy of the Setumāhātmya from the Skandapurāṇa contains 35 chapters. For the complete work containing 52 chapters, see India Office Catalogue, pp. 1380-31.

Ṛṣabhagītā is a panegyric upon Ṛṣabha, a Ṛṣi, who is called here the 8th incarnation of Viṣṇu.

Mokṣopāya appears to be an old and dilapidated copy of the Yogavāśiṣṭha Rāmāyaṇa. In the colophons it is called :—

Iti Vālmīkīye Mokṣopāye . . and sometimes ItiMokṣo pāye.

Vedastuti-bhāvārthadīpikādīpanaṃ, by Rādhāramaṇa, Dāsa, a follower of Caitanya. In the tenth skandha of the Bhāgavatapurāṇa there is a hymn entitled Śrutistuti or Veda-stuti. Śrīdharasvāmī commented on the whole of the Bhāgavata, and his commentary is known as the Bhāvārtha Dīpikā. The present work is a commentary on the Bhāvārtha dīpikā on the Śrutistuti hymn.

Rādhāṣṭamīvratakathā is a part of the Bhaviṣyottara-Purāṇa. It is an interlocution between Kṛṣṇa and Nārada.

Rādhāṣṭamīpūjāvidhiḥ and Rādhikājanmarahasyaṃ, Nos. 249 and 252, are both from the Brahmavaivarttapurāṇa.

Rāmarakṣāstotra, the extent of which is 146 ślokas only, is commonly styled Mantrarāmāyaṇa. Portions of it are written in Vedic style. The MS. has been noticed in No. 215. It is commented upon by Nīlakaṇṭha, the son of Govindaśūri of the Caturdhara family of Benares. The commentary is called Mantrarahasyaprakāśika noticed in No. 216.

Similarly there is a work called Mantra-kāśī-khaṇḍa, a commentary on which by the same Nīlakaṇṭha is noticed in No. 213. Both the texts were restored by the commentator himself.

There are two new commentaries on the Devīmāhātmya unknown to Aüfrecht; one is by Kevala and the other by Mādhava Śarmā. The last was composed in 1531 Śaka.

Nāgojībhaṭṭa wrote a commentary on the same work, and along with it he wrote a short treatise on the method of using the Devīmāhātmya, under the title of Saptaśati-prayoga, which is noticed in No. 327.

Mahābhāgavatapurāṇa is one of the three claimants for the fourth position among the Mahāpurāṇas; the other two are Śrīmad Bhāgavata and Devī Bhāgavata. It is curious, however, that the name of the fourth purāṇa in the authoritative list of Mahāpurāṇas is Bhāgavata only; and it is difficult to say which of the three claimants is the real Bhāgavata. The MS. under notice appears to be the same as I. O. No. 3547, but it shows varieties of reading.

How unprofitably and uselessly Indian paṇḍits used their time and scholarship, will be apparent from a consideration of No. 296. In the Devīmāhātmya there is a hymn beginning with "Śakrādayaḥ sura gaṇāḥ," which is called the Śakrādistuti. It is a hymn to the Devī. But in the MS. under notice it has been explained as praising Viṣṇu.

Muralīcandrikāguñjamālā-Prādurbhāva, a modern work on Vaiṣṇavism, is said to be a part of the Pātālakhaṇḍa of the Padmapurāṇa, the interlocutors being Brahmā and Nārada. It deals with the meritorious deeds performed by the flute, the Guñja wreath and others in their previous existences, which enabled them to be so intimate with Kṛṣṇa in their present existence.

Mīmāṃsā.—Pūrva-Mīmāṃsā-paribhāṣā, by Kṛṣṇayajvan or Kṛṣṇa Dīkṣita, explains sacrificial terms and the uses of objects indicated by them.

Vidhirasāyaṇa, No. 269, should more properly be Vidhirasāyaṇasukhopajīvinī, a commentary on the Vidhirasāyaṇa by the author himself.

Nyāya.—Trisūtrī-nibandha-vyākhyā by Śaṅkara Miśra. It is a commentary on Trisūtrīnibandha, *i.e.*, the commentary by Udayana on the first three Sūtras of Gotama and on subsequent commentaries on them. Thus in the extracts are explained not only the commentary on the three Sūtras by Vācaspati Miśra, but also the Vārttika and the Bhāṣya on them. Śaṅkara says that he is not himself responsible for this work, but the real responsible person is his father, whose words and

explanations he has simply copied. He speaks of three commentaries previous to his own, *viz.*, Prakāśa, Darpaṇa and Udyota. Of these the Prakāśa by Vardhamāna is well known.

Gaṅgeśa, to be distinguished from the writer of the Tattva-Cintāmaṇi, wrote a short work on certain topics of modern Nyāya. Two copies of this work have been described in this volume, one from Dinājpur and the other from Comilla. One is called Lakṣaṇamañjarī and the other Lakṣanātattva. But they are substantially one and the same work.

Āloka is the name of a commentary on Gaṅgeśa's Tattvacintāmaṇi by Jayadeva Miśra *alias* Pakṣadhara Miśra. Devanātha wrote an appendix to the Āloka. In the year Laṣaṃ 443 or about 1556 A.D., the work was copied by Rāghava under the orders of Devanātha.

Muktivādārtha is really Muktivāda by *Gadādhara.*

Vedānta.—The works on Vedānta noticed in this volume mostly belong to the Mādhva sect.

Tattvaprakāśikāvivaraṇaṃ, Tattvavivekaṭīkā, and Tattvasaṅkhyānavivaraṇam are commentaries by Jayatīrtha on works written by or attributed to Ānandatīrtha.

Mandāramañjarī by Vyāsayati is another commentary on Tattvaprakāśikā.

Tattvasudhānidhi is by Ānandatirtha himself. One of his commentaries on the Brahmasūtras has been named Anuvyākhyāna. A commentary on this, entitled Nyāyasudhā, by Jayatīrtha, will be found in this collection.

Tarkatāṇḍava also belongs to the same sect.

Dvaitaviveka, an anonymous work, treats of a sort of duality which is peculiar to the Mādhva sect.

Vedāntasiddhāntamuktāvalī, by Vanamālī, who has already been mentioned in the Smṛti section, is a compilation of the philosophical tenets of that sect.

Siddhānta Jāhnavī, by Devācārya, belongs to the Nimbārka sect. The Vedāntasūtras were commented upon by

the founder of the sect, Niyamāditya. The name of the commentary is Vedāntapārijāta Saurabha. Śrīnivāsa wrote a commentary on this, entitled Nigada. The Siddhānta Jāhnavi is an abstract of Śrīnivāsa's commentary. The Siddhānta Setukā again is a commentary on the last by Sundara Bhaṭṭa.

Laghusaṃkṣepa-Śārīraka-Kutūhalam by Mahādeva Vedāntin, is a short work on the Advaita School of Vedānta. This is perhaps the second work of the author, the other being his commentary on the Sāṃkhya-sūtras.

Ānandalaharīdīpikā, by Raghunandana Cakravarttī, is a new commentary on that work, unknown to Aufrecht. His father was Candramauli Vādīndra-Tarkācārya.

Tantra.—Kumārītantra. The MS. under notice contains nine Paṭalas only. The first part of the work is called Kālīkalpa.

Tārāpradīpa is a modern tāntrika compilation by Yādava Ācārya Paṇḍita. It is complete in six paṭalas. It belongs to the left-handed school of Tantra, and in one paṭala treats of the six destructive rites.

There is a hymn addressed to Tāriṇī. It contains one thousand, one hundred and eight names, all beginning with *Takāra.* Its recital is credited with conferring emancipation and leading to the knowledge of Brahma. It is said to belong to the last part of the Nīlatantra, and curiously enough the tantra is spoken by Kṛṣṇa and not by Śiva. The present MS. No. 129 seems to contain the 33rd paṭala only.

Tṛca-Bhāskara, by Bhāskararāja, the son of Gambhīrarāja, a wellknown author. It is a tāntrika compilation, the prominent feature of which is a diagram, is used as an amulet for the cure of all diseases. The present MS. seems to be defective in the beginning, while the MS. in the Sanskrit College library is defective towards the end.

Tvaritarudravidhi treats of the formula "Oṃ namo Rudrāya. Kṣipraṃ Kāryasiddhirastu." It leads to speedy success. Two works Nos. 187 and 188 treat of this mantra.

Tantrakoṣa is a work on the power and significance of the fifty letters of the Sanskrit alphabet.

Vījavarṇābhidhānaṭikā, by Gauramohana Bhaṭṭa, is a work of the same nature. Mātṛkā Nighaṇṭu by Paramahaṃsa Ācārya is another work of the same class.

Tantramaṇi is a tāntrika compilation by Kāśīśvara. The present MS. contains four paṭalas only.

Tantrarāja by Kāśīrāma Vācaspati is another compilation. Kāśīrāma is well known as a commentator of Raghunandana.

Tantrasāraparisiṣṭam by Yativara is a third compilation. The author mentions Āgamatattvavilāsa which is a very modern work.

Vāñchākalpalatāmanuvidhānaṃ and Vāñchākalpalatāvidhi are works treating of the tāntrika worship of Gaṇeśa. The one is from the Kumārasaṃhitā and the other is from the Ātharvaṇarahasya

Rasamañgala by Gahanānanda Munī treats of the use of mercury, which in Sanskrit is sometimes called "rasa," for medicinal purposes.

Rasakarmamañjarī by Rājārāma Tarkavāgīśa is a work on the six occult practices of the Tāntrikas.

Ṣaṭkarmalakṣaṇa also treats of the same. See page 561 of Rasikamohan's edition of the Tantrasāra.

Śrīvidyāyāḥ Aiśvaryādi Svarūpākhyaṃ stotram is from the Śrīkrama.

Śivaśatanāmastotra is from the Mahāliṅgeśvaratantra and Śivasahasranāmastotram is from the Umāyāmala.

Bhairavastavarāja is from the Viśvasāroddhāra, an original tantra. It praises Baṭuka Bhairava.

Gauramohana Vidyālaṅkāra wrote a commentary on the hymn to Bhuvaneśvarī beginning with Ānandamayīm.

Sarvvānandataraṅgiṇī by Śivanātha Bhaṭṭācārya. Maher in Noakhali is one of the chief seats of Tāntrikism in Bengal. It is said that Sarvvānanda or Sarvvānandanātha had an interview with the great Devī Bhavānī. His descendants

are still living and are spiritual-guides to a great many families in Eastern Bengal. The present work is a sort of biography of Sarvvānanda, composed by his son Śivanātha.

Rudrākṣaphalaṃ appears to be a work different from Rudrākṣamāhātmyam, for which see page 621 of the Tantrasāra, Rasikmohana's edition.

Kāmyayantroddhāra, by Mahāmahopādhyāya Parivrājakācārya, is a collection of Tāntrika diagrams resorted to for votive purposes. The MS. is dated 1297 Śaka, *i.e.*, 1375 A.D. If the statement of the travelling paṇḍit is true, it is one of the oldest MS. written on paper in Bengal. It is also one of the oldest MS. written in Bengali character.

Pṛthvīvarāha-saṃvāda appears to be a work written in the interest of the Caitanya sect. It relates to the sacredness of Vṛndāvana and professes to form a part of the Ādivarāha tantra.

Nityānuṣṭhānaṃ seems to be the 26th paṭala of the Sanatkumārīya tantra. Like the preceding work it was written in the interest of the Caitanya sect.

Jñānaratnakoṣa is a work on Tāntrika architecture and sculpture. It professes to be a part of the Aparājitāpṛcchā.

Vaiṣṇava Works :—Kiśorakaumudī is a modern work on Vaiṣṇavism, inculcating the worship of the boy Kṛṣṇa. It is an interlocution between Sanatkumāra and Janaka.

Cittāmodasindhu, a poem by Ṣaṣṭhīdāsa Kavirāja, son of Tarkavāgīśa, written in the interests of the followers of Caitanya, at Gaṅgāpura, in the śaka year 1601.

Caitanya had his greatest opponent at Benares, in Prakāśānanda, a follower of the non-dual theory of Śaṅkara. But Prakāśānanda in the course of a controversy was so charmed with the excellence of Caitanya's theory and Caitanya's bearings upon his opponents that he became a disciple of Caitanya, changed his name into Prabodhānanda Sarasvatī, and wrote several works, one of which is Caitanya-candrāmṛta. A commentary on this work has been noticed in

this volume in number 95. The commentator's name is lost by a lacuna. He seems to have had a cognomen Dāruyantra.

Vaiṣṇavacandrikā is a work giving the rules of conduct of a Vaiṣṇava. It has been compiled from various sources. The author Rāmānanda Nyāyavāgīśa nearly completed the work, one day before his death. The work was subsequently completed by his pupil Vanamālī Vasu.

Sārasaṃgrahadīpikā by Rāmaprasāda Devaśarmā is another work on Vaiṣṇava rituals.

Harismṛtisudhāṅkura is a work containing songs in praise of Kṛṣṇa, attributed in the colophon to Raghunandan the great Smṛti compiler, but in the introduction the author calls himself Gauḍavāsī Raghunandana, a Vaiṣṇava born and bred up on the Ganges.

Govindavṛndāvana appears to be a work on Vaiṣṇava tantra. It is based upon Śrīkṛṣṇopaniṣad and composed by Nāgarakṛṣṇadāsa. It deals with the advent of Kṛṣṇa's flute and of Rādhā. It also gives some reason why the images of Kṛṣṇa with a flute in his hand are bent in three places.

Jyotiṣa :—Āṅkacūḍāmaṇi by Varāhamihira is a short work on the reconstruction of a lost horoscope.

Bhāvārthamañjarī by Acyuta is a commentary on the Jātakapaddhati of Śrīpati. The MS. was copied in Śaka 1571, by Mahādeva. Acyuta describes himself as belonging to Gautama gotra and as Mihirācārya, meaning astrologer. His father was Sāgara Bhaṭṭa and his grandfather Vāmana.

Jyotirahasya by Harihara Nyāyālaṇkāra has for its epoch the śaka year 1598.

Siddhāntamakaranda, by Makaranda, was composed at Benares. The author in his calculations follows the Sūryasiddhānta.

The following works noticed in this volume treat of Jyotiṣa as applied to Smṛti, *viz.*, (1) Jyotiṣkaṇikā by Kṛṣṇānanda Cakravartti, composed under the patronage of Vikramāditya, probably the father of Pratāpāditya, who flourished in Akbar's time (The MS. was copied in Śaka 1887); (2)

Jyotiḥsaṃkṣepa by Kṛṣṇadāsa Cakravarttī, the son of Rāmacandra Cakravarttī, a Vārendra Brahmin of Dinajpur; (3) Jyotiḥsaṃkṣepasāra by Kṛṣṇacandra; (4) Jyotiḥsārasaṃgrahaḥ by Śrīpati; (5) Jyotiḥsāra by Dharmakhāna composed about the year 1777 Saṃvat = A.D. 1721, and copied in Śaka 1670 = 1748 A.D.; the author Dharmakhāna belonged to the Siṃhavaṃśa of Rāḍhā.

Āyuḥprabodhinī by Rādhākṛṣṇa is on the astrological calculations on the longevity of men.

Sāmudrikacintāmaṇi, by Mādhava Grāmakara, is a work on divination.

Bṛhatsaṃgraha is a compilation of astronomical, astrological and other subjects, by Revatī Śarmā, the son of Devīdatta, the son of Caitanyakṛṣṇa, the son of Nārāyaṇa Tripada, belonging to the Śāṇḍilya gotra and professing the Kauthumī śākhā of the Sāmaveda. Revatīśarmā compares himself to Hanumān and was n inhabitant of Prakhyāyikāpura, otherwise known as Paṇḍitaṭola.

Praśnavidyā by Caṇḍeśvara is a work on divination.

Erotics:—Manmatha Saṃhitā is the only book on erotics in this volume. Rati and Madana have been introduced here as interlocutors. The present MS. containing five chapters appears to be the Phālgunamāhātmya of the Saṃhitā.

Drama:—There are three dramatic works noticed in this volume. The first is Bhartṛharinirveda by Harihara Upādhyāya, dealing with the renunciation of the world by Rājā Bhartṛhari on the death of his wife Bhānumatī. It is written in the interest of the Śaiva sect, at the festivities in honour of Bhairaveśvara, and Gorakṣanātha comes at the end to pronounce the epilogue. The second is Prabodhodaya, an allegorical representation by Śukleśvaranātha, enacted at the court of Bhagavantarāya of the family of Sagara, who flourished in the 17th century. (See pp. 38, Vol. II., of the Sanskrit College Descriptive Catalogue.) He ordered that the whole performance should be in Sanskrit. The subject-matter of the drama is the dispute between the

professors of various systems of philosophy on the eternity or non-eternity of sound. This may be an imitation of the Vidvanmodataraṅgiṇī by Ciranjīvaśarmā.

The third is a comedy entitled Gaurīdigambara-prahasana, by Śaṅkara Miśra, the commentator of the Vaiśeṣika-sūtras. It was enacted under the orders of Bhavanātha Miśra the father of the author. The drama treats of the marriage of Pārvatī with Śiva.

Kāvya :—A number of new commenteries on well-known Kāvyas have been described in this volume. Kumārasambhavaṭīkā by Bhagīratha Pītamuṇḍi, a Bengali Brāhmaṇa of the Rāḍhiya distribution; Kāvyādarśa-Ṭīkā by Tribhuvanacandra, a paṇḍita belonging to the Jaina religion, on two of the three chapters of the book; Kāvyaprakāśaṭīkā, by Śrīkṛṣṇa Śarmā, entitled Rasaprakāśa, ends with the fifth chapter; two commentaries on Ghaṭakarpara by Ramānātha and Devīdāsa, and two commentaries on Nalodaya, one by Vāgīś and the other by Rāmanārāyaṇa Siddhānta, composed in Śaka (?) 1685; Padyāvalī-ṭīkā, by a disciple of Dāmodara Gosvāmī, who on his turn was a distant disciple of Śyāmānanda Gosvāmī, who was one of the three leaders of Vaiṣṇavism who ruled the Vaiṣṇava society in the generation succeeding Caitanya.

Nandikeśvarastavavṛtti is a commentary on the Jaina hymn of Nandikeśvara, by Jinavallabha Sūri. The commentary is by Somagaṇi.

Nemicarita is a part of the Triṣaṣṭi-śalākā-puruṣa-carita by Hemacandra. It belongs to the eighth Parva of that work and treats of the emancipation of Nemi. It is a Jaina work.

Mahimnastavaṭīkā, by Vācaspati, is a brand new discovery.

No. 26 is a commentary on the Mahimnastava by Madhusūdana Sarasvati. Śrīkṛṣṇa stotra, No. 310, by Bilvamaṅgala or Līlāśūka, has the same commencement as No. 1198 of Raj. Mittra. But the two works appear to differ in various respects.

Saṅgīta-Raghunandana with a commentary entitled Vyaṅgārthacandrikā, No. 824, is by Viśvanātha Siṃha, who was at once a Brahmin, a Siṃha and a Mahārājādhirāja. The text of the present work was written when Viśvanātha was a kumāra. But the commentary was written when he was a Mahārājādhirāja. In the present work Viśvanātha, who must have flourished within the last two hundred years, attempts to propagate the cult of the combined worship of Sitā and Rāma, following the example of the combined worship of Rādhā and Kṛṣṇa by the followers of Caitanya. He attributes to Rāma and Sitā all those phases of love sport which form so prominent a feature of the worship of Rādhā Kṛṣṇa. The work seems to have been written in imitation of the Gītagovinda. From No. 2829 of Rāj. Mitra we know that Candralāta was the founder of this system of combined worship of Rāma and Sitā. Priyadāsa wrote a work on the succession of the teachers of this cult, and Viśvanātha Siṃha was a pupil of Priyadāsa. Jayasiṃha was the father of Viśvanātha. Viśvanātha had for his minister Bhodulal who was an expert in Vedānta. Aufrecht seems to interpret the words Sītārāmcandrakṛpāpātra in the colophon of No. 78 Rāj Mittra by saying that Viśvanātha was an officer of Sītārāmacandra Bāhādur. But another and a better interpretation is possible. Viśvanātha was a missionary of Sitārāma worship, and as such he thought he was an object of special favour of Sītārāmacandra. The idea of a Mahārājādhirāja being an officer of a Bahadur does not commend itself.

Stotravivaranam, No. 855, is a commentary on a stotra or hymn of Viṣṇu commencing from his feet and ending in his hair. The text is attributed to Śaṅkara and the commentary is by Ānandagiri.

Hariharasubhāṣitam is an anthology divided into chapters dealing with training, advice, sojourn in foreign countries, panegyrics of kings, politics, erotics and spiritual excellence.

Meghadūta Ṭīkā by Divākara Upādhyāya, appears to be

a commentary of some merit, as it attempts to give the poetical meaning of particular words and phrases.

Yamakabhārata is one of the thirty-seven genuine works of Ānandatīrtha, the founder of the Mādhva system.

Sāra-mañjari, No. 247, a commentary on the Rāghava-Pāṇḍavīya of Kaviraja Paṇḍita, by Jitāmitra, is to be differentiated from the commentary of the same name on the same work described in Eggeling, p. 1442.

Śāntiśataka Ṭīkā by Vidyāvinodācāryacūḍāmaṇi is unknown to Aufrecht. Vṛndāvana kāvya is well known. No. 282 describes a commentary on it by Rāmanārāyaṇa, the son of Candraśekhara, written in seven years, from 1655 śaka to 1661 śaka, under the patronage of Rājā Kṛṣṇa Candra of Nadia, the well-known patron of literature. This is unknown to Aufrecht.

Vṛttaratnāvalī, No. 280, by Cirañjīva, is a panegyric on Yaśovanta Siṇha, the Nāyeb dewan of Dacca, under Sujāuddaula, the Nawab of Bengal. He was an inhabitant of Western Bengal and patronized literature, both Vernacular and Sanskrit, and he was the Dewan who opened the gate closed by Sāyestā Khan at Dacca, because he was equally successful with that renowned Nawab in getting rice sold at eight maunds per rupee. The author is Cirañjīva, the son of Rāghavendra Bhaṭṭācārya Śatābadhana, a pupil of the great Naiyāyika Bhavānanda Siddhāntavāgīśa. Cirañjīva wrote many works both in Nyāya and in Kāvya, one of which is Vidvanmoda-taraṅgiṇī. The panegyric appears to have been composed in śaka 1658 about 1731 A.D., while Yaśovanta's reputation was at its height.

Bhramaragīta No. 209 with its commentary No. 210 are two unique works in which a bee is threatened and coaxed as a messenger from Kṛṣṇa by Rādhā. It describes ten different stages of love in absence. The ten stages are described in ten Anuṣṭubh verses, and ten examples are given in Mālinī. The commentary follows the method of Ujjvala-Nīlamaṇi.

Bhāvaśatakam, a century of verses on the sentiments of love by Nāgarāja. See Kāvyamālā, Part IV., p. 87.

Kumārapālacarita or Kumārapāla-prabandha was composed from oral tradition in the year samvat 1492 by Jinamaṇḍaṇagaṇi or Upādhyāya.

Upadeśa-samuccaya, by Sonaphūla Upādhyāya, the son of Rāmaśekhara, the son of Ananta, the son of Kṛṣṇadeva, the son of Dāmodara, the author of Darpaṇa, perhaps the Saṅgītadarpaṇa. The MS. is defective in the beginning. The advices given are both on spiritual and temporal subjects.

Medicine.—Rasaratnasāra, by Narasiṃha Kavirāja, a disciple of Rāmakṛṣṇa, the son of Nilakaṇṭha belonging to the Dākṣiṇātya Vaidika class, is a modern compilation of Hindu medicine, in which metals play an important rôle.

Vaidyakasāra (Śaṅkarākhya) by Rāmacandra is a short treatise on Hindu medicine. The author says that he received his inspiration from Pārvatī.

Pathyāpathyanighaṇṭu is a work on sick-diet. Anonymous.

Apathyaśamanam, the cure of diseases produced by indigestible food. It appears to be only a part of a larger work entitled Bhojanakautūhala. It was confined to a few physicians and therefore the name Vaidyavaiśeṣika.

Buddhist.—Āryavasudhārā is the only Buddhist book in this volume. It is in the form of a complete Māhāyāna sūtra. Vasudhārā or Vasundharā is still extensively worshipped in Nepal.

Jaina works.—Nirayāvalī Sūtram, the eighth upāṅga of the Jainas, has been edited by S. Warren, Antwerp, 1879. For the contents see Ind. Ant., Vol. XXI, p. 21.

Oghaniryukti, the fifth cheda sūtra in Dr. Rājendralal's list (see Notices, Vol III, p. 68), but not included in the list given by Weber in Ind. Ant., Vol. XVII, p. 285A. For a description see p. 79 of Peterson's fourth report on the search for Sanskrit MSS.

Vyavahāra Sūtram is the third chheda sūtra, according to Weber, but according to Dr. Rājendralal, the fourth kalpasutra. For the description see Ind. Ant., Vol. XXI, p. 210.

Ṭhānāṅga-Sūtra-Vṛtti is a commentary on the third Aṅga of the Jainas, by Abhayadeva Sūrī. In the MS. under notice the first 55 leaves are missing. The work is divided into ten Adhyayanas.

Sāmayikaṭīkāvārttikaṃ appears to contain a Gujrāti and a Sanskrit commentary on the Sāmayika Niryukti which forms the 10th part of the Āvaśyaka Sūtra, the second Mūla Sūtra of the Jainas. See Ind. Ant., Vol. XXI, p. 336.

Pratyākhyānabhāṣyavandanakabhāṣyāvacūrṇī by Soma Sundaragaṇi. The Pratyākhyānasūtra and the Vandanaka Sūtra are parts of the Āvaśyaka Sūtra, the second Mūla Sūtra of the Jainas. See Ind. Ant., Vol, XXI, p. 339.

Navaliṅga Sūtram appears to be a short treatise on the determination of gender, attributed to Hemacandra. It has a commentary entitled Avacūrī.

Gautamī Sūtram, a work on Jaina ritual and Jaina yoga, in Sanskrit verse.

Gurvāvalīnāma Mahācchandaḥ by Muni Sundara is a paṭṭāvalī of the Tapāgaccha.

Vijayatilaka Mahopādhyāya wrote a hymn to Ṛṣabha Jina in imitation of Śatruñjaya Śṛṅgārahāra. No. 155 is a commentary on it.

Laghusaṃgrahaṇī :—Peterson thinks it to be the same as Saṃgrahaṇīratnaṃ. See Peterson, Vol. III, Index of books.

Praśnottararatnamālā appears to be the same as Peterson Palmleaf, 218. 4. It is a small work in 36 Ślokas, by Amoghavarṣa Nṛpatuṅga of the Rāṣṭrakūṭa dynasty, after his abdication (see Journal Bo. As. Soc., Vol. XX, p. 29). It appears that for a long time the book was attributed to Vimala, a Jaina monk of the Śvetāmbara sect, and it has been so recorded in the MS. under notice.

The Kammapayaḍi is a work in Prākṛt. The Tīkā No. 49 is by Malayagirī; see Peters, Vol. III, pp. 49-50.

Lokaṇāladvātṛṃśikā, in Prākṛt, contains description of the fourteen worlds in 32 verses.

Lokanālikāvacurṇi is a commentary in Sanskrit on the above. See Peterson No. 61, p. 223, Vol III.

Puṣpamālā according to Weber is a Jaina kathānaka. It is substantially the same as the story of King Sivi and the pigeon. See Weber, p. 1099.

Yoga Śāstram by Hemacandra. The first four out of the twelve prakāśas has been published by Dr. Windisch in the Journal of the German Oriental Society.

Upadeśataraṅgiṇī contains a number of moral stories of the Jainas.

Bṛhacchāntiṭīkā has been twice noticed in Nos. 197-198. There is a hymn called Śāntistotra or Śāntistava, attributed to Śānti, perhaps Śāntinātha. The commentary entitled Subodhā was composed by Harṣakīrtti, pupil of Candrakīrtti of the Nāgapurīya Tapāgaccha.

Śatakaṣaṭkalyāṇikanibandhastavanaṃ is a hymn to Mahāvīra giving the story of his life.

APPENDIX.

NEW MANUSCRIPTS IN NEPAL.

In 1897, I visited the Darbar Library of H. E. the Maharaja of Nepal, which then contained about 4,000 MSS. both on palm leaf and paper. I was, at an interview with the then Prime Minister and Commander-in-Chief, Sir Bir Sham Sher Jang Bahadur, informed that all possible efforts were being made to complete the Library by collecting all other MSS. available in Nepal. A subsequent visit in 1898 resulted in an account being given by me of the entire collection in an Extra volume of the "Notices of the Sanskrit MSS." entitled "A Catalogue of Palm-leaf and selected paper MSS. belonging to the Darbar Library, Nepal." A notice of about 100 MSS. added to the Library in 1897-1898 will be found on pp. 89-98 of this Report.

The present Prime Minister, Sir Chandor Sham Sher Jang Bahadur Rāṇā, an able and energetic statesman and a great lover of lore, has, by his laudable and indefatigable zeal, added some more MSS. since 1898, and the Nepal Darbar has sent through the Government of India a list of this subsequent collection.

The collection contains 279 manuscripts of which three are Tibetan. A complete collection of the Kah-gur and of the Tang-gur is to be found among the additions. The Sanskrit manuscripts belong both to Buddhists and to Brahminists. One of these manuscripts, a copy of the Pañca-Rakṣā, was copied in Nepal, Samvat 36, *i.e.*, 916 A.D. Two works, Catuṣpīṭhāloka and Sarvavajrodaka, are dated in letter numerals: these belong to the eleventh century. Two manuscripts are dated in Nepal Samvat 315, *i.e.*, 1195 A.D. One was copied during the reign of Kāmadeva, but without

seeing the manuscript it is difficult to determine which of the kings bearing this name is referred to. Some of the Buddhist and Tāntric works mentioned in this list are extremely rare.

The Pramāṇabhāṣya Pramāṇavārtika, in one manuscript, appear to be commentaries on Pramāṇasamuccaya by Diṅnaga, for which so much unsuccessful search has already been made. Several copies of the Buddhacarita Kāvya are mentioned, but it is impossible to say whether they are complete.

The list has been copied for the Press by Pandit Govind Lal Bannerji, Board of Examiners, Calcutta.

BRAHMIN AND BUDDHIST.

A list of Sanskrit Works recently added to the Durbar Library, Nepal.

समयाचारमहातन्त्रम् [शून्याशाब्धियुते वर्षे ज्यैष्ठे मासे सिते पक्षे
सम्पूर्णं मंगलदिने] १
सामवेधसंहिता १
महाक अष्टपदिका १
कुलार्णवतन्त्रम् १
ललितविस्तरः १
दशभूमीश्वरः १
बोधिचर्य्यावतारः १
लोकेश्वरपाराजिका १
गण्डव्यूहः १
सद्धर्मपुण्डरीकम् १
जातकमाला १
देवप्रतिमालक्षणम् १
मुद्रणपार्श्वतन्त्रम् (?) १
मनुष्यजातकम् [अमरसिंहकुमारविरचितम्— सं १८९० आश्विन
सुदि ६ रोज ५] १
संगीतसारः १
चित्रप्रयोगरत्नाकरः १
वक्रिलकोषः [भवदेवकृतः] ... ... सं १८४४ ... ... १
तारावली १
तारिखीपारिजातः १
कुब्जिकातन्त्रम् १

शैवसर्वस्वसारः [विश्वनाथविरचितः]	...		ने सं ८४८	...	...	१
वैद्यसारचिकित्सा [मुनादीक्षता (?)]	...		...	...	...	१
रत्नसारः [गोविन्दविरचितः]	...	...	...	...	...	१
श्रीमतसारः	...	...	... ने सं ८४०	...	...	१
अष्टसाहस्रिका	...	...	... ने सं ९६२	...	...	१
लङ्कावतारः	...	...	... ने सं ९६६	...	...	१
ललितविस्तरः	...	...	... ,, ९६४	...	...	१
समाधिराजः	...	...	... ,, ९६७	...	...	१
गुह्यसमाधिः	...	...	... ,, ९६४	...	...	१
दशभूमीश्वरः	...	...	... ,, ९६७	...	...	१
सुवर्णप्रभा	...	...	... ,, ९६०	...	...	१
तथागतगुह्यकम्	...	...	... ,, ९६०	...	...	१
गण्डव्यूहः	...	...	... ,, ९६६	...	...	१
गुणकारण्डव्यूहः	...	...	... ...	...	...	१
कारण्डव्यूहः	...	...	... ,, ७८८	...	...	१
लोकेश्वरशतकम्	...	...	... ,, ९४४	...	...	१
क्रियासंग्रहः	...	...	... ...	...	...	१
अपरमिता (?)	...	...	... ...	...	...	१
मध्यमप्रज्ञाख्यानम्		...	... ...	...	...	१
अवदानमाला	...	...	... ...	...	...	१
व्रतावदानम्	...	...	... ...	...	...	१
बृहद्धारणीसंग्रहः		...	... ...	...	...	१
स्तोत्रसंग्रहः	...	...	... ...	...	...	१
तारामूलबोधः	...	...	... ...	...	...	१
महाप्रत्यंगिरा: प्रथमः पादः	...		... ...	...	...	१
समन्तभद्रमहाप्रविधानम्	...		... ...	...	...	१
प्रज्ञापारमितामूलहृदयं	...		... ...	...	...	१
अम्बघोषबोधिसत्त्वः	...		... ...	...	...	१

तालपत्रे — ग्रन्थाः ।

जयद्रथयामलम्	१
भारतं (विराटपर्व्व)	१
भगवतीहृदयोपायाम्बरागः	१
उष्णीषविजयो-नामधारणी [राजलक्ष्मी कामदेवराज्य]	१
चतुष्पीठनिबन्धः	१
षट्साहस्रिका	१
द्वाविंशतिकावदानम्	१
जातकमाला	१
वर्णावली तन्त्रम्	१
तत्त्वदशकम्	१
कल्पपञ्चकम्	१
संमनपद्मः (?)	१
मकुन्दनदेवगुणः	१
सर्व्वंददातिअवदानम्	१
महासंवर्त्तनकथा	१
हरिवंशोपाख्यानम्	१
महापौषधानिर्णयः	१
दुर्गतिपरिशोधनम्	१
कामशास्त्रम्	१
गीतगोपालः	१
आदिकर्मविधिः	१
वेणीसंहारनाटकम्	१
कल्पावकामधेनुः	१
मकेश्वरराजः	१
चिकित्सा	१
नागानन्दनाटकम्	१

कन्यासाधनविधिः १

संशयपरिच्छेदः १

देवप्रतिमालक्षणम् १

माहेश्वरमतम् १

समयविहारः १

योगरत्नमाला १

तत्त्वज्ञानसिद्धिपञ्जिका [पण्डितभिक्षुवीर्यश्रीमित्रविरचिता ग्रहाङ्क-
विन्दुवीर्य्येब्दे ? माघेऽसितभूतिथौ—मिथुने दग्ध्वा (?) ... १

बुद्धचरितमहाकाव्यम् १

अनन्तव्रता प्रथमर्पणम् (?) १

पाकविधिः १

तिथिनिर्णयः १

प्रवरतन्त्रस्य टीका १

महाभारतम् १

सप्तकुमारिकावदानम् १

सिद्धवीरमहातन्त्रम् (?) १

अमरकोषटीका १

यूपलक्षणकारिकाविवेचनम् १

उद्वर्तनविधानम् १

प्रज्ञोपायविनिश्चयः १

मितपदा पञ्जिका [महामङ्गलाचार्यविरचिता, ने, सा पू १ चैत्र शुक्ल
सं १२ (?). वैशाखदिने २०] १

योगाम्बरसाधनम् १

वासवदत्ता १

अमरकोषः १

पञ्चरक्षा [ने ३९ फाल्गुनशुक्ल १० रोजे] १

पञ्ची (?) १

द्वैतनिर्णयः (?) १

व्यवहाराध्यायः १
ब्रह्मयामलः १
भागवतम् १
चिकित्सा १
कामन्दकीयनीतिसारः १
नैषधकाव्यम् १
मृत्युञ्जययोगशास्त्रम् १
धूतपथः १
जयसारः १
प्रमाणभाष्यप्रमाणवार्त्तिके १
षट्चक्रं १
तदेव १
पूजापद्धतिः १
पिङ्गलामततन्त्रम् ... ने सं २६५ चैत्र शुक्ल १५ ... ... १
स्मृतिसमुच्चयः [श्रीधरविरचित ने सं ४८१ माघ कृष्ण] १
नित्याह्निकतिलकम् ... ने, सं ५१५ ... ... १
सङ्गीतालोकः ... ने, सं ४१५ ... ... १
मतसारः १
वामकेश्वरदीपिका १
पूजाप्रदीपप्रतिष्ठाविधानम् ने सं २१५ ... ... १
ब्रह्मोक्तसंहिता १
अष्टसाहस्रिका १
योगशतकं नाम वैद्यशास्त्रम् [नागार्जुनकृतं ने, सं ४५२] १
पञ्चरक्षा ... ... ने सं ५०७ ... ... १
अभ्यालोकटीका १
चन्द्रपरिभाषापाठ टीका १
पञ्चरक्षा १
त्रिपुरसुन्दरीपद्धतिः ... ...

चतुष्पीठालोकः [श्रीकल्याणवर्म्मविरचितः सं अमर भाग] ...	१
षट्कर्मः	१
सर्व्वव्योदकम् ... सं अपृष्ठे पाण्डुर ग्रन्थ	१
चण्डीपाठः	१
पद्मनाभसंग्रहः	१
नित्यक्रिया	१
वामकेश्वरः	१
नानाविषयविधिः	१
ाख्यानविचारः	१
स्मृतितत्त्वसंग्रहः	१
रुद्रयामले देवीप्रशंसा	१
वशयोगिनीसाधनम्	१
कालज्ञानम्	१
श्रीवराहस्य विवाहखण्डम्	१
कामगुणोत्तरः	१
शिवधर्म्मः	१
खड्गसाधनम्	१
स्मृतिसारः	१
विष्णुपूजाकल्पलता	१
ज्योतिष सारावली	१
कातन्त्रे दुर्गसिंहविवरणम्	१
सम्भूतेः स्थापनम्	१
वास्तुयागम्	१
वैद्यवाग्भटसारोद्धारः	१
धातुपाठवृत्तिः	१
चित्रमार्गप्रकाशिका	१
पद्यावली	१
चर्य्याचर्य्यटिका	१

कठोपनिषद्	...	...	...	...	...	...	१
आर्यधर्मेन्द्र जी	...	...	...	...	...	...	१
मुण्डकोपनिषद्	...	...	...	...	...	...	१
आर्य्यायप्रावली	...	...	...	...	...	...	१
सत्यार्थसंहिता	...	...	...	...	...	...	१
यजुर्वेदभाष्यम्	...	...	...	...	...	...	१
सोमवाभिषेकः	...	...	...	...	...	...	१
शरोरवचारः	...	...	...	...	...	...	१

मोटे ग्रन्थ।

कंजुर	...	...	...	...	...	...	...	१०८
तेंगयुर	...	...	...	...	...	...	...	२२८
होरवें ढांपा	...	...	...	...	...	...		१

No. 1. अङ्कचूडामणिः By वराहमिहिराचार्य्यः. Substance Teret leaves, 8 × 1½ inches. Folia 47. Lines 5, on a page. Extent 225 çlokas. Character Bengali. Date, Sk. 1572. Place of deposit, Zilla Medinipura, Post Office Garvetā, grāma Khunverā, Late Pandit Rāmatāraṇa Çiromaṇi. Appearance old. Generally Añkas. Correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीकृष्णाय ।

प्रणम्य भानोः पदपङ्कजातं विलोक्य शास्त्रं निखिलं मदुक्तं ।
श्रीमद्वराहेण वितन्यतेऽयमङ्कस्य चूडामणिरङ्कलेशैः ॥
प्रश्नोऽङ्कमुखोद्भवमुखेन × × × × × × माय ।
विनष्टकोष्ठाक्षरवर्णहस्तः पुत्रा यश्चं मामपि क्रमेण ।
कुलादिवद् वेषदश्वं × × × × × × × ॥ इत्यादि ।

End. षा । ४ । ४ । ४ । २ । २ । २ । २ । २ । २ । २ । २ । २ । २ । गौः ।
इति वराहमिहिराचार्य्य विरचिताङ्कचूडामणिः समाप्तः ।
चूडामणिमिमं दिव्यमङ्कवृन्देन गुम्फितं
कण्ठेऽर्पयन्त यत्नेन सुधियोऽमत्सराः सर्वं ॥
शुभमस्तु शकाब्दाः १५७२ ।

विषयः । नष्टकोष्ठाद्यक्षर विषयकोऽयं ग्रन्थः ॥ क्रमेण माषादीनां गणनं ॥

No. 2. अद्वयतारकोपनिषत्. Substance country-made paper, 10 × 3 inches. Folia 2. Lines 12 on a page. Extent 50 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. अथातोऽद्वयतारकोपनिषदं व्याख्यास्यामः यतये जितेन्द्रियाय शमादिषड्-गुणपरिपूर्णाय चित्स्वरूपोऽहमिति सदा भावयन् । सम्यक् निमीलिताक्षः किञ्चिदुन्मीलिताक्षो वान्तर्दृष्ट्या भ्रू ... दुपरि सच्चिदानन्दतेजः कूटरूपं परं ब्रह्मावलोकयन् । इत्यादि

End. यः शतरुद्रियमधीते, स अग्निपूतो भवति, स वायुपूतो भवति, सर्वसंसारमोक्षणं भवति, सर्वकलुषं पापं तत्प्रसादेव नश्यति, सर्वान् कामानवाप्नोति, सर्वपुरुषार्थसिद्धिर्भवति च एवं वेदेत्युपनिषत् ।

Colophon. × × × ×

विषयः । योगेनात्मज्ञानप्रकारकथनम् ।

No. 3. अध्यात्मबहोतरी. Substance country-made paper, 10×4½ inches. Folia 11. Lines 26 on a page. Extent 330 çlokas. Character Nāgara. Date, Sm. 1871. Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bāla Candra Sūri. Appearance old. Verse. Correct.

Beginning. राम वेला जल ।

क्या सोवे उठि जाग बाउरे अञ्जल जल ज्यु आयु घटत है देत पोहरियः घरिय घाउर ।

End. आनन्दघन प्रभु तु म्हारे तिहारकुं जाय कवन ज्युं काजौ । इति पदम् ।

Colophon. इति श्रीआनन्दघनजीकृत अध्यात्मबहोतरी समाप्ता ।

सम्वत् १८७१ । फाल्गुण सुदि

विषयः । जैनानां आत्मविचार कथनम् ।

No. 4. अन्त्येष्टिप्रयोगः. Substance country-made paper, 8×2 inches. Folia 107. Lines 7 on a page. Extent 1498 çlokas. Character Nāgara. Date, Sm. 1919. Place of deposit, Benares, Pandit Vāmanācāryya. Appearance new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ वह्न्यभावे पालाशविधिर्लिख्यते । तत्रादौ × × पलपरिमाणम्, आचम्य प्राणानायम्य देशकालौ सङ्कीर्त्यामुकस्य मोक्षार्थं प्रेतस्य प्रेतत्वमुक्तये उत्तमलोकप्राप्तये वह्न्यभावे पालाशविधिना और्ध्वदेहिककर्माहं करिष्ये ।

End. यथामते च तिष्ठन्ति भुवनानि चतुर्दश ।

यत्रात्मज्ञानाच्छिद्रं मे तन्नाद्विजवक्त्रे परत्र च ॥

Colophon. इति प्रयोगदर्पणे उत्तरकर्म्म समाप्तः । सम्वत् १९१९ ॥

विषयः यजुर्वेदिनां और्ध्वदेहिकपद्धतिः ।

No. 5. अन्त्येष्टिप्रकाशः By दिवाकरः. Substance country-made paper, 10×3 inches. Folia 25. Lines 11 on a page. Extent 600 çlokas. Character Nágara. Date ? Place of deposit, Benares, Pandit Vāmanācāryya. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः, श्रीहरिः ॥

अथ मृतानां आहिताग्निना निर्णयेन अनाहिताग्न्यन्त्येष्टिप्रयोगः, श्रौतस्मार्तो सर्वप्रायश्चित्तविधिनाम + मृतः सतो सत्यां पूर्णाहुति भूम्यादीनि दानानि दत्त्वोत्क्रान्तिधेनुं दद्यात् ।

End. विलोक्य गेहमुर्वं × येन तुष्यन्ति सद्बुधं,
तेषां गिरा मयैवेच्च यथामुपापि दक्षते ।

Colophon. इति श्रीभारद्वाजदिवाकरविरचिते अन्त्येष्टिप्रकाशः समाप्तः ।

विषयः आश्वलायनशाखीयानां अन्त्येष्टिविधिः ।

No. 6. अपत्नीकाधानादिविशेषादिनिर्णयः By शङ्करभट्टः. Substance country-made paper, 8×3 inches. Folia 2. Lines 14 on a page. Extent 60 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Pandit Vāmanācāryya. Appearance old. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

आहिताग्नेर्भार्यामरणे पत्नी सता श्रौताग्निभिर्दग्धव्या आहिताग्निमग्निभिर्दहन्ति यज्ञपात्रैश्चेत्यग्निसंपातकरणकदाचेनाहिताग्निशरीरसंस्कारविधा आहितः- ग्निपदे विशेषाविवक्षितत्वात् क्रिया अपाहिताग्निपदेनोक्तः ।

End. तदुदेव सत्यामपत्नीकत्वेव भवति । भारद्वाजसूत्रस्तु पत्नीप्राधान्यपक्षपर- मिति संक्षेपं विरचयन् ।

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीवरदीच-श्रीमादादिमहाचार्यधुरंधर श्रीमन्नारायणाचार्य भट्टशंकरकृते द्वैतनिर्णये अपत्नीकाधानाग्निहोत्रादि निर्णयः ।

विषयः अपत्नीके यज्ञाधानं विधुरादेव कर्तव्यं तन्निर्णयः ।

No. 7. अपक्वान्नपचनम् . Substance country-made paper, 6 × 4 inches. Folia 3. Lines 15 on a page. Extent 43 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Govinda Bhatta. Appearance old. Verse. Incorrect.

Beginning. अथातोऽपक्वान्नपचनं व्याख्यास्यामः

अपक्वान्नस्य वक्ष्ये रोगिणां च परं हितम् ।
सुखेन पच्यते येन लाघवं चोपजायते ।
जीर्णतां नैषधं... न प्रकाशं कथंचन ।
शाकं पक्वं हन्यन्नतात्मस्य नाविपक्वोदनम् ।
अपिंडंसातेन यथोक्तमीतं चारात्स्वपाकमपायक्य ।
एतेषां परिपाकं च यथा भवति रोगिणाम् ।

End. उष्णेन पच्यते शीतं शीतेनोष्णं विपच्यते ।
एतत्ते कथितं सम्यक् अपक्वान्नपचनं शुभं ।
हिताय च मनुष्याणां भिषजां जीवनाय च ।
कौतूहलं नरेन्द्राणां अपक्वान्नपचनं शुभं ॥

Colophon. इति श्रीवैद्यवैशेषिके श्रीमद्भोजनकौतूहले अपक्वान्नपचनं समाप्तम् ।

विषयः अपाकस्य परिपाकोपायकथनम् ।

No. 8. अपराजितास्तुतिः (त्रैलोक्यविजयानाम्नी) विष्णुधर्म्मोत्तरीया. Substance country-made paper 11 × 3 inches. Folia 4. Lines 7 on a page. Extent 90 çlokas. Character Bengali. Date Sk. 1753. Place of deposit, Zilla Medinīpura, Post Office Garvetā, grāma Khunvorā, Late Pandit Rāmatāraṇa S'iromaṇi. Appearance fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमोऽपराजितायै ।

ॐ नीलोत्पलनिभां देवीं निद्रामुद्रितलोचनाम् ।
नीलकुञ्चितकेशाग्रां निम्ननाभिं वलित्रयाम् ॥
नानाभरणसंयुक्तां चक्रपाणेव वेष्टिताम् ।
वराभयकराम्भोजां प्रणतार्तिविनाशिनीम् ॥
पादयोः शंखपद्मपूर्णी भक्त्येदमदैवताम् ।
श्वेतां पीताम्बरोपेतां × × × नमुविशेषणाम् ॥

पीठस्थानाश्रितां देवीं सर्वैश्वर्यप्रदायिनीम् ।
मन्दहासमहादंष्ट्रानिभिन्नवक्त्रां त्रिलोचनाम् ।
ध्यायेदपराजितां देवीं सर्वकामफलप्रदाम् ॥ इत्यादि ।

End. ॐ भूः स्वाहा । ॐ भुवः स्वाहा । ॐ स्वः स्वाहा । ॐ भूर्भुवः स्वः स्वाहा ।
यत इहागतं पापं तदेव नश्यतु स्वाहा । ॐ जये स्वाहा । ॐ विजये स्वाहा ॥
ॐ अजिते स्वाहा । ॐ अपराजिते स्वाहा । ॐ विपद्घातिनी स्वाहा ।

Colophon. इति विष्णुधर्मोत्तरे दलीपकाख्ये त्रैलोक्यविजयाऽपराजिता समाप्ता ।
ॐ तत्सत् । शकाब्दाः १७५७ । ४ । १९ ।

विषयः । अपराजितायाः स्तुतिकथनं प्रयोगश्च ॥

No. 9. अमरकोष टीका (नामलिङ्गकौमुदी) By रामकृष्ण. Substance Palm-leaves, 13×2 inches. Folia 116. Lines 5 on a page. Extent 2000 çlokas. Character Bengali. Date Sk. 1644. Place of deposit, Dinājapura, Babu Giriçacandra Cakravartti (Vakil). Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो शिपिविष्टोदराय ॥
प्रणम्य मन्मथनयं वाच्यं वक्तृजनानभिः ।
तन्यते रामकृष्णेन नामलिङ्गाख्यकौमुदी ।
ग्रन्थारम्भसमये विघ्ननाशाय मङ्गलमाचरति । यस्येति यस्य सिन्धोर्यथा अनघा दोषासंपृक्ताः, स भगवान् सेव्यतां पण्डिताभिः । सेवा भक्ति- सहायंशा एव अमृतं प्रकृते च अक्षयं तच भवतीति यावत् ।

End. "प्रतियोग्यप्रसिद्धात् प्रसिद्धं तच वाक्यान्तरे पद्योपयुक्तत्वाभावः स इति वाच्यं यतः समाप्त इत्यनाश्रयापत्तेः । पश्यते प्रकृते समाप्तिपर्यन्तं तदुपयुक्तत्वावगाहकत्वं इति नाश्यः । समाप्तप्रायान्वतत्वबन्तु नियतं यावत् पठनं यथा नामसमाप्तिः । महाभारतमपर्व समाप्तं इति ।

Colophon. इति श्रीतर्कपञ्चानन भट्टाचार्यविरचिता नामलिङ्गाख्यकौमुदी समाप्ता ।
शाके वेदतर्कर्तुचन्द्रमिते ... ... लिखितेयं ॥ १६४४ शक ॥

विषयः । अमरकोषस्य व्याख्यानं ॥

No. 10. अमरकोषपञ्जिका (पदचन्द्रिका) By वृहस्पतिः. Substance country-made paper, 10×4 inches. Folia 220. Lines 12 on a page Extent 5000 çlokas. Character Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājapura. Babu Giriça Candra Cakravartti Vakil. Appearance old. Prose. Generally correct.

Beginning. नमो भगवते वासुदेवाय ॥

अध्यासे यः सर्व्वं भुवं (ईदृश इत्यमरो भवः),
अहमिति संविद्विषयः पुरुषः स परं पुरातनो जयति ।
अभीष्टदेवतानमस्कारादुपनीतमहदं हि विघ्नापरनामकवाधप्रतिबन्धका-
धर्म्मतिरोधानद्वारा प्रारिप्सितं परिसमापयति इति प्रामाणिकमतो
निष्प्रत्यूहपारिप्सितपरिसमाप्तिहेतु-लेष्टदेवतानमस्कारादिशिष्टाचार मुनिपाद-
पिघुः ग्रन्थकारः प्रथमं पद्यं निबबन्ध यत्नेति । ये धीराः स भगवान्
सेवनीयाराध्यतां इत्यादि ॥

End. मैथुनो राघवः द्व्यक्षमपि सुषमन्तं क्लीव इत्यस्य विषयः । इदमोजः इदं यशः इतोभयं प्राप्नोति इदं रथः परत्वात् क्लीवं ज्ञेयमिति । इह ग्रन्थ-विस्तरभयात् यन्निर्द्दिष्टं नामलिङ्गं तच्छिष्टानां पूर्व्वाचार्य्याणां महाकवी-नाञ्च प्रयोगात् ज्ञेयं, यथा गोधा पुंस्यपि स्त्री पोटा नपुंसकेऽपि क्लीवादिक-मूहनीयमिति ॥

Colophon. इति महिन्तापनीय कविचक्रवर्त्ति राजपण्डित पण्डितसार्व्वभौम कवि पण्डितचूडामणि महाचार्य्य रायमुकुटमणि श्रीमद्वृहस्पतिकृतायाममर कोषपञ्जिकायां पदचन्द्रिकायां क्लीवादिलिङ्गसङ्ग्रहवर्गविवरणं समाप्तम् ॥ समाप्तेयं अमरपञ्जिकेति ॥०

विषयः । अमरकोषस्य व्याख्यानम् ॥

No. 11. अमरसेन वैरसेनकथा. Substance country-made paper, 10×2½ inches. Folia 7. Lines 12 on a page. Extent 280 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācārya Bālacandra Sūri. Appearance old. Prose. Incorrect.

Beginning. अथ अमरसेन वयरसेनयोः कथा जिनपूजा उपरि प्रारभ्यते यथा गतो जाप इहुपवद्धानां भोगानां कारणं जिनपूजा न जाप × × भावानां सुधाम जिन हरम्यतः ।

End. तत्र देवलोकभोगाननुभूय ततः पुनः मनुष्यभोगानि भुक्त्वा क्रमेण चरमभवे सिद्धिं प्राप्तः ।

Colophon. इति श्री अमरसेनवयरसेनकथानकं सम्पूर्णम् ।

विषयः जैनधर्ममाहात्म्यकथनप्रसङ्गे अनयोः कथा ।

No. 12. अयोध्यामाहात्म्यम् (स्कन्दपुराणीयम्). Substance country-made paper, 14 × 5 inches. Folia 30. Lines 9 on a page. Extent 1000 çlokas. Character Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājapura Rājavāṭi. Appearance fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

त्रिमवद्वासिनः सर्व्वे मुनयो वेदपारगाः ।
त्रिकालज्ञा महात्मानो नैमिषारण्यवासिनः ॥
एतच्चान्ये च बहवः ऋषिश्च बहवो गताः ।
कुरुक्षेत्रे महाक्षेत्रे तत्र द्वादशवार्षिके ।
प्रवर्त्तमाने रामस्य विनीतस्य महात्मनः ॥
इत्यादि ॥

End. पुत्रार्थी लभते पुत्रं धनार्थी धनमाप्नुयात् ।
मोक्षार्थी मोक्षमाप्नोति (अभियदि लिप्यते)
... ... सर्व्वंभोगांश्च भुक्त्वा ॥

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे अयोध्यामाहात्म्ये दशमोऽध्यायः ॥ ॐ ॥

विषयः । १ अध्याये विष्णुहरिप्रभावादि कथनम् ॥ २, ३ अध्याययोः स्वर्गद्वारमहिमादि-कथनम् । ४ अध्याये चन्द्रद्वारमहिमादि कथनम् । ५ — १० अध्यायेषु अयोध्यामाहात्म्यादि कथनम् ।

No. 13 अवधूतागमः. Substance country-made paper, 12 × 3 inches. Folia 4. Lines 7 on a page. Extent 110 çlokas. Character Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatā grāma, Post Office Mohar, Zilla Comilla, Pandit Jagadbandhu Tarkavāgiça. Appearance fresh. Verse. Correct.

Beginning. अवधूतानां इयता संज्ञा इत्यवधूतविभवे ।
तीर्थाश्रमवनारण्यगिरिपर्वतसागराः ।
सरस्वती भारती च पुरीति दश कीर्तिताः ॥
त्रिवेणीसङ्गमे तीर्थे तत्त्वमस्यादिलक्षणे ।
यः स्नायात् तत्त्वभावेन तीर्थनामा स उच्यते ॥
आश्रमे प्रवणे प्रौढ आशापाशविवर्जितः ।
यातायातविनिर्मुक्त एतदाश्रमलक्षणम् ॥
सुरम्ये निर्जने देशे वने वासं करोति यः ।
आशापाशविनिर्मुक्तो वननामा स उच्यते ॥ इत्यादि ।

End. कृत्वावधूततत्त्वज्ञो जीवन्मुक्तो नराकृतिः ।
मायानारायणं मत्वा स्वस्वरूपं प्रपूजयेत् ॥
य इदं ग्रन्थमात्रेण विमुक्तः सर्वपातकात् ।
तीर्थव्रततपोदानसर्वयज्ञफलं लभेत् ॥

Colophon. . इत्यवधूताश्रमः ।

विषयः । अवधूताश्रमलक्षणकथनं अवधूतानां कर्तव्यनिरूपणञ्च ।

No. 14. अवधूतोपनिषत्. Substance country-made paper, 10×4 inches. Folia 1. Lines 11 on a page. Extent 25 çlokas. Character Nagara. Date ? Place of deposit, Benares, Govinda Bhatta. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. अथ तुरीयातीतावधूतानां कोऽयं मार्गस्तेषां का स्थितिरिति पितामहो भगवन्तं पितरमादिनारायणं परिसमेत्योवाच तमाह भगवान्नारायणो योऽयमवधूतमार्गस्थो लोके दुर्लभतरो न तु बाहुल्यो यद्येको भवति

End. असंभावय परस्वरूपध्यानेन निरालम्बमवलम्ब्य स्वात्मनिष्ठानुकूलेन सर्वं विस्मृत्य तुरीयातीतोऽवधूतवेषाद्वैतनिष्ठापरः प्रणवात्मकत्वेन देहत्यागं करोति यः सोऽवधूतः स कृतकृत्यो भवतीत्युपनिषत् ।

Colophon. इति तुरीयातीतावधूतोपनिषत् समाप्ता ॥

विषयः । तुरीयातीतावधूतस्वरूपकथनम् ।

No. 15. अशौचनिर्णयः y श्रीनिवासतर्कवागीश भट्टाचार्य्य. Substance country-made paper, 12 × 2½ inches. Folia 17. Lines 6 on a page. Extent 350 çlokas. Character Bengali. Date ? Place of deposit, District Dacca, Sonārgā Kṛṣṇapura. Pandit Çarat Candra Bhattācāryyā. Appearance old. Prose and verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

प्रणम्य पुण्डरीकाक्षं गुरवे द्विजजन्मनोः ।
श्री श्रीनिवासधीरेण क्रियतेऽशौचनिर्णयः ॥
अथ जननाशौचं । तत्रादौ ब्राह्मणजन्मनोरेवाशौचं वक्तव्यं अधुना अन्येषां
प्रकाराभावात् । ब्राह्मणादिष्वतो यथा ।
गर्भाधानादिसंस्कारैर्युक्तस्य नियतात्मनः ।
नाशौचमस्ति नारीणां च ज्ञेयो ब्राह्मणस्य तु ॥
मनुः—शुद्ध्येद्विप्रो दशाहेन द्वादशाहेन भूमिपः ।
वैश्यः पञ्चदशाहेन शूद्रो मासेन शुद्ध्यति ।
एतच्चैतेषां हीनानामपि शुद्धवर्णमशौचं यतः शुद्धवर्णसङ्करा इति वचनात् ॥
इत्यादि ।

End. अथ दंष्ट्रादिहताशौचं । स्वकायाततस्य यदि जलोपरिदिनाभ्यन्तरे
मरणं तदा त्रिरात्रमशौचं यदि अर्द्धादूर्द्ध्वं म्रियते तदा सम्पूर्णाशौचं
सर्वेषां तादृशी व्यवस्था सर्वत्रैवविषया तथाच गौतमः ।
स्वकायाते अर्द्धादूर्द्ध्वं यदि स्यान्मरणं क्वचित् ।
सम्पूर्णं तत्र कर्त्तव्यं सर्ववर्णेषु नित्यशः ॥
... ...
तथाच व्यासः । दंष्ट्रिणा च हतो यस्तु तस्याशौचं ... ... ।
आपत्कालात् त्रिरात्रं स्यात् दशरात्रमतः परं ॥
एतेन व्याघ्रसर्पकुम्भीरादीनां मरणं शौचवत् ।

Colophon. इति श्रीयुततर्कवागीशभट्टाचार्यश्रीश्रीनिवासरचिताशौचनिर्णयः समाप्तः ॥

विषयः । ब्राह्मणजन्मनोर्जननमरणयोराशौचनिरूपणम् ।

No. 16. आशौचनिर्णयः By भट्टोजीदीक्षितः. Substance country made paper, 9 × 2½ inches. Folia 7. Lines 10 on a page. Extent 200 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Vāmanācāryya. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. श्री गणेशाय नमः ।

पराशरः ।

आचतुर्थात् भवेत् स्रावः पातः पञ्चमषष्ठयोः ।

अत ऊर्द्धं प्रसूतिः स्यादिति । तत्र स्रावे + च मासत्रये मातु त्रिरात्रं, चापरं मासचतुष्टयादिष्वमाशौचं । चतुर्थे चतस्रः, पञ्चमे पञ्च, षष्ठे षड् इत्यर्थः ।

End. प्रज्ञानप्राप्तविज्ञानां नाशौचं नास्ति, ग्रहणशौचोपनयनादिसंस्कारेषु यज्ञदेवताप्रतिष्ठारामाद्युत्सर्गादिष्वप्येवमिति ।

Colophon. इति पदवाक्यप्रमाणज्ञ श्रीलक्ष्मीधरसूरेः सूनुना भट्टोजिदीक्षितेन विर-चिताशौचनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । जननमरणाशौच निर्णयः ॥

No. 17. आशौचनिर्णयः By श्रीवदेवः. Substance country-made paper, 8 × 2 inches. Folia 18. Lines 10 on a page. Extent 380 çlokas. Character Nāgara. Date Sм. 1793. Place of .deposit, Benares, Pandit Vāmanācāryya. Appearance old. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीहर्षं ढुण्ढिराजस्य प्रणम्याशौचनिर्णयः ।

क्रियते श्रीवदेवेन यथामति यथागमः ।

श्रीवांश्रीनानाशौचसन्नानाशौच संचयः ।

संचयोऽस्य कृतः पश्चिमैकयोऽस्य प्रयत्नतः ॥

End. तदृष्टानगणितं — पश्चिमजनाशङ्कारपूर्वादपि

मौण्डानीरजमपि हैमोपवयमपि मोक्षापदेयोऽश्नवीः ।

तस्मृतोरिव श्रीवदेवसुतिनः यथार्थाद्वे कृता

नाशौचस्य विनिर्णयोऽयमभवत् श्रीमन्चन्द्रकृते ।

Colophon. इति श्रीमत्सकलभूमण्डलमण्डनायमानश्रीमद्धिरद्वांपदेवकुलजीवदेवकृते कृतिकौस्तुभे चाशौचदीपिका समाप्ता ।

सम्वत् १७८१ । पौष शुक्लपञ्चमी ।

विषयः । जननमरणाशौच निर्णयः ।

No. 18. असगोत्रपुत्रपरिग्रहपरीक्षा By चन्द्रोदय शास्त्री. Substance country-made paper, 12 × 3 inches. Folia 5. Lines 9 on a page. Extent 90 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Pandit Vāmanācāryya. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ऋग्वेदे पञ्चमाष्टके द्वितीयप्रपाठके परिषद्यं ह्यरणस्य रेक्णो नित्यस्य रायः पतयः स्याम । न शेषो अग्ने अन्यजातम् + अस्त्यचेतानस्य मापथो विदुक्षः ।

End. चतुर्णामसंदिग्धगोत्रसंस्कारसंभावकासगोत्रपुत्रपरिग्रहोपेक्षया एव श्रेया नि-त्याङ्गः । इति श्रीमत्सूत्राः सुधियो विद्वांकुर्वन्तु ।

Colophon. इत्यसगोत्रपुत्रपरिग्रहपरीक्षा । चन्द्रोदयशास्त्रिविरचितेयं ।

विषयः । वेदप्रमाणेन दत्तकविचारः ।

No. 19. असुरखण्डम् (स्कान्दपुराणीयम्). Substance country-made paper, 14 × 5 inches. Folia 19. Lines 10 on a page. Extent 600 çlokas. Character Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājapura. Rājavāti. Appearance fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

श्रीगौरीविधिप्रियं देवं देवानामधिदैवतम् ।
भजेऽहं विघ्नराजं तं विघ्नध्वान्तनिवारकम् ।
ऋषय ऊचुः ॥
भगवन् सूत सर्वज्ञ पुराणार्थविशारद ।
श्रुतस्त्रिंशदभ्रान्त तारकस्य महौजसः ।
अन्येषामपि दैत्यानां वधश्चित्र तथा श्रियाम् ।
विस्तरेण वदाद्य त्वं शुश्रूषा महती च नः ॥ इत्यादि ।

End. सूरैव सिंचयन्नेव नारदेव महात्मभिः ।
नाशिताः पापिभिः सर्वे द्विजाराधनतत्परैः ।
इति महिमसमेतं पञ्चकोशान्तरायाम्
निखिल चरित स्कन्दे देवपूज्येषु सम्यक् ।
नदिहमिहमिहारीलानुपूर्वाचरित्रम्
श्रवणकलुषाणां योऽपहं कुण्डरेन्द्राः ॥

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे शङ्करसंहितायां चतुरखण्डे पञ्चदशोऽध्यायः ॥
समाप्तं चतुरध्यायम् । ॐ तत्सत् ॥

विषयः । नारदादुदारीमानुगम्यादि वर्णनम् ॥

No. 20. आचाररत्नम् . By लक्ष्मणः Substance country-made paper, 20 x 8 inches. Folia 166. Lines 11 on a page. Extent 4,980 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Pandit Vāmanā-cāryya. Appearance old. Verse. Correct.

Beginning. सिन्दूरारुणगण्डं विघ्नौघतिमिरतरणिम् ।
अखिलसुखदं शिवेशं गणपतिं वन्दे ॥ १ ॥
शशिशिरजलदुषोतपुलवैपैशंकुरः श्रीमत् ।
गजपति रामनाम रजनीचराणां + + + धाम ॥ २ ॥
नारायणं राजभिरर्चितांघ्रिं नमामि वंशीय यशोधकीर्तिः ।
देवोऽस्मदाद्यं अवसां विभेदं तथापि कीर्तिस्मरलक्षणाय ॥ ३ ॥
विद्यामयोऽनघोऽघोतकवौतीशनवादिवम् ।
पितरं रामकृष्णाख्यं वन्दे वेदभराञ्चितम् ॥ ४ ॥
सर्वोत्कृष्टविवेकात् सकला प्राज्ञासुभावमाख्यातः ।
गुणदोषविवेकविधौ मातरमेकां सतीं सदा वन्दे ॥ ५ ॥
वेदोक्ता सम्यक् कृत्यमलिनाश्चाचारतरेण नवीन नीतात् ।
यथेन शिष्टाभिसार यथा दिवाकरं नौमि गणपत्याख्यम् ॥ ६ ॥
धीमता लक्ष्मणाख्येन बालकाबलोदरात् ।
आचाररत्नं सुधिया यथामति विनन्यते ॥ ७ ॥
तत्र परिभाषा । इत्यादि ॥

End. प्राचामुदीचामथ दाक्षिणात्यान्
ज्ञात्वा प्रतीच्यान् सकलान् निबन्धान् ।

आचाररत्नं सुधियां यथावि
गौराङ्गकम्पाकलनाक्षरेण ।
निजहितमिव साधवास्तु वा
मयानुमतिना प्रथितार्थं कृतवेन ।
तदखिलमपराध दोषहिं
चिरमवलोक्य विशोधयन्तु सन्तः ॥

Colophon. इत्याचाररत्नं समाप्तिमगमत् ।

. विषयः । परिभाषाप्रकरणम् । कूपपूरीषोत्सर्गप्रकरणम् । शौचप्रकरणम् । आचमन प्रकरणम् । दन्तधावनप्रकरणम् । गर्भादिप्रकरणम् । प्रातःस्नानप्रकरणम् । स्नानोत्तरकृत्य निरूपणप्रकरणम् । सन्ध्याप्रकरणम् । होमप्रकरणम् । होमोत्तरकर्मब्रह्मयज्ञप्रकरणम् । ब्रह्मयज्ञ-तर्पणप्रकरणम् । देवपूजाप्रकरणम् । वैश्वदेवप्रकरणम् । नित्यश्राद्धप्रकरणम् । भोजनप्रकरणम् । भोजनोत्तरकृत्यशयनप्रकरणम् । दुःस्वप्नशान्तिः । यतीनां कार्याकार्यनिर्णयश्चेति ।

स्मृतिसंग्रहोऽयं ॥

No. 21. आत्मप्रबोध छत्तीसी . Substanco country-made paper, 14×6 inches. Folia 2. Lines 16 on a page. Extent 80 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandrasūri. Appearance new. Prose. Correct.

Beginning. अथ जिनमताश्रित आत्मप्रबोधछत्तीसी लिख्यते । मङ्गलाचरण.दोहरा । जीपरमात्म परमपद रहे अनन्त समाय, ताकौं मैं वन्दन करौं हाथ जोर सिर नाय । अथ ग्रन्थात्मा वर्णनं यथा ।

End. दोहा कोय करे सब आपको मतको करे प्रबंध + + + मतावित सुख बचनरस पाठे नहीं निरख । मानक आपस सोकरे दोहादिक् पद् नीच् ज्ञानधार हृदिधारतो र आतम मतीय् ।

Colophon. इति आत्मप्रबोध छत्तीसी सम्पूर्णम् ।

विषयः । जैन आत्मोपदेश कथनम् ।

No. 22. आनन्दहरी सिन्धुः . Substance country-made paper, 15×7 inches. Folia 22. Lines 9 on a page. Extent 352 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandrasūri. Appearance new. Verse. Correct.

Beginning. ॐनमः अथ आनन्दरी लिख्यते ।
परमधाम जिनवर बहु गुणधामनिधि होय, संघ सब आनन्दमयीधाम
जाणो सुख होय । ताह परिनो । जिनराज जिनवने जो नगरी
चम्पानाम जम्बुस्वामी पूजियो जो भाव सुधरता काम ।

End. रतन सरस भावक गुणमाहरो पेमनन्द सुखकार, पेमजीरत गुण धन्य
धने करे × × भणो सुन भी सार ।

Colophon. इति आनन्दरी लिखु सम्पूर्णम् ।

विषयः । भाषा जिनस्तुतिः ।

No. 23. आथर्वणोपनिषद्भाष्यम्. By आनन्दतीर्थः. Substance country-made paper, 8 × 2 inches. Folia 6. Lines 10 on a page. Extent 130 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Pandit Vāmanācāryya. Appearance old. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीवेदव्यासाय नमः, हरिः ओम् ।
आनन्दमजरं नित्यमजमक्षयमच्युतम् ।
अनन्तशक्तिसर्वज्ञं नमस्ये पुरुषोत्तमम् ॥

End. प्रीयतां भगवान् अत्र प्रेष्ठप्रेष्ठतमः सदा ।
मम नित्यं रमाध्येयं परमोदारसद्गुणम् ॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितं आथर्वणोपनिषद्भाष्यं
समाप्तम् ।

विषयः । आथर्वणवेदे आथर्वणोपनिषद्व्याख्या ।

No. 24. आनन्दलहरीदीपिका. By रघुनन्दनचक्रवर्त्ती. Substance country-made paper, 8 × 3½ inches. Folia 57. Lines 5 on a page. Extent 600 çlokas. Character Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājapura, Pandit Kṛṣṇadāsa Smṛtibhuṣaṇa. Appearance fresh. Prose incorrect.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।
जलधाराञ्जुलिनिर्भिरीक्ष्य परितः पुंसि प्रतापोन्नता-
ग्राबोद्भवधरस्य कैटभरिपोः शान्तिश्वरमाप्यता ।

अप्येवं सकलशास्त्रविशारदानां
श्रीचन्द्रशेखरपदद्युतिजनसमीहि: :
यस्यैव कल्पपदवीमनुसृत्य वाणी
स्वायातिमान महिमान मुरीकरोति ॥
श्रीचन्द्रशेखरतनयः कविचक्रवर्त्ती
वाणीविनोदरसिको रघुनन्दनोऽयम् ।
श्रीशङ्करयतिकृतेरिव शङ्करस्य
काव्ये दुरूहविषये विदधाति टीकाम् ॥
... ... शिव इत्यादि । अत्र शिवेन शक्तियुक्तेति शिवो ध्येयः सनातनः इत्यादि ।

End. यथा मञ्जीरश्रोभीति विशेषेण विराजतीति व्यक्ते मन्त्रस्वरूपा च उभयोरपि ध्यानतः साधकाभीष्टलाभो भवतीति सूचितम् ॥

Colophon. इति महामहोपाध्याय श्रीमच्चन्द्रशेखरविद्यालङ्कारभट्टाचार्यात्मज श्रीरघुनन्दन-चक्रवर्त्तिविरचितानन्दलहरीदीपिका समाप्ता ।

विषयः । शङ्कराचार्यकृतानन्दलहर्या व्याख्यानम् ।

No. 25. चापल्यप्रशमकारिका. Substance country-made paper, 12 × 5 inches. Folia 30. Lines 12 on a page. Extent 900 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Pandit Vāmanācāryya. Appearance old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणाधिपतये नमः ।
हरेः पादाम्बुजं नत्वा कपर्दादिभिरीरितम् ।
चापल्य-प्रशमकर्म-प्रयोगः प्रवितन्यते ॥

End. अतोऽन्यत्तानि भूतान्यपि विदधाति चि ।
न तत्र चापलं कुर्यात् चात्मनः शुभमिच्छता ॥

Colophon. — — — — — — ।

विषयः । चापल्यानां प्रशमकथनम् ।

No. 26. आपस्तम्बग्रन्थसारः. By गोपालभट्टः Substance country-made paper, 12 × 5 inches. Folia 31. Lines 10 on a page. Extent 930 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Pandit Vāmanācāryya. Appearance old. Prose incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ अथ गार्ह्याणि कर्माण्युपासनपूर्वमथाऽऽपुण्याहेषु कार्याणि यज्ञोपवीती

इविधानाचामं कुर्यात् ।

End. आपस्तम्बसूत्रविनियोगविधिं संगृह्य ग्रन्थं तथा

षड्भाष्ये कपर्दि × × × प्रोक्ता तथा कारिका ।

तत्र व्याख्यानमखिल × × तां सुधाकरः सर्वप्रयोगकृति

श्रीगोपालहरिविदुषा संगृह्य सारः कृतः ।

Colophon. इति श्रीमद्वामनोपाध्यायश्रीमदात्मज गोपालभट्टविदुषा रचितो ग्रन्थसारः

समाप्तः ।

विषयः । संक्षेपेणापस्तम्बसूत्रोक्तगृह्यकर्मकथनम् ।

No. 27. आपस्तम्बसूत्रप्रयोगवृत्तिः. By तालकृष्णमिश्रः Substance country-made paper, 12 × 5 inches. Folia 43. Lines 10 on a page. Extent 890 çlokas. Character Nāgara. Date Sм. 1776. Place of deposit, Benares, Pandit Govinda Bhaṭṭa. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. अथातः पौर्णमासीपरायणोपासन । अथाग्नय कृतोपवसनेऽग्नय उपरत

स्तुत्यः । तत्र यजे सर्वत्रप्रयोगमपत् । सोमेन यज्ञे ज्योतिष्टोमेनोक्थेन

इत्यत्र द्वादशमासं विधेन यागान् भूमावेतिति । चित इति केचित् ।

End. देवता सर्वप्रायश्चित्तं च प्रजापतिर्देवता तत्र होमो ।

ब्राह्मणेभ्योऽनन्तवेदिककृतो मन्त्रे स्वाहे मन्त्रे तु पूर्णम् ।

उद्धाव यथाक्रमं प्रदिशत् ।

इदं शिष्टाचारव्याख्याने,

ब्राह्मणोक्ताप्योक्तवेदिका तु स्वाहितात्रे वचित्रकृतुवेदिः ।

प्रायश्च चाग्नेश्यनस्य योनिः ।

Colophon. इत्यापस्तम्बसूत्रप्रयोगवृत्तौ तालकृष्णमिश्रविरचितायां श्रीमद्भाष्यविचारादि समा-

प्तिः । समाप्तः पञ्चदशमः प्रश्नः पटलः । सम्वत् १७७६ । माघव

कृष्णपुरी ।

विषयः । आपस्तम्ब सूत्रप्रयोगव्याख्या ।

No. 28. आपस्तम्बाह्निकम् . By गोवर्द्धनभट्टः Substance country-made paper, 12 x 5 inches. Folia 65. Lines 12 on a page. Extent 1,536 çlokas. Character Nāgara. Date Sm. 1837. Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. (अस्य प्रथमपत्रं नास्ति)

उषित्वा गुरोः समीपे ब्रह्मचर्यं भो इति ब्रुवन् इत्युक्तव्याख्यानं इच्छितं वाङ्गं गोपनं कृत्वा प्रणाम्य भाग्यवतोऽभिवादयेत् । इति गुरवराचार्यः ।

End. अग्न्यागारे गवां गोष्ठे ब्राह्मणानां च सन्निधौ ।
आहारे जपकाले च पादुके परिवर्जयेत् ॥

Colophon. इति कविमण्डन-गोवर्द्धनभट्टकृतापस्तम्बाह्निकं समाप्तम् । सम्वत् १८३० । वैशाख शुक्लः ।

विषयः । आपस्तम्बमतानुयायिनी दैनिकक्रिया ।

No. 29. आपस्तम्बधर्मसूत्रभाष्यम् . Substance country-made paper, 15 x 5 inches. Folia 169. Lines 10 on a page. Extent 3,056 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Govinda Bhaṭṭa. Appearance old. Verse. Correct.

Beginning. प्रणिपत्य महादेवं हरदत्तेन धीमता ।
धर्माख्य-प्रश्नयोरेषा क्रियते वृत्तिरुज्ज्वला ॥
अथातः सामयाचारिकान् धर्मान् व्याख्यास्यामः । अथशब्द आनन्तर्ये वर्तते । अतः शब्दो हेतौ । उक्तानि श्रौतानि, गार्ह्याणि च कर्माणि तानि च वक्ष्यमाणसमयाचारधर्मानपेक्षाणि ।

End. सर्वजनपदेष्वेकान्तसमाहितमार्य्याणां वृत्तं सम्यग्विनीतानां वृद्धानामात्मवतामलोलुपानामदाम्भिकानां वृत्तसादृश्यं भ......उभौ लोकावभिजयति । सर्वजनपदेष्वित्यादि अभिजयति इत्यन्तं गतं श्लोकः (अग्रे किञ्चिदस्ति नतु कीटदष्टत्वेनातिजीर्णत्वाच्च लिखितम्) ।

Colophon. इति श्रीहरदत्तमिश्रविरचितं धर्मप्रश्नव्याख्यानं समाप्तम् ।

विषयः । आपस्तम्बधर्मसूत्रव्याख्या ।

No. 30. **आपस्तम्बसूत्रोक्तसंस्कारप्रयोगः .** By **सिंहभट्ट .** Substance country-made paper, 13 × 4½ inches. Folia 59. Lines 13 on a page. Extent 1,536 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance old. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीहरिः शरणम् ।

महादेवसुतं वन्दे गुणनाथं गजाननम् ।
सहायं भजतां भवदुःखार्थेदुविदुः पतिम् ।
पक्षधिमिश्राख्योक्तं नत्वा वाणीं हरिं विभुम् ।
प्रयोगपद्धतिं वक्ष्ये सूत्रभाष्यानुसारतः ॥

End. अथिश्रवं पिकाद्यौकारिका,—
औपिकाग्रामिलरोहाचासम्वद्यानवदयम् ।
यज्ञामिमवेनाथ तत्संसर्गविधिं चरेत् ॥ (इतो नास्ति)

विषयः । आपस्तम्बीयानां संस्कारविधिः ।

No. 31. **आयुःप्रबोधिनी .** By **राधाकृष्ण .** Substance country-made paper, 13 × 3 inches. Folia 7. Lines 5 on a page. Extent 110 çlokas. Character Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Medinīpura, Post Office Garvetā, Grāma Khunverā, Late Paṇḍit Rāmatāraṇa Çiromaṇi. Appearance old. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो रामाय ।

नुत्वा रघुपतिं नत्वा परात्मचिन्तचेतवे ।
राधाकृष्णो द्विजन्मा वा × आयुः प्रबोधिनीम् ॥
तिष्ठन्ति तुङ्गे परमे स्वकीये
विरोचनाद्या यदि सप्त खेटाः ।
तदा प्रसूतः क्षमतो यथा ते ।
चिरायुरब्दान + + + + + ।
गावेचरे पञ्चदशविपञ्चो
+ + + + + + + ।
स्थिताः स्वकीये यदि वै प्रसूतु
तदा हि पूर्णायुरितवत्सराणि । इत्यादि ।

End. नामन्त्रं चावर्त्तनाद्यः प्रथक् कृत्वा विचक्षणः ।
एवं सूत्रं भवेद्दत्ता सत्यं ततो द्विधार्पयेत् ॥
चतुर्थ्यां रवैकस्मिन्नद्युक्ता परेच तु ।
तदाद्युत्तरं श्रीमं सौरं वर्णाहिकं भवेत् ॥

Colophon. इत्याकु प्रबोधिन्यामन्तर्दशाध्यायचतुर्थः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । पिण्डयुद्धाध्यायः प्रथमः । भंगायुद्धाध्यायो द्वितीयः । सूर्यपंक्त्याध्याय-स्तृतीयः । अन्तर्दशाध्यायचतुर्थः ।

No. 32. आर्य्यवसुधारा. Substance country-made paper, 10 × 3½ inches. Folia 5. Lines 13 on a page. Extent 150 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandrasūri Appearance new. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः ।
संसारद्वयदैन्यस्य सततं चिच्छिदापहे ।
वसुधारे सुधाधारे नमस्तुभ्यं कृपामये ॥
एवं मया श्रुतमेकस्मिन् भगवान् कौशाम्ब्यां महानगर्यां विहरति स्म ।

End. आयुष्मानानन्दश्च भिक्षवश्च बोधिसत्त्वाः सा च सर्व्वावती पर्षत् सदेवमानुषासुरगन्धर्वश्च लोको भगवतोभाषितमभ्यनन्दन्निति ।

Colophon. इति आर्य्यवसुधाराख्यं सम्पूर्णम् ।

विषयः । श्रीवसुधारामाहात्म्यम् ।

No. 33. आर्य्यासप्तशतीटीका "व्यङ्ग्यार्थदीपनम्". Substance country-made paper, 12 × 4 inches. Folia 96. Line 8 on a page. Extent 2,016 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares city, Govinda Bhatta. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीरामः शरणं मम
यस्मैं साधुजनाः सदावनतया यस्यस्सदापादयम्
यद्ध्यानाय यथाद्योतमनताभ्यासोय मम.वंदाम् ।
वेदान्तं परिशीलयन्ति रचयि सानन्दकन्दाकरम्
वन्दे तं जगदीश्वरं हृदितया सानन्दपाशिक्षितम् ।

यत्पादाम्बुजमञ्जुभृङ्गततयो देवाः सदैवामरे
ध्यायन्ति स्तवयन्ति दुःखनिवहं लोकानतुच्छानिम् ।
फुल्लेन्दीवरनिन्दिनेत्रमतसीपुष्पावभासं ज्वल-
न्मौरामं कलयामि चेतसि चिरं चैतन्यमायात्मकम् ॥

End. नैवविभागसमापेव कठावमापेव न निरूपितोऽपि न विलोकितोऽपि ।
एकान्तः करणेन वा मध्यत्वमनुराम(इतो नास्ति) ।

विषयः । मोहापरोपरिचराकृतपुण्यलभ्यक्षितिविरामनाम-मौलकवन्दपवित्रनूपुराव-पवित्रात्मज-निमाजिपवित्रास्मानमपवित्रकृतमोदवर्धनदशमतौ व्याख्यानं ।

(असम्पूर्णोऽयं ग्रन्थः ।)

No. 34. आश्वलायनगृह्यकारिका. Substance country-made paper, 8 x 3 inches. Folia 41. Lines 9 on a page. Extent 875 çlokas. Character Nāgara. Date, Sm. 1787. Place of deposit Benares, Paṇḍita Vāmanā-cārrya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीमद्गणाधिपतये नमः ।
आश्वलायनमाचार्य्यं नत्वा तद्गृह्यकर्मणाम् ।
प्रयोगं वच्मि केषाञ्चिद् हरिकारादिभाषितम् ।

End. विलोक्य सर्वसूत्राणि नानाव्याख्यानानि च ।
ज्ञानार्थं याज्ञिकानान्तु मयोक्ता गृह्यकारिका ॥
× × × × ×
सङ्ख्यावन्च कर्मापि साकल्यवचनोऽभवीत् ।

Colophon. इत्याश्वलायनगृह्यकारिकायां चतुर्थोऽध्यायः । सम्वत् १७८७ ।

विषयः । संक्षेपेण आश्वलायनगृह्यसूत्राणां व्याख्यानम् ।

No. 35. आश्वलायन स्मृतिः. Substance country-made paper, 12 x 5 inches. Folia 42. Lines 14 on a page. Extent 1260 çlokas. Character Nāgara. Date ? Place of deposit Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance old. Verse. Correct.

Beginning. आश्वलायनमाचार्य्यं नत्वाऽपृच्छन् मुनीश्वराः ।
द्विजधर्मान् वदाचार्य सर्वशास्त्रकरान् मुने ।

इति तद्वचनं श्रुत्वा जपतां श्रुतिरब्रवीत् ।
शौचस्य च विनाचार आचमनंरतस्य च ॥
स्नानं संध्या जपो होमः स्वाध्यायाध्ययनं तथा ।
माध्याह्निकक्रियाः पञ्च-यज्ञस्य तिथिपूजनम् ॥

End. वैकुण्ठे विष्णुपूजायां युगेनैवेन यत्फलम् ।
तद्दर्शपौर्णमासाभ्यां सकृदाप्नोति वै द्विजः ॥

Colophon. इत्याश्वलायनीये धर्मशास्त्रेऽग्निसंयोगनिर्णयः द्वाविंशोऽध्यायः । इत्याश्वलायनस्मृतिः समाप्तिमगमत् ।

विषयः । प्रथमे सदाचारनिर्णयः । द्वितीये स्थालीपाकादि सर्वहोमप्रकृतिः । तृतीये गर्भाधानं । चतुर्थे पुंसवनं सीमन्तश्च । पञ्चमे जातकर्म नामकरणञ्च । षष्ठे चान्नप्राशनं । सप्तमे चौडम् । अष्टमे उपनयनम् । नवमे वेदव्रतम् । दशमे उपाकर्म उत्सर्जनञ्च । एकादशे गोदानम् । द्वादशे विवाहः । त्रयोदशे नान्दीश्राद्धादि । चतुर्दशे पैतृमेधिकपरिभाषा । पञ्चदशे पैतृमेधिकविधिः । षोडशे वर्णधर्मः । सप्तदशे श्राद्धविधिः । अष्टादशे श्राद्ध परिभाषा । ऊनविंशे तीर्थप्रकरणम् । विंशे प्रायश्चित्तम् । एकविंशे जातिनिर्णयः । द्वाविंशे चाग्निसंयोगश्चेति ।

No. 36. आश्वलायनसूत्रोक्तश्राद्धसंकल्पः. Substance country-made paper, 8 × 3 inches. Folia 5. Lines 10 on a page. Extent 80 çlokas. Character Nāgara. Date Sm. 1892. Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācārrya. Appearance new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

सूत्रोक्त श्राद्धसंकल्पो लिख्यते । पवित्रपाणिः प्राणानायम्य देशकालौ स्मृत्वा पुरूरवोमाद्रवसंज्ञकानां विश्वेषां देवानां प्राचीनावीती ।

End. अन्न मे सफलं जन्म इति ब्राह्मणान् क्षमाप्य यज्ञ स्मृत्येति श्रीकृष्णार्पणम् । यथाचारं वैश्वदेवं कृत्वा इष्टैः सह भुञ्जीत । परेऽह्नि तर्पणं कुर्यात् ।

Colophon. इति सूत्रोक्तश्राद्धसंकल्पःसमाप्तः । सम्वत् १८९२ । भाद्रपद ११ भृगु वासरे तद्दिने समाप्तः ।

विषयः । आश्वलायनशाखीयानां श्राद्धप्रयोगविधिः ।

No. 37. आहिताग्नेर्दाहाग्निनिर्णयः. By रामभट्ट. Substance country-made paper, 12 x 4 inches. Folia 21. Lines 10 on a page. Extent 425 çlokas. Character Nāgara. Date Sm. 1870. Place of deposit Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यथाहिताग्नेर्दम्पत्योर्दाहाग्निं निर्णेतुं तदुपयोगित्वेन तावत्तयोः कर्माधिकारो विविच्यते । तत्र सर्वेषामेव वर्णेत्यादौ सर्वेषामपदोपादानादस्य-पत्नीत्वेन आवसथ्याग्निप्रथमाद्यधिकारेणैकत्वेन च द्विधाधिकारः ।

End. इषाब्दे शक्ले पौषे श्रीविन्ध्याख्यपुरे मम ।

गोविन्दभट्टरामेण कृतो दाहाग्निनिर्णयः ॥

आहिताग्नेरिति शेषः ।

पुनश्च, चित्रभान्वब्दे माघे ऽपरपक्षके ।

मल्लपुरस्थितिं कृत्वा ग्रन्थोऽयं सुपरिष्कृतः ॥

Colophon. इति श्रीमद्गोविंदोपनामक-भट्टविश्वनाथात्मज-भट्टसूर्यात्मज-भट्टरामभट्टकृत आहिताग्नेर्दाहाग्निनिर्णयः समाप्तः । सम्वत् १८७० ।

विषयः । आहिताग्नीनां दाहाग्न्यादिविचारणं ।

No. 38. कारकादिवृत्तिः By शिवराम. Substance country-made paper, 12 x 3 inches. Folia 19. Lines 5 on a page. Extent 500 çlokas. Character Bengali. Date ? Place of deposit Balihāra Babu Varadākānta Cakravartti. Appearance old. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो गणपतये ।

प्रणम्य पार्वतीपदारविन्दं कारकव्याकरणस्य सम्मतम्

कारकादिवृत्तिः प्रतिपत्ति + + + वितन्यते श्रीशिवरामशर्मणा ॥

कर्तृत्वादिभ्यो धातुश्च सत्प्रत्ययः स्यात् । करोति कार्यं कारः क्रियेति

कारके । इत्यादि ।

End. शेषः खण्डितः ।

विषयः कारकार्थानां प्रतिपादनम् ॥

No. 39. उत्तराग्रन्थभाष्यम् . By सायणाचार्य्यः Substance, country-made paper, 15 × 5 inches. Folia, 171. Lines, 11 on a page. Extent, 9,524 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Govinda Bhaṭṭā. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्यु स्तं नमामि गजाननम् ॥
यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥
तत्कटाक्षेण तद्रूपं दधत् बुक्क-महीपतिः ।
आदिशत् सायणाचार्य्यं वेदार्थस्य प्रकाशने ॥

End. अरिष्टनेमिः । न रिष्टा अरिष्टा अव्ययपूर्वपदप्रकृतिस्वरत्वं । अरिष्टा नेमिर्यस्य स तथोक्तः । बृहस्पतिः । तद्बृहतोः करपत्योरिति सुट् तलोपौ, उभे वनस्पत्यादिष्विति पूर्वोत्तरपदयोर्युगपत् प्रकृतिस्वरत्वं । इत्येकविंशे-ऽध्याये प्रथमः खण्डः ।

Colophon. इति श्रीमत् सायणाचार्य्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे उत्तराग्रन्थे एक-विंशोऽध्यायः सम्पूर्णः ।

विषयः । सामवेदान्तर्गत-उत्तराग्रन्थव्याख्या ।

No. 40. उपाकरणप्रयोगः. Substance, country-made paper, 10 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 10 on a page. Extent, 1,928 çlokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1882. Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अध्यायानामुपाकर्म श्रावण्यां श्रवणेन तु ।
तन्मासे हस्तयुक्तायां पञ्चम्यां वा तदिष्यते ॥

End. अथः कृत्वा प्रायश्चित्तादिहोमशेषं समाप्य ततः (. .) श्रौत्यर्थं ब्राह्मणान् भोजयेत् । कर्मेदं नित्यं केचित् लौकिकाग्नौ प्रयुञ्जते ।

Colophon. इत्युपाकरणप्रयोगः समाप्तः ।
सूतकान्ते उपाकर्मे मदे मास-चतुष्टये ।
नवयज्ञोपवीतानि धृत्वा जीर्णानि संत्यजेत् ॥ संवत् १८८२ ।

विषयः । आश्वलायनशाखीयानां श्रावण्यां उपाकरणविधिः? ।

No. 41. उन्मार्गभञ्जनम् . By तुम्बर: Substance, country-made paper, 10×4 inches, Folia, 5. Lines, 15 on a page. Extent, 225 çlokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1891. Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

देवौ वाचामपारा वदनवदनगा खेलते यत्कटाक्षा-
द्दाम्नं तेजःकदम्बमतिघनममलं कोटिचन्द्रप्रभासम् ।
श्रान्तं चन्द्रावतंसं तदमितमखिलानन्दसंदोहकन्दम्
वन्दे चक्रारविन्दं चरितमरवीभूतपादारविन्दम् ॥

End. श्रीमत्सौवर्णनाथ गुणाभिरामाद्देव
यो (.) जया मधुरकोमलकान्तवाचा ।
नारायणस्मरचलात्तवमानसस्य
श्रोत्रमनकस्य महिमा पदपङ्कजस्य ॥

Colophon. इति श्रीतिमाजिरघुनाथगुरुपादपद्माराधकतुम्बर (.) कृतोन्मार्गभञ्जनं समाप्तम् । समाप्तश्चेदं श्रावणकृष्णनवम्याम् । सम्वत् १८९१ ।

विषयः । माधवमतानुयायि पिशपथुवचनोन्मार्गभञ्जनम् ।

No. 42. उपदेशतरङ्गिणी . Substance, country-made paper, 12×4, inches. Folia, 60. Lines, 17 on a page. Extent, 3,300 çlokas. Character, Nāgara. Date Sm. 17[illegible]. Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya, Mahārāja Bālacandra Appearance ,old. Prose and Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीनाभेयः (...) दमेथाः परमारमाः
यज्ञामध्यानतः सर्व्वसिद्धयः, प्रभुः स्वयम्भवः ।
स श्रीपार्श्वप्रभुर्भूयात्कल्याणानां भुवि (.) श्रीयः ।
यस्य प्रभावात् (..) गणोऽभूद् भूमिपुङ्गवः ॥

End. यथा श्रीभोजेन राजपाठिकां कृत्वा पश्चाद्दत्तमानेषु चक्रीर्षमार्गे समुत्थागतः कश्चिद्भोऽपसैन्यैर्निर्भर्त्स्यमानोऽपि दुष्टः मातुल भवतामस्ति सौख्यं दग्धः-ज्ञापितः, ततस्तेनोक्तं, भो जानभ्भर त्वत्प्रसादात् भविष्यति । द.श्रीः, कथं ज्ञायते, (..) तेनोक्तं मधुरवःप्या तुष्टेन राज्ञा सदाजवःस्वं ग्रामाधिपत्यञ्च दत्तम् ।

Colophon. इति उपदेशतरङ्गिण्यां धर्मोपदेशः । सम्वत् १७४० ।

विषयः । जैनधर्मोपदेशकथनम् ।

No. 43. उपदेशसमुच्चयः By सोमपूत उपाध्याय. Substance, country-made paper, 12 × 3 inches. Folia, 23. Lines, 5 on a page. Extent, 352 çlokas. Character, Bengali. Date Sk. 1694. Place of deposit, Dinājpur, Paṇḍit Kṛṣṇadāsa Smṛtibhūṣana. Appearance, tolerable. Prose and Verse. Incorrect.

Beginning. आद्यं खण्डितम् ॥

End. अपि च, बद्धोऽन्ये मुक्तिः परमसुखसाक्षात्कृतिरिति ।
सदेतावन्मन्याइह मद्वतमदेन (?) जिनमते ।
न तव क्षपीष्ठ विनयता मनेच्छा विचिततो ।
परन्तु तद्रायं सततमिच यापे सुखवचम् ।

Colophon. इत्युपदेशसमुच्चये भजनोपदेशो नाम चष्ठमोपदेशः ॥
श्रीमदर्पणकारपण्डितवरोद्दामोद्दरोऽभूत्ततः ।
जातः पण्डितः कृष्णदेव औरसः पुत्रस्तनः कृती ॥
तत्पुत्रो भुवि रामशेखरबुधो चन्द्रावतारः स्वयं ।
तत्पुत्रोऽत्र कृती कविर्विजयते श्रीसोमपूतः सुधीः ॥
श्रीसोमपूतोपाध्यायकृत उपदेशसमुच्चयग्रन्थः समाप्तः ॥शक १६९४ ॥

विषयः । प्रथमोपदेशः खण्डितः । २ ये उपदेशे धर्मोपदेशकथनम् । ३ । ४ उपदेशयोः सज्जनदुर्जनादिनिरूपणं राजवर्णनञ्च । ५ मे उपदेशे सम्यक्त्वोपदेशकथनम् । ६ ष्ठ उपदेश रसोपदेशकथनम् , ७ मे उपदेशे मद्भावोपदेशकथनम् । ८ मे उपदेशे भजनोपदेशकथनम् ॥

No. 44. उभयतोमुखीगोदानप्रयोगः. Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 7 on a page. Extent, 80 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, new. Prose. Correct

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।
अथोभयतोमुख[illegible] गः । आमन्त्रप्रसवां गां ज्ञात्वा दाता शुचिः [illegible] कृतावश्यकाः उभयतोमुखीमुक्ततमां सर्वपापक्षय[illegible]र्मकं [illegible]प्रीतिकामः उभयतोमुखीगोदानं करिष्ये ।

End. ततः कर्मेश्वरार्पणं कृत्वा द्वादशब्राह्मणान् पायसान्नेन भोजयित्वा स्वयं पाय-सान्नं भक्षयेत् ।

Colophon. इत्याथर्वण-परिशिष्ट-हेमाद्रि-मयूख-चन्द्रिकोक्तोभयतोमुखीगोदानप्रयोगः ।

विषयः । चाण्डप्रसवगोदानविधिः ।

No. 45. ऋषभगीता. Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 6. Lines, 10 on a page. Extent, 120 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Govinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. पितोवाच । यदुक्तं भवतायुष्मन् ऋषभो जिनपरिग्रहः ।
बभूव योगिनामाद्योऽवतारश्चाष्टमो हरेः ॥
तद्भूरि विस्तरेणैव स्वरूपं तस्य योगिनः ।
यच्च कर्मफलात्यक्तःसर्वान्भोगानमाश्रितः ।
किंधर्माभूदसौ तस्य कदाभूदिति वासना ।
कथं स परमार्थेति जिज्ञासा नाभिसम्भवः ।

End. एतत्पुराण-पुरुषस्य समस्तपाप-
विच्छेददं चरितमद्य मयोदितं ते ।
शृण्वन्ति ये भवभयं परिहृत्य तेषां,
निःशेषपापविलयं कुरुते मुरारिः ॥

Colophon. इति ऋषभगीता समाप्तिमगमत् ।

विषयः । ऋषभचरित्रकथनव्याजेन ब्रह्मविद्योपदेशः ।

No. 46. ऋषभजिनस्तुतिः. Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 75 çlokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1659. Place of deposit, Benares, Diŋmaṇḍalacāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. पणिवय पढमजिय देव परमेसरवीसं ।
जयचिय पय पहुम रयणे ।
नन्दिय नीर विसुन ।
सुरनीय जिनवर पढमजड्डान ॥

End. इय रिसह जिनवर सिद्धिसरवर सुन्दरिवर सुन्दरो ।
थिरि विमलभूधर धवलविम्भुरवम्मवास पुरन्दरो ।
वैवय सभासुर सुनिय भासुर गुव भवासुर मजनो ।
मवा सुविधि वायन देउ वायन विजई तिहुअ निरञ्जनो इति ॥

Colophon. इति ऋषभजिनस्तवनं सम्पूर्णम् ! सम्वत १६५८ ।

विषयः । जैनमते ऋषभदेवस्तुतिः ।

No. 47. ओघनिर्युक्तिः. Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 13. Lines, 18 on a page. Extent, 780 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Diŋmaṇḍalácāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीपार्श्वजिनं प्रणम्य चरित्रमो वक्ष्यता चउदस, पूर्णो नवेव दस पूर्णो
एक्कार सत्त सुत्तव वावरे सम्मवाऊय ।

End. एसा च (...) पूइवि मुहमचव्वना एसा एक्कारसवि रायविं सचिव वि
एविं सअविया ।

Colophon. ईति ओघनिर्युक्ति समाप्ता ।

विषयः । जैनसाधुसमाचारकथनम् ।

No. 48. कर्पूरादिस्तवटीका By रामकिशोर. Substance, country-made paper, 14 × 2 inches. Folia, 10. Lines, 7 on a page. Extent, 325 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatāgrāma, Post office Mehār, Zilla Comilla. Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavágīça. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीकालीजयति ।
नतपूर्वगिरिशाद्रि इन्दारकवरव्रजम् ।
कुरुतां भवतां भद्रं भवानीचरणाम्बुजम् ॥
कामा रामकिशोरेण बालानामनुबुद्धये ।
मयाकाश्मयीनम श्लोकार्थः प्रकाश्यते ॥
तथाचश्लोकपञ्चकेन श्रीमद्विषयकालिकाया सार्धित्वचरणानुवरम् यथा
कालः श्रीति कर्पूरमित्यादिना । इत्यादि ।

End. केवलीति। एवं केवलिकथया औदाहरणया निर्दिष्टः सन् चिरं चिरकाल जीवन्मुक्तो भवति । तथा प्रतिजन्तुः प्रतिजन्म भोक्ता भवति । प्रतिजन्तुरिति जन्तुर्जन्तुः वीप्सयाव्ययीभावः । जन्मजन्मजन्मान्तरीत्यन्तरः । इति

Colophon. यामार्ग्य पितामहादिविबुधाः सद्यादिकं कुर्वते
यां ध्यायन्ति सदैव योगिनिवहा ब्रह्मस्वरूपां पराम् ।
तस्याऽज्ञानमित्रनाशनरविं श्रीकालिकां तां हृदा
टीकां रामकिशोरनामक इमां तस्याः स्तुते निर्ममे ॥
मया विरचिता चेयं कर्पूरादिप्रबोधिनी ।
तनोतु मुदमज्ञानां धीमतां वा कृपावताम् ॥
अज्ञानाद्वा प्रमादाद्वा स्खलितं यद्‌ बभूव मे ।
क्षन्तिभिः शोधनीयं तत् कृपया सहृदयैभिः ॥
इति श्रीमन्महोपाध्यायमुकुटमणिकविकुलसम्राट्कविरत्नावतंसकरवर्तिश्रीमहामहोपाध्यायपदाभिनन्दितसमस्तविद्यासम्पन्नपण्डितविद्वत्‌सर्वविद्यासम्पन्न-श्रीरामकिशोरसार्वभौमविरचिता शिवार्धमतभजनसप्ता-कालविरचित-श्रीमद्दक्षिणकालिकास्तुतिः कर्पूरादिप्रबोधिनी नाम सम्पूर्णा-पद्मालङ्कृता ॥

विषयः । कर्पूरादिस्तवव्याख्यानम् ।

No. 49. कर्मप्रकृतिटीका . Substance, country-made paper, 11 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 11 on a page. Extent, 350 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Dikmaṇḍalacaryya Mahārāja Balacandra Suri. Benares City. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो वीतरागाय ।
प्रणम्य कर्मद्रुमचक्रनेमिं नमस्करावीरजिनेन्द्रमेमिं ।
कर्मप्रकृत्याः विवृतिं पदानां सुखावबोधाय करोमि टीकाम् ॥

End. इति विवरणप्रज्ञापनाप्रमाणानुसारेण प्रयत्नासम्यक्‌प्रयोगाः पुद्गलवर्गणाः प्रकृ-पयति ।

Colophon. सम्पूर्णोऽयम् ।

विषयः । जैनधर्मप्रकृतिव्याख्या ।

No. 50. कलापव्याकरणोत्पत्तिप्रस्तावः By वनमालिद्विजः. Substance, country-made paper, 14×3 inches. Folia, 10. Lines, 5 on a page. Extent, 150 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatāgrāma, Post office Mehār, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgiça. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. प्रणम्य शिरसा सार्द्धं शिवं शिवप्रदायकम् ।
आनन्दं सर्व्वतत्त्वज्ञं सुरासुरनमस्कृतम् ॥
कलापाख्यं महाशास्त्रं विस्तृतं सर्व्वमेधया ।
कुतः कथं कृतं येन प्रस्तावमतिसुन्दरम् ॥
तस्येवाहं प्रवक्ष्यामि बालानामवबुद्धये ॥ इत्यादि ।

End. संक्षेपात्कथितं किञ्चिद् गुरुपादप्रसादतः ।
व्याख्यातुर्विबुधैः सर्व्वैः क्षाम्यतामस्तु विशेषतः ॥

Colophon. इति श्रीवनमालिद्विजविरचिते कलापव्याकरणोत्पत्तिप्रस्तावे प्रथमः परिच्छेदः समाप्तः ।
समासतेयं गुरुवैभवारं संसारसङ्गं × × × स्वरूपम् ।
सर्व्वाघसर्व्वाग्निसमप्रदीप्तिं गुरुपादाम्बुजवरं भजामि ॥
परात्पर जगद्व्यापी महीधरपरात्मजे ।
त्वाञ्च मे दोषनाशने कृपया करुणानिधे ॥

विषयः । आसीत् पुरा शालवाहनो नाम राजा स कदाचित् महादेव्या सह सरसि विहर्त्तुं जलयान् तयासौ अश्विनीं प्रति प्रीतिपरायणो जलोत्क्षेपं कुर्व्वन्निति अयमस्माभिरतया महादेव्या "मोदकं देहि राजन्निति" पुनः पुनर्व्याहृतो वज्ञो मयि पीतिप्रीतिमिच्छन् मोदकं दत्तवान् तेन च तथातिनिर्भेदमतिनिष्ठुरं निर्भर्त्सितो राजा मा उदकं देहीति प्रकृतार्थमननु-सरन् नितरां लज्जापरवशो जीवितमुत्सृष्टुमुपचक्रमे तत्र तथाविधमवलोक्य राजानं राज्ञी समागत्य शर्व्ववर्म्माभिधेयं कमपि पण्डितवरं प्रेषितवान् राज्ञः परित्राणनाय स च शर्व्ववर्म्मा अचिरेणैव कालेन राजानं व्याकरणसंस्कृतं कर्त्तुं प्रतिज्ञाय महादे[illegible]श्वरं कृतवान् देवस्य च प्रसादेन कार्त्तिकेयमाराध्य विलिखितं कलापात् व्याकरणं संप्राप्य राजानमल्पकालेनैव व्याकरणाभिज्ञं कृतवानित्यस्य कलाप इति नाम आसीदिति कथनं ।

No. 51. कवितारत्नाकरः. Substance, country-made paper, 14×3½ inches. Folia, 7. Lines, 11 on a page. Extent, 300 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post office Gurvetā, Grāma Bhaṭṭagrām, Paṇḍit Rāmhridaya Bhaṭṭachāryya. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीरामः । अथ कवितारत्नाकरः ।

माधवो माधवो वाचि माधवो माधवो हृदि ।
स्मरन्ति साधवः सर्व्वे सर्व्वकार्य्येषु माधवम् ॥
देवे तीर्थे द्विजे मन्त्रे दैवज्ञे भेषजे गुरौ ।
यादृशी भावना यस्य सिद्धिर्भवति तादृशी ॥
न माता शपते पुत्रं न दोषं लभते मही ।
न हिंसां कुरुते साधुर्न देवः सृष्टिनाशकः ॥
न गोजचारिका पृथ्वी न विप्रो देवनाशकः ।
न धर्म्मनाशको राजा न देवः सृष्टिनाशकः ॥
जयोऽस्तु पाण्डुपुत्राणां येषां पक्षे जनार्द्दनः ।
यतः कृष्णस्ततो धर्म्मो यतो धर्म्मस्ततो जयः ॥ इत्यादि ।

End. भुक्त्वा राजवदासीत यावन्न विकृतिं गतः ।
ततः शतपदं गत्वा वामपार्श्वे तु संविशेत् ॥
पिता रक्षति कौमारे भर्त्ता रक्षति यौवने ।
पुत्रस्तु स्थविरे काले स्त्रियो नास्ति स्वतन्त्रता ॥
पठतो नास्ति मूर्खत्वं जपतो नास्ति पातकम् ।
सर्व्वदा जपनिष्ठानां विपदा नातिप्रसीदति ॥
वाहनं वाहयेत् दृष्ट्वा पथि नारी विवर्जिता ।
जागरते भयं नास्ति चलितोऽपि निवार्य्यते ॥ ११४ ।

इति कवितारत्नाकरः समाप्तः ।

रामचन्द्र तव यादृशी कृपा
वानरेषु न नरेषु तादृशी ।
वाञ्छते नहि वानराकृतौ
सा कृपा किमधुना न जायते ॥

विषयः । श्लोकादीनां संग्रहः ।

No. 52. कातन्त्रपञ्जीव्याख्या. By रामकिशोर शर्मा. Substance, country-made paper, 10 × 3 inches. Folia, 29. Lines, 6 on a page. Extent, 550 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatāgrām, Post office Mehar Zilla, Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavagis. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

अथानीश्वरवह्न्यर्कचन्द्रमरीचयः ।
उपन्नी हृदयेऽस्माकं नाशायतन्तरमनः ॥
नत्वा शिवपदं रामकिशोरेण यथामति ।
त्रिलोचनकृता-पञ्जी पञ्जीव्याख्यायते स्फुटम् ॥
तथादौ तावत् चक्रवर्त्तिशास्त्रप्रारम्भ प्रारिप्सितप्रत्यूहशान्तिप्रतिबन्धक-विघ्नध्वंसकामनया कृतस्य शिवनमस्काररूपमङ्गलस्य शिष्यशिक्षायै निबन्धनं दुर्गसिंहोक्तकातन्त्रवृत्तिदुर्गपदविवरणरूपत्रिलोचनकृतपञ्जिकाया आदौ कुर्व्वन् पञ्जिकाकारः श्लोकद्वयं कृतवान् प्रत्यक्षेत्यादि ।

End. तथाच सति तत्त्विकतावच्छेदकविप्रतिपत्तिविषयतानुकूलव्यापारवत्त्वधीविषय-भाविप्रतिपत्तेर्व्विषयत्वाभावात् यत्नावच्छेदकत्वेनापि पूर्व्वा-सक्तिविषयत्वाद् इत्याद्यन्वयबोधः ।

समाप्तेयं पञ्जी ।

विषयः । त्रिलोचनकृतायाः कातन्त्रीयपञ्जिविषयिकाया व्याख्यानम् ।

No. 53. काव्यचन्द्रोद्धारः. Substance, country-made paper, 18 × 4 inches. Folia, 15. Lines, 7 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1297. Place of deposit, District Dinajpur, Rájárampur Kālāpāda, Paṇḍit Sitānātha Bhaṭṭācharyya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणपतये नमः । अथ नामकायन्तम् । केशरादिमहद्गवं पद्मं लिखित्वा कर्णिकायां यन्त्रैः इति बीजं लिखेत् इत्यादि ।

End. यद्यपीदं मन्त्रयन्त्रमेतत् श्रीभाग्यसौभाग्यविजयप्रदायि ।
काश्मीररोचनालाक्षाघनसारचन्दनैः ।
लिखितं येन सा धन्या यन्त्रामेतानि ईप्सितः ॥

धूमितञ्च मरचञ्च दुग्धनिर्म्माल्यवर्ज्जनम् ।
विशेषं वर्ज्जितं मन्त्री यत्नं जातु न कारयेत् ॥

Colophon. इति महामहोपाध्याय-समधिगत-श्रीपरिव्राजकाचार्य्येण नानागमाद्याग-मादाकृष्यकृतः कामधन्वोद्धारः समाप्तः ॥ शुभमस्तु ॥ शकाब्दाः १२९० ।

विषयः । मारणादिषट्कर्मयन्त्रलिखनविधिः ।

No. 54. कार्त्तिकमाहात्म्यम् (सनत्कुमारसंहितान्तर्गतम्). Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia, 38. Lines, 9 on a page. Extent, 1200 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinajpur, Rajvāti. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय । व्यास उवाच ।
मुनिश्रेष्ठा महाविज्ञाः सर्व्वलोकहितैषिणः ।
कलौ कलुषचित्तानां लोकानां हीनभागिनाम् ॥
ज्ञानविज्ञानहीनानां शिश्नोदरपरायिणाम् ।
धनभङ्गुरबुद्धीनां चार्व्वतत्परमानसाम् ।
कथं प्रसन्नो भगवान् भविष्यति जनार्द्दनः ॥

End. भास्करस्य मुखात् श्रुत्वा ममतामभिमाय च ।
ययुः सूर्य्यस्य निकटे गायन्तो भास्करस्तुतिम् ॥
इत्येतत् सर्व्वमाख्यातं कार्त्तिकस्य महोत्सवम् ।
यच्छ्रुत्वा सर्व्वपापेभ्यो मुक्तो भवति तत्क्षणात् ।
अतः परं किं वक्ष्यामि तद्ब्रुवन्त्वेव सत्वरम् ॥

Colophon. इति श्रीसनत्कुमारसंहितायां कार्त्तिकमाहात्म्ये चतुर्नवतितमोऽध्यायः ॥ स्कन्दपुराणीय सनत्कुमारसंहितायां कार्त्तिकमाहात्म्यं समाप्तम् ॥ * ॥

विषयः । अत्र आद्यादेव एकसप्ततितमोऽध्यायः समारभ्य चतुर्नवतितमाध्यायं यावत् कार्त्तिकमाहात्म्यादिकथनम् ॥

No. 55. कालमाधव-संक्षिप्त-व्याख्या. Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 16. Lines, 3 on a page. Extent, 100 çlokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1903. Place of deposit, Benares, Pandit Vamanácáryya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

प्रथम (.) च— प्रांशुमनमानित्य कालमध्यायः कश्चिदर्थो नाशीति पूर्व्वपक्षो (पक्षः) कृतः, वैशेषिकाद्विमननमानित्य तत्त्वं साधितम् इत्यादि ।

End. पक्षेति तदेवं निर्णीय तमेवार्थं संक्षे पनुक्रम्योपसंहरति ईदृमिति ।

Colophon. इति व्याख्या समाप्ता । सम्वत् १९०१ ।

विषयः । कालमाधवीयव्याख्या ।

No. 56. कालमाधवीय-कारिका-व्याख्या. By वैद्यनाथ सूरि. Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 37. Lines, 9 on a page. Extent, 740 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नत्वा गजाननं देवमज्ञानध्वान्तनाशनम् ।

कालमाधवपद्यानि विवरिष्ये यथामति इत्यादि ॥

End. उपाकर्म्मणि चोत्सर्गे वृद्धोभो न विद्यते ।

ईदृशं नियमं व्याख्यातांश्च कर्त्तुमुद्यमः ॥

Colophon. इति श्रीमद्धर्म्मशास्त्रपारावारीणरामचन्द्रभट्टात्मजभट्टवैद्यनाथसूरिकृते काल-माधवीयकारिकाव्याख्याने प्रथमं प्रकरणं सम्पूर्णम् ।

विषयः । कालमाधवीय-कारिकाव्याख्या ॥

No. 57. काव्यादर्शटीका. By त्रिभुवनचन्द्र. Substance, country-made paper, 14 x 4 inches. Folia, 57. Lines, 7 on a page. Extent, 2,000 çlokas. Character, Bengali. Date, S. 1758. Place of deposit, Dinajpur, Babu Giris Candra Cakravartti. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः गणेशाय ।

सर्व्वज्ञं सर्व्ववित्त देव श्रीसर्व्वमतमानमम्य ।

त्रिभुवनचन्द्रेयं विकिरति दण्डिसट्टीकां ॥

चिन्तोपममनगुणसारमभिमतं चमत्कारातिशयेनाश्रयं चतुरजनलोक
मनस्तार्थं लोकनाय ।
चतुर्मुखमुखाम्भोजवनहंसवधूर्मम ।
मानसे रमतां नित्यं सर्व्वशुक्ला सरस्वती ॥
चतुर्मुखस्य मुखानि तान्येवाम्भोजानां वनानि तत्र हंसवधूः सितातप-
वदनकमलकाननहंसीति रूपकालङ्कारेण सर्व्वशो निपुणत्वात् सरस्वत्या
तत्सुखप्रदत्वमाह्लादकत्वमुक्तिः प्रतिभेति । इत्यादि ॥

End. प्रकृतमुपसंहरति ।

पन्था स एव विहतः परिणामरम्या ।
संचिन्त्य विस्तरमलमनलङ्क्रियाणाम् ॥
माणामति (... ...) ।
× × × × × × ॥

इत्यविषयं विपरीतुमलं विशेषेण अलङ्क्रियाणामपरिमितं विस्तरं
स्वभावाख्यानादिरूपपरिणामरम्या यः पूर्व्वाचार्य्यैरपदिष्टः स एव पन्थाः ।
विपरीतुं समारोपि-
तावत्तत्पठीयते ।
ॐ नमो वादिसिंहाय ।
नमः स्याद्वादवादिने ॥

Colophon. इत्याचार्य्य-श्रीवादिसिंहनामाङ्कितेन त्रिभुवनचन्द्रेण विरचितायां दृष्टा-
लङ्कारटीकायां वर्ण्यालङ्कारविभागो नाम द्वितीयः परिच्छेदः ॥ ॐ नमः ॥
शकाब्दा १७५८ ॥

विषयः । दण्डिकृतकाव्यादर्शस्य व्याख्यानम् ।

No. 58. काव्यप्रकाशटीका (दशप्रकाशः). By श्रीकृष्णशर्म्मा. Substance, country-made paper, 25 × 3½ inches. Folia, 19. Lines, 7 on a page. Extent, 600 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Gram Bhadughar, Post Bramhanberia, Zilla Comilla, Pandit Amar C. Nyāyaratna. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः इष्टदेवतायै ।

सत्यापन्नमनाः प्रबद्धिर्मन्दविलसनः ।
कुरान्वितां पुरान्वितां पापाणो हजिनार्थवान् ॥

रसप्रकाशनामार्थं निबन्धः क्रियतेऽधुना ।
काव्यप्रकाशबोधाय श्रीमत् श्रीकृष्णशर्म्मणा ॥
ननु काव्यस्य धर्म्मादिचतुर्वर्गसाधनतया तन्निरूपणार्थं सुकुमार× × × ×
× × × × × पन्न एव कर्त्तुमुचितः न तु × × × शास्त्रमित्या-
शङ्कामपनेतुं शास्त्रफलं दर्शयन्नेव तत्कारिकामवतारयति ग्रन्थारम्भ
इत्यादि । इत्यादि ।

End. यथायं भावः प्रतीतिमात्रसारं हि काव्यं न प्रमाणाग्निष्टोमादिवाक्यवत् सत्यार्थप्रतिपादनद्वारेण प्रवर्त्तनार्थं प्रामाण्यमपेक्षते यतोऽस्य सत्यासत्यत्व-निरूपणमनुपयुक्तमेव तस्यैव ? विषयेषु विधिनिषेधव्युत्पत्तिहेतुरित्याशां विस्तरः ।

Colophon. इति श्रीश्रीकृष्णशर्म्मविरचिते रसप्रकाशे पञ्चमोऽध्यायः । एतावन्मात्रं श्रीकृष्णशर्म्मणा विरचितम् । श्रीहरिः ॥

विषयः । काव्यप्रकाशस्य व्याख्यानम् ।

No. 59. किशोरकौमुदी. Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 23. Lines, 9 on a page. Extent, 100 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Saptagrām Krṣṇapurer Akdā (Monastery). Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः ।
जिज्ञासमानो भगवो वासुदेवकथामृतम् ।
समपृच्छत् सुमनसा मुनिं कृष्णपरायणम् ॥
सनत्कुमारं भगवन् कथ्यतां मे कृपानिधे ।
गोविन्दस्य यदाश्चर्य्यं चरितं गोकुले विभोः ॥ इत्यादि ।

End. सनत्कुमारगोविन्दपादपद्मोत्सुका विभो ।
कालं दुःखमयं वै तरन्ति तत्र भाविनः ॥
नन्दवाटस्थगोपालं बालकं गोपगोकुलम् ।
चिद्घनानन्दमाविन्दं चिन्तयामः प्रजापतिम् ॥

Colophon. इति श्रीकिशोरकौमुद्यां .... ॥ ० ॥

विषयः । श्रीकृष्णलीलावर्णनम् । प्रेमादिकथनम् । नन्दादीनां परिवारकथनम् । यम-
लानां परिवारकथनम् । ईश्वरस्वरूपनिरूपणम् । नाममाहात्म्यादिकथनम् ॥

No. 60. कृष्णकल्पद्रुमः. Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 38. Lines, 10 on a page. Extent, 800 çlokas. Character, Nāgara. Date, of composition Sk. 1577. Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीशिवो जयति ।

योगिन्द्रचरणहितीयमम (.) तत्त्वद् वहन्नखिलं ।
जगा(.)ति विभर्त्तिनिजमखिलं यस्मिन् पुनर्लीयते ।
ध्यात्वं श्रीकृष्ण पशुपरात्मज यतां श्रीमाधवोऽहं गुरे ।
निर्मोण्याहृदयगुणनिहपनादं श्रीकृष्णकल्पद्रुमम् ॥ इत्यादि ।

End. करे दिक्रमिते चायकाश नामाः ।
भूर्भुवो मुम्बनश्रीवषः पर्व्वपूर्णाः ।
भूताः स्वस्वभूताः सुताः येनपिडा ।
पुराणानि तुख्यानि तैर्जोजमानि ॥

Colophon. रविघनमितवर्षे १०१९ विक्रमाब्द प्रयाते ।
गजगजतिथिगुणे १५७७ शाकबाले प्रहृते ।
शरदि मनुजमाने नन्दी नैपमुखे ।
यदितिथिपुतचन्द्रे कृष्णकल्पद्रुमोऽभूत् ।

विषयः । धर्मकृष्णविधानम् ॥

No. 61. कृष्णमन्त्रपविधानम् (आथर्वणसूक्तोक्तम्). Substance, country made paper, 8 × 3 inches. Folia, 38. Lines, 10 on a page. Extent, 60 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यथाथर्वणसूक्तोक्तकृष्णमन्त्रपविधानम् लिख्यते यन्त्राणि यैनिषकाणि आथ-
र्वणिकाणि यथाभः (.) के संकुमेनादन्नाद्युक्तं विधाय मधुर्वंजितया

एत्वा सकलं परित्यिक्त यत्र सेवकोः ब्रह्मपदाया निपतति तत्र संकुं निपनिा वा प्राणी इत्यादि ।

End. कृष्णाकारेव सेवकार्थेन निभाग होर्यविकृता योग्यः निताद्विना रचयेत् ।

Colophon. इत्याथर्ववेदोक्तकृष्णमन्त्रविधानम् ।

विषयः । अथर्ववेदोक्तकृष्णमन्त्रविधानम् ।

No. 62. कृष्णलीकवचम् . Substance, country-made paper, 11 × 3 inches. Folia, 3. Lines, 7 on a page. Extent, 90 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatā grām, Post Mehār, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgis. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगुरवे नमः । श्रीआनन्दभैरवुवाच ।

अथ वक्ष्ये महादेव कृष्णलीकवचं शुभम् ।
परमानन्ददं सिद्धसिद्धवृन्दनिषेवितम् ॥
यद्धृत्वा योगिनः सर्वे धर्माधर्मप्रदर्शकाः ।
ज्ञानिनो मानिनोऽ धैर्या विचरन्ति यथा तथा ॥
शिवयोऽप्यनिमाद्याय करस्थाः सर्वदेवताः ।
एतत् कवचपाठेन देवेन्द्रो योगिराड् भवेत् ॥
अपयो योगिनः सर्वे भक्ताः कुलभैरवाः ।
प्रातःकाले निवारन्त मध्याह्ने वारयुग्मकम् ॥
सायाह्ने वारमेकन्तु पठेत् कवचमेव च ।
पाठादेव महायोगी कृष्णकी दर्शनं लभेत् ॥ इत्यादि ।

End. इत्येतत् कवचं देवि कृष्णलिन्याः प्रसिद्धिदम् ।
ये पठन्ति ध्यानयोगे योगमार्गव्यवस्थिताः ॥
ते यान्ति मोक्षपदवीमैहिके नात्र संशयः ।
वामा वामकरे धृत्वा सर्वाभीष्टमवाप्नुयात् ॥
अर्घ्यं गोप्यं तथा नाके रोपयित्वा प्रपूजयेत् ।
सुर्वेदन्तं सर्वकालं पठित्वा सिद्धिमाप्नुयात् ।
स भूयात् कृष्णकी पुत्रो नात्र कार्या विचारणा ॥

Colophon. ॐ इति रुद्रयामले उत्तरखण्डे कुब्जकुब्जिकाकवचं समाप्तं ।

विषयः । कुब्जिकायाः कवचकथनम् ।

No. 63. कुब्जिकास्तोत्रम्. Substance, country-made paper, 11×3 inches. Folia, 1. Lines, 7 on a page. Extent, 34 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatāgrām, Post Māhar, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgis. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. अथ कुब्जिकास्तोत्रं ।

ॐ अघोरादिरियौ रचितोऽत्र नवयौ वेदादिकोजादिका ।
नित्यं चेतसि भाव्यते भुवि सदा सद्व्याप्तचारिणी ।
सा पातु प्रियदा सदा सविपदं संत्राणनमौघरे ।
धातौ मं समनादिदैवतनिता होमादिहोमं परं ॥
रक्ताभालनपद्मिका जितिमलो सर्पाकृतिर्निद्रिता ।
मायवर्णसमाश्रिता भगवती मं सांप्रयोगान्वयः । (?)
मांमोद्भवसकल-दोषकर्तृतं वेदादिवाक्यान्वितं ।
संपादाप्यतपद्मकोटिकिरणे नित्यं शरीरं कुरु ॥ इत्यादि :

End. कुब्जिकास्तोत्रमेतत्तु गोपनीयं महाफलम् ।
यः पठेत् प्रातरुत्थाय स योगी भवति ध्रुवम् ॥
सर्वदेवःस्वरूपां नानन्नकोटिनिपरां ।
हरिब्रह्मनुतां सर्वीं नारायणमनोरमां ॥
सदा भावय मन्त्री मं योगमायकपश्चिमः ।

Colophon. ॐ इति रुद्रयामले उत्तरखण्डे कुब्जिकास्तोत्रं समाप्तम् ।

विषयः । कुब्जिकायाः स्तवनं ।

No. 64. कुमारपालचरित्रम्. By जिनमण्डनोपाध्याय. Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 85. Lines, 15 on a page. Extent, 1,980 çlokas. Character, Nāgara. Date of composition Sk. 1492. Place of deposit, Benares, Diṇmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning.

श्रीवीरं विमलस्वभावसुभगः सूर्योपमश्रीर्वेभा ।
यत्ने संजयमादनेकविकृतो युंसालकपण्डितिः ॥
यद्व्याप्नोति रवेरिवातिसुगुरोः सत्पादवीवाचयं ।
तत्स्यातीर्थिंतनेजसीव कुरुते धर्मेष्मं भव्यधान् ॥

End.

प्रबन्धयोजितः श्रीमत्कुमारपालपवेरयं ।
गद्यपद्यैः (...) कचित् × × × ।
केचित् प्राक्वजनिर्मितैः ? × × × ।
× × × × × × ॥
श्रीसोमसुन्दरशिष्येण यथाश्रुतानुसारेण श्रीजिनमण्डनगणिनाब्दक १४९२
वसु (...) वत्सरे रचितः श्रीजिनमण्डनोपाध्यायैः श्रीकुमारपालप्रबन्धात्
यथादृष्टानुसारेण योजितः ।

Colophon. इति श्रीकुमारपालचरित्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । कुमारपालचरित्रवर्णनम् ।

No. 65. कुमारसम्भवटीका. (खण्डिता) By भगीरथ. Substance, country-made paper, 18 × 3 inches. Folia, 75. Lines, 8 on a page. Extent, 300 çlokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1678. Place of deposit, Dinajpur, Paṇḍit Kṛṣṇadāsa Smṛtibhuṣaṇa. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमो गणेशाय ।
अस्मच्छ्रीजा कलाधारे वाकारेऽपारपत्रिका ।
वार्ता कल्पलतापाठपदार्थेनसमन्विता ॥
यः श्रीलक्ष्मीकुलस्य भुवनमण्डला ।
माघादिकाव्यनिचयस्य चकार टीकाः ॥
स श्रीभगीरथकविर्बंहिताभिधाना-
मेतान्न मन्दमतिबोधकरीं करोति ॥
अस्त्युत्तरस्यामित्यादि । उत्तरस्यां दिशि उत्तरदेशभूमौ नगाधिराजः
पर्वतानां राजा इत्यादि ॥

End. केनापि प्रकारेण न दृष्टा यावी यथमानि यथा मदने मध्यावानपि
वाचिकन्ति ताः मदनसखाः ताभ्यः मदनसंचीम इति विग्रहः प्रथमधातो
सुखविकारयेति विग्रहः ॥

Colophon. इति श्रीमल्लक्ष्मीधरविरचितायां कुमारटीकायां सप्तमः सर्गः षडक्षरेषु भगवता जगन्नाथपुरस्थितकायाः शृङ्गारवर्णनं इति प्रचण्ड-पण्डितमहाभिर्व्याख्यातम् इति कुमारटीप्पणी सम्पूर्णा । शकाब्दा १६०८ ॥

विषयः । कालिदासकृतकुमारसम्भवकाव्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 66. कुमारीतन्त्रम्. Substance, country-made paper, 18 × 4½ inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent 300 çlokas. Character, Bengali, Date ? Place of deposit, Calcutta, Government of India. Appearance. old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

कैलासशिखरासीनं चन्द्रचूडविराजितं ।

पप्रच्छ परया भक्त्या गौरी नत्वा वृषध्वजं ॥ इत्यादि ।

End. अपृष्टापुत्रं श्मशाने च समूर्त्तो मारणं भवेत् ।

कालीकल्पमिदं प्रोक्तं गोपयेत् मातृजारवत् ॥

गोपने सर्वसिद्धिः स्यात् प्रकाशे मरणं ध्रुवं ॥

Colophon. इति श्रीकुमारीतन्त्रे परमरहस्ये कलियुगसर्वस्वे पूर्वभागे कालीकल्पे नवमः पटलः ।

विषयः । १ पटले विद्योद्देशकथनं । २ पटले वर्णयोजनविधिकथनं । ३ पटले मन्त्रोद्धार-कथनं । ४ पटले नैवेद्यनियमादिकथनं । ५ पटले पुरश्चरणविधिकथनं । ६ पटले कुलाचार-विधिकथनं । ७ पटले पूजाध्यानादिनिरूपण । ८ पटले आचारविधिकथनं । ९ पटले कालीकल्पः ।

No. 67. कुरुक्षेत्रमाहात्म्यं. By रामचन्द्रसरस्वती. Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Date Sм. 1888. Place of deposit, Dinajpur, Paṇḍit Kṛṣṇadāsa Smṛtibhuṣaṇa. Appearance, tolerable. Prose and Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

प्रणम्य जगदीशानं देव वाग्देवताप्रदं ? ।

× × × × × × ।

× × × × × × ।

अथ श्रीमन्नागचन्द्र-परमात्मनाथ पुत्रीकृतकुम्भाधाराधनमयमावर जनता ? श्रीमत्कुण्डचेत्रीयतीर्थसंभवमुभजला अनेकपुराणेतिहास-मुनिभिनमनाजला संसारतापशीतीर्थाधिकारिजनसंभावितनठा सम्प-कृत्वा पश्चात्किमानुगमपिता परिमिरिभिजरव ? निम्नामवे । तथानुगम-पत्तुदये नाम अधिकारिविषयसम्बन्धप्रयोजनानि । तथाधिकारी संभवे न्क्रियते सति तीर्थाभिगमनकामः तत्र गमयन्नेव इत्यादि ।

End. पूर्णोत्तमकारहैमानुपाप्यं पूर्णोत्तमप्रमापकलोना ? संख्यातनापिषयववमानाव-मेधमन्युत्त्वात्रितपरमेश्वरमनाम्नाम्नोपहवे पूर्णोत्तमविशेषः पूर्णोत्तमविशे-षाय सम्प्रहरे । इत्यादि पूर्ववत् ॥

Colophon. इति श्रीकुण्डचेत्रमाहात्म्यसंख्यायां समाप्तं । संवत् १८८८ ॥

विषयः । कुण्डक्षेत्रमाहात्म्यवर्णनमुखेन तत्तीर्थ-कर्तव्यकर्मनियमनिरूपणं ॥

No. 68. कुण्डादिविधिः By अनन्तदेव. Substance, country-made paper, 8×4 inches. Folia, 7. Lines, 9 on a page. Extent, 105 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ कुण्डादिलक्षणादिसंक्षेपः ॥ याज्ञवल्क्यः ।
एकहस्तेन गर्तेन तथैवाष्टाङ्गुलेन च ।
उपवासेन चैवाथ पादकृच्छ्रः प्रकीर्तितः ॥

End. इत्यादि स अनन्तेन कुण्डादिलक्षणादिकं ।
देवेन्द्रः प्रीयतां तेन यस्य प्रायणं तपः ॥

Colophon. इत्यनन्तदेवीय-कुण्डादि-विधिः ।

विषयः । कुण्डमण्डपनिर्माणविधानम् ।

No. 69. कुण्डाकृतमहार्णवदीपिका By आनन्दतीर्थ. Substance, country-made paper, 12×4½ inches. Folia, 10. Lines, 11 on a page. Extent, 250 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीमद्वैद्यनाथाय नमः ।

अर्चितः संस्तुतो ध्यातः कीर्त्तितः कथितः श्रुतः ।

यो ददात्यमृतत्वं हि स मां रक्षतु केशवः ॥

End. श्रीमद्रामचन्द्रतीर्थाख्यकविरचोक्तिता ।

श्रीमतिः सेव्या श्रीमद्भिः सर्व्वदा सुविदा भवेत् ॥

Colophon. इति श्रीमद्रामचन्द्रतीर्थविरचितः सन्ध्याचमनप्रयोगः सम्पूर्णः ।

विषयः । आचमनसन्ध्यापञ्च-वैष्णवाचारनिर्णयः ।

No. 70. कोकिलामाहात्म्यम्. Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia, 26. Lines, 10 on a page. Extent, 600 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpur Rājavāṭi. Appearance, fresh. Verso. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

एकदा नैमिषारण्ये ऋषयः शौनकादयः ।

यज्ञान्ते सूतमासीनं पप्रच्छुरिदमादरात् ॥

ऋषय ऊचुः ॥

सूत सूत महाभाग विष्णुभक्त्युद्भवं ।

यत् श्रुत्वाप्नो वयं पूर्व्वं पवित्रतमशेषतः ॥

कोकिलायाश्च माहात्म्यं महापातकनाशनमित्यादि ।

End. यद्यागच्छसि मां पार्थो केनेश भ्रातृनन्दन ।

तदाख्यानमिच्छामि सत्यमेतत् वदामि वै ॥

इदं पवित्रं विमलं विचित्रं सर्व्वपापप्रहन्तीश्वरस्य ।

चरित्रमार्य्यं भ्रातृनन्दनाय संभावयित्वा हि जगाम सूतः ॥

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे काशीखण्डे शिवनारदसंवादे कोकिलामाहात्म्ये एकविंशोऽध्यायः ॥

विषयः । १ मे अध्याये शिवनारदसंवादकथनम् । २ । व्रतारम्भकथनम् । ३–४ । कोकिला-व्रतोत्पत्त्यादिकथनम् । ५ । सतीजन्मकथनम् । ६ । दक्षकोपवर्णनम् । ७ । दक्षस्य यज्ञविघ्नकथनम् । ८ । यज्ञारम्भकथनम् । ९ । दक्षस्य पशुदेहकथनम् । १० । शिवमायाकथनम् । ११ । सत्या दक्षाख्यानकथनम् । १२ । सत्या देहविसर्जनम् । १३ । गौरभ्रोत्पत्तिकथनम् । १४ । पुष्पोदेवकथनम् ।

१५ ॥ देवपरायणवर्णनम् ॥ १६ ॥ गोविन्दाजप्रहानकथनम् ॥ १७ ॥ वहविधंवकथनम् ॥ १८ ॥ अनय प्रहापकथनम् ॥ १९ ॥ यता परदानकथनम् ॥ २० ॥ गोरोवरप्रहानकथनम् ॥ २१ ॥ प्रयुषोवर-प्रहानकथनम् ॥ २२ ॥ ग्रतरूपादयवो वरप्रहानकथनम् ॥ २३ ॥ पुनर्देवयप्रारणकथनम् ॥ २४ ॥ दयप्रयोधकथनम् ॥ २५—२६ ॥ तिरियाजविषयकथनम् ॥ २७ ॥ परायजवर्णनम् ॥ २८ ॥ यया-नवेषरोहार्वणवर्णनम् ॥ २९ ॥ यजामवेवरणजमकथनम् ॥ ३०—३१ ॥ कुमारजन्मादिकथनम् ॥

No. 71. खोमविचारः Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 42. Lines, 3 on a page. Extent, 252 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Diṅmaṇḍalācāryya, Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. वीरं जयवेवर पय पविवं ।
पयमि जय हुगुरं च संकमि ।
पयरयडाविजविरारापु ।
कुंपामि × × × × × × × ×

End. वहसंच विजप्पेयय ।
अदोविज विजययय पुजवी य ॥
मरजयपयरय मोयुय ।
मिहुअर पयडापि यययुसंको ॥

Colophon.
विचयः । चेपायां विचारः ।

No. 72. खोमसमासः. Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 250 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Diṅmaṇḍalācāryya, Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. यय प्रययपङ्कि वोडदहा ।
जमुदोवा यया ।
ययपूययाय रायया माय ।
यमोवियवं दिरजा ।
दोवोदयायो विरिय वोद ॥

End. इत्थं जीवन गौरीव्रतकथा । ?
कथाञ्च जीवन्त चतुर्थ्या हौलिकाय ।
श्रुत्वा यत्र्यत्रिशा भवत केन स्वपरि ।
× × × × × इत्यादि ।

Colophon.

विषयः । कथायां वर्णनम् ।

No. 73. गणपतिखण्डं (विनायकमाहात्म्यं) Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia, 37. Lines, 9 on a page. Extent, 1,100 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpur, Rajavāṭi. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

स्कन्द उवाच ।
शिवराणी गणेशाय सर्व्वमङ्गलदायक ।
व्याख्यातानि त्वदुक्तानि श्रुतानि त्वन्मुखाम्बुजात् ॥
विविधानि पवित्राणि सर्व्वार्थजनकानि च ।
येषां श्रवणमात्रेण पलायन्ते महापदः ॥
अधुना कृपया ब्रूहि गणेशचरितं मम ।
अवतारान् वैतिहासान् सर्व्वकामप्रपूरकान् ॥
शरण्यानुग्र लोकानां मनुजर्षे महेश्वर ॥ इत्यादि ।

End. व्यास उवाच ।
शिवेन कथितं चित्रा स्कन्दाय महते ऽखिलं ।
विनायकीयो महिमा स भवद्भ्यो निवेदितः ॥
इति श्रीस्कन्दपुराणे विनायकमाहात्म्ये शिवस्कन्दसंवादे गणेशावतारवर्णनं
नाम द्वात्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥

Colophon. समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

विषयः । १ प्रथमाध्याये स्कन्दशङ्करसंवादे गजमुखावतारवर्णनम् ॥ २ ॥ द्वितीयाध्यायात् ८ अष्टमाध्यायं यावत् विनायकपूजाविधानम् । ९ नवमाध्याये सर्व्वतीर्थस्नानफलकथनम् ॥ १० दशमाध्याये गणेशस्तुतिमहात्म्यकथनम् ॥ ११ एकादशाध्याये गजाननावतारकथनम् ॥ १२ द्वादशाध्याये सिन्दूरवधादिकथनम् ॥ १३ । १४ त्रयोदशचतुर्दशाध्याययोः सिन्दूरायावतार-

कथनम् । १५ पञ्चदशाध्याये मन्त्राक्षरैमावर्णनम् ॥ १६ । १७ ॥ १८ षोडशसप्तदशाष्टादशाध्यायेषु मयूरेश्वावतारवर्णनम् । १९ ऊनविंशाध्याये अनुसंधानकथनम् । २० विंशाध्याये पञ्चदशावतारवर्णनम् । २१ एकविंशाध्याये पितृमक्षणकथनम् ॥ २२ द्वाविंशाध्याये धूम्रकेतवतारादिवर्णनम् ।

No. 74. गायत्रीकवचं (गौतमतन्त्रीयं). Substance, country-made paper. 15 x 3 inches. Folia, 1. Lines, 9 on a page. Extent, 37 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Chandrakona, Ayodhyá Raghunathváti. Babu Chakrapáni Ráya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीश्रीदुर्गा शरणम् ।

अथ गायत्रीकवचं । अस्य श्रीगायत्रीकवचस्य ब्रह्मविष्णुमहेश्वरा ऋषयः ऋग्यजुःसामाथर्ववेदाश्छन्दांसि ब्रह्मस्वरूपिणी गायत्री देवता ॐ तद्बीजं भर्ग इति गायत्रीकीलकं मन्त्रसिद्धिकामार्थं जपे विनियोगः ।
गायत्रीपूर्वतः पातु सावित्री पातु दक्षिणे ।
ब्रह्मा रक्षतु मे पश्चात् उत्तरे मे सरस्वती । इत्यादि ।

End. गोब्राह्मणवधादेश्च पातकादतिपातकात् ।
मुच्यते सर्वपापेभ्यः परं ब्रह्माधिगच्छति ॥

Colophon. इति गौतमतन्त्रे गायत्रीकवचं सम्पूर्णं ॥

विषयः । गायत्र्याः कवचकथनम् ।

No. 75. गायत्रीकवचं (आगमसन्दर्भीयं). Substance, country-made paper, 11 x 3 inches. Folia, 2. Lines, 7 on a page. Extent, 58 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatāgrām, Post Mehar Zilla Comilla, Pandit Jagadbandhu Tarkavágis. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. अथ गायत्रीकवचं ।

गौर्युवाच ।

ॐ देवदेव महादेव संसारार्णवतारक ।
गायत्रीकवचं देव कृपया कथय प्रभो ॥

गौतमायैव उवाच ।
मूलाधारे स्थिता नित्या कुण्डली नागरूपिणी ।
स्वाधिष्ठाना परमा विद्युत्तन्तुस्वरूपिणी ॥
मणिपूरप्रतीकाशा कुण्डलाहितरूपिणी ।
परमब्रह्मरूपा सा पद्मासनस्वरूपिणी ॥
शिवस्य गर्भगो नित्या परमस्य प्रपूजिता ।
ब्रह्मणः सैव गायत्री सच्चिदानन्दरूपिणी ॥
तद्भ्रमाचर्यमालोचं प्राणात्मा नित्यपूजनः ।
नित्यं तिष्ठतु चानन्दा कुण्डली मम विग्रहे ॥
अतिगोप्यं भवेत् पुण्यं त्रिकोटितीर्थसंयुतम् ।
सर्वयज्ञमयं देवि सर्वदानमयं सदा ॥
सर्वज्ञानमयं देवि परं ब्रह्ममयं सदा ।
कवचं कथयाम्यद्य पार्वति प्राणवल्लभे ॥ इत्यादि ।

End. इदं कवचमज्ञात्वा गायत्रीं प्रजपेत्तु यः ।
जप एव स एव व्यर्थक्लेशा न च सिद्धिदः ॥
यः पठेत् कवचं देवि सततं शिवसन्निधौ ।
सन्निधौ विष्णुदेवस्य कवचं शक्तिसन्निधौ ॥
तेजःपुञ्जमयो विप्रस्तत्पदमाप्यते ध्रुवं ॥ ॐ ॥

Colophon. इत्यागमसन्दर्भे ज्ञानदर्पणे गायत्रीमाहात्म्यवर्णने देवदेवीसंवादे गायत्रीकवचं समाप्तं । गौकाशी ।

विषयः । गायत्र्याः कवचकथनम् ।

No. 76. गायत्रीविवरणम् By शङ्कराचार्य. Substance, country-made paper, 9 × 5 inches. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 46 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares. Paṇḍit Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

Beginning. अथ सर्वदेवतात्मनः सर्वात्मनः सर्वावभासकतेजोमयस्य परमात्मनः सर्वात्मकत्वोपासनार्थं सर्वात्मकत्वप्रतिपादकगायत्रीमन्त्रस्य उपासना-प्रकारः प्रकाश्यते तत्र गायत्रीं प्रणवादिकां समस्तव्याहृत्युपेतां शिरःसमेतां सर्ववेदसारमिति वदन्ति । इत्यादि ।

End. यो देवः सविताकारं धियोयर्माधिगोचरः ।
प्रेरयन्तस्य तद्भर्गोवहदेवस्तुपासके ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्य श्रीमच्छंकराचार्य्यकृतगायत्रीविवरणं समाप्तम् ।

विषयः । गायत्रीव्याख्या ।

No. 77. गुर्वावली-नाम-महाछन्दः By मुनिसुन्दर सूरि. Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 17. Lines, 13 on a page. Extent, 510 çlokas. Character, Nāgara. Date, v. Saṃ. 1496. Place of deposit, Benares, Paṇḍit Diŋmaṇḍalācāryya, Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगौतमाय ।
जयश्रियं राज जिनेन्द्रचन्द्रमाः ।
स वर्द्धमानप्रभुरद्भुतां सतां ।
जिनाभिधानागुगुणा स्तनोति यः ।
सुतक्रम य (...) न श्रीक्षमंपदः ॥ इत्यादि ।

End. गाथाः पचमचाच (...) तुला तुङ्गाच स्तनाविकाः ।
सर्व्वाभीष्टफलप्रदः स जयति श्रीसंघकल्पद्रुमः ।
सम्पूर्णमेतद् श्रीगुर्व्वावलीनाममहाच्छन्दः ।

Colophon. इति हयनवाामच-श्रीगुर्वावली इयती श्रीमुनिसुन्दरसूरिकृता । संवत् १५८९ आषाढ़ सुदि ।

No. 78. गौतमीसूत्रं (ज्ञानबोधप्रकाशकं). Substance, country-made, paper, 8 × 5 inches. Folia, 86. Lines, 9 on a page. Extent, 1,250 çlokas. Character, Nāgara. Date of Comp. v. Saṃ. 1715? Place of deposit, Calcutta, Çyāmapukura Viçvakoṣa office, Babu Nagendranāth Vasu. Appearance, old. Verse Incorrect.

Beginning. चरित्रमा भगवन्त इन्द्रमहिता सिद्धाच सिद्धिस्थिताः ।
आचार्य्योजिनशासनोन्नतिकराः पूज्याउपाध्यायकाः ।
श्रीसिद्धान्तसुपाठकामुनिवरा रत्नत्रयाराधकाः ।
पञ्चैते परमेष्ठिनः प्रतिदिनं कुर्व्वन्तु वो मङ्गलं ॥

त्रिभुवनकुमुदचन्द्रसर्वदुःखापहरं ।
त्रिभुवनपतिसेव्यं सर्वरत्नाकरं च ।
अपरिमितमपारं सर्वलोकैकहेतुं ।
सकलगुणनिधानं तीर्थनाथं भज त्वं ॥
असितगिरिसमं स्यात् कज्जलं सिन्धुपात्रं ।
सुरतरुवरशाखा लेखनी पत्रमुर्वी ।
लिखति यदि ग्रहीत्वा शारदा सर्वकालं ।
तदपि तव गुणानामीश पारं न याति ॥
जिनवरचरणमेव शोकशोकभयादिकं ।
शाकिनीभूतरोगादिदारिद्र्य विनश्यति ॥

End. सरस्वती महाभागे वरदे कामरूपिणी ।
विश्वरूपा विशालाक्षी देवी मा परमेश्वरी ।
सरस्वती मया दृष्टा वीणापुस्तकधारिणी ।
हंसवाहनसंयुक्ता देवी मा परमेश्वरी ॥
ब्राह्मीचन्दनबालिका भगवती राजमती द्रौपदी ।
कौशल्या च मृगावती च सुलसा सीता सुभद्रा शिवा ॥
कुन्ती शीलवती नलस्य दयिता चोला प्रभावत्यपि ।
पद्मावत्यपि सुन्दरी प्रतिदिनं कुर्वन्तु वो मङ्गलं ॥
मङ्गलं भगवान् वीरो मङ्गलं गौतमप्रभुः ।
मङ्गलं स्थूलभद्राद्या जैनधर्मोऽस्तु मङ्गलं ॥
सर्वारिष्टप्रणाशाय सर्वाभीष्टार्थदायिने ।
सर्वलब्धिनिधानाय गौतमस्वामिने नमः ॥
बाणेन्दुग्रहभूवर्षे माघमास सितेतरे ।
षष्ठी तु सोमवारे (.) मिलकापुरे (?) शुभे ॥
सुशिष्यपठनार्थं च ज्ञानबोधप्रकाशके ।
उत्तमता च प्रासं (?) भारामलांडलिखितं ॥
मङ्गलं लेखकस्यापि पाठकस्यापि मङ्गलं ।
मङ्गलं सर्वलोकानां भूमिभूपतिमङ्गलं ॥
यादृशं पुस्तकं दृष्टं तादृशं लिखितं मया ।
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥
श्रीरस्तु ॥

विषयः । जैनधर्मप्रशंसानुक्रमेण शिवगुणादिकथनम् ॥ धर्मगुणानुष्ठानादिकथनम् । पापगुणादिकथनम् । तपोगुणकथनम् । भावगुणकथनम् । चाचार्थवाक्यं । पुष्पिहारादिकथनम् । अविनयनाहारादिकथनम् । कर्मरेखाकुम्भरभावनीकथाकथा ॥ चामोर्व्यादिकथनम् ॥ सम्यक्त्वगुणाहारादिकथनम् ॥ विवेकचतुष्टयादिकथनम् । प्रज्ञानिकथानिरूपणम् । देवादिकथनं । कुशलनिहारकथनम् । देवतादिहारकथनम् । गौचरानुपहारकथनम् । जैनगुणादिकथनम् ।

No. 79. गोत्रप्रवरभास्करः By भट्टोजि. Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Extent, 144 çlokas Character, Nāgara. Date, SM. 1774. Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance old. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

समानार्षयोऽसगोत्रमाकृत्यत्व गोत्रम् प्रवियन्ते गोत्राद्यर्त्तुकैस्तीर्त्यन्ते इति प्रवराः समानप्रवरां समानगोत्राञ्च नोद्वहेत् इत्यादि ।

End. श्रीभट्टोजिविरचितो गोत्रप्रवरनिर्णयः ।

गुणस्य दैन्यैः सोऽयमाद्रेण विभाव्यतां ॥

गोत्रप्रवरसन्देहतमःप्रातचेतसां ।

मोदं तनोतु विदुषां गोत्रप्रवरभास्करः ॥

Colophon. समाप्तोऽयं ग्रन्थः संवत् १७७४ वैशाखशुक्लतृतीयायां ।

विषयः । गोत्रप्रवरकथनम् ।

No. 80. गोपालोत्तरतापनीविवृतिः By विश्वेश्वर, जगद्धरभट्ट, प्रबोध-यति, And जीवगोस्वामी. Substance, country-made paper, 11×5½ inches. Folia, 24. Lines, 12 on a page. Extent, 850 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpur, Paṇḍit, Kṛṣṇadāsa Smṛtibhūṣaṇa. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीराधाकृष्णः ।

अथ गोपालतापनीटीका ।

ओंकारादक्षरादिदं इति प्राह मुनेः शिवः ।

(... ... ...) ककाराज्जलसम्भवः ।

इत्यादिभिः श्रीमता-गौतमेन भगवता श्रीपतञ्जलिना प्रमाणता दर्शिता।
... ... गोपालतापन्याख्या श्रुतिरियं सम्प्रतिपाद्यं श्रीकृष्णमेव
सर्ववेदान्तसम्मत्या सर्वोत्तमत्वेन प्रतिपादयन्ती नमस्करोति सच्चिदानन्द-
रूपायेति । कृष्णाय नम इत्यन्वयः कृष्णाय देवकीनन्दनाय इति मन्त्रो
देवकीपुत्र इति च ॥ इत्यादि ।

End. उपसंहरति इत्येति । तदेवं पुरुषतमामुत्तरतापनीरूपां श्रुतिं सर्वभूतानां
कपूलं कृत्वा समर्पितवान् इत्यर्थः (... ... ...)
माधवीवरमाध्वीकमधुमधुरत्नौघे ।
वृन्दावनवनीवृन्दवन्दिते नन्दतां मनः ॥
विवेचरकजनार्दनभट्टाभ्यां वैदिकाभ्यां तदत् ।
प्रबोधयतिना लिखितं चिन्तयित्वातारतम्येन ॥
इत्युत्तरगोपालतापन्या विवृतिः सम्पूर्णा ॥

Colophon. श्रीसनातनरूपस्य चरणाम्बुजरेणुना ।
पूरितालीयको चेयं जीवेन सुखबोधिनी ॥
श्रीगोपालाय नमः ॥

विषयः । गोपालोत्तरतापन्या व्याख्यानम् ।

No. 81. गोपीप्रेमामृतं . आगमपुराणीयम् Substance, country-made paper, $8 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 5. Lines, 4 on a page. Extent, 32 çlokas Character, Bengali Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Chandrakonā, Ayodhyá Raghunáthváti. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीश्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः । अर्जुन उवाच ।
त्रैलोक्ये के भवद्भक्ताः के त्वां जानन्ति सर्वथि ।
केषु वा त्वं सदायत्तः केषु प्रेम तवाद्भुतं ॥
तन्मे वदस्व भगवन्भक्तीनां गतिप्रद ।
नहि चानुगतो यावद् × × × परीक्षणं ॥
श्रीभगवान् उवाच ।
न तथा मे प्रियतमो ब्रह्मा रुद्रश्च × × × ।
न च लक्ष्मीर्न चात्मा(?)वा यथा गोपीजनो मम ॥ इत्यादि ।

End. श्रीभगवानुवाच ।

एतत्तासां रहस्यं यद्दुर्लभमजाद्य दुर्लभं ।
तवेदं यद्यास्मयं पार्थ श्रुत्वा जनपि तत् प्रभु ॥
गोपीभावेन ये भक्ता मामेव समुपासते ।
तेषु × × × तुष्टोऽस्मि सत्यं सत्यं न संशयः ॥

Colophon. इति पाद्मपुराणे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे गोपीप्रेमामृतं समाप्तं ।

विषयः । गोपीनां भगवद्भक्तिपारैकत्वकथनं ।

No 82. गोविन्दवृन्दावनम् . Substance, country-made paper, 13×3 inches. Folia, 22. Lines, 6 on a page. Extent, 550 çlokas. Character, Bengali. Date BS. 1051. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Chandrakoná, Ayodhyá Raghunáthváti. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो राधागोविन्दाय ।

एकदा मधुरं प्रष्टुं रहस्यं कृष्णतत्परं ।
नत्वाग्रजं ययौ प्रीत्या भगवांश्चतुराननः ॥
हृदये ध्यानमाधाय ध्यायन्तं जनार्दनं ।
प्रेमवारिप्लवाकीर्णं रोमाञ्चिततनुं शिवं ॥
तमुत्थाप्य प्रियं दोर्भ्यां कृष्णभक्तं पितामहः ।
पुलकाश्रुविसृष्टाङ्गः सस्नेहो बाष्पविक्लवः ॥
दृष्ट्वा दैवो यथाभक्त्या मधुरस्तु पितामहं ।
तदासौ भगवद्भक्त्या दण्डवत् पतितो भुवि ॥
पाद्यार्घ्यमधुपर्काद्यैः यथाविधि समर्चयेत् ।
निषण्णं सुखमासीनं पप्रच्छ स्वागतं ततः ॥
समुत्थायाब्रवीदाथ यथाभागवतः प्रभुः ।
अन्यद्युगे भगवति कृष्णे वृन्दावनेश्वरे ।
स्थिते भक्तिः समुत्पन्ना दृढा प्रेमलक्षणा ॥
पर्यायकालगोपेषु कथिते विष्णुं मनः ।
कश्चित् कीर्तयते मत्तः कृष्णनामानि सर्वदा ॥
गुरोः कारुणिकस्येदं श्रुत्वा च स च भाषितम् ।
विस्मयापन्नो भूत्वा मधुरो वाक्यमब्रवीत् । इत्यादि ।

End.
ह्रींकारं वह्निसंयुक्तं वामनं मदनान्तरं ।
नादबिन्दुकलायुक्तं राधिकायै ततः परं ।
स्वाहान्तं महादेवा मन्त्रमष्टाक्षरं विदुः ।
यस्य स्मरणमात्रेण किं न सिध्यति साधनम् ॥
इदं गोप्यमिदं मन्त्रं यस्य चापि प्रवर्त्तते ।
त्रैलोक्यसुन्दरी राधा चित्ते तस्य निरन्तरं ।
चातुर्विधं लभते योगी योगिनामपि दुर्लभम् ॥

Colophon. इति श्रीगोविन्दवृन्दावने श्रीराधाप्रादुर्भावः ॥ समाप्तश्चायं ग्रन्थः । श्रीगुरवे नमः । लिखितं श्रीमच्छेखयोगविलास । पुस्तकमिदं श्रीरामदास-वैनतस्यस्य ॥ सन १०५१ ... ... ॥

विषयः । इति श्रीनारदकृष्णद्वारसंविलिखित-श्रीकृष्णोपनिषद् ... ... गोविन्दवृन्दावन-रहस्यं । इति श्रीगोविन्दवृन्दावने वंशीप्रादुर्भावः । इति श्रीगोविन्दवृन्दावने त्रिभङ्गाकारं । इति श्रीगोविन्दवृन्दावने राधाप्रादुर्भावः ॥

No. 83. गौरीदिगम्बरप्रहसनम् By शङ्करमिश्र. Substance, country-made paper, 12 × 3 inches. Folia, 12. Lines, 5 on a page. Extent, 240 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinajpur, Rājārāmpur, Paṇdit Maheshchandra Tarkachūḍāmaṇi. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।
हिरोम्भोम्भोदोपधि कज्जलद्युम्नि सुरत्नं ।
रणझणझण रणरणघर्णवर्त्तं ।
स्फुरत् घू घू घू घू घर्घरितरवा-घूर्णघूर्णितमलं ।
नित्यं भूतोद्भवः प्रथमलकर्मार्च हिरन्तु वः ॥

(... ... ...) नान्द्यन्ते सूत्रधारः । अलमतिविस्तरेण । आदिष्टोऽस्मि सकलपलम्बरावनपनमलापचितमौलिना परमपवित्राभिजनेन निखिल-सदाचारविवेकेन परमधर्मिष्ठेन निखिलगौडनरनाथेन, यथा अद्यदूषणस्य श्रीमच्छङ्कराभिनवकृतिर्गौरीदिगम्बराभिधानं प्रहसनमभिनीयतामिति । तद्विधोत्साहसङ्गीतकमारभामि ॥

End. गौरी वदे सखा ।
योगेन नन्वि नयना वक्षितं जपता

मङ्गावमेवमवलमवपुमानिरासीत् ।
यम्योन्नसंयतमभिलमधुरलक्ष्मं
पुंसभक्त द्विविधमरिपद्दरेषं ॥
देव चि,
गौरानःसन्तु सन्तः सपदि सुमनसां गौडसाय यसो
यद्यत्नौषविलसन्त्यं चविरनुहिमं जुबन्तु गौतिभाजः ॥
मावचाग्नौपदाय प्रभुरमिव पयः किञ्च गुणन्तु चित्तं ।
राजानव प्रजाल प्रकृतिषु च सदा गौतिभाजो भवन्तु ॥
इति निमन्त्राणाः सर्वे द्वितीया सिद्धिः ॥

Colophon. इति महोपाध्याय-गौरहरमिश-विरचितं गौरीद्विमन्त्रं नाम प्रकरणं सम्पूर्णं ॥

विषयः । व्याकरणप्रधानविषयैः शिवपार्वत्योः परिचयवर्णनम् ।

No. 84. ग्रहपीठसाधनम् By वोपदेव. Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia, 2. Lines, 12 on a page. Extent, 30 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. गौवरं हननं भक्तजनेभ्यक्षमं, ।
देवतल्ने सदृशं (...) नमीके सदृशं ।

End. गौपविद्याद्विपाख्यागुणार्थां
सम्रहायनां येऽसत्पीठनाशं ।
चकाराम्न गोविन्दपौवेकराधैर्वि
नोहितो देव चापाभिधानः (?) ॥

Colophon. इति जनस्थानवासि वोपदेवकृतग्रहपीठसाधनम् ।

विषयः । ग्रहाणां पीठकथनम् ।

No. 85. ग्रहयागकौमुदी By रामकृष्ण. Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 18. Lines, 7 on a page. Extent, 365 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Balihār, Rājdhāni Varadākānta Cakravartti. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गोविन्दाय ।

श्रीकृष्णं प्रणम्येव कृष्णमन्त्रं शुभाशुभं ।
प्रथमं रामकृष्णेन क्रमते प्रश्नकौमुदी ॥
यथाविद्याद्विजयपायश्चाणेन शुभाशुभकृष्णदेवतानां प्रश्नं कृष्णकम-
कुसुमताम्रमाक्षतानुलाचकानां तद्दोषय क्रमेण जयविजये प्रश्नादिकाः ।
न तु सुखदुःखकारकानां इत्यादि ।

End. ॐ कथानविष इत्यादि-रामजन्मः । ॐ कारणाद्दित्यादि-केतुजन्मः ।

Colophon. इति श्रीरामकृष्णमहाचार्यकृता प्रश्नामकौमुदी समाप्ता ।

विषयः । प्रश्नाप्रश्नोत्तरादिनिरूपणम् ।

No. 87. षट्कर्परटीका (खण्डिता) By रमानाथ. Substance, English yellow paper, 6×4 inches. Folia, 3. Lines, 7 on a page. Extent, 50 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatagram, Post Mepar, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavasis. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

नत्वा गुरोः पादसरोजयुग्मं
कालादिदेवं शिवभक्त केतुम् ।
श्रियो रमानाथ इतो ननोति
टीकां प्रमत्तां षट्कर्परस्य ॥
इदानीं टीकाविद्यावशा प्रसादात् षट्कर्परः कृष्णवाणी वाचोद्भवकाव-
भावान्तरेण अथवि देवतावचनाएं प्रश्नानन्तरे देवताकर्णनेन कृत्वा यथोक्त
तद्वर्णनमारभ्यनादिति किं वदन्तीति बोधनाय निषिद्धविनीत्यादि ।

End. निषिद्धित्यादि । कोऽप्यविवेकपरीतपुरो जलः ताति कान्तानुयाति स्मरति
यत्तोपजये निर्मं मीतां प्रसादयति प्रणमति करोतीत्यर्थः ।

Colophon. (ततः खण्डितं) ।

विषयः । षट्कर्परस्य व्याख्यानम् ।

No. 88. घटकर्परटीका By देवीदास. Substance, country-made paper, 9 × 3 inches. Folia, 13. Lines, 6 on a page. Extent, 42 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetágrám, Bhaṭṭágrám, Paṇḍit Rámhridaya Bhaṭṭácháryya. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय । ॐ नमः शिवादिगुरुभ्यः ।

शिरो देविपदाम्भोजे यद्देहं मम तिष्ठतु ।

देवि मम तु तत्रार्थं येनैषा पूरिता भवेत् ॥

घटकर्परनामा कश्चित् कविः शरदादौ नवे सति प्रावृषं दृष्ट्वा मदर्थेनमकरोत् तत् किमित्याह निचितमित्यादि । तदेकर्पिंशतिश्लोका मया व्याख्यायन्ते प्रत्येकेन यथा गौरं यथं तत् दृश्यतेऽपि गौरहः हः प्राचेत्यनेन पद् हृदयीत्वादिना पाडुम् गौरहवे गौरदेवेषु यपीत पाचत्य यं पाकारं निचितं यातं । इत्यादि ।

End. तत्र शरीरक्षयंजनित्यखीपकथयमाद्य यथा चर्थविशेषकामनयापि भवयो भवति यथा यथापि शरीरक्षयं × × × × न विद्यत एव तथापि भावानुरक्तवनिता इत्यतः यच यथयं यतः मये × × चिन्तं शरीरक्षयंयं विद्यते × × × × इति कर्वरि विशेषणं भावानुरक्तवनिता इत्यतः यच संयोगात् भूपिता एव भवति इति भूपितेति विशेषणमुपादानम् ॥

Colophon. इति श्रीदेवीदासेन विरचितायां टीकायां घटकर्पराख्यं काव्यं सम्पूर्णम् ॥

विषयः घटकर्परस्य व्याख्यानम् ॥

No. 89. षडशीत्यार्थमाला By कृष्णकान्त. Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 9 ou a page. Extent, 225 çlokas. Character, Bengaii. Date, SK. 1742. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetagram Khunverá, Late Paṇḍit S'rípati Bhattácharyya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. श्रीदुर्गा ।

षडशीतं विभागवत् सार्वभौमशीतले पति दैवीनामवाक्यं । दैवीनामवाक्यं यथा यद्भावनी षडेशाद्य वावर्थिः स्वर्णेतनय वाचिनः सकायवेतु तत्रात्मे वावर्थिंभेचितः मतुः । एकान्ती इत्यादि एकादशिकावचाने

इति चाकिन् । वसातीयममच्छो मीमवे वेदान्ते तदपि न दोष इति
वाचमाचार्य-मिश्रविनोद-चढोपिमहापाचोः । इत्यादि ।

End. तमापदपिरं इयाज्ञानमः खिवखश्रिम इति इमेनात् वैचित्र्य माञ्चावयेन
चिन्हा ममन्येनाममनारच मत्रं इमा माञ्चपद माञ्चपादेन चौमत
इति दर्शनात् मनु तथाने कचौ चर्चा द्विजातिभिरितिमकवचनमा-
मर्थकाहकमार्थं ज्ञेयं ।

Colophon. इति मौजन्मकामदेवमर्णेषा संग्रहीता षडौमाद्यार्थमाला समाप्ता ।
शकाब्दाः १०८१ । ११ । २२ ।

विषयः । षडौमकणनिरूपणं । द्वितीये तदपि वाजिनि इत्यादिमन्त्रमयमत
मन्त्राणां समर्थनच ।

No. 90. चन्द्रमवाता चौपाइ . Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches.* Folia, 10. Lines, 15 on a page. Extent, 1,754 çlokas. Character, Nāgara. Date, Saṃ 1754. Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācārya Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. ऐं नमः ।

दोहा प्रथम जिनेश्वर
पदमवो सबरो
गौजिनचौर, गौजिनशासन
जय करइ भव भयमांचो ।

End. चौलकलगांइ चौपंच
वाचजि भाखवरच कुमिन्द,
सुनतां गुणतां राय
जन्मा सिरी सुखसंपति वाणन्द ।

Colophon. इति चन्द्रमवाता चौपाई सम्पूर्णम् सम्वत् १७५४. माघमाचे शुक्लपचे ।

विषयः । चन्द्रनवाताभाख्याः कथा चपि जैनधर्मावलम्बिनाः नैतिकव्यायाः कथा ।

No. 91. समनप्रयोगः . By Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 150. Lines, 12 on a page. Extent, 4,500 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. अग्निं वैश्वानराः । अग्निरितीहवाक्यं व्याख्यातुमाह मनूक्तोत्पाद् मनुरयमग्निरित्युच्यते वचनवा । तं वैश्वानरमग्निर्वैनाग्निरुच्यतेन मनुना- वस्थानाय इत्यर्थः सोऽग्निः सोमाश्वमेधानुमन्येषा वाजावश्रिमत्ययवं विचिन्तं तस्मैव कर्मोक्तो मनुनरयोद्दिश्याभिरिति पुंवः वाग्निमिते मतो ।

End. इति विंश वचन इत्यादि पञ्चकायी चयमचमानवभवे पूर्वेषां, यजी- वंशायाज पूर्वेषदत्तीमसंततयः ... ... इतो नास्ति ।

Colophon. ... ...

विषयः । वचनयाजविधि

(चतुर्भूर्वोऽयं ग्रन्थः) ।

No. 92. चातुर्थायम् . Susbtance, country-made paper, 10 x 4½ inches. Folia, 24. Lines, 9 on a page. Extent, 660 çlokas. Character, Nâgara. Date, ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Begininng. अग्निहोत्रे कृताः विवाहयाना यजोया इत्सृताः सोमपा इवा जुहा मनूयरा इवा कृतवहा वजया इविषो इयानाः स्रुवाः यवहम. अग्निहोत्रे तु विज्ञातो इयाना इन्द्रे सोमे यजवेतय. यमे वे हृयते मने यजे कृचिको विषय वसाहम. न हवयर्ववोवां कंचोवनं च वैश्विज इति वर्णविना ।

End. यथा कालवयत्रया चत्तितं हितदं कावे ययचोमयचं म कुर्वतो इति कुर्वतो सोम यजमंता विचवेंव विचाविवजवहो इति इकुवमानं मचारवचं नव कृचोवचोवं वचवतु पिंवतु कुवयविति ।

Colophon. इति चहवाहवचातुर्थायं समाप्तं ।

विषयः । चमोदजलादीनां विरूपयव ।

No. 93. विचामोदविन्दुः . By वडोदाकवविराज . Substance, country-made paper, 16 x 4 inches. Folia, 9. Lines, 5 on a page. Extent, 140 çlokas. Character, Bengali. Date of composition SK. 1601. Place of deposit, Dinajpur, Paṇḍit Kṛṣṇadāsa Smritibhūṣaṇa. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीकृष्णाय ।

अखिलभुवननाथं दुःखजालप्रहिंसं

सुखसरसिजनयनं निजमनस्यन्द्र लक्ष्यं ।

अथ जगति जनचित्ताबद्धसन्तापदाह-

शमित सपदि चिन्तामोहसिन्धौ निमग्न ।

× × × × × ×

End. चिन्तनाभिनन्दीयाचयवमभपद्दामोहलुब्धा जना ये ।

तेषां याद्दारविन्दे स्थिरतरमनुपे भांकनेयाविरेच ॥

शाके वर्षे चरितीचरसमसिमिते वैद्दिको गौड़देवे ।

मद्दापूरे अनीचः सुशतिमयपुवे नर्मदामोमसुतः ॥

चिन्तामोदाख्यकार्य्यं चरितचिमसुधाबिन्दुसम्पदर्शितं ।

पठोद्दाखो चिपचिमरचनतरमनाबिषमग्नानकार्पीत् ॥

इति पठोद्दाखकविराजविरचितचिन्तामोदसिन्धुः समाप्तः ॥

Colophon. शाके नारकनामवानकुधत् कन्दर्पकोछे दिने ?

नाराभावकनापके चरकरे कन्याकमे शोकनि ?

... प्राश्चियखडुनाथ नामक ... ...

× × × × लोकैकमहानन्दं ॥

विषयः । जन्यभाषाख्या वचनम् ॥

No. 94. चिन्तामणिपार्श्वनाथकल्प. Substance country-made paper, 12×5 inches. Folia, 2. Lines, 25 on a page. Extent, 200 çlokas. Character, Nāgara. Date, SN. 1904. Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, new. Prose and Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्री ॐ पार्श्व नमः ।

किंचिद् गुरूणां मद्दारविन्दा-

श्रित्य यथावद् परमार्थसूचैः ।

चिन्तितार्थे लाभजनोपकारी

श्रीपार्श्वचिन्तामणिकल्पकल्पः ॥

End. मह अवकाशे पथक कथक चक संचारे ।

चरितिमिहि चहि चके चक मुचाभीचयं वन्दे ॥

अनेकवार १०८, अथवा २१ पुष्पादिभिश्चावाजके क्रियते सर्वत्रं वशित्वो भवति ।

Colophon. इति चिन्तामणिपारायणकल्पः सम्पूर्णः . संवत् १९०४ .

विषयः । चिन्तामणिपारायणमन्त्रादि-कथनम् ।

No. 95. चैतन्यचन्द्रामृततरङ्गिणी . Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 28. Lines, 7 on a page. Extent, 700 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Dinajpur. Paṇḍit Kṛṣṇadāsa Smṛitibhūṣana. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगोविन्ददेवो जयति ॥

श्रीमन्नित्यानन्दचैतन्यचन्द्रौ

दोर्नेत्रपीयूषसान्द्रौ

निष्कृष्टकाम्यानामानतश्री

सर्वोदार्य्यात् वैष्णवाः पुष्णीतां ।

अथ सोयं निष्कृतनिष्कन्दमन्थपरः प्रबोधानन्दनामा म्याशीन्द्रः श्रीकृष्ण-चैतन्यस्य भगवतो मधुरमिलपुष्पोत्सवः स यवशिंशतृशततमेन पद्येन तं निजाभीष्टपादारविन्दं श्रीयचति तथैवेन पद्येन स्वयम् सम्प्रीतम् तत्र प्राडुर्भावं निरूपयति । सुगमभिति । तं भगवतिकुमारं सुनः श्रीहरं चैतन्याकृतिं ।

End. तथापि वाक्यभावात् सर्वाक्षपापत्वादयं मत्सम्यो जनो यथा तथा जल्पतु तथापि च गौरचरिते प्रबोधतु भीषातु कौतुकप्रियत्वात् ईश्वरस्य इति भावः ॥

× × × × × ×

तथा वाख्यानवावधि द्वादशनौपत्रायकः ॥

Colophon. इति श्रीप्रबोधानन्दसरस्वतीविरचितस्य श्रीचैतन्यचन्द्रामृतस्य टीका चैतन्यचन्द्रामृततरङ्गिणी समाप्ता ॥

विषयः । प्रबोधानन्दकृतचैतन्यचन्द्रामृतस्य व्याख्यानम् ।

No. 96. छन्दोदीपः . Substance, country-made paper, 12 × 2½ inches. Folia, 40. Lines, 3 on a page. Extent, 375 çlokas. Character, Bengali. Date of composition, SK. 1700. Place of deposit, Dinajpur, Rājārāmpur, Paṇḍit Çyāmāprasanna Vācaspati. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

गौरीशं शाङ्करं वन्दे प्रणम्य विदुषां मुदे

छन्दसां सारमाहृत्य छन्दोदीपः प्रतन्यते ।

छन्दोलक्ष्मी ।

पद्यं चतुष्पदी तच्च वृत्तं जातिरिति द्विधा ।

वृत्तमक्षरसंख्यातं जातिर्मात्रा कृता भवेत् ।

समार्धसमं वृत्तं विषमञ्चेति तत्त्रिधा ॥

End. एवैवातिकृतिः प्रोक्ता ख्याता मोदकदाम वा ।

षड्विंशत्यक्षरायेका कविभिः कथितोत्कृतिः

छन्दःशास्त्रे तु विख्यातं वा भुजङ्गविजृम्भितं ।

एकादिषड्विंशतिसंख्यकेषु

छन्दःसु भेदा विबुधैरनन्ताः

समाहृताः पिङ्गलनागमुख्या

मुदं वितन्वन्तु सदा मनीषिणां ॥

Colophon. इति छन्दोदीपे प्रकीर्णकः प्रकाशः समाप्तश्चायं छन्दोदीपः ।

ख्याते मुक्तामणिविनिर्मितपरिचिविते गौतमगोत्रजानां ।

जातं रामेन्द्रदेवं दक्षिणकलितं वाजपेयादियाजैः ।

यमा नता विनीतः कृत रसमलितं सारमादाय तथा-

च्छन्दोदीपं प्रदीपं विविधबुधमनोधामतारादेपूर्वं ।

काश्यामोमर्षिसहिते मारत्नं शुभमत्पुरे विपुलेहलिये श्रीमच्छन्दोदीपः

समाप्तः वाजपेयि-श्रीमत्रामराज-रामेन्द्राख्याः प्रज्ञाप्रपञ्चरत्नकाः ॥

विषयः । छन्दोनिरूपणम् ॥

No. 97. छान्दोग्योपनिषद्भाष्यम्. By आनन्दतीर्थ. Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia, 48. Lines, 12 on a page. Extent, 1,152 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

श्रीगुरुभ्यो नमः ।

Beginning. श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ।

चतुर्विधविदोषवद्गुणगणपूर्णैकनामा

सर्वेशाघमष्टिश्रीवत्सवत्कृपामन्दिरचाबति,

चहित्वानमिरोचमितमिचमितज्ञानप्रकाशाहमि
ध्यानागोचमितोचदं चरितं नित्यं सदोपास्महे ॥

End. आनन्दतीर्थं इति तु यस्य नाम द्वितीयकं ।
पूर्णप्रज्ञेन तेनेदं कृतं भाष्यं हरेः प्रियं ॥
नित्यानन्दो हरिः पूर्णो नित्यं संप्रीयतां मम ।
ममवक्त्रे ममवक्षे ममचक्षे च तिष्ठते ॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादविरचिते श्रीमच्छान्दोग्योपनिषद्भाष्ये अष्टमोऽध्यायः ।

विषयः । माध्वमते छान्दोग्योपनिषद्व्याख्या ।

No. 98. छान्दोग्योपनिषद्भाष्यम् By सायणाचार्य्य. Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 114. Lines, 11 on a page. Extent, 5,016 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Benares, Pandit Govinda Bhatta. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननं ।
यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरं ।
तत् कटाक्षेण तद्रूपं दधद्बुक्कमहीपतिः ।
आदिशत् सायणाचार्य्यं वेदार्थस्य प्रकाशने ।
ये पूर्वोत्तरमीमांसे ते व्याख्यायातिसंग्रहात् ।
कृपालुः सायणाचार्य्यो वेदार्थं वक्तुमुद्यतः
सामवेदार्थमेषोऽय प्रकाशयति सादरं ।

End. ननु निधारि छान्दवे ष्ठिडि तनिपत्योऽन्यदलोनुपधालोपः किम वे यच्यो म्युधर्षेव लोकयोम च नं यस्रोच कमचोच चावत्र चतुराम् जपि . यदि वा चमरस्मनि यथा चमरस्मनि यथा चमरस्मन् इति छन्दोग्यकृयानां पाठभेदः . इति चमनवाधावस्य रुकाद्यः यत्नः इति कालुर्म दमाएं ।

Colophon. वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।
पुमर्थांश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमत्सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे छान्दोग्यब्राह्मणे
पञ्चमोऽध्यायः ।

विषयः छान्दोग्योपनिषद्व्याख्या ।

No. 99. जन्मरहस्यं (भविष्यपुराणीयम्). Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 82 çlokas. Character, Bengali. Date, SK. 1,740. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garveta Grām Khunverá, Late Paṇḍit Rámtáran Siromani. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीकृष्णाय ।

नारद उवाच ।

अष्टाविंशे कलौ घोरे गते द्वापरसन्धके ।
चन्द्रार्कौ मंगले गते ज्योतिषि प्रखरं भवे ॥
अचिन्त्यभावसम्पन्नं श्रीमन्निद्रानुपागतं ।
नारदः परिपप्रच्छ भगवन्तं जनार्दनं ॥
केषु स्थानेषु कृष्णो भगवंस्त्वं मया प्रभो ।
तन्मे कथय तत्त्वेन अनुग्राह्योऽहं यदि ॥

श्रीभगवानुवाच ।

अहं ते कथयिष्यामि प्रादुर्भावं महामुने ।
यं पठित्वा द्विजाः सर्वे यान्ति परमां गतिं ॥ इत्यादि ।

End. यः पठेत् प्रातरुत्थाय मम जन्मानुकीर्तनं ।
सर्वलोकं परित्यज्य मम लोकं स गच्छति ।
न च मृत्युभयं तस्य यः पठेन्मम कीर्तनम् ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णनारदसंवादे भविष्यपुराणोक्तं जन्मरहस्यं समाप्तं ।
ॐ तत्सत् । शुभमस्तु शकाब्दाः १७४० ।

विषयः । भगवतोऽवतारविषयकप्रश्नोत्तरेण श्रीकृष्णावतारस्य गुणानुकीर्तनम् ।

No. 100. जलाशयोत्सर्गविधिः. Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 14. Lines, 9 on a page. Extent, 260 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ नक्षत्रयोगफलं ।

स पौद्गवणे नावादिषष्ठ नावववर्जनादिषु वा प्रक्रमये द्वितीया-तृतीया-पञ्चमी-सप्तमी-दशमी-त्रयोदशी-पौर्णमासीषु तिथिषु शुभशुभग्रह-वारेषु रविसोमबोधैर्वादि ।

End. १०००-१०८-५०-२० वा विप्राद् संभोज्य भूयसीं दक्षिणां दत्वा कर्मेश्वरार्पणं कृत्वा स्वस्थचित्तो भुञ्जीत इति ।

Colophon. इति श्रीमन्नारायणभट्टसूरिसूनुरामकृष्णात्मजकमलाकरभट्टकृतो नक्षत्रयोग-फलप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । नक्षत्राणां फलवर्णविधिः ।

No. 101. (जातकपद्धतिटीका) भावार्थमञ्जरी By अच्युत . Substance, country-made paper, 10 x 3 inches. Folia, 44 (without 4–32). Lines, 8 on a page. Extent, 1,100 çlókas. Character, Bengali. Date, SK. 1571. Place of deposit Zilla Midnapur, Post office Garvetā Grām Khuverā, Late Paṇḍit Rāmtaran S'iromani. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. नमोऽच्युतायचन्द्राय ।

कमलवदनावनमनं परमं परमार्थविदां रूपं ।
षड्विधजनपद्मानं रामं वनवाचं वन्दे ।
श्रीमन्नारायणभट्टेश्वरसर्वैः सर्वकर्मारतं मिषेः
वस्तुः नागरचन्द्रमाः सन्ति प्रज्ञानवोर्शिष्टः ।
यो दोषाकरतामुपैति न जड़ो नाहं × × काव्ये
पूर्वाचार्यकलाभिरत्र कमलावेषं इतस्ततं ।
नानानानावधिश्रीरभिनवकवितापत्रिवोनां विकाशे
भावानुवर्तमनावनतिजय × × × भाजनानां कलानां ।
ख्याते नामकृतो कृती जनपिपासुवेर्दिधामे विधि-
मंत्रः श्रीरघुनाथपादयुगले श्रीमान्नरः × × × ॥
भावाभावविचारे जातकविविधे × × × तद् वस्तुः ।
ग्रामी श्रीपतिटीकां कुरुते महाचार्यतः श्रीमान् ॥ (?)
श्रीपतिव्याख्यानावधूतविषिचितावक्तुना नवीनापि ।
भावार्थमञ्जरीयं इचिता भावार्थविद्भ-भजिता ॥
श्रीमिश्रिरापाधीमृतभट्टेन श्रीपतिकृतजातकपद्धतिविवरणमारभ्यते इत्यादि ।

End. इदमेव प्रयोजनं पञ्चकारेण पूर्वपक्षानुसारेणोक्तं किन्तु समयमेलकवशे रेतत् ज्ञातव्यं । लोके यथं यस्यचिन्विशेषितादिप्रकारेण सूत्रं कृत्वा जनयोपेरथितं सहयकत्वं यतः परिपालयति । सूत्राधिपते सूत्रं पञ्चसूत्राधिपते पञ्चभवति ।

एवं श्रीलक्ष्मीपेन श्रीगुप्तानुतत्त्वांशा ।
कृतं श्रीपतिपदत्वां चतुर्थांशावधर्जनम् ॥

Colophon. इति पञ्चेटकाध्यायविवरणं चतुर्थः ।
शाकेब्धावपयेन्दौ १६०१ आना कृष्णपक्षानुगं ।
लिखेत श्रीमत्पार्श्वेटकाचारापुत्र सर्वेषः ॥ ?

विषयः । श्रीपतिभट्टकृतजातकपद्धतेर्विवरणम् ।

No. 102. जिनचैत्यनमस्कारः. Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 2. Lines 11 on a page. Extent, 44 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. य (...) स्था दैवलोके रविशशिभवने व्यन्तराणां निकाये ।
नक्षत्राणां निवासे ग्रहगणपटले तारकाणां विमाने ।
पाताले वा नगेन्द्रे कुलशिखरिवरे अधश्राताम्रकारे,
श्रीमत्तीर्थंकराणां प्रतिदिवसमहं तत्र चैत्यानि वन्दे ।

End. तेषां श्रीतीर्थंकरप्राप्तजनमनुजमहं आवये भावनानां
कार्यो लिखितक्षोभैःप्रभवति च ततं चित्तमानन्दकारि ।

Colophon. इति श्रीजिनचैत्यनमस्कारः समाप्तः ।

विषयः । जैनतीर्थंकरचैत्यनमस्कारकथनम् ।

No. 103. श्रीवद्पिष्टकसंचनिर्णयः By नागनाथभट्ट. Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Extent, 150 çlokas. Character, Nāgara. Date, SN. 1785. Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
वसुधातलमादिपुत्रं प्रणम्य पीताम्बरं श्रीकृष्णमुनिनाथं
यथोदयाभिहितपूर्वैरेवं सततं कृष्णकं भणामि

End. श्रीपाण्डुरङ्गविरचितात् जीवत्पितृकनिर्णयात्
भानोरपोमोहितमनः प्रभुस्तुष्यति सर्वदा ।

Colophon. इति श्रीमहाजोशिभट्टात्मजपाण्डुरङ्गभट्टविरचितो जीवत्पितृककर्म-निर्णयः समाप्तः । संवत् १७८५ ।

विषयः । जीवत्पितृककर्मकथनम् ।

No. 104. मानरत्नकोषः. Substance, country-made paper, 11 × 3 inches. Folia, 137. Lines, 7 on a page. Extent, 2,000 çlokas. Character, Bengali. Date SM. 1847. Place of deposit, Calcutta, Viçvakosa office, Babu Nagendranath Basu. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अभिप्रेतार्थसिद्ध्यर्थं पूजितो यः सुरैरपि ।
सर्वविघ्नच्छिदे तस्मै गणाधिपतये नमः ॥
चतुर्मुखमुखाम्भोजवनहंसवधू र्मम ।
मानसे रमतां नित्यं सर्वशुक्ला सरस्वती ॥

श्रीविश्वकर्मोवाच ।

भेताय शाश्वती भूमीरता वै वणिता शुभा
पीतवर्णा भवेद्वैश्या शूद्रा कृष्णानुवर्णिनी । इत्यादि ।

End. विंशत्यासनकनिष्ठानि ज्येष्ठां मध्यमवर्जिता,
स्वस्थाद्दौ भवेत्मानं विविधं मानतेव हि ।
चायतक्षोऽभुवा श्रीषा मनेवापि मनोऽभुवा ।
विज्ञायसवैरोज्ञप्रमाणेन सम्भवं ।

Colophon. इति श्रीअपराजितपृच्छायां प्रतिमाप्रमाणं हितताये नवमसूत्रं समाप्तं ।
संवत १८४० ।

विषयः । भूमिवर्णादिनिरूपणम् ॥ गजपीठलक्षणादिकथनम् । चतुष्कारपीठलक्षण-कथनम् । प्रासादमानकरणादिनिरूपणम् । सर्वजात्यवतलक्षणनिरूपणम् । मण्डपलक्षणादि-कथनम् । द्वारमानादिकथनम् । प्रतिमाप्रमाणादिकथनम् ।

No. 105. ज्ञापकसमुच्चयः By पुरुषोत्तमदेव. Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 60. Lines, 4 on a page. Extent 500 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Bhāṇḍārapur, Dist Vaguḍā, Babu Kāliçaraṇa Cakravartti. Appearance old. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

यत्नेन परिभाषाणां वृत्तिं हृद्यतमां कृतां ।
पुरुषोत्तम आरेभे स ज्ञापकसमुच्चयं
तरप्तमप्विधावेतौ सद्धितिव ततो यथाद्वेषः ? ४ × × × इति
वा मन्त्रये प्रकरणापकर्षे तरप्तमपौ च इति ज्ञापयति प्रकर्षार्थमन्तरे-
णापि क्वचित् स्वार्थे तरबस्तीति ।

End. च च इति भाष्यान्तरे विधुतमत्याकाणिपत्रं ज्ञापयति ·व्याकरण-
प्रक्रियायामकारस्य विधुतोपदेशः । व्याकरणप्रयोजनार्थं इति ॥

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्याय-श्रीपुरुषोत्तमदेव-विरचिते ज्ञापकसमुच्चये प्रथमो-
ऽध्यायः । समाप्तश्चेदं पुस्तकम् ।

विषयः । संक्षेपतः पाणिनीयप्रत्ययादिकथनम् ।

No. 106. ज्योतिष्कौमुदिका By कृष्णानन्दचक्रवर्त्ती. Substance, country-made paper, 12×3 inches. Folia, 70. Lines, 6 on a page. Extent, 1,200 çlokas. Character, Bengali. Date SK. 1687. Place of deposit, Balihār Rājadhāni, Babu Varadākānta Cakravartti. Appearance, tolerable. Prose and Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ श्रीगुरवे नमः ।

नमामि परमात्मानम् सर्व्वलोकेश्वरेश्वरं ।
अविचिन्त्यमनाद्यन्तं भक्तिकामप्रदायिनं ॥
अप्यज्ञानपि संसारं यत्कृतिः सत्यतां व्रजेत् ।
× × × × × ×
ये जना यदि कष्टादि संक्षेपाज्ज्ञातुमिच्छव ।
तज्ज्योतिष्कौमुदिका यत्नात् तच्छ्रुता कर्म्मपावनी ॥
समालोक्य बहुग्रन्थान् कृता श्रीकृष्णशर्मणा
सुगमा स्वल्पबोधानां कांक्षिते ज्ञानचेतसे ।

अथ राशिसंज्ञा ।

मेष-वृष-मिथुन-कर्कट-सिंहाः ...

... ... इति च राशयः कथिताः ।

सप्तविंशतिभैर्ज्योतिश्चक्रं स्तिमितवायुगं

तदर्कांशो भवेद्राशिर्नवर्क्षचरणाङ्कितः ॥ इत्यादि ।

End. ॐ समन्ति प्रत्येकस्यापनक्रमेण विधाय वह्निस्थापनम् कुर्यात् इति नवग्रहपूजापद्धतिः । इति ज्योतिष्कलिकायामष्टमः परिच्छेदः ॥

ज्योतिःशास्त्रमतान्यनेकानि बहुशः सन्ति प्रसक्तानि ये

तेभ्यो मत्कृतिमल्पिकामपि बरिष्ठां गुणग्राहिणः ।

आलोच्यो परितश्चरत्विनवचोपास्येव एवमिदं

यत् क्वापि तदेव रत्नममलं सम्प्राप्युपेक्ष्यते ।

श्रीविक्रमादित्यचम्पकपट्टिश्रीकृष्णशर्म्मा चक्रवर्त्ती ।

चकार यत्नात् सुगमं कृतीनामप्रबोधार्थमिमं निबन्धं ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णानन्दचक्रवर्त्तिविरचिता ज्योतिष्कलिका समाप्ता । श्रीकृष्ण-गोविन्दशर्म्मणः पुस्तकमिदं शकाब्दाः १६८० ।

विषयः । राशिसंज्ञाकथनम् । राशिनक्षत्रविभागकथनम् । राश्युदयलग्नमानादि-कथनम् । होरादिकथनम् । नवांशादिकथनम् ॥ दिक्पतिकथनम् ॥ ग्रहाणां शत्रुमित्रादि-कथनम् ॥ ग्रहसञ्चारशुभाशुभफलकथनम् । नक्षत्राधिपादिकथनम् । तिथिफलादिकथनम् । योगादिकथनम् । वारवेलाकालवेलादिकथनम् । यात्रादिशूलकथनम् । कालपाशादि-कथनम् । विवाहविहितनक्षत्रादिकथनम् । गर्भाधानविहितनक्षत्रादिकथनम् । पुंसवनादि-विहितनक्षत्रकथनम् ॥ सीमन्तादिविहितदिनादिकथनम् ॥ लग्नकथनम् । अभिजित्-नक्षत्रकथनम् । उपायोगादिकथनम् । संक्रान्तिनिरूपणम् । वास्त्वादिनिरूपणम् । तिथि-भद्रादिकथनम् । रव्यादीनां भोग्यवर्षादिकथनम् । नवग्रहपूजादिकथनम् ।

No. 107. ज्योतिःसंक्षेपः By कृष्णदासशर्म्मा. Substance, country-made paper, 18×3 inches. Folia, 46. Lines, 6 on a page. Extent, 1,150 çlokas. Character, Bengali. Date SK. 1725. Place of deposit, Balihār Dist Rājasāhi, Paṇḍit Kāli Çandra Bhaṭṭācārya. Appearance, tolerable. Prose and Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

यस्याखिलानि प्रकृति दैवतानि तेजःस्वरूपेण सदा वसन्ति ।

सर्व्वात्मकं कारणमीश्वरं तं मुक्तिप्रदं कृष्णमहं नमामि ॥

नूनं नन्दसूनोश्च श्रीकृष्णदासशर्म्मणा ।
अभ्यासार्थं बालकानां ज्योतिःसंक्षेप उच्यते ॥
तत्र प्रथमतो वक्ष्ये वारादीनां लक्षणं ।

× × × × × ×

उदयादुदयं भानोर्भौमसावनवासरः ।
इति सूर्य्यसिद्धान्तोक्तेन सूर्य्योदयावधि सूर्य्योदयान्तरं यावत् दिवाधि-पत्य रव्यादेर्भोग्यो दिवारात्रिलक्षणः षष्टिदण्डात्मकः कालो वार इति ।

End. अथ यात्राप्रस्थानं ।

तिथावरिक्ते शुभदे सुचन्द्रे
पापेषु केन्द्राष्टमवर्जितेषु ।
यात्रा स्थिरे वा जनिते शुभग्र-
ष्टदं विधेत् यानमिनूपभूपः ।

नृत्यन्माचारयुक्तो द्विजगुरुविनयी योऽस्ति शक्तप्रसिद्ध-
सन्मूलपालनवंशो द्विजकुलविबुधश्रीनिधिः सुप्रसिद्धः ।
नानाशास्त्रार्थदानप्रथितसुगुणताचक्रवर्त्त्युपाधि-
र्वीरेन्द्रः सत्कुलानां जयति पटुतरः श्रीयुतो रामचन्द्रः ॥

सुतस्तदीयो द्विजकृष्णदासः ।
प्रणम्य पित्रोश्चरणारविन्दं
बालावबोधार्थममुं चकार
ग्रन्थं ततो शोधयन्तु विज्ञाः ॥

Colophon. इति श्रीयुतरामचन्द्रचक्रवर्त्ति-तनय-श्रीकृष्णदासशर्म्म-विरचितो ज्योतिः-संक्षेपः समाप्तः ॥

रामप्राकृष्णदेवाग्रमहवनमनोजाकृष्णापचैके
शाके संजीननेमं धटिति सुगटुना तत्तु नामापचैके ।

× × × × × × । १०७५ । २ । ५ । १० ॥

विषयः । वारादिकथनम् ॥ वारफलादिकथनम् । वारवेलादिकथनम् । तिथ्यादि-निरूपणम् । नक्षत्राधिपादिकथनम् । राश्यादिनिरूपणम् ॥ छायादिनिर्णयः । चन्द्रबलादि-कथनम् । नक्षत्रशूलादिकथनम् ॥ संक्रान्तिनिरूपणम् । शनिराहुचक्रादिकथनम् । यात्रादि-निरूपणम् । विवाहविहितनक्षत्रादिकथनम् । द्विरागमनादिकथनम् । पुंसवन-सीमन्तोन्नयन-जातकर्म्मान्नप्राशनादिसंस्कारकर्म्मविहितदिनादिनिरूपणम् ॥ यात्रिकदिनादिकथनम् ॥

No. 108. ज्योतिःसंक्षेपसारः (खण्डितः) By कृष्णचन्द्र. Substance, country-made paper, 12 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 5 on a page. Extent, 90 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatá Grám, Post Mehár, Zilla Comilla. Pandit Jagadbandhu Tarkavágis. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

प्रणम्य नव रत्नादीन् कृष्णचन्द्रेण धीमता ।
ज्योतिःसंक्षेपसारोऽयं तन्यते बालकप्रियः ॥
अथ दिननिर्णयः ।
रविः सोमो मङ्गलश्च बुधो जीवः सितः शनिः ।
एतेषां नामतो वाराः सप्तैव कथिताः क्रमात् ॥ इत्यादि ।
रिष्टिं भुजङ्गमाकारां केचिदिच्छन्ति सूरयः ।
भुजङ्गस्य मुखे मृत्युर्न तु पुच्छे कदाचन ॥
आनने पञ्चनाड्यस्तु मध्यस्थाने चतुर्दश ।
क्रोडे चाष्टौ तथा ज्ञेयः पुच्छे तिथ्यः प्रकीर्तिताः ॥
आनने मरणायः स्यादुदरःस्थाने महाभयं ॥
(अतः परं खण्डितं ।)

विषयः । संक्षेपतो ज्योतिर्वचनसङ्ग्रहः ।

No. 109. ज्योतीरहस्यं By हरिहरन्यायालङ्कार. Substance, country-made paper, 13 × 2 inches. Folia, 46. Lines, 5 on a page. Extent, 640 çlokas. Character, Bengali. Date SK. 1592. Place of deposit, Dinajpur, Babū Giriçacandra Cakravartti. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमस्तारिण्यै ।

कविनिखिलप्रपञ्चेन्दुरवेन्दुरीशो
शिवस्य पदमभिवन्द्य नमस्कृताय ।
ज्योतिःशास्त्रतरणे तरणिं तनोति
ज्योतीरहस्यमनघं सुमनश्च धीरः ॥
ज्योतिर्विदः पुष्करो विमलं विधाय
मीमांसकं हरिहरः प्रतिपादयामि
× × × × × ×

कालाङ्गनाथावनिजित कुजः
शाको भवेद्वद इव प्रथमे ।
कालाङ्गनाथावनिजोऽपि शुक-
वराम्बुजेववितोय सौम्यः । इत्यादि ।

End. ग्रन्थं खण्डितं ।

विषयः । चन्द्रादयलग्नकथनम् । चन्द्रवर्षादिकथनम् । ग्रहराशीनां स्फुटानयनम् । ग्रहाणां भुक्तानयनम् । दिवसपञ्चांशानयनम् । दिनमानाद्यवंकथनम् । चन्द्रादीनां दिनादिधृतिप्रकटनम् । अतःपरं खण्डितं ।

No. 110. ज्योतिःसारसंग्रहः By श्रीपति. Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 280. Lines, 7 on a page. Extent, 6,800 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinajpur, Rājārāmapur. Pandit Çyāmāprasanna Vācaspati. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ सूर्याय नमः ।

श्रीरामं श्रीपतिं नत्वा श्रीमच्छ्रीपतिसम्मता ।
क्रियते सुखबोधाय ज्योतिषां सारसंग्रहः ।
अथ कालपुरुषस्याङ्गविभागः ॥
शीर्षमुखबाहुहृदयोदराणि कटिवस्तिगुह्यसंज्ञकानि ।
ऊरू जानुजङ्घे चरणाविति राशयोऽजाद्याः ।

अथ मेषादयो यथासंख्यं कालपुरुषस्य शीर्षादयः स्युः वक्षिणभिन्नधी भागः । मेषाद्या इति बहुलं तद्युपलक्षणं । किन्तु आनकस्य लग्नादेव शीर्षादयः कल्प्या इति ॥ इत्यादि ।

End. रविबुधशुक्रजीवैः चतसः । रविबुधजीवसौरैरष्टमः । रविबुधशुक्रसौरे-ष्ठमः । रविजीवशुक्रसौरैर्दशमः । भौमबुधजीवशुक्रैरेकादशः । अतःपरं खण्डितं ।

विषयः । कालपुरुषस्याङ्गविभागकथनम् ॥ राशिनिर्णयः ॥ राशिदेवतादिकथनम् । सामान्यविशेषादिराशिसंज्ञाकथनम् ॥ लग्नमानादिकथनम् । ग्रहभोगकालादिकथनम् । ग्रहसंज्ञादिकथनम् ॥ आत्मधिपादिकथनम् । ग्रहनपोलादिकथनम् । ग्रहस्वरूपादिकथनम् । कारकत्वादियोगकथनम् । पापयोगावयादिकथनम् । माषदन्धादिकथनम् । सामान्ययोगादि-कथनम् । नक्षत्रनिर्णयः । नक्षत्रदेवतादिकथनम् ॥ सर्वसुखपापादिनक्षत्रकथनम् । अङ्गाकार-

निर्बंधः । योगादिप्रतीकारकथनम् । वारादिकथनम् । शुभपक्षतिथ्यादिकथनम् । तिरंशादिदिननिषेधकथनम् । सप्तमासाष्टमादिनिषेधकथनम् । कालशुद्धिकथनम् । चिरि-योत्पातनक्षत्रादिकथनम् । ग्रहयोत्पातनक्षत्रादिकथनम् । राजदर्शनविचारः । नक्षत्रविचारादिकथनम् । विवाहनिषेधकालादिकथनम् । वाणिज्यादिदोषकथनम् । चन्द्र-शुद्ध्यादिकथनम् । संक्रान्तिनिर्बंधः । जन्मनक्षत्रतिथिपर्श्वं तथा वारादिकथन । चातुर्मास्ये यात्राशुद्धिकथनम् । यज्ञोपवीतादिकथनम् । जन्मनक्षत्रे यात्रादर्शनादिनिषेध-कथनम् । षट्चक्रादिफलकथनं । चन्द्रादिफलकथनं । वर्षफलादिनिर्बंधः । व्रतबन्धन-कथनम् । विवाहकालादिकथनम् । षोडशविचारः । नक्षत्रपूर्वोपनयनादिकाल-कथनम् । यात्राविहितकालादिकथनम् । दधिकर्मकथनम् । वास्तुप्रकरणम् । सञ्चोदार-कथनम् । दिक्पालपूजाविधिप्रयोगादिकथनम् । कार्त्तिकादिपंचाशम् । चोराभिज्ञभूमि-कथनम् । चन्द्रांशादिविचारः । स्वप्नफलकथनम् । अङ्कप्रकरणं । जातकप्रकरणं । भेषजपथ्यादिफलकथनम् । तुलादिफलकथनम् । कर्म्मादिरिष्टिकथनम् । भावफलादि-कथनम् । पञ्चशरालवे योगविंशत्यादिकथनम् । चातुर्वर्ण्यादिनिरूपणम् ।

No. 111. ज्योतिःसारः By धर्म्मेश्वर. Substance, country-made paper, 18 × 3 inches. Folia, 67. Lines, 5 on a page. Extent, 980 çlokas. Character, Bengali. Date S.K. 1670. Place of deposit, Dinajpur, Pandit Kṛṣṇadāsa Smṛtibhūṣaṇa. Appearance, tolerable. Verse. Incorrect.

Beginning. गौरीवक्त्रचकोरचन्द्रमधुव्रताय वायवे
नमो जगत् वश ? मद यत्नं नमामि जगद्गुरुं ।
पूर्व्वशास्त्रं समाहृत्य ज्योतिःसारं ब्रवे ध्रुवं
शास्त्रजैनातिपक्षेन प्रेरितोऽस्य क्रमेण तु ।
संक्षेपवनवाराणां योऽयं सारसंग्रहकृते ।

अथ दिनकथनं ॥

चादौ वारविविधिः पश्चात् नक्षत्रं तदनन्तरं ।
करणञ्च तथा योगो दिनं स्यात् पञ्चलक्षणम् ।

End. रोहिणीश्रवणमूलानि तथा भाद्रपदाद्वयं
पुष्याश्लेषोत्तराषाढाफल्गुनी संयुता तथा
चित्रावे धर्म्मसूत्रानि अनुराधा तथा परा
भवन्ति सर्व्वशास्त्राय गोचराश्चोदितं यथा ॥
इति ज्योतिःसारे नवमः परिच्छेदः समाप्तः ।

Colophon. सप्तर्षांवेदतिथिमुनीरमिते संवत्सरे विक्रमे
माघे माधवसंज्ञके बहुविधः मन्त्रोपदं प्राणदं ।
पुष्पेस्मरादिमं सरचयत् ग्रन्थं प्रयत्नात् ग्रन्थं ।
राजाधूपवर्मिवंशप्रभवः श्रीधर्मदासः सुधीः ॥
ग्रन्थाङ्काः १९७० ॐ गुरवे नमः ॥

विषयः । १ पः दिन-वार-नक्षत्रादिनिरूपणम् । विष्ट्यादिकथनम् । राश्यादिनिरूपणम् २ पः वारवेलाकालहोरादिकथनम् । नन्दादितिथिकथनम् । योगादिकथनम् । ३ पः ग्रहगोचरादिफलकथनम् । ४ पः नवग्रहनामादिदृष्टजातकप्रकारं । ५, ६, ७ पः विवाहादिनिर्णयनक्षत्रादिनिरूपणम् । यात्रादिनिरूपणञ्च । ८ पः कृषिकर्मवास्तुप्रकरणं ९ पः वर्षाधिपादिकथनम् ॥

No. 112. ठाणाङ्ग सूत्रवृत्तिः By अभयदेव. Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 262. Lines, 17 on a page. Extent, 11,124 çlokas. Character, Nagara. Date ? Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍālācary-Mahāraja Bālacandra. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. अथ प्रथमतः १.१ एगादि न चन्नि ।
यथा ग्रन्थो भावेन्द्रकारणतां प्रतिपद्यते तथा प्रयोगापेक्षायामपि तदुपयोगतामासाद्यत्वयाभवाच न तथा नामस्य (...) न्द्रादित्वं विशेष इति ।

End. तदेवं विरचितमनुयोगद्वाराख्यं सूत्रस्पर्शिकनिर्युक्तिद्वारं शेषद्वाराणि तु सर्वाध्ययनेषु प्रथमाध्ययनवत् अनुगन्तव्यानीति ।

Colophon. श्रीमदभयदेवसूरिविरचिते स्थानाङ्गटीकाविवरणे दशस्थानाख्यं दशमाध्ययनं समाप्तम् ।

विषयः । स्थानाङ्गसूत्रव्याख्या ।

No. 113. ठाणसागरः. Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 225. Lines, 10 on a page. Extent, 4,500 çlokas. Character, Nagara. Date SM. 1846. Place of deposit, Benares, Dikmandalācāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. दुहा चालचाले :
श्रीजिन आदि जिनवर आदिनाथ करतार,
प्रथमाधरमविचारक, करनाथ विचार ।

End. हरिवंश गावो सुजस पावो ज्ञानबुधि प्रकाशहो,
पापमलोमयोगाडो पूछ चावो चा
कारवपुन कहन कमला पहन सुनत सुखावहो,
पुष्प मैगुन सुरजं परसाहराश बबमवो :

Colophon. इति श्रीलालदासहरिवंशप्रबन्धे नवमोऽधिकारः सम्पूर्णः । संवत् १८४९ ।

विषयः । हिन्दीभाषया हरिवंशकथनम् ।

No. 115. अकारप्रदीपः सटीकः By सरस्वतीकण्ठाभरण. Substance, country-made paper, 12 × 3½ inches, Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 200 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, post Garvetá, Gram Khunverā, Babu Vaikunṭhanāth Cakravarti. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. ॐ काली ।

विरिञ्चिनारीमकरीन्द्रमुद्रा
वाकम्बुराशिं बहुधा चरेष ।
शुद्धक्षरं मोक्षदवत् तरन्ति
वाग्देवतां तां प्रणमामि नित्यं ॥
सूत्रं अकारादिपुनाय शब्दाः
सभावपिवाः ह्रतिभिर्न चलाः ।
वाचामबोधाय धनां मुद्रे च
प्रदीपवत्ताविह दर्शयामि ॥
सर्वोपदा पद्यमपि प्रायशेषु नवे न काले नवतालुपेचा ।
ग्रलोकम. × × × × प्रकारं न किं प्रदीपे भवति प्रयत्नः ॥
कालो ंगा गुण-गोपि-वाचानूपीर-वेणो पुस्तेषु-कोषाः ।
चा-प्रथ-माय-कोषाः पर्वजिह्वीकाः कथ-काव-कोषा ॥ इत्यादि

End. गता चरवो चरमताः कष्टाकरचः गीताम् ।
वेणकुमनकारप्रदीपटीकां समाप्तं ॥

Beginning of Comm: सकारको निरुपरमपराप्रामता विप्रविनाशाय × × × × ×
प्रकारदीप प्रालमनूम् पुनम् सम्मकारो वागविशाखदेवतां प्रणमति
विरिञ्चीत्यादि ।

Colophon. प्रदीपवत्प्रकारं श्रवणतीर्थकथाभरणः श्रीमान् ।
कलिकुलहृदयकुतूहलकलाकलापात् सुखं वनति ।
इति श्रीधरतीर्थकृतो प्रकार प्रदीपः समाप्तः ॥
इदानीं पूर्वोक्तानुपसंहरति । धरतीर्थो कथाभरणं यस्य च प्रकारः
प्रदीप इव सतीकरोति वनति विपुलादिमनुषाणो कंठि कृपं । इति
श्रीकथाभरणधरतीर्थकृता प्रकारप्रदीपटीका समाप्ता ।

विषयः । पूर्वप्रकारवच्छन्दानां संग्रहः ।

No. 116. तत्त्वचिन्तामण्यालोकपरिशिष्टं By देवनाथ. Substance, country-made paper, 14 x 2 inches. Folia, 143. Lines, 6 on a page. Extent, 4,000 çlokas. Character Bengali. Date L.S. 443. Place of deposit, Dinajpur Babu Giriśa Candra Cakravarti (Vakil). Appearance, very old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः कृष्णाय ।

चरविकटजटाभरुद्गमङ्गातरङ्ग-
पतिकरितभवानीकेशवेषीपिवेषी ।
जनयतु ममधो मे मातृणामस्य मूर्ध्न
निपदरणमदोषाशापिषी मङ्गलानि ।
देवनाथेन गोविन्दचरणाम्बुजसेविना ।
चिन्तामणौ महालोके परिशिष्टं तनुच्यते ।
समानिषेधुतामिति निष्प्रकारकं मा प्रसक्तानिनुपोहान इव वकृति-
रिति कश्चित् । वस्तुतस्तु यद्यपि निषेधे पाण्डुपायां वस्तु कारणतया
इत्यभिधानादाश्चाकाङ्क्षारमतावपि तत्र विशेषकोपस्थितिं विना सामान्य-
धर्मतः तथापि सम्बाद्विषयत् निष्ठेष गुरुपतिरलोनि तमं वस्तुतः
कालिकविचारविषयमनेनाकाङ्क्षारः । न तावदित्यादौ तावत् पदवदिति
पोवषं शब्द स्वाकाङ्क्षार इति कश्चित् । ननु सकललक्षणप्रतिपत्तीनामेकत्र
समावानाभावात् कथं तावतानाधारहेतुत्वं किन्तु कदाचित् कश्चित्
संप्रतिपत्तिरपि नैतत् चाच चविप्रतिपत्तिरिति । यद्यपि समाप्तेः
प्रत्युतनेन समस्तमेवोक्तं, कारणतामात्र तद्वेऽन्यथासिद्धत्वात्
तथापि विचारस्यापि प्रत्युततमेव यतश्च चार्वाकं प्रमाकरणमित्यादौ

तदेवार्थ इति भावः । वस्तुतः कारणताग्रहं व्यभिचाराद्युपाधौ भवत्येति वाच इत्यन्यथा बाधके तथेति ।

End. किञ्च भावाभावयोः प्रतियोगिताज्ञानमेव प्रकारतावच्छेदकं तद्वच्छेदाभावात् किंचाज्ञानत्वाभावत्वाप्रकारतेऽप्रविषयधत्वमिति × × × × × × × अभावज्ञानाभावात् अनुमितेराक्षेपकत्वायोगात् इति दिक् । यद्यपि विशेषणज्ञानत्वेनाधिकरणज्ञानादीनां साधारण्येन कारणता तत्साधारणीति तदपि न, अन्वयव्यतिरेकेणाधिकरणज्ञानत्वादिनैव हेतु-त्वात् । अन्यथाधिकरणाद्यविशेषणकाभावज्ञानादिविशेषणान्तरविशिष्टबुद्धेरपि प्रसङ्गात् । ... ... वस्तुतस्त्विति । अवच्छेदपदस्य इति-विषयत्वानियतत्वमित्यन्वयः । यथेत्यादि दृष्टान्तः । संयोगावच्छेदको व्याप्य-वच्छेदकश्च इति द्वन्द्वः । अवच्छेदकज्ञानानन्तरमवच्छेद्यज्ञानात् तद्विषयता-नियतत्वेति भावः । तदवच्छेदकमिति मूलस्थरूपविशेषणावच्छेदकमित्यर्थः । यद्वा ज्ञानाधिकरणव्याप्त्यबोधकतावच्छेदकमित्यर्थः । एवञ्च प्रति-योगितावच्छेदकत्वेन निरवकाशमिति पाठः ? । अनुद्देश्येति इन्द्रियादौ व्याप्यत्वेनानुद्देश्यायामदन्तव्याप्तिरित्यर्थः । अवच्छिन्नत्वेन व्याप्यत्वेन तथा च यद्व्यिततत्वेत्याद्यविकल्पमित्यर्थः ।
पक्षपातममालम्ब्य चिन्तामणुरमीरयं ।
देवनाथो यथाबद्ध परिशिष्टमचिन्तयत् ॥

Colophon. श्री सं १८१२ पौष वदि एकादश्यां चन्द्रे महामहोपाध्याय ठक्कुर श्रीदेवनाथ-शर्म्मणामनु-ज्ञानात् राघवेन लिखितं ।

विषयः । चिन्तामण्यालोकानुमानपदार्थनिर्वचनम् ॥

No. 117. तत्त्वप्रकाशिकाविवरणम् By जयतीर्थ. Substance, country-made paper, 10 × 2¼ inches. Folia, 25. Lines, 5 on a page. Extent, 350 çlokas. Character, Nagara. Date ? Place of deposit, Tikāri, District Gayā, Pandit Çāstri. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ श्रीवेदव्यासाय नमः ।

रमाया रमणं नत्वा गुरूनाचार्यसत्तमान् ।
तत्त्वप्रकाशिकाव्याख्यां करिष्यामो यथामति ॥
परमात्मनोऽत्यन्तभिन्नस्य जगतः चिदानन्दात्मकस्यापि जीवस्यानाद्यविद्या-

कामकर्मादिविनिर्मोचं परमार्थं दयाभावादतो दुःखाभावार्थी च परमेश्वर-
प्रसादादृतेऽप्रमच्छति न चाज्ञानात्तृप्तोऽसौ प्रसीदति न चाविदितस्वरूपः
प्रभवते साक्षात् कर्तुमिति । इत्यादि ।

End. आनन्दः सकलमार्थेच पुरुषार्थं इत्यतो विष्णावन्देति विशेषणं । श्रीकृष्णं श्रीश सम्भव इति यावत् ।

यदा ब्रह्मशिरोरत्नप्रभाष्यपि सत्वपि ।

कमलाक्षमितुः पादपद्मे रतिरस्तु मे ॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचित-तत्त्वप्रकाशिकाविवरणं जय-तीर्थभिक्षुविरचितं समाप्तं ।

विषय । आनन्दतीर्थकृतोपाधिखण्डनस्य व्याख्यानम् ।

No. 118. तत्त्वविवेकटीका By जयतीर्थ. Substance, country-made paper, 10 × 2½ inches. Folia, 13. Lines, 5 on a page. Extent, 260 çlokas. Character Nagara. Date ? Place of deposit, Tikāri, District Gayā, Paṇḍit Çāstri. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. प्रणम्य रत्नं ब्रह्माद्यैः पूर्णबोधान् गुरूनपि ।

व्याख्यां तत्त्वविवेकस्य करिष्यामो यथामति ॥

ननु परमपुरुषार्थहितकामानां विवेकः कार्यो

स च ज्ञातव्यः कियतैव प्रकरणेन । इत्यादि

End. तथापि पञ्चपुरुषार्थश्रीमत्पादप्रणम्य श्रीमदानन्दतीर्थेन हे विवे वेदितव्ये इत्यादि श्रुतिसिद्धमिति किं ग्रन्थेन सूचयति ॥

करतलनिहितामलकसमं वस्तुचितं चित्रं ।

कमलापरिवृढममलं वन्दे तं मध्वपदाब्जम् ॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यकृततत्त्वविवरणं जयतीर्थभिक्षुविरचितं समाप्तम् ।

पुरे धाराधरोपेते सिन्धुनागसशिखी ।

पौलाख्यदेव लिखितं रामानवमीतले ।

विषयः । आनन्दतीर्थकृततत्त्वविवेकस्य व्याख्यानम् ।

No. 119. तत्त्वसंख्यानविवरणम् By जयतीर्थ. Substance, country-made paper, 9×2 inches. Folia, 13. Lines, 5 on a page. Extent, 325 çlokas. Character, Nâgara. Date ? Place of deposit, Tikāri, District Gayā, Pandit Çastri. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीवेदव्यासाय नमः ।

लक्ष्मीपतेः पदाम्भोजयुग्मं नत्वा गुरोरपि ।
करिष्ये तत्त्वसंख्यानव्याख्यानं नातिविस्तरं ॥
मुमुक्षुणा खलु परमात्मा जगदुदयादिनिमित्तत्वेनावश्यमवगन्तव्य इति
तत्तज्ज्ञानाभावामविप्रतिपन्नोऽर्थः । इत्यादि ॥

End. तत्तद्वस्त्वाद्येकदेशीयमात्रस्य विभिन्नतामेव ।
कालत्वेन तु विष्णुरेवाखेश्वर इति ॥
यत्पदापद्मनाभानन्दतीर्थं वदिष्यता ।
तस्मादि तुष्यते देवः श्रीपतां श्रीपतिः स मे ॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादविरचिततत्त्वसंख्यानविवरणं जयतीर्थ-
भिक्षुविरचितं समाप्तम् ॥

विषयः । आनन्दतीर्थकृततत्त्वसंख्यानस्य व्याख्यानम् ॥

No. 120. तत्त्वसुधानिधि By आनन्दतीर्थ. Substance. country-made paper, 11×5 inches. Folia, 9. Lines, 9 on a page. Extent, 300 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Hatuya, District Chāprā, Bābu Girindranāth Datta. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः ।

ब्रह्मापरोक्षज्ञानसाधनं निरूपयितुं तदुत्पत्तिं प्रथमतः कथयति ।
यद्वैवं वैराग्यातिशयपटुता भक्तिपूर्णा
सर्वेशाभेदाद्या विशद्धचरितास्य भवति ।
तदा नित्याप्तोऽपि तु निजमपि नैव कमला-
निषेवितः साक्षात् स्वयम इव सर्वैरपि हरिः । इत्यादि ।

End. इत्यपरोक्षज्ञानस्य श्रीभगवत्पादां सम्पद्यं निरूप्य मोक्षाख्यं फलं तदनुप-
संहरति ।

मोक्षाभिधं चतुर्दशमपरोक्षभाजा-
मारभ्य कर्मविरमे कथितं मया च ।
एवं प्रपञ्चहृदयः सहसा स्वरेशो
मोक्षादिकाक्षिपदे समयाननर्घाम् ॥

Colophon. इति चतुरपराध्यायोपदर्शितदर्शनाभिज्ञरचिता सम्पूर्णा मन्त्रतीर्थमतीथिया रचितोचितावर्णविभाजि सुधानिधौ परिहृति नरक्षोभं सारं चतुरं पर्वेषि-याम् । इति तन्त्रसुधानिधौ अपरोक्षप्रकरणम् ॥

विषयः । अपरोक्षज्ञानरूपादिनिरूपणम् ॥

No. 121. तन्त्रकोषः. Substance, country-made paper, 8 × 5 inches. Folia, 4. Lines, 13 on a page. Extent, 53 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Govinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशं महेशानं भारतीमीश्वरं शिवं
नत्वा वक्ष्ये मातृकाया निघण्टुं बालबुद्धये ।
चतुर्वर्गफलदस्य वेदादिप्रणवोऽव्ययः ।
प्रणवश्च त्रिमात्रोऽपि ॐकारो ध्रुव आदिमः ॥
अ. श्रीकण्ठः केशवश्चापि निवृत्तिश्च सरादिकः ।
अकारो मातृकादिश्च नाम इत्यभिधीयते ॥

End. सम्बन्धो वर्णितश्च दत्वा तु पश्चवन्तितः ।
अनन्तः परमात्मा च षट्कारोऽमितः स्मृतः ॥

Colophon. इति तन्त्रकोषः समाप्तः ॥

विषयः । अकारादिवर्णानां पर्यायकथनम् ॥

No. 122. तन्त्रमणिः By काशीश्वरः. Substance, country-made paper, 18 × 4 inches. Folia, 87. Lines, 6 on a page. Extent, 2,000 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Bhāṇḍārpur, District Baguḍā, Paṇḍit Kāliçaraṇa Cakravartti. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect

Beginning. ॐ गुरवे नमः ।

अर्धेन्दुशेखं तमसो निहन्त्रे भक्तौघकाण्डकलते निपुणाम् ।
कन्दर्पकोटिद्युतिदेहकान्तिं कारुण्यमौलिमिव चन्द्रलेखाम् ॥
+ + + + +
तन्त्रनिधिं नमन् गुरुं नत्वा काशीश्वरः सुधीः ।
तत्र गुरुपदस्याथ निरुक्तये ।
गकारात् ज्ञानसम्पत्ती रेफोऽपि तत् प्रकाशकः ।
उकाराच्छिवतादात्म्यं दद्यादिति गुरुः स्मृतः ॥ इत्यादि ।

End. वां वटुकाय नम इति मन्त्रेण वायव्ये बलिं दद्यात् ।
ॐ वां योगिनीभ्यो नम इति मन्त्रेण मध्ये बलिं दद्यात् ।
ॐ वां क्षेत्रपालाय नम इति वह्निकोणे बलिं दद्यात् ।

Colophon. इति बलिदानविधिः । इति तन्त्रनिधौ महामोपनीवे चतुर्थः पटलः ।
अतःपरं खण्डितम् ॥

विषयः । १ पटले गुरुशिष्यलक्षणादिकथनम् ॥ कुलाकुलचक्रविचारः ॥ राशिचक्रादि-कथनम् । दीक्षामासादिनिरूपणम् ॥ मालासंस्कारादिकथनम् ॥ पुरश्चरणादिकथनम् ॥ होमप्रयोगादिकथनम् । चक्रस्थमन्त्रमाहात्म्यकथनम् ॥ सामान्यपूजापद्धतिः । २ पटले चक्रस्थमन्त्रबीजादिकथनम् ॥ ३ पटले तारापूजाप्रयोगादिकथनम् ॥ यन्त्रादिकथनम् । ४ पटले मन्त्रसिद्धेरुपायादिकथनम् ॥ बलिदानविध्यादिकथनम् ।

No. 123. तन्त्रराजः By काशीरामवाचस्पतिः. Substance, country-made paper, 15 × 3½ inches. Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 180 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur. Post Garvetā, Grām Khunverā, Late Paṇḍit S'ripati Bhaṭṭācārya. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः सरस्वत्यै ।

प्रणम्य परमां प्रकृतिं निर्गुणं पुरुषं तथा ।
श्रीकाशीरामतनुते तन्त्रराजं सतां मुदे ।
तत्र गुरुलक्षणम् ॥
शान्तो दान्तः कुलीनश्च विनीतः शुद्धवेशवान् ।
शुद्धाचारः सुप्रतिष्ठः शुचिर्दक्षः सुबुद्धिमान् । इत्यादि ।

End. यथुनस्तु इदं प्रबंधापरं विचारस्य तु सर्वेषामप्यकलं दुरदृष्टवशात् कदाचित् वैरिमनस्य कथादौ प्राप्तो नमदंपस्य दृष्टमादिति तु साम्प्रदायिकाः ॥

Colophon. इति श्रीकालीरामवाचस्पतिभट्टाचार्यविरचितः श्रेयरचितसम्प्रदायः समाप्तः ॥

विषयः । गुरुलक्षणकथनम् । शिष्यलक्षणकथनम् । दीक्षाप्रयोगविधिकथनम् ।

No. 124 तन्त्रसारपरिच्छिन्नम् By यतिवर. Substance, country-made paper, 17×3 inches, Folia, 83. Lines, 6 on a page. Extent, 2,000 çlokas, Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinajapur, Rājārampur, Paṇḍit Çyāmāprasanna Vācaspati. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

गुरुपदेशपरिमितिप्रकराम्
हृदि निधाय जगत्पादिदेवते ।
तन्त्रसारपरिच्छिन्नसंज्ञकं
यतिवरेण मतिपरेण तन्यते ।
तत्र गुरुलक्षणे गुरुसंग्रहणम् ।
तत्रादुरोर्भवजातं यथाऽप्यपि वर्णितं
तु : कुर्यात् तु दीक्षायामपिचार्य्ये गुरोः कृतं
प्राप्यते प्रायशो पि कनिष्ठोऽपि गुरु र्भवेत् । मातस्य सर्वानन्दगुरुमत ।
तथैव देवीगमम् ।
पितामहाग्नु सर्व्वेषामेव दैवमेवपि ।
तस्मात् सर्वोपायकः वादिकृदीक्षाविधौ गुरुः । इत्यादि ।

End. अथ षडङ्गैकवर्णनम् ।
पूर्व्वार्द्धे दक्षिणार्द्धे च रेखे कुर्य्यात् क्रियापरः ।
ईशानात् वौपयानत रेखायुग्मं प्रकल्पयेत् ।
पश्चिमो वायुकोणानां रेखायुग्मं ततः क्रमात् ।
अतःपरं कथितम् ।

विषयः । यथोऽप्यगुरुकारणम् । दीक्षाकाण्डान्तरः । तत्त्वविचारादिकथनम् । मायागम-देवसंस्कारादिकथनम् । चामकलाविशेषादीक्षादीक्षाविधिः । सम्पर्कतत्त्वादिकथनम् । तन्त्रेन्द्रिय-

प्राणकथनम् । सभाग्रुपरचनकथनम् ॥ मण्डपकुण्डादिकथनम् ॥ कलौ होमविशेषकथनम् ॥ लिपिविन्यासोदादीनां पुरश्चरणकथनम् । शिखितादिकथनम् । गुरुध्यानकथनम् । नागवीथ्यादिकथनम् । तान्त्रिकसन्ध्याया विधानकथनम् ॥ पूजाविशेषकथनम् । वर्णमालादि-कथनम् । मुद्राविशेषकथनम् ॥ तान्त्रिकशिवपूजाकथनम् । कामपूजादिकथनम् । दीपा-न्वितापूजाप्रयोगादिकथनम् । रुक्मिणीपूजाप्रयोगकथनम् । वनपालमन्त्रप्रयोगादिकथनम् ॥ सीतारामादीनां मन्त्रकथनम् । गुरुशोधकयन्त्रादिकथनम् । महादुर्गावटुकादीनां शोध-कथनम् । तारादशकस्य व्याख्यानम् ॥ कवचादिकथनम् ॥

अतःपरं खण्डितम् ।

No. 125. तन्त्रसारसंग्रहः । By आनन्दतीर्थ. Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 31. Lines, 18 on a page. Extent, 620 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

अयत्नजभवेशेन्द्रवन्दितः कमलापतिः,
अनन्तविभवानन्दज्ञानाद्यखिलसंगुणः ।
विधिं विधाय सर्वादौ येन ब्रह्मादीपकः,
पातु मे (...) मोक्षविष्णुपादपङ्कजः ।

End. यथैवदोषोज्झितपूर्णसद्गुणं
सदा विशेषोपगतोऽवदन्नथ ।
नमामि नारायणमप्रतीपः
सदाप्रियेभ्यः प्रियमादरेण ।

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचिते श्रीमत्तन्त्रसारसंग्रहे चतुर्थो-ऽध्यायः समाप्तः ॥

विषयः । माध्वसम्प्रदायानां पूजादिविधिः ।

No. 126. तन्त्रसारसंग्रहटीका By नरसिंहाचार्य. Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 48. Lines, 11 on a page. Extent, 1,056 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. पूजय भगवान् नित्यं तथैव भगवत्पूजाकार्योक्तं । (...) आचार्य प्रतिमाकुसुमप्रमाणादिगुणैः, बलानां प्रतिमाधारापेक्षणात्, प्रतिमानाय, अर्हदादीं यथोचितं तिर्यग्मृषि विपर्ययेत् ।

End. संसारापारोपद्रो भवति, तदनन्तरं कामदत्त, तथदृष्टोपद्रो भवेत्, यथा कृतेः पूर्वमपि कामदत्त अर्चयितव्यः ।

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थविरचिते तत्त्वसारसंग्रहे श्रीमद्व्यासतीर्थविरचिताचार्य-शिष्येण विरचिते तृतीयोऽध्यायः ।

विषयः । माध्वतत्त्वसारसंग्रहव्याख्या ॥

No. 127. तर्कताण्डवम्. Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 318. Lines, 9 on a page. Extent, 5,724 çlokas. Character Nāgara. Date Sм. 1704. Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

यमन्तकाद्यशेषराक्षसपक्षद्योतोज्झितमप्रमेयं,

सुखपूर्णिः वेदमनन्तमोक्षदं भवच्छिदं तं प्रणमामि नित्यम् ।

श्रीमध्वशास्त्रानुजातं करणापुरश्रीनवं,

मध्वाख्यो मदहंसो मे सन्तापान् हन्तु सन्ततम् ।

End. नापि करणविघटनेन तथात्वे व्याप्तिपक्षधर्मताद्यवगतिविघटनप्रसङ्गकालेना-व्याप्तिविशिष्टान्तराभावो भविष्यति दुर्वारत्वात् । तदेतदभिप्रेत्योक्तं प्रमाण-लक्षणे पक्षविरुद्धत्वादिरिति चेत्तुविरोध इति । शास्त्रान्येन परोक्षवेदनाभाव-नियमभङ्गः ॥

Colophon. समाप्तं तर्कताण्डवम् ॥ संवत् १७०४ ।

विषयः । वेदान्तदर्शनव्याख्या ॥

No. 128. ताराप्रदीपः By यादवाचार्यः. Substance, country-made paper, 15 × 2½ inches. Folia, 75. Lines, 5 on a page. Extent, 1,500 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Bhāṇḍārpur, District Bagudā, Paṇḍit Kāliçarana Cakravartti. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ॥

यस्यामन्दवंशेशा सकलगुणमयी नादबिन्दूपलाभा-

ज्ञायी सत्या विधाता परमपुरतरो निष्कलो निर्विकारः ।

... ...

श्रीमन्नृपाद्रपद्मिनीनिजगुरोः पादाब्जसेवाबलात् ।

यायते अनलोपकाय विधिना ग्रन्थं मनोहरं ॥

केचिन्नागमतत्त्वमन्त्रनिपुणाः कौलिकमीपादताः ।

तेषां सामविमार्गबोधनविधा तारामदीपं शुभं ॥

तन्त्राणि सकलानि वः शाक्तिकादिषु नित्यशः ।

तेषां विज्ञानसम्पत्तौ ग्रन्थोऽयं सम्प्रकाशकः ॥

शाक्तिको राजसश्चैव तामसश्च तथापरः ।

त्रिविधः पूजको देवाः सत्त्वाद्यनुसारतः ॥

End. नानाविधानां खलु पद्मलोचनपद्मपद्मान्तराणां ।

श्रावेयैतत्स्वरूपामभिमतफलदप्रार्थने प्रणिमायां ॥

Colophon. इति श्रीराघवाचार्यविरचिते तारामदीपे ... ... षष्ठः पटलः ॥

विषयः । १ पटले तारामन्त्रादिकथनम् । २ पटले पूजासङ्केतादिकथनम् । ३ पटले तारषोडशादिमन्त्रसङ्केतकथनम् । ४ पटले साधनसङ्केतकथनम् । ५ पटले नानामन्त्रादिकथनम् । ६ पटले चक्रानुष्ठानविधानादिकथनम् ।

No. 129. तारिणीतारकब्रह्मकूटाष्टोत्तरशतसहस्रनामस्तोत्रराजः (कवचन्यास सहितः) गौतमतन्त्रे, उत्तरखण्डीयः. Substance, country-made paper, 12 × 3 inches. Folia, 13. Lines, 7 on a page. Extent, 325 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatāgrām, Post Meher, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgiśa. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ देवदेवं महादेवं शङ्करं चन्द्रशेखरम् ।

पप्रच्छ प्राञ्जलिर्भूत्वा पार्वती परमेश्वरं ॥

श्रीपार्वत्युवाच ॥

त्रैलोक्यनाथ श्रीनाथ जगन्नाथ जगद्गुरो

कृपया परयाविष्ट कथयस्व मयि प्रभो ॥

तत्वार्कुठविद्यायामाचारायाः परमं शुभम् ।

सकलमागमतन्त्रडामरतन्त्राकुलम् ।
ताराभक्तजनप्रियं तारकं लोकतारकम्
मन्त्रविद्यामयं साक्षात् कल्पवृक्षमनामयम् ।
सर्वमन्त्रमयं सारं साराकारं परात्परम् ।
सत्यात् सत्यतरं सारं तारिणीस्तवराजकम् ॥
सिद्धिविद्या सिद्धिमयं सर्वपापप्रणाशकम् ।
वद मे कृपया नाथ यदि स्नेहोऽस्ति मां प्रति ॥ इत्यादि ।

End. सर्वैश्वर्यमयं जयं जयकरं वै.मेन्द्रयोगास्पदं
सारात्सारतरं परं स्तुतिपरं कैवल्यधामाकरम् ।
यः स्तौति प्रयतः शुचिः प्रतिदिनं प्रातर्निशि भक्तिमान्
स स्यादाशु नवाभिधो विधुरिव श्रीमन्महो संभवेत् ॥
तारिण्याः कृपया विरचितमखिलं कोटिकोटिप्रधाना
मन्त्रैर्या पाठनाद्वै कुलपतिरतुलां सिद्धिमाप्नोति वीरः ।
प्रत्यहं प्रातरन्तौ सकलरिपुभयात् तारकं पाठयन्तो
शुभ्रांशुं दिव्यमालाविकसितहृदया ध्यायते लोकपद्मे ॥
नत्वादौ लोकपुत्रो नवविधिमन्त्रेण पारा विद्या
पापौघप्रध्वंसकोटिरचितविराडाद्विभिन्नकाम्या ।
मायाबीजसबीजप्रभवपदुमयाक्षैकवर्णं बिभर्ति
तं श्रीदेवेन्द्रराज्यं कुरु कुरु सततं मोक्षमोक्षदायी ॥

Colophon. इति श्रीमौलतन्त्रे उत्तरखण्डे सिद्धिविद्याप्रकाशे श्रीमत्समुखपङ्कजविनिर्गत-
तारिणीतारकमन्त्रडामरतन्त्रवचनात्मकोपराजकवचमाला नाम च-
त्रिंशः पटलः ॥ ॐ श्रीतारा ॥

विषयः । ताराष्टाक्षरादिस्तोत्रतन्त्रवचनात्मकवचम् ॥

No. 130. तिथिचन्द्रार्थं. Substance, country-made paper, 15 × 3¼ inches. Folia, 24. Lines, 10 on a page. Extent, 1,200 Çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā Bhaṭṭagrām, Paṇḍit Rāmhridaya Bhaṭṭācāryya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

प्राचीनमते विशुद्धिसंवत्सरा प्रारिप्सितपरिसमाप्ति प्रति मङ्गल हेतुले

निर्विघ्नपुरुषव्यापारैर्मङ्गलाचरणे विघ्नाभावेन ध्वंसाभावात् विघ्नाभावद्वारा प्रारिप्सितपरिसमाप्तिं प्रति मङ्गलस्य हेतुत्वं वाच्यं तच्च निर्विघ्नपुरुषे बाधादौ विघ्नात्यन्ताभावः तत्र व्यापारलोकारस्तु नैमित्तिकजन्यतालोकारेण सविघ्न-पुरुषे विघ्नध्वंसद्वारा इत्यभावपदमुभयपरं वाक्यमीरणं प्राचीनमते। नव्यमते विघ्नध्वंसं प्रति मङ्गलस्य हेतुत्वं तच्च सविघ्नपुरुषे विघ्नध्वंसः निर्विघ्नपुरुष-स्यापि मङ्गलाचरणस्वरूपकारणसत्त्वेऽपि ध्वंसस्य कारणविघ्नरूपप्रतियोगिनो-ऽभावात् न विघ्नध्वंसः ॥ इत्यादि ।

End.

अमार्कपातश्रवणैर्युक्ता चेत् पौषमाघयोः ।
अर्धोदयः स विज्ञेयः कोटिसूर्यग्रहैः समः ॥

इति वार्ताः । सौरपौषस्यामावास्यायां श्रवणाया असम्भवात् चान्द्रपौषस्य ग्रहः ननु तर्हि चान्द्रमाघस्यामावास्यायां श्रवणायाः कथं सम्भवः । न । यदा चान्द्रपौषस्य चतुर्दशीदिवसे चतुर्दशघटिका श्रवणा तदनन्तरं धनिष्ठा सप्तदशघटिकाव्यापिनी चामावास्या तदा रवेर्मकरसंक्रमणं सम्भवतीति सुधीभिर्भाव्यं । दिवैव योगः प्रशस्तो न तु रात्रौ कदाचन इति वार्ताः अयं योगः दिवैव रात्रौ कदाचन न इत्यन्वयः अयं योगः दिवैव प्रशस्त इत्यर्थे × × × रात्रावपि चन्द्रस्य योगः स्यात् दृष्टान्तोऽस्तु चन्द्रस्य-मपि न भवतीति भावः ॥ (अतःपरं नास्ति) ।

Colophon.

विषयः । तिथिनक्षत्रयोगादीनां सम्यग्विचारः ॥

No. 181. तिथ्यर्कप्रकाशः By दिवाकर. Substance, country-made paper, 8×4½ inches. Folia 111. Lines, 10 on a page. Extent, 2,800 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Tikāri, District Gayā, Paṇḍit S'āstri. Appearance, tolerable. Prose and Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

ज्ञानकोशमयपुण्यगोचरं नामितां भवभयोरगोचरं ।
श्रीकृष्णचरणपिरम्बहर्षिं सदा भावये भजति रावणं हृदा ॥
... ...
श्रीरामेश्वरचरितकपुरमथनाराधनाद्धो भवान्
वैवाकार्थविद्युतये स्मृतिविज्ञानविवेचनार्थेवम् ।

मनुषोमिद्रुवाधिपः विजितवी गीमद्गुरवक्षुलो

जातोभाद्रपदेऽसुतः इशुवराः गीगीवकच्छो युवः ।

भारद्वाजकुलेऽजनी ववभवत् गीपालकन्याभिधः

पाण्डित्यावलपारिन्ताविरपरः क्ष्मेश जातः प्रभुः ।

तद् सनुः प्रथमोऽभवौ मविदित गोवाजवादेव दवा-

गीदेवगुरोर्विजयलक्ष्मीवाश्विवारत्नः ।

तत्पुत्रेण दिवाकरेण तनुना गीगीवकच्छमलो-

दैविवेव पुनेः कृपाख वलाकायः परेषां कृते ।

तिथ्यर्कःप्रियवे प्रयत्न विकरं माता वधाजाजरं

गीकाम्यं नयनं प्रियं यमुपतिं नाथं नवाद्वितां ।

अथ विभुक्तक्षांगुडायवक्षवक्ष्माणं नहत्वेन पौषमतिथीनां निर्णयः

क्रियतोपवे । तत्रवाभाग्राग्रापवर्ण चि विधिः । इत्यादि ।

End. कलपिण्डाजयो माघे ।

अतो दोषवतं दृष्ट्वा गोविन्दं पुरुषोत्तमं ।

पातकुर्वां पंचतो पूजा गोविन्दस्य पुरं प्रवीदिति ।

पौर्णमासी गुरुवारेण विद्धा । अन्येन विरचा । गोविन्दप पावनाविति

पौर्णमासीति.पंचः ।

Colophon. इति श्रीमदितविपरीतविभारद्वाजवादेवमहाकवलवतविद्याविपात्रदिवा-

करविरचिते तिथ्यर्कप्रकाशे पौषमतिथीनां निर्णयः समाप्तः ।

विषयः । प्रतिपदादितिथिवर्णनिर्णयादिनिरूपणम् ।

No. 132. तिथ्यर्कप्रकाशानुक्रमणिका By वैद्यनाथ. Substance, country-made paper, 8 × 4½ inches. Folia, 27. Lines, 10 on a page. Extent, 550 çlokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1856. Place of deposit, Tikari, District Gayā, Paṇḍit Çāstri. Appearance, tolerable. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. सर्वादिकाल निर्णयः ।

नत्वेहि: सर्वज्ञमिदमधो वाच्यां । इत्यादि ।

End. वाराणसी नलपर्णेव शिवाशिववितीर्णं ।

सोमवेषु निर्णयस्य मतिश्वासि निर्देशनम् ।

चक्षुषा प्रतिबिम्बितानां हीयमाने मनस्य चि ।
नैमित्तिकः पुनस्तात्र इत्येवं कथितः क्रमः ॥
इत्थं दिवाकरसुतेन कृतेयता गौरांगसुतेन गुरुभक्तिपरायणेन ।
गीतामयाद्रचिते सुजनप्रिये ऽस्मिन् ग्रन्थे प्रमोदितमिह रचकर प्रसादात् ॥

Colophon. इति दिवाकरसूरिसूनु-वैद्यनाथकृता तिथ्यर्कप्रकाशानुक्रमणिका समाप्ता ॥ * ॥
संवत् १८५८ । शोः ॥ । ॥

विषयः । दृश्यादिकालनिरूपणम् । तथा तिथ्यर्कप्रकाशस्थतत्त्वानुक्रमणम् ॥

No. 133. वृषभास्करः. Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia, 10. Lines, 14 on a page. Extent, 350 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Beginning. अथ शारदागमोक्त रोगनाशन पद्मयन्त्रप्रकारः कथ्यते च गोप्यो यत्नतारे-
ग्रथितं चाग्रमेतं विलिख्य षट्कोणकर्णिकामध्ये ॐ ह्रीं वंवः सोहं पञ्चाणि
वाहिकेन कोष्ठेषु, केशरविन्यस्तौरपतुर्वर्णै इत्यन्तुहवे चापि । इत्यादि ।

End. इत्यादिकन्तु न्यायविज्ञिकचितुं यत्नमेवैतत्कं विचारयेति सर्वं शिवं । ...
... चापचापविवक्षापि कौतुके
यत्सुरे चक्रपयपनतो ।
भास्करेव कृष भास्करः कृतौ
भास्करापवि च जीवतु चिरौ ॥

Colophon. इति श्रीमन्महाराजाधिराजश्रीपुरीवंशावतंसमहाराजकीमज्जश्रीरराज-
भारतीद्योतितात्मजभास्कररायोन्नीतवृषभास्करः सम्पूर्णतामगमत् ।

विषयः । अथ शारदागमोक्त रोगनाशनपद्मयन्त्रप्रकारः । अथ पूजाप्रयोगमन्त्रविधानादि-प्रकारः । अथ ध्यानं । अथ न्यासः । अथ गौरादावरणं । अथ यन्त्रधारणोपयोगी यन्त्र-धारण-विधिः । अथ पीठपूजा । अथ गोमुखादराधि । यन्त्राङ्गविंशतिकं ।

No. 134. तैत्तिरीय उत्सर्गोपाकरणम्. Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 7. Lines, 12 on a page. Extent, 1,262 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

उद्बुध्य इत्यादि देशकालौ संकीर्त्य श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं यजुःकर्मपूर्वं

(......) अध्यायोपाकर्माङ्गभूतं रक्षिकाधारणं करिष्ये ।

अयस्मान्मे रयस्मान्मे विष्णुमान्मे वसुप्रदे,

चिरदा धारयिष्यामि रक्ष मां पदे पदे ।

End. तथोपाकरणे उत्सर्जनं करिष्ये । गणादिहोमान्तं कृत्वा तथैव स्वाध्यायं विसर्जयेत् । अमूढाः वै वेदाः । ततो जपति ।

Colophon. इत्युत्सर्जनं । इति तैत्तिरीयाणां उत्सर्जनोपाकरणम् ।

विषयः । तैत्तिरीयशाखीयानां यज्ञोपवीतधारणविधिः ।

No. 135. तैत्तिरीयसंहिता-होमपद्धतिः. Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 37. Lines, 10 on a page. Extent, 740 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanā-cāryya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ओम् । मघानां त्वा मघ, पाहनङ्स्वाहा । इषेत्वोर्जे, पाहि स्वाहा । १ ।

यज्ञस्य, मननमसि स्वाहा । २ । ध्रुवधं, रक्ष स्वाहा । ४ ।

End. प्रत्याहुतिमयं इत्यादि यथाशक्ति ब्राह्मणान् भोजयेत्, पयसाय सुतं पूर्वांद्दवयज्ञनादि औपचारिकमिति ज्ञातव्यम् । इति ।

Colophon. — , — — — — — ।

विषयः । तैत्तिरीयशाखोक्तमन्त्रैः होमविधानम् ।

No. 136. त्रिसूत्रीनिबन्धव्याख्या By शङ्करमिश्र. Substance, country-made paper, 13 x 2 inches. Folia, 123 Lines, 5 on a page. Extent, 2,500 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinajpur, Babu Giriś Candra Cakravartti. Appearance, very old. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो नारायणाय ।

पितुर्वाक्यात् कृत्वा वनमपि भवनादस्य हतिम-

चतुर्वर्गीयमध्यादवनिव विलोक्य नयमितः ।

तदेतस्मिन् कर्मकाण्डनिपुणधि गौरीपतिस्तुते
एषा भक्तिः मतिं जनयतु यथा ज्ञानमर्चितः ।
प्रकाशस्यैवोपलक्षिर्व्याख्या कृतोज्ज्वला ।
तथापि गौडमालावाद्वुद्विवादं कृतोद्यमः ॥
मातरिति एष टीका व्याचिकीर्षुरयं चे करवाणि पुनःपुनस्तां नमा किमपि विज्ञापयामि निवेदयामि तद्वेत्थि जानीषे किं विज्ञापयामि इति विज्ञापनमात्र एवमाले वाङ्मनसयोस्तथा तावतामय यथा एते वाचस्पते-र्वचपि न खलतो न प्रमाणत इति तन्मारात्मना गौरवितप्रीतिहेतुकिया विवपदार्थस्य न गोचरस्य वा चक्षुर्गौतमन चाव विशेति । इत्यादि ।

End. ननु सन्देहो यदि विषयतो विषयितवाद्धा यद्धि प्रतीत्यादि-टीकाविरोध इति विषये संशयतया प्रामाण्ये शब्दानुमानयोः संशयमुपपादयति उपदेश इति यथाचष्टीति प्रामाण्यसंशयस्य विषयसंशयोत्पादकत्वादित्यन्वयः । नन्विति तत्प्रामाण्येन न संप्रति यत्प्रापतस्य यद्गत चाव एकदेशेति तन्नेतदेव कुत इत्यत आह प्रत्ययपदमिति अनुमानादिष्विति अनुमानं लिङ्गोपहितं शब्दः शब्दोपहितः प्रत्यक्षेतु नोपधायकं किञ्चित् किन्तु साक्षादेव विषयनिश्चितयनिश्चितमित्यतस्ताद्वाद्विति व्याकाङ्क्षानिहन्ते-भीवादित्य ... ... विशेषणमाव हितीयेति ।

Colophon. इति महामहोपाध्याय-पक्षिमभवनाथात्मज-मिश्रगौरकृतसिद्धान्तो-मिश्रव्याकारः समाप्तः ।
पितावक्ष्यमाणेन व्याख्यातं तदिदं शिवं ।
व्याख्यानं गुणदोषाभ्यां सन्तो मन्तुमर्हन्ते ॥

विषयः । गौतमसूत्रचिन्तामणिभाष्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 137. त्वरितयज्ञविधिः. Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 4. Lines, 10 on a page. Extent, 60 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. अथ त्वरितयज्ञविधिः । तत्र कालः विज्ञानव्यक्तिः । नामः, वायुः । कालः, वर्षः । वचनः, मूलः । कालः, गौचः मन्त्रः । वैतादिक्रमेण तिथिषु

द्वितीया-पञ्चमी-सप्तमी-चतुर्दशी-पञ्चदशी-प्रभृतयः । नक्षत्रेषु अश्विनी-
रोहिणी-आर्द्रा-पुष्य-त्रिपोत्तरा-हस्त-चित्रा-स्वात्यनुराधा-विशाखा-श्रवणा-
धनिष्ठा-रेवत्यः प्रशस्ताः । अथ प्रयोगः देशकालौ संकीर्त्य अमुकनाम्नः
अमुकनामकाभिवृद्ध्यर्थं अमुकवस्तुकमरिचयज्ञमहं करिष्ये ।

End. होमोऽन्नाज्यपयुक्तैश्च दुग्धपायसयुतम् ।
यदि होमेऽसमर्थः स्यात् पूजायां तर्पणेऽपि वा ॥
जपेद्दशांशहोमस्य तद्दशांशेन तर्पणं ।
मार्जनं तद्दशांशेन तद्दशांशेन भोजनम् ॥

Colophon. इति मरिचयज्ञविधिः ।

विषयः । मरिचयज्ञपूजादिविधानम् ।

No. 138. मरिचयज्ञविधिः. Substance, country-made paper, 8 x 3 inches. Folia, 1. Lines, 16 on a page. Extent, 40 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācārryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अथ मरिचयज्ञमन्त्रस्यास्य ऋषिर्मरिचयज्ञदेवतानुष्टुप् छन्दः ममः इति
बीजं स्वाहेति शक्तिः, चित्रं कार्यसिद्ध्यर्थे विनियोगः ।

End. हविष्याशी जपेदत्र शिवदेवो हुतेन च ।
अग्निपूजा तु कर्तव्या विशेषा वरदस्य च ॥

Colophon. इति मरिचयज्ञविधिः समाप्तः ।

विषयः । मरिचयज्ञपूजादिविधानम् ।

No. 139. दत्तकविधिः By वाचस्पतिमिश्रः. Substance, country-made paper, 17 x 4 inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent, 195 çlokas. Character. Bengali. Date S.K. 1778. Place of deposit, Dinajpur, Paṇḍit Kṛṣṇa-dāsa Smṛtibhūṣaṇa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।
प्रणम्य शम्भुं गणेशं वन्दीयं जननीं पतिं ।
श्रीवाचस्पतिमिश्रेण दत्तके विधिरुच्यते ॥

End. बहुवस्त्रीपाचाद्युक्तैरवश्यमेव शुभफलं लभ्यते इति ह्यर्थितां दृश्यात् ।

Colophon. इति महामहोपाध्याय-भावशर्मविरचितं हस्तशुभेतिवाक्यविधिप्रकरणं समाप्तं ॥ शकाब्दा १७७८ ।

विषयः । हस्तक्षयविधिप्रयोगादि-कथनम् ॥

No. 140. हस्तपत्राख्यानविचारः. Substance, country-made pape. 10 × 4 inches. Folia, 2. Lines, 13 on a page. Extent, 60 çlokas. Character, Nāgara. Date Sᴍ. 1904. Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. अथ हस्तपत्राख्यान का विचार लिखे हैं ।

लिखते प्रथम चक्रदेवैकसंभारे,
बोधनतरे पत्राख्यानकरे ।
अम्ब ह सर्वेवबोधार चरित्र
पं शुभवों पत्राख्यानि ।
वक्ष्यिसंधि चाचारं ।
चलनं, पानं, चारनं चारनं ।

End. चाभार वाचन, तथा चलित्र पत्राख्यानकैविर्भेवित्र र थि । चाभार वाचना, पांचमो बोलन च (...) मारेवं, सो चाहुवे बोच ।

Colophon. इति पत्राख्यानविचारः । संवत् १९०४ ।

विषयः । जेनवदे हस्तविषमसाख्यानपत्राख्यानम् ।

No. 141. दायबखानकम्. Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 5 on a page. Extent, 50 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. योद् योपीमैवातिविवेक् विविवचरित्रसारतारप्रभुत-
भाभाभाचावदमबरतगुप्तकवं मावरं वाजुवेवं,
याचे अन्वाह्यत्रमविचित्रबलवं हेढि तो यः त्रियाभि-
वाव मायमवायं परक्ति! भवतः प्रकाशितया तूर्वं ।

End. इति शुद्धं भवानीयं चरतं रिपुनाशनं ।
भानुवारे समारभ्य मङ्गलान्ते जपेत् सुधीः ।
यत्कृतं तव हतं, यद्धतं हृत्वयद्दाचरितं ।
उभयोः प्रायश्चित्तं शिव तव नामाक्षरद्वयोच्चरितं ॥

Colophon. इत्याकाशभैरवतन्त्रे उमामहेश्वरसंवादे द्वापञ्चाशत्कं सम्पूर्णं ।

विषयः । शिवमहिमवर्णनम् ।

No. 142. द्विजानुष्ठानपद्धतिः. Substance, country-made paper, 8 x 3 inches. Folia, 14. Lines, 10 on a page. Extent, 300 çlokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1787. Place of deposit, Benarcs, Paṇḍit Vāmanā-cāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अथ शुद्धाह्निकविधिः ।
तच चाण्डालाभियोग एव, न तु वह्निताभियोगे,
नाधिकपक्षपक्षसूक्ष्मग्रहविचारे च न भवति ।

End. एवं च द्विजविशेषप्रयुक्तो दण्डः ।
नियमे भवितोद्यापनं रात्रे च तद्गतम् ॥
इत्यादिविशेषप्रयुक्तदण्डेन समुचीयते इत्यादि ज्ञेयम् ।

Colophon. भट्ट रामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः ।
अनुष्ठानसुखार्थानां कृतवान् द्विजपद्धतिम् ॥
इति श्रीमिद्दत्तकुलकमलदिवाकर-श्रीरामेश्वरभट्टात्मज-नारायणभट्टकृता द्विजानु-ष्ठानपद्धतिः समाप्ता संवत् १७८७ ।

विषयः धर्मविधि-कथनम् ।

No. 143. दुर्गोत्सवविवेकः By श्रीनाथाचार्यचूडामणिः. Substance, country-made paper, 13 x 2 inches. Folia, 12. Lines, 5 on a page. Extent, 240 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājapur, Rājārāmapur, Paṇḍit Çyāmāprasanna Vidyāvācaspati. Appearance, tolerable. Prose and verse. Correct.

Beginning. अथ कालविवेकोक्तदुर्गोत्सवविधिः ।
चान्द्रमासे स्वयुक्ति चाश्विनं पूर्वं ।

चारोपार्थमनिर्वमवमवस्त्वांबोधतामधुना ॥
तत्र भगवतीपुराणम् ।
कन्यायां कृष्णपक्षे च नवम्यामार्द्रभे दिवा ।
नवम्यां चोधवेदेव्यां गीतवादित्रनिस्वनैः ॥ इत्यादि ।

End. तथा तथैव नवम्यां पूजां बलगीतादिना जागरणोत्सवयुतां ।
सर्वपापविनिर्मुक्तो दिव्यतेजोमयस्तथा ।
मोदते दुर्गया सार्द्धं दुर्गा-लोके महीयते ॥

Colophon. इति महामहोपाध्याय-श्रीकरणाक्ष-श्रीश्रीनाथाचार्यचूडामणिविरचित-दुर्गोत्सव-विवेकः समाप्तः ॥

विषयः । दुर्गोत्सवविध्यादि-कथनम् ।

No. 144. देवताब्राह्मणभाष्यम् . Substance, country-made paper, 15 × 5 inches. Folia, 5. Lines, 11 on a page. Extent, 220 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम् ॥
यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थ-महेश्वरम् ॥
तत्कटाक्षेण तद्रूपं दधत्बुक्कमहीपतिः ।
आदिशत्सायणाचार्यं वेदार्थस्य प्रकाशने ॥
ये पूर्वोत्तरमीमांसे ते व्याख्यायातिसङ्ग्रहात् ।
कृपालुः सायणाचार्यो वेदार्थं वक्तुमुद्यतः ॥
व्याख्याताव्ऋग्यजुर्वेदौ सामवेदेऽपि संहिता ।
व्याख्याता ब्राह्मणान्यष्टौ व्याख्यातुं संप्रवर्तते ॥

End. अग्न्यादिदेवताकर्मांशास्तासामपि छन्दसामन्तदेवतम् । एता अग्न्यादि-देवता भवितुं युक्ताः कल्पितार्थः ।

Colophon. इति श्रीदेवताख्ये प्रथमे ब्राह्मणे द्वितीयः खण्डः ।

विषयः । सामवेदान्तर्गतदेवताब्राह्मणव्याख्या ।

No. 145. देवीमाहात्म्यटीका (श्लोकार्थदीपिका) By केशव. Substance, country-made paper, 13×4 inches. Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 140 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garbetā, Grāma Bhaṭṭagrām, Paṇḍit Rāmahridaya Bhaṭṭācāryya. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीश्रीचण्डिः शरणम् ॥

या चण्डिका प्रतिकल्पे जगतीजननी
यां पद्मजीप्रमुखाः त्रिदशैविनताङ्घ्रिः ।
या विष्णु-विष्णु-शम्भुमोक्ष-भक्ति-युता
सा मां पुनातु सततं चिद्‌रूपैकमाता ॥
भगवति तव लीला मामकानां प्रसन्नं
यदपि यदि जनत्वा का जडन्मा समाधि ।
यदुदितमनुभक्तः सर्वपापापहारं
त्रिभुवनजयकर्तीं नामकं चिन्तयामि ॥
श्रीमो श्रीवं त्राय देवप्रभेदात् कथं विभो भूरि तमं गुणेशम् ।
श्रीमोदारः कर्तृत्वाद्‌भिन्नात् तस्मै भिन्ना मातृपदं किं प्रबोधि ॥
यत्र किञ्च मनुवरेमात् मनुपाकृतः श्रीवेदः श्रीति ।
प्रश्नेमविष्णुजननीं हरिहितमकारिणीम् ।
सर्वापगमेद्दां भित्वा भवे विज्ञानुरूपिणीम् ॥
पुराणमेकादि भवन्ति भूमौ येषां प्रसङ्गाः सुतपः प्रभावाः ।
सा मं सुनीनां प्रवरादि यत्नी यत्नाः कृपाठात् सकलार्थसिद्धिः ॥
श्रीदुर्गाचरणश्रीणं सरलाङ्घ्रिदीपिका ।
द्विजामाचैव सावाकाममकामः क्रियते मया ॥
मया चिन्तोद्दं सकलजुषमतामपि सश्रीयश्रीवं ?
श्रीश्रीपादं प्रयत्न प्रकटितरचनाश्राश्रियं श्रीति श्रीरं ।
ये पाले या सुपुष्प विमलकुलकुठाचावर्द्ध'दयपाले
ये श्राद्धं पादरेणुः प्रचुरकरचया रचयीयो रक्षायाम् ॥
यत्नी गुणार्थभावार्थीं प्रश्नार्थंपादि कृपचित् ।
प्रकाश्यते पूर्वटीकाकारापाकारियामिनम् ॥ इत्यादि ।

End. इति मार्कण्डेयपुराणे इत्यादि पूर्ववत् ।
सकपश्रीमशापाकशापूर्वनामीत् यथादिवं ।

मार्कण्डेयेऽष्टममन्वन्तरे यत्प्रतिपादितम् ।
मार्कण्डेयपुराणेऽस्य पूर्वैश्च बुधपुङ्गवैः ।
सप्तशतं श्रीमताय नाम्नैव जगत्त्रयम् ॥
इत्यस्मिन् चण्डिकापाठे धर्म्मार्थविषयके ।
संशयच्छेदकाः श्लोकाः भवन्तु सुधियां मुदे ॥
यत श्रीमन्मेघदूते विजयते तस्मादयज्ञानते
यातो मे चञ्चलसरं भगवती मातेव मत्प्रिया ।
इय श्रीपुरुषेश्वरेण रचिता श्रीविश्वपाद्यात्मजं
तन्नाशेषि च दुष्कृतं कुरुत मे मन्दस्य धीराः शिवम् ॥
शास्त्रेभ्यो समाकृष्य चण्डिकायाः मनोहरं ।
कुसुमकलिकारम्भः पिपीडुःखाय चाभवत् ॥
यतो सुरेऽर्भकाचार्य श्रीमान संशयच्छिदे ।
श्लोकार्थदीपिका व्याख्या समाप्ता शास्त्रपाठिना ॥
रसविन्दुसमाङ्कितेऽसि शुभे
शुभ भाद्रपदे सितपञ्चमुखे ।
हरिनामरत्नाकरपुष्पलिका
विद्वमेति समाप्तमतं × × । (?)

Colophon. इति श्रीदेवीमाहात्म्यप्रकाशे श्लोकार्थदीपिका समाप्ता ॥

विषयः । देवीमाहात्म्यीयाध्यायगतानां कठिनश्लोकानां व्याख्यानम् ।

No. 146. देवीमाहात्म्यटीका (सुबोधिनी) By माधवशर्म्मा . Substance, country-made paper, 13×3 inches. Folia, 7. Lines, 5 on a page. Extent, 170 çlokas. Character, Bengali. Date Sk. 1531. Place of deposit, Dacca, Sonārgā̃ Krisnapura. Paṇḍit S'arat Candra Bhaṭṭā-cāryya. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमश्चण्डिकायै ॥

प्राक् किल भगवान् मार्कण्डेयनामा मुनिर्जैमिनिमेधातरविषयेषु केषुचित् पदार्थेषु सन्दिहानो मार्कण्डेयमहर्षिमुपसन्नाप्राक्षीत् तत्र मार्कण्डेयं कथायत इति धर्म्मार्थविज्ञान् विन्ध्याचलनिवासान् चतुरः पक्षिणः पृच्छेति सुमिनोपदिष्टोऽथापि तथाकार्षीदिति पुनर्जैमिनिप्रश्नानुरोधात्

मार्कण्डेयमानुरिदंभाद्राजकविविराजमनुपयंतकः पचिव चषुः मार्कण्डेय वचावेति चाहुर्मुनी । इदानीं च मनोः कथामनरं कोपिनिं शुनिं चन्नोम कथां कथयति मार्कण्डेय वचावेति । इत्यादि ।

End. एवं प्रकारेण सुरगः देवा वरं लब्धा सर्वाङ्गम समावाय सावर्णिमनुर्भविता चमिवयंमः चमिवमेतः सावर्णिर्भविता मनुरिति पुमराहंमिः चमाति योन-वति तथा स्वायादिति चतुर्भुजेन विधितमिति ॥

Colophon. चहेताग्निवावचन्द्रमाकेऽमारि सुधीपिनी ।
सुधियां हृदये चाचां योजनायचमर्पया ॥

विषयः देवीमाहात्म्याख्यानम् ।

No. 147. द्वारकामाहात्म्यम्. Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia, 92. Lines, 9 on a page. Extent, 2,300 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpar, Rājavāṭi. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रीशौनक उवाच ।
कथं सूत पुरे तस्मिन् रोद्रे वै कलिसंभवे ।
बहुपापचरद्रौदें प्राप्नुयान्ते नयुतदनम् ॥
पुनयवे वतिमान्ते चर्मापारचरैवदा ।
प्राप्ते कलियुगे घोरे च विष्णुर्भगवानिति ॥ इत्यादि ।

End. कृत्वा पापसहस्राणि कलौ कोटिशतैरपि ।
शृणुते सर्वपापेभ्यः रिच्यते पदमाप्नुयात् ॥
महादेवेन किं पुत्र विना देवि मद्दर्शनात् ।
केवलं गोमती चात्रा कृष्णं दृष्ट्वा कलेश्वरः ॥

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे प्रह्लादसंहितायां द्वारकामाहात्म्ये चतुश्चत्वारिंशत्तमो-ऽध्यायः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

विषयः । १ चः चविमज कथनम् । २ दुर्वासस चापप्रदानकथनम् । ३ दक्षिणोदुःख-मोक्षणादिकथनम् । ४ । ५ गोमतीचक्रतीर्थोत्पत्तिकथनम् । ६ । ७ द्वारकामाहात्म्यकथनम् । ८ चतुःगोमतीमाहात्म्यकथनम् । ९ चक्रतीर्थमाहात्म्यकथनम् । १० विष्णुपादोदकमाहा-त्म्यम् । ११ । १२ नगरदीपदानमाहात्म्यादिकथनम् । १३ । १४ नदीमाहात्म्यादिकथनम् ।

१५ शिवेश्वरमाहात्म्यम् । १६ तीर्थकथनम् । १७ । १८ देवयात्रादिप्रविचारकथनम् । १९ । २० । २१ कामपूजाप्रयोगविधिप्रकारादिकथनम् । २२ दक्षिणदिग्भिन्नतीर्थदर्शनफलकथनम् । २३ । २४ । २५ । २६ महातीर्थमाहात्म्यादिकथनम् । २७ पिण्डारकधर्मक्षेत्रतीर्थमाहात्म्य-कथनम् । २७ । २८ । २९ । ३० द्वारकामाहात्म्यादिकथनम् । ३१ तीर्थसेवनदर्शनफलादि-कथनम् । ३२ देवतीर्थयात्रादिकथनम् । ३३ द्वारकादर्शनफलकथनम् । ३४ । ३५ द्वारका-भिषेकादिकथनम् । ३६ गङ्गादिपापापहरादिकथनम् । ३७ । ३८ गविष्ठादानपञ्चप्रयोगादिकथनम् । ३९ । ४० । ४१ । ४२ । ४३ । ४४ । ४५ । ४६ द्वारकामाहात्म्यादि कथनम् ॥

No. 148. द्वैतविवेकः. Substance, country-made paper, 14×3 inches. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 110 çlokas. Character. Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatāgrām, Post Mohār, Zilla, Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgiśa. Appearance fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ईश्वरेणापि जीवेन सृष्टं द्वैतं विविच्यते ।
विवेके सति जीवेन हेयो बन्धः स्फुटो भवेत् ॥
मायाख्यां प्रकृतिं विद्यान्मायिनन्तु महेश्वरं ।
स मायी सृजतीत्याद्याः श्रुतयः सृष्टिरीश्वरः ॥
आत्मा वा इदमग्रेऽभूत् स ईक्षत सृजा इति ।
संकल्पेनासृजल्लोकान् स एतानिति बह्वृचः ॥ इत्यादि ।

End. द्वैतमद्वैते विना कथं मैवकल्पनः ।
वक्ष्यति च तु मध्यम् मध्य न मध्यविन् नयम् ।
जीवन्मुक्तिः पराकाष्ठा जीवद्वैतविवर्जनात् ।
लभतेऽसावतोवेदजीवद्वैतादिवेचितम् ॥

Colophon. इति श्रीद्वैतविवेकः समाप्तः ।

विषयः । द्वैतमत-स्थापनम् ।

No. 149. धूर्त्तभाष्य (११ श प्रश्न) आपस्तम्बश्रौतसूत्रस्य. Substance, country-made paper, 9×4½ inches. Folia, 27. Lines, 10 on a page. Extent, 1,540 çlokas. Character, Nagara. Date ? Place of deposit, Benares, Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. प्रथमेभ्यंमरणं कुर्व्वन् नमावश्यायां पौर्णमास्यां वापूर्व्वमावयचकेति गौणपि तुल्यविकल्पानि पूर्व्वं प्रातरारभ्य प्रक्ष्यते इति प्रथमः ।

End. अथ नाम्नतस्तुल्यमितमिति यथा तुरायां पपि न चल्यीयौति वदन्ति तदेवं यथं यद्वेना उपायन कृत्यमापनेनेत्यर्थः ।

Colophon. इति पूर्व्वसाविविरचितापत्स्वमायें दक्षादप्रश्ने षष्ठः पटलः ।

विषयः । आपस्तम्बप्रथमसूत्रभाष्यम् ।

No. 150. नन्दिकेश्वरस्तवहति. Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 25. Lines, 15 on a page. Extent, 1,500 çlokas. Character, Nagara. Date ? Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. वद्धंयतु यर्वमानः कोषिद्यानवधिवावको वाचं ।
विनयनतानिचतुरं चतुरानं (...) यो यथा ॥
चर्व्वगुनखं शिवनवभक्तरौम्हवे परितपत्तके ।
संचितगुणनं किंविद्यः ऋामं चितओमचय् ॥

End. इत्यव चन्दे इत्यकं मङ्गलमिति आचार्यः ।
साधुयोजनयोर्मेमाङ्गेनार्यप्रयोधिनी ।
नन्दौश्वरकते यत्रे हतिविनप्रयोदिनी ॥

Colophon. ... ... ।

विषयः । नन्दिकेश्वरसूत्रव्याख्या ।

No. 151. नलोदयकाव्यटीका (यमकप्रकाशिका). By वासीप्रः Substance, country-made paper, 17 × 4 inches. Folia, 52. Lines, 9 on a page. Extent, 2,000 çlokas. Character, Bengali. Date Sk. 1687. Place of deposit, Dinājpur, Paṇḍit Kṛṣṇadāsa Smṛtibhūṣana. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमोगणेशाय ।
नमो गणेशाय गुणातिगाय
गणेशपुत्रोज्ज्वलगुणज्ञे ।
यमोदयोद्योतक यमकप्रविधा
क्रियाश्रयं नित्यगुणक...धं ॥

नास्ति धर्म्मनिदं वेदे सभेदे वाङ्मयत्वम् ।

अथातो श्रीमान् कालिदासनामा कविः प्रारिप्सितकाव्यकरणे विघ्नध्वंसादिकमभिलषन् नारायणचरणकमलस्मरणमादौ श्लोकचतुष्टयेन निबध्नाति वन्देऽत्यादि । हे जगदीश माधव यतो वासुदेवात् निखिलत् भुवनमयं जगत् ततो ना गतः नैव अन्यद् यतः श्रीकृष्णं परित्यज्य कुत्रापि ना यातीति अभिप्रायः ।

End. पुरोहितादिभिश्च शास्त्राद्यैः धर्म्मैः धनं बुभुजे नराधिप इति पद्यचतुष्टयार्थः ।

Colophon. इति नलोदयटीकायां रामोपविरचितायां यमकप्रकाशिकायां चतुर्थोच्छ्वासविवरणं समाप्तं । समाप्तश्चायं ग्रन्थः । ... ...

श्रीरामनाथ-चरणाम्बुजराजितायां ।

भक्त्यावनौ जयति श्रीरिव माधविन्धोः ।

नालोकयुक्तिनयधर्म्मगुणानुरक्ता ।

सानीय चित ? विरचिताखिल सत्प्रकाश ।. श्रीकृष्णचन्द्रशर्म्मणः स्वाक्षरमिदं । शकाब्दाः १६८१ ।

विषयः । कालिदासकृतनलोदयकाव्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 152. नलोदय टीका. By रामनारायण सिद्धान्त. Substance, country-made paper, 13½ × 3 inches. Folia, 34. Lines, 7 on a page. Extent, 900 çlokas. Character, Bengali. Date of writing Sk. 1715. Date of composition Sk. 1635. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garveta Gram, Khunverā, Late Paṇḍit Śripati Bhattācāryya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. श्रीरामाय नमः ।

याते याते वधुवधुरवं नूपुरं रत्नकाञ्ची

वाचालाराः क्व चरणिकः कौतुकाद् दधितेन ।

धूलिभिर्व्याभरणलखितं धुधु किं वेत्ति यायां

याद्युत्थां श्री मनिश्मश्रुवं मानवस्य श्रियोऽव्यात् ।

इदम् इत्यनेन श्लोकेन कविरिष्टदेवतां नमस्यति । हे इदम् यादवतः वसुकुलोद्भवात् वृषभोन्नताद् यत्नात् यदा ना गतः किंचिन्नाद् दुरापदायाः यायाख्या इदतः इयामैः परिस्फुरद्यात् निखिलत् यतत । दाशरथी कृतमास्यानिबिडमिवाधं । इत्यादि ।

End. गतेन । यतावता ख्यातिरचितेन गतेन वा भविता यस्मात् यस्मिन्
अपूरि पूरिता यथा पूर्वमासीत् तथा कृता इत्यर्थः सदा एवं गतः समस्ताः
अद्भुतं गणकोक्तो यस्य च न नयामया गणोदयो गतात् उद्धतो यत्
तां सम्यक् यथाव लक्षणात् बोधात् त्यागे भावगर्भपदार्थं गतः करणीयः ।
भास्करामर्षचन्द्राब्दे निःशृता कूटबोधिनी ।
रामनारायणसुधात् तुष्टाय भवता नित्यं ॥

Colophon. समाप्तेयं गणोदयटिप्पणी ॥ शकाब्दाः १७१५ ।

विषयः । गणोदयस्य व्याख्यानम् । ग्रन्थकारविषये किञ्चि संशयः यतः प्रथमे ध्याये इत्यादित्यगुरुविरचितायां गणोदयटीकायां प्रथमः । द्वितीये नास्ति पुष्पिका तृतीय-चतुर्थयोस्तु रामनारायणविद्यालङ्कारकूटबोधिन्यां गणोदये तृतीयः — ० चतुर्थः ।

No. 153. हेमलिङ्गसूत्रम् . Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 6. Lines, 13 on a page. Extent, 1,503 çlokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1203. Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. अर्हम् ।
पुंलिङ्गं क ट ण थ प भ म य र ष स अन्तमिति न लोकतिलक्, न, अभो-
प औदः विभवे च कोरिच कः स्यात् ।

End. निःशेषनामलिङ्गानुशासनान्यभिवीक्ष्य संक्षेपात् श्रीआचार्यहेमचन्द्रः समाख्य
तद्नुशासनानि लिङ्गानां ।

Colophon. इति हेमलिङ्गसूत्राणि समाप्तानि । संवत् १२०३ । पौषवदि त्रयोदशी ।

विषयः । लिङ्गविचारः ।

No. 154. हेमलिङ्गानुशासनावचूरिम् . Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 6. Lines, 17 on a page. Extent, 1,540 çlokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1503. Place of deposit, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. अर्हम् ।
क, ट, ण, थ, प, भ, म, य, र, षस्, इत्येतदन्तं च पुंलिङ्गं स्यात्, कादयो-

आराध्या भवानी शिवेन इयत् वन्दनीयमात्, नामेति वक्ष्यमाणमिव सम्बध्यते । ग्रन्थः समाप्तः ।

End. अथ वद्धं शिवलक्ष्यं तद्रक्षं इदं । येन पठनात् सर्वः पापानां नाशकं कालापकं इत्यादि ।

Colophon. इति शिव गुरुवाणगानपुरि समाप्तम् ।

विषयः । अथशिवागुरुवाणगाथा ।

No. 155. नाभेयशतनामचूर्णिः . Substance, country-made paper, 12×4½ inches. Folia, 3. Lines, 21 on a page. Extent, 270 çlokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1659. Place of deposit, Benares. Dikmaṇḍalācāryya Mahārajā Bālacandra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. नमः श्रीसर्वज्ञाय ।

श्रीविजयतिलकसूरिपादाम्बुजभृङ्गविनेयवाचनाचार्य-श्रीमद्गुरुचरणा-राधुकार-श्रीऋषभदेवस्तोत्रनामावली विधीयते पूर्वं शिवनामशतानिर्मं नामैवं नमस्कृत्य तथैव भगवतः शतनामस्तवः येनानुष्ठानमित्यादि ।

End. श्रीनाभेयजिनेन्द्र तस्य अष्टोत्तरशतनामानि यस्य यः पठेत् कविराज विरचितं इति ।

Colophon. इति नाभेयशतनामचूर्णि समाप्तं । संवत् १६५९ ।

विषयः । जैनमते ऋषभदेवशतनामाख्या ।

No. 156. शिवागुरुकागमम् . Substance, country-made paper, 15×5 inches. Folia, 11. Lines, 8 on a page. Extent, 270 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, District Medinipur Ayodhyā Raghunāthvāti, Post Chandrakonā, Babu Chakrapāṇi Rāya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ।

एकदा यमुनातीरे सहासीनं जगद्गुरुं ।
नारदः प्रणिपत्याह देवदेवं सदाशिवम् ।

नारद उवाच ।

देवदेव महादेव सर्वेश जगदीश्वर ।

भगवद्वंशोत्तम सर्वज्ञविदां वर ॥

ज्ञातमन्या मया ज्ञाता ततो ये च पितुः पराः ।

ते सर्वे साधिता यत्नात्त्वत्प्रसादान्मया ॥

पञ्चवर्षसहस्रेषु शाकमूलफलाशिना ।

शुष्कपर्णाम्बुवाय्वादिभोजिना च चिरन्तरं ॥

शीतां सन्दर्भमाकाशपवर्जिना भूमिशायिना ।

कामादिषड्गुणान् जित्वा पञ्चेन्द्रियं नियम्य च ॥

एकाग्रमनसा नित्यं ब्रह्मध्यानपरायणः ।

शिवाराधननियतः श्रीपादार्चनपरायणः ॥

एवमादिविधैर्युक्तो यज्ञयोगशतानि च ।

संसाध्य तस्मात् प्रत्येकं निर्वेदं गतवानहम् ॥

न पुरश्चरणैः कश्चिद् विनाशादभिमेनुः ।

तेनापि साधितः क्वापि मया दृष्टो हि भूतले ॥

कलौ किञ्च भविष्यन्ति नराः पापपरायणाः ;

अल्पायुष्का मन्दभाग्या मन्दप्रज्ञाः कुमेधसः ॥

एतं चिन्ताकुलो देव मानसं मरणं गतः ।

तदुपायं कथयस्व कलिकालोचितं वद ॥

येनालसा गमिष्यन्ति तव लोकं नराः प्रभो ।

भगवन् येन सन्तोषं संसारोत्तारणं वचः ॥

तन्नमामाद्य मन्त्रेण सर्वलोकहिते रतः । इत्यादि ॥

End. इति ते सर्वभाग्यानां नैमित्तं चरितं हरेः ।

पापिनोऽपि विमुच्यन्ते यस्माद्धव नारद ॥

नारद उवाच ।

धन्योऽहमनुगृहीतोऽस्मि तथा देव न संशयः ।

यदैवमद्भुता लीला यतो मह्यं प्रकाशिता ॥

× × × × × × ।

× × × × × × ॥

Colophon. इति श्रीसनत्कुमारीयतन्त्रे श्रीसनत्कुमारनारदसंवादे शिवानुग्रहे

श्रीकृष्णपुरुषसत्तमप्रकाशकः षट्त्रिंशत्पद्यकः ॥
कः स्वच्छन्दविहारलम्पितया कस्य सर्वस्य यत्ना
यत्नाः सूक्ष्मं विघटयति कः कः प्रियः कामिनीनां ।
कः सम्बो भवति समये भूषणं किं कृपानां
किं वा दुःखं भवति महतां मानपूजापहारः ॥

विषयः । श्रीकृष्णस्य देवविनोदलीलाकीर्तनमेव वर्णितकृष्णनामस्मिति कथनम् ॥

No. 157. निरयावली सूत्रम् . Substance, country-made paper, 12 × 4$\frac{1}{3}$ inches. Folia, 43. Lines, 11 on a page. Extent, 1,075 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalacāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. नमः श्रीवीतरागाय ॥
तेणं कालेणं तेणं समएणं रायगिहे नामं नयरे होत्था । वित्तगुणसिल-
एणं इ य तह ण असोगवर पायवे, पुढवि सिला पट्टे ।

End. निरया वलीया समाणायं एगोसुयक्खन्धपयवण्णा, पयत्तु दिवसेसु उदि-
स्सन्ति तत्थ चउत्थसमे सुरस इस उद्देसगापयलसम्मोराणस उद्देसम ।
निरयावलीयासुयक्खन्धो समत्तो ।

Colophon. निरयावलीसूत्रं समाप्तम् ।

विषयः । जैनधर्मोपदेशकथनम् ।

No. 158. निर्णयसिन्धु टीका (रत्नमाला) By कृष्णभट्ट . Substance, country-made paper, 8 × 4 inches. Folia, 334. Lines, 9 on a page. Extent, 8,500 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Tikāri, Dist. Gayā, Paṇḍit Çastri. Appearance, fresh, Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
मावकसर्वं परिच्छुदये मान्तुवेति । एतच तर्पणवाक्याय । तच निम-
त्तीकाराभावात् । न तु त्यागाभावात् । इन्द्र जर्वो वाक्य इतिवहुत्व-

वैयाकरणसंयोगेन पावकस्य तथापि कथनीयत्वात् । न भवेत्सिद्धान्तस्य नास्ति नाचाराभावात् । यथैव नामाग्निहोत्रादौ महाचारत्वेन समूलतया श्रुतिः कल्प्यते न तथैव । इत्यादि ।

End. नित्यकर्म सन्ध्यावन्दन मात्रलोपादि । तथा—

कोपीनाच्छादनं यत्तं कन्था शीतनिवारिणी

पादुकाश्च ग्रहीतास्यं दृष्टमग्रं ।

नाधुकरमैक्षान्नं परसेवः समायदैदिति ॥

इदैः प्राक् कर्त्तव्यतया नावादिकम् प्रतिपादनीयं पथैति इतप विशेष-वांदि विधर्मोपनिषिकृतमिति तत इव मूलाऽतिरिक्तं निर्णयसिन्धु परत्वये ॥ * ।

Colophon. इति कृष्णभट्टविरचिता रत्नमाला । * ।

विषयः । निर्णयसिन्धोर्व्याख्यानम् ।

No. 159. नीतिमञ्जरी. Substance, country-made paper, 14 x 5 inches. Folia, 100. Lines, 9 on a page. Extent, 2,700 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa. Apperance, old. Prose. Correct.

Beginning. दिवाकरं प्रणम्यादौ मुकुन्दस्य द्विवेदिनं,

वेदवेदाङ्गतत्त्वज्ञं पितरं दीक्षितं प्रभुं ।

तथा भ्राता गुरुं भक्त्या गुणपर्णानुविंशतान्,

एकादशप्रकारेषु संहितापाठतत्परः ।

वर्षेषु नीलदाम्न्ये सुरभूतसमन्विते,

वेदेषु रचिता यस्मात् तस्मान्तु प्रदीपिका ।

विलोक्य संहितानर्थ इतिहासान् पुरातनान् ।

ज्ञात्वैव वेदेषु ज्ञाता लोकेषु वा समुदिता ।

End. ये जनाः भिन्नपुरुषा वो युष्माकं चाकृतिः सहवरो बललाभो वा समाना एकविधा अस्तु, तथा वो युष्माकं हृदयानि भिन्नबुद्धियुक्तानि समाना-समानानि एकविधानि सन्तु । तथा वो युष्माकं मनोऽन्तः करणं तदपि समानमस्तु प्रत्येकविषयका एकवचनं, यथा वो युष्माकं सुसहः शोभन-साहित्यं भवति भवति तथा समानमस्तिति ।

Colophon. इति नीतिमञ्जर्यांविवक्षाष्टकः समाप्तः ।

विषयः । See Rāj Metra, vol. x, p. 283, No. 4183.

No. 160. नेमिचरित्रम् By हेमचन्द्र आचार्य्य. Substance country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 108. Lines, 17 on a page. Extent, 4,320 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Dik-maṇḍalācāryya, Mahārāja Bālacandra. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो विश्वनाथाय जगतो मङ्गलारिवे ।
कर्मवशो नमच्छेदनेमये ऽरिष्टनेमये ॥
योगक्षेमेरधैतः मवविच्छोरामला तच्चरितेरितः ।
जगत्सर्वं प्रतिचरेचरितं कीर्त्तयिष्यते ॥

End. द्वाविंशोऽध्याय च नवमः मार्जयत् शौरपापि-
चतुरिवेत्यनयानयया कीर्त्तिता पर्यवोध ॥
पचारोपि प्रपचनद्विजः चमनुद्विम यथा ।
नेमी कोऽपि मुनिपयमये विज्ञयोप विज्ञोक्यां ॥

Colophon. इत्याचार्य्य-हेमचन्द्रविरचिते त्रिषष्टि शलाकापुरुषचरिते महाकाव्ये अष्टपर्वणि वसुदेवजैनमनं नाम नेमिनिर्वाणपाण्डवनिर्वाणवर्णनं नाम द्वादशः सर्गः ।

विषयः । नेमिनाथचरित्रवर्णनम् ।

No. 161. न्यायसुधा (ब्रह्मसूत्रानुव्याख्यान टीका) By जयतीर्थ. Substance, country-made paper, 8 × 4½ inches. Folia 1,354. Lines, 9 on a page. Extent, 27,000 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Tikari, Dist. Gayā, Paṇḍita Çāstri. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

Beginning. प्रबलपवनं नास्ति तेन चतुर्वर्णप्रारब्धवाक्यं लिखितं ।
नर्दि सर्वार्थसिद्धिः स्यात् । तत्र प्रमाणाभारासोपरमात् । नैवं चतुर्थ्याया-
ख्या सर्वोऽदेरपि वेदादिवेषमादित्वात्स्य इत्यादि ॥

End. यथा अभवत् तत्त्वविज्ञानं पुरुषार्थसाधनं तथा ताकत्वविज्ञानमपीत्यत-
नदाविद्यमूलंज्ञाय । मयेति । तत्र मायोद्देशस्य वेदवचने वर्णितत्वादौ

अतं हिमानि अकृतानि जीवि रूपाणि कदितानि अमुना वायुना कीदृशं तस्य सूत्ररूपं कथं भूतानि च जीवि रूपाणि इत्यत आह वरिष्ठेत्यादि । यस्य तत्सूत्ररूपं वरवचाखकं हर्षितवाग्रूपं च इत्यौरीत्यादिकात् युप्रत्ययः । अनेन वायुशब्दो गन्धवाची अथ् अत्यर्थः अत्यर्थाच्चाप्रत्ययाः । तत्र उणवयाच्ची युवेति वायुरिति । किञ्च अत्रौ अरवगमनयोः छन् । डुकञ् करणे अनूअतो आभ्यां वहुन् प्रत्ययोरिच । इदमपि वायुशब्द-व्याख्यानं वा गतिगन्धनयोरित्यतः कृवापाजिमि स्वदिसाध्यशूभ्य उण् इति तत् । अनेकार्थत्वाद्धातूनां गतिभेदने वर्तते । अपि च जगत् मेढं यथः + + + इत्यवादुत् । न केवलं सूत्ररूपमेव किन्तु अस्यावतारेषु निचितं रूपं + + + प्रथमकं प्रथमं रूपं रामचिन्तवाचि अथाचि सूत्र-रामायणादीनि रामचर्यादि तेषां मयं जीवते स्थितेषु प्रवर्त्तन्ते अनेनेति । हरविशेषच् । यस्य द्वितीयं वपुः पचः पशब्द पवनवाची प्रसिद्धः तस्मिन् कर्म्मण्युपपदे चि चये इत्यस्माद्धातोरन्यधर्मे क इति कः । उपपदनकारस्य लोपः छान्दसः पुल्लिङ्गत्वानुसारेण अस्तन्त्याप्रत्ययः किमिदिति नपुंसक मेवेदं रिपुहननाश्रयकारीत्यर्थः । यस्य तृतीयं वपु. इतमधुः । मधुशब्दः सुखवाची । मधुवीरस्तनः पिता इति प्रयोगात् । मशब्दः सालार्थे परम्परया जीववाची + + + + + इत्यत्र आकार लोपः । भगवत् स्वरूपप्रतिपादनेनैव भ्रंशोपचारः । इत्याश्रयवान् । नित्यापरोक्षं भगवन्तं उन्नीय जौति निःशेषेति । भूतिः महाशब्दी : अचलप्रक[illegible]ना जयतीर्थाख्यभिक्षुणा रचिता ।

श्रीमतां गुरवे वद्धे ककवानधिशेन पुरत्तेन ।
ऋग्भाष्याख्यतात्पर्ये अनुत्तरा निर्मिता ॥
इयं व्याख्यासुधासम्यैर्विबुधैः सेव्यतां सदा ॥ * ॥ इति श्रीमत् पूर्णप्रज्ञ भगवत्पादरचितऋग्भाष्यव्याख्यानस्य प्रभुजयतीर्थाचार्यकृता टीकायां विषमपदव्याख्यापञ्चिकायां चतुर्थोऽध्यायोऽस्मिन् परतत्त्वतः पर्यवसितः ॥ * ॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितऋग्भाष्यव्याख्यानस्य टीकायां श्रीमज्जयतीर्थाचार्यविरचितायां व्याख्यायां चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ * ॥ रामकृष्णवेदव्यासाय नमः ॥ * ॥

विषयः । आनन्दतीर्थकृत-ऋग्भाष्यव्याख्यानस्य व्याख्यानम् ॥

No. 162. पट्टाङ्कपटबन्धपद्धतिः By कृष्णानन्द. Substance, country-made paper, 15 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 5 on a page. Extent, 100 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garveta, Grām Khunverā, Late Paṇḍit Rāmtāraṇa Siromaṇi. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो रामचन्द्राय । अथाभिषेक विधिः ।

प्रागुक्त × × × × × × × × × × पताकाभि-
रलङ्कृते नानाकुसुमान्विता सुरभीकृते चन्द्रातपपरिशोभिते मण्डपद्वयं कार्य्यं
एकमभिषेकमण्डपं अपरं मण्डपमण्डप । तत्राभिषेकमण्डपं × × ×
× × चतुर्ध्वजसमन्वितं भूपतिश्वेतपरिमिताकनकपट्टकलकुडीन् रत्न-
पीठ-भोज-वेत्र-भूषान् स्थापेत् । तेनैवाभिषेकमण्डपं निर्माय पट्टपर्य्यं-
गुणिककथा पूर्व्ववत् मण्डपस्थं × × × × × अपराभिमुखीकृत्य
भूपतिमुपवेश्य मन्त्रिवर्गपुरःसरं मङ्गलतूर्य्यादिध्वनिभिः सहवैदिकध्वनिभिः
अथ संस्थितं श्वेताम्बरधरं माल्यं शोभितं × × × × × ×
× × × × + + यथाशक्त्युपचारैः पूजयेत् । इत्यादि ।

End. यथा रुद्रयामले ।

नानाभक्ष्यविधैश्च तथा मिष्टान्नपानकैः ।
तद्गुणज्ञिनो विप्रान् भोजयित्वा तु तोषयेत् ॥
एवं पूर्व्वप्रकारेण कृतं पट्टाभिषेचनं ।
तद्राष्ट्रे तस्य पुंसस्तु परपीडा न जायते ।
परास्तु तं न कुर्व्वन्ति दुष्टचित्तादिचेष्टितम् ॥

Colophon. इति कृष्णानन्दविरचिता यामलोक्तपट्टाङ्कपटबन्धपद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । नृपस्याभिषेचनकविधिकथनं तत्र पट्टाङ्कपटपूजाविधिकथनम् ।

No. 163. पथ्यापथ्य-निघण्टुः. Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 30. Lines, 11 on a page. Extent, 510 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. श्रीधन्वन्तराय नमः ।

अथ पथ्यापथ्यनिघण्टुर्लिख्यते ।
नित्यो रसः सत्वतमांसि नित्यं निमीलि पाति निपति सर्वं यः ;

धर्मेश्वरम्बारकश्चन्द्रवश्रः चाचाद्याचाक्तुलान् च ईशः ॥
चाक्षोक्त वैद्यतन्त्राणि यतारेष निबध्यते ।
व्याधितानां चिकित्सार्थं पथ्यापथ्यविनिश्चयः ॥
भिषक् सर्वेषु रोगेषु निर्दिष्टानि यथाक्रमं ।
निदानपथ्यापथ्यानि योगि यत्नेन चिन्तयेत् ॥

End. क्रोधं विषवाक्ष्मत्वं ब्रमायं ताम्बूलमायाघमपि प्रवासं ।
चक्षं च वक्षो व्यथनं च सर्वे संशोधनं तद्विविधानि तानि ।
निद्राभयं धूपकटुष्णता च त्रिपाप्तुरो नैव भजेत् कदाचित् ॥

Colophon. इति त्रिपटीये पथ्यापथ्यसंग्रहः समाप्तः ।

विषयः । रोगपथ्यानां पथ्यापथ्यनिरूपणम् ।

No. 164. पद्यावली. Substance, country-made paper, 17×3 inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Balihār, Dist. Rājsahi, Paṇḍit Kālicandra Bhaṭṭācāryya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।
प्रणम्य गौरदासाद्यं रामं बालिकविप्रियं ।
पद्यावलीं प्रवक्ष्यामि बालानां बोधहेतवे ।
विद्योतकः समाख्यातः । विदः खलु वर्णानां समाख्यातो वैदिकः । न पुनरस्मयोपदेशात्र इत्यर्थः ॥

End. स्वपदे इति किं नद्यौ वधे इति किं अद्देशं . बहुमाद्विलोक ज्ञेया ।

Colophon. इति पद्यावल्यां हलो हलो नवमः पादः । अतः परं नास्ति ।

विषयः । संक्षेपेण व्याकरणोक्तपदादिनिरूपणम् ।

No. 165. पद्यमाला By जयतीर्थ. Substance, country-made paper, 12×4½ inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Extent, 123 çlokas. Character, Nagarā. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍita Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगुरुभ्यो नमः । हरिः ओम् ।

प्रणम्य श्रीपतिं कृष्णं गुरूंश्चापि मनोहरं ।
यथामति हरेः पूजाविधिं वैष्णवसंमतम् ।
चादौ देवगृहे गत्वा नत्वाथ पद-पङ्कजम्,
आचरेत् तुलसीं दूर्वां पुष्पाणि चाक्षतानि च ।

End. प्रमादतो विरोधाद्वा हरेः पूजा न चेद्भवेत् ।
पठनात् पद्ममालायाः हरेः पूजाफलं लभेत् ।

Colophon. इति श्रीमज्जयतीर्थगुरुश्रीन्द्रविरचिता पद्ममाला समाप्तिमगमत्

विषयः । माध्वसम्प्रदायानां पूजाप्रकारः ।

No. 166. पद्यावली-टीका. Substance, country-made paper, 16 × 6 inches. Folia, 77. Lines, 12 on a page. Extent, 1,800 çlokas. Character, Bengali. Date Sk. 1723. Place of deposit, Dinājpur, Paṇḍita Kṛṣṇadāsa Smṛtibhuṣaṇa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. श्रीश्रीगौराङ्गो जयति ।

नवाम्भोदकलेवरः कटितटे संवृतपीताम्बरो
वंशीवादनतत्परो मकराकृतिकुण्डलः सुन्दरः ।
× × × × × × × × ।
श्रीरूपश्रीसनातनपदारविन्दं वन्देऽनिशं दीनजनैकबन्धुं ।
यदनुकम्पालवलाभवेन बालानितान्तं कर्तुमहं प्रयत्नः ।

End. कोऽप्यनिर्वचनीयः श्रीकृष्णो मदभीष्टितमभिदधातु मादृशानां अभिलाष-पूरकः स एवेति भावः । चाद्ये इन्दे तुरीयांशे मेदे मत्यकपक्षीये इति मेदिनी ।

शाके बाणाग्निमुनिरजनीनाथसंख्ये सुभेदे ।
टीका विद्वज्जनहृदयकमलाह्लादिनीनामधेया ।
पद्यावल्याः प्रकटरहस्यावचितेनापि येन ।
श्रीमद्गोविन्दचरणकृपाभाजनेन व्यधायि ।

× × × × × × × ×

श्रीश्रीमद्देवरायवत्सभावसामिनर्गुणवैकपूर्णसिद्धीनां श्री श्रीमत् काशा-नन्दश्रीकृष्णपादानां शिष्योपशिष्योभूतानन्दे ध्रुवोनदीपस्य नामकृपोतुल-

वैष्णवचरस्य श्रीश्रीमद्दामोदराभिधस्वामिचरणस्य शिष्येण कृतैषा व्याख्या-
पूर्त्तिं गता ।

Colophon. श्रीवृन्दावनधामतोऽवेपि चरणामृतखंडा ।

विषयः । पद्यावल्या व्याख्यानं ।

No. 167. परब्रह्मज्ञानसूक्तं. Substance, country-made paper, 15 × 5 inches. Folia, 4. Lines, 13 on a page. Extent, 120 çlokas. Character, Nāgara. Date Place of deposit, Benares, Paṇḍita Govinda Bhaṭṭa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. उपासन इत्येकाक्षरमेवं सतीयं ब्रह्मं चाक्षिरस्य उपास्यवेदार्थं गमनी जगती-
शिवा इव विद्युतः अनेन क्रमेण ऋषिः परमपुरुषार्थसाधनं परब्रह्मज्ञानं
सूतवान् । ममकदैवत्यमिदं । यतो हि इष्टदेवतायां ।
सुष्ठोतिः परमं ब्रह्म योगात्मा समुपाश्रुते ।
सम्यज्ञानमभितुष्टाव क्रमेणाथ उपास्तिरिति ॥ इत्यादि ।

End. अथामेकः पौषमासे पुष्याम् सोनमर्चयेत्यादि निबन्धानुसारेणावीऽस-
भावि । एवं उपास्तिर्वैदिकवेदार्थज्ञानं तुष्टाव । इत्यष्टमस्य द्वितीये
चतुर्विंशो वर्गः ।

Colophon. वेदार्थस्य प्रकाशेन तमोहार्द्दं निवारयन् ।
पुमर्थांश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥
श्रीपरब्रह्मज्ञानसूक्तं समाप्तं ।

विषयः । ब्रह्मविद्याकथनं ।

No. 168. परमहंसोपनिषद् भाष्यम्. Substance, country-made paper, 11 × 6 inches. Folia 12. Lines, 13 on a page. Extent, 320 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍita Govinda Bhaṭṭa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. अथ श्रीमच्छङ्करकारितं विवरणमाश्रित्य निरूप्यतामः । विवरणमाश्रित्य
परमहंसोपनिषदि प्रतिपादितः । तत्रोपनिषन्मूलं व्याख्यास्यते ।
वासौजायाः सुतसः सर्वांशेनानुपमले ।

यं नत्वा कृतकृत्याःस्युस्तं नमामि गजाननम् ।
यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ।
तत्पादौ विद्वत्संन्यासप्रयोगं प्रकाशयतारयति । अथ योगिनामिति ।

End. बाहन्तिः प्राज्ञार्थममाम्नायी ।
जीवन्मुक्तिविवेकेन बन्धं हार्दं निवारयन् ।
पुमर्थमखिलं देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

Colophon. इति विद्यारण्यकृतं भाष्यं ।

विषयः । अथर्ववेदीयपरमहंसोपनिषद्व्याख्या ।

No. 169. पवमानयज्ञं. Substance, country-made paper, 8×3 inch-ches. Folia, 8. Lines, 10 on a page. Extent, 120 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍita Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अथ पवमानयज्ञदेवताप्रारम्भः । तत्र सोमदेवताः । प्रथमसोमे अग्नये नम इति मन्त्रार्थं व्याख्यास्यामि, पूजाक्रमः, अग्नये नमः मन्त्रार्थं ।

End. अग्निं दूतं वृणीमहे इति आग्नेये अग्निं । मधुनः वरापरेति, वेदांते निर्वृतिं वायो मतं इति वायवे वायुं, तमीशानं इति ऐशाने ईशानं, गौरस्तु ।

Colophon. + + + + + ।

विषयः । पवमानसोमे मन्त्रैर्देवताव्याख्यानविधिः ।

No. 170. पवमानव्याख्याः. Substance, country-made paper, 8×3 inch-es. Folia, 11. Lines, 7 on a page. Extent, 110 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍita Vāmanācāryya Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
आचम्य प्राणानायम्य देशकालौ स्मृत्वा मम समस्तपापक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वर-प्रीत्यर्थं पवमानमन्त्रव्याख्यानपूर्वकं पवमानानुष्ठानमहं करिष्ये ।

End. विष्णोः कर्माणि पश्यत, नेत्रयोः, तद्विष्णोरित्यस्य पठ । भूर्भुवः स्वरिति दिग्बन्धः । अथ देवपूजामारभेत् ।

Colophon. इदं पुस्तकं लिखितं मदं उपनामकरघुवीरशर्मणा स्वार्थं परार्थं चेति ।

विषयः । ऋग्वेदान्तर्गतपवमानमन्त्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 171. पाकतन्त्रकुशकण्डिकाप्रयोगः. Substance, country-made paper, 11×3 inches. Folio, 30. Lines, 11 on a page. Extent, 950 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍita Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. कृत्वा गुर्वादिनमस्कारं प्रयोगः ।

कृष्णाख्या पुरा कृता देवभट्टेन धीमता ।

अथर्वे पाकतन्त्रस्य प्रयोगोऽत्र वितन्यते ॥

End. वैदिकानां हितार्थाय प्रयोगोऽयं मया कृतः ।

कौशिकाख्येन सुधया यजन्तु सुखेन हि ॥

Colophon. इति पाकतन्त्रे शान्तिप्रयोगः ।

विषयः । अथर्ववेदोक्त-स्थालीपाकप्रकृतिभूतकुशकण्डिका ।

No. 172. पाणिनीयशिक्षाविवरणम्. Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 7. Lines, 11 on a page. Extent, 400 çlokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1832. Place of deposit, Tikāri, Zilla Gayā, Paṇḍita Çāstri. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

पातु वो निकषग्रावा मतिहेम्नः सरस्वती ।

प्राज्ञेतरपरिच्छेदं वचसैव करोति या ॥

छन्दः-कल्प-निरुक्तानि विहितानीह सूरिभिः ।

शिक्षाविहीना यस्मात् तस्मात् तां विवृणोम्यहम् ॥

अथ शिक्षां प्रवक्ष्यामि । पाणिनीयमतानुसारतो वेदाध्ययनाध्यापनसम्प्रदायपाठः ॥

इत्यादि ।

End. यद्यपीति परिमितकालत्वात् तथापि मन्ये ।

शोधयन्तु अपरिमितकालावच्छिन्नं सुधियः पण्डिताः ॥

Colophon. इति गौपार्थिवगौरीशिवा-व्याख्या समाप्ता ॥ * ॥

संवत् १८९१ ॥

विषयः । पार्थिवगौरीशिवाव्याख्यानम् ।

No. 173. पार्थिवशिवकवचं (उन्मत्तभैरवीतन्त्रोक्तं). Substance, country-made paper, 10 × 2½ inches. Folia, 3. Lines, 6 on a page. Extent, 36 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunverā, Paṇḍit Hārāṇ Candra Tarkavāgīsa. Appearauce, fresh. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय । अथ पार्थिवशिवकवचं ।

देव्युवाच ।

देवदेव महादेव विरूपाक्ष त्रिलोचन ।
कथया कथ्यतां देव पार्थिवस्य महात्मनः ।
कवचं दुर्लभं तस्य श्रोतुमिच्छामि साम्प्रतम् ॥

श्रीईश्वर उवाच ।

देवेशि शृणु चार्वङ्गि अत्यद्यापि मनोरमे ।
कवचं तस्य गिरिजे त्रिषु लोकेषु गोपितं ॥
तव स्नेहात्मया देवि कथितं कवचं शुभं ।
धर्मकामं परं शुद्धं साधकाभीष्टदायकं ॥
कवचस्य ऋषिरुन्मत्तभैरवोऽनुष्टुप्छन्दः पार्थिवशिवो देवता सर्वकामार्थसिद्धये विनियोगः । इत्यादि ।

End. कवचं धारयेद् यस्तु साधको दक्षिणे भुजे ।
देवा मनुष्या गन्धर्वा वश्यास्तस्य न संशयः ॥
कवचं शिरसा यस्तु धारयेद् यतमानसः ।
करस्थास्तस्य देवेशि अणिमाद्यष्टसिद्धयः ॥
कान्यकुब्जगते देवि पूजयेत् पार्थिवं शिवं ।
तथैव प्रपठेद् देवि फलार्थी फलभाग् भवेत् ॥

Colophon. इत्युन्मत्तभैरवीतन्त्रे देवीश्वरसंवादे पार्थिवशिवकवचं समाप्तं ॥ ॐ तत् सत् ॥

विषयः । पार्थिवशिवकवचस्य माहात्म्यादिकीर्तनम् ।

No. 174. पाश्चात्यवैदिककुलपञ्जिका. Substance, country-made paper, 20 × 4 inches. Folio, 123. Lines, 6 on a page. Extent, 2,460 çlokas. Character, Nāgara. Date Place of deposit, Benares, Paṇḍit Çambhu Candra Vidyāsāgara. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. पाशाङ्कुशधराद्युक्तं विध्वंसन जयङ्कराः (?) ।
विघ्नं निघ्नन्तु नो ऽनल्पनिम्नविघ्नपदे भुजाः ॥
देवेन्द्रोपेन्द्रचन्द्राद्यैर्वन्द्यां वृन्दारकैर्मुदः ।
गिरीन्द्रनन्दिनीं वन्दे सच्चिदानन्दरूपिणीम् ॥
रविशशिचन्द्रनाथः कोपविध्वंसदक्षः
प्रचलदुरविपक्षः क्लान्तरक्षैकदक्षः
प्रमथदनुजदक्षः प्रेतवेतालवक्ष-
प्रभृतिदमनदक्षः पातु नः सर्वभक्षः ॥
वन्दे श्रीमच्छमाद्राञ्जुनिवरं श्रेष्ठं पवित्रं तथा
शाण्डिल्यं मुनिसत्तमं वरभरद्वाजं यशोभाजनं
सावर्णिञ्च सुवर्णतः मुनिमुखं पञ्चैव वै वन्दिताः ॥

End. इति राढकाण्डस्य . तद्भ्रातुः श्रीकण्ठस्य यथा—
श्रीकण्ठः परिचिनाथ × × ×
× × × जनकस्य महाजनस्य
श्रीयुक्त रामनवसिंहसमाश्रयस्य
कोशारिवीं गुणगणाकलितां तनूजां । इति श्रीकण्ठस्य ।

Colophon. ... ...

विषयः । वङ्गीयपाश्चात्यवैदिकानामाचमनकालनिर्णयश्चेषां वंशपरम्पराकथनञ्च ।

No. 175. पितृमेधसूत्रम्. Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folio, 10. Lines, 11 on a page. Extent, 250 çlokas. Character, Nāgara. Date Sm. 1804. Place of deposit, Benares, Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अथातः पैतृमेधिकं व्याख्यं पुरुषो(. .)स्य प्रियतमेति विज्ञायत ।
आहिताग्नेश्चेदुपसंनवे प्राचीनावीती दक्षिणेनं जोषयते ॥

End. अथातः पैतृमेधिकं द्रव्यं, अथातः पैतृमेधिकमपरेद्युर्यात वर्तं मधमा (.)हाग्राभिहकाः प्रतिदिनमथाजलां द्यावः षट् . पतिः चोम् ।

Colophon. आश्वलायनसूत्रे पितृमेधसूत्रं सम्पूर्णम् । संवत् १८०४ ।

विषयः । आश्वलायनशाखीयानां पितृमेधविधिप्रकाशनम् ॥

No. 176. पिष्टपशुमीमांसनम् . Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folio, 36. Lines, 9 on a page. Extent, 540 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, fresh. Prose. Correct

Beginning. श्रीरामचन्द्राय नमः ।
ॐ श्रीमद्रामचन्द्रीयांघ्रिद्वन्द्वाम्भोजविहरम् ।
श्रीमदानन्दतीर्थार्यं वन्दे नन्दमानन्ददायिनम् ॥

End. अग्निषोमीयदेवताकपशुहिंसकमामनं विधीयते इति चेत् अत्रापि पिष्टपशुहिंसनकं कर्म विधीयते इति ब्रूम इति न कोऽपि महाकलङ्कः (इतो नास्ति) ।

Colophon. — — — — — —

विषयः । माध्वमते पिष्टपशुविधानम् ।

No. 177. पिष्टपशुप्रतिपादकश्रुतिविधिवाक्यप्रकरणम् . Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 16. Lines, 16 on a page. Extent, 640 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍita Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. मोक्षधर्मेषु यज्ञप्रकरणे पिष्टपशुप्रतिपादकानि विधिवाक्यानि ।
एषोऽश्वाभिषेके इष्टः स कथं तं प्रदुग्धवेति ।
नारायणो भगवान् विश्वक् पशुकल्पयुक् ॥

End. न च पुरोडाश एवाग्नीषोमीये न पश्वाकारपिष्टमिति वाच्यम् । तत्र पशु-पदप्रयोगात् . न चायमर्थवादः, लिङ्-श्रवणात्, अतएव न लक्षणा, विधौ लक्षणायोगात् . अत्र बहुवक्तव्यमस्ति विस्तरभिया नोच्यत इत्यलमति विस्तरेण ।

Colophon. — — — — — —

विषयः । माध्यन्दिनानुयायी पिण्डपितृयज्ञप्रतिपादकविधिविचारसंग्रहः ॥

No. 178. पिण्डपितृयज्ञलक्षणम् . By टीकाकारशर्मा . Substance, country-made paper, 12×4½ inches. Folio, 19. Lines 5 on a page. Extent, 228 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. पिण्डपितृयज्ञविधिमेवचराम् यजे दयावां शिवां

दयोदायरयोः प्रणेव प्रमतां धार्यां तथा पावनः ।

यज्ञे वर्यवतां मरुद्गिरवा पञ्चाङ्गरामोन्नतां

दिव्यत्वां मनुजाकृतिं च दक्षिणं(.)पूतां कारिकाम् ।

End पारिंतापर्वतामवर्णोद्धृतनकुलोत्पन्नपुरपालनेन यजमानायप्रभातशिवतपद्वि-

(.)कारिकापादपद्मपरायण(.)मापन्नोद्दीपितप्रतापेन्द्रयर्थोद्धृतपाककारेण महा-

मोरतीर(. . .)गुरोज्ञन(. .)भुकुटिभीपथानवमहोपवर्णारम्भहोमूवेन टीका-

कारशर्मणा कृतः पिण्डपितृयज्ञलक्षणं ग्रन्थः समाप्तः ।

Colophon. — — — — — —

विषयः । माध्यन्दिने पयिण्डोमादौ साधात् पञ्चयज्ञमविधेयं किन्तु पिण्डपितृयज्ञमेव कर्तव्यं, तद्विषयप्रमाणान्युक्तान्यस्मिन् ग्रन्थे ।

No. 179. पिण्डपितृयज्ञप्रयोगार्थदीपिका . By रङ्गनाथ . Substance, country-made paper, 12×4½ inches. Folio, 19. Lines, 10 on a page. Extent, 175 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍita Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

प्रणम्य सद्गुरुं नत्वा परानन्दं दयाकरम् ।

× × + × ×

यज्ञपत्नि-यज्ञप्रयाणादिप्रतिपन्नकुरितप्रमनाय वधुपितृलोकदेवता-

ध्यानरूपं मत्त्वाचरणं निषपिवाये माध्यन्दिनीयानां प्रयत्नो यज्ञतो

मद्भाव च निरूपाणि पिण्डपितृयज्ञादि ।

End. परमानन्दसन्दोहतुष्टये दीपिका मया ।

रङ्गनाथेन रचिता कृते(. .) सता मुदा ॥

Colophon. इति षिडपञ्चमपञ्चमवाव्याख्यादीपिकासमाप्तिमगमत् । फाल्गुने कृष्णपक्ष त्रियराणी ।

विषयः । षिडपञ्चमपञ्चमवाव्याख्या ॥

No. 180. पुण्यलक्ष्मीसम्वादः. Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folio, 4. Lines, 13 on a page. Extent, 160 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. अथ पुण्यलक्ष्मीसम्वादो लिख्यते ।
अत्रैव भरते क्षेत्रे कनकाख्यं पुरोत्तमम् ।
कनकसिंहो राजाभूत् तस्यभा कनकावती ।

End. सुन्दरं धर्मकथनं इत्यादूनं जिनोदितम् ।
विघ्नवतेऽपि विज्ञातं दानशीलतप (. .) ॥

Colophon. इति श्रीपुण्यलक्ष्मीविवादद्दृष्टान्तः समाप्तः ।

विषयः । जैनधर्ममाहात्म्यकीर्तनम् ।

No. 181. पुण्यस्तोत्रम्. Substance, country-made paper, 11 × 2 inches. Folio, 1. Lines, 6 on a page. Extent, 9 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā Grām Khunverā, Paṇḍit Hārān Chandra Tarkavāgisā. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीरामाय नमः ।
श्रीईश्वर उवाच ।
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि रामस्य परमात्मनः ।
स्तोत्रं द्वादशनाम्ना च पुण्यं वाञ्छितप्रदम् ।
जानकीवल्लभः श्रीशः कौशल्यानन्दवर्धनः ।
रावणारिः खरध्वंसी दयालुः वैणुवन्नमत् ।
हनूमत्प्रीतिकर्ता च सुग्रीवेशः सतां पतिः ।
रामो दाशरथिश्चैव सोमसूर्यादशनामकम् ।
इदं स्तोत्रं महापुण्यं यः पठेच्छ्रावयेत् सदा ।

अथं तत्र प्रवक्ष्यामि शृणु देवि वरानने ॥
अपुत्रो लभते पुत्रं गुर्विणी जनयेत् सुतम् ।
मृतवत्सा च या नारी जीववत्सा भवेद्ध्रुवम् ॥
पठेद्वा पाठयेद्वापि त्रिकालं नियतः शुचिः ।
संवत्सरस्य मध्ये तु पुत्रवान् नात्र संशयः ॥
न प्रकाश्यं न देयञ्च गोपनीयं प्रयत्नतः ।
देयं शिष्याय भक्ताय वैष्णवाय विशेषतः ॥

Colophon. इति गौरीनारायणीये सनातनेश्वरसंवादे पुत्रस्तोत्रं समाप्तम् ॥

No. 182. पुत्रप्रतिग्रहविधिः. Substance, country-made paper, 8 x 3 inches. Folio, 3. Lines, 11 on a page. Extent, 75 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. अथ दत्तकविधिमाह । शौनकः ।
ब्राह्मणानां सपिण्डेषु कर्त्तव्यः पुत्रसंग्रहः ।
तदभावेऽसपिण्डे वा अन्यत्र तु न कारयेत् ॥
क्षत्रियाणां स्वजातौ वा गुरुगोत्रसमोऽपि वा ।
वैश्यानां वैश्यजातिषु शूद्राणां शूद्रजातिषु ॥

End. यद्येवं दत्तौरसः पुत्र उत्पद्यते दत्तो चतुर्थभागे प्रभवतीति वचनात् बोधा-
यन इति ।

Colophon. इति पुत्रप्रतिग्रहविधिः ।

विषयः । दत्तकग्रहणविचारः ॥

No. 183. पुष्पमाला. Substance, country-made paper, 12 x 4½ inches. Folio, 9. Lines, 19 on a page. Extent, 720 çlokas. Character, Nāgara. Date Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. शिवम्, कमलविमलकवलकदम्ब(. .)रं
पश्यामि सुजदपेयकपवनवेपवाघनं गौरम् ॥

End. जाय जिन चारुमति(. .) जायप यशो
जयमि जिन(.) द, नाथ । परित्यजत एवा भव्ये चिंतया सुपकरि ।

Colophon. पुस्तकमात्रसमाप्ता ।

विषयः । शिवस्तुतिः ।

No. 184. पूर्व्वपक्षसमाधानम् . By हरिशर्म्मा . Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folio, 43. Lines, 12 on a page. Extent, 1,700 çlokas. Character, Nāgara. Date Place of deposit, Tikāri, Diṭṭ. Gayā, Paṇḍita Çastri. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नमस्कृत्य शिवं साम्बं भवतापकरुंतुदम् ।
क्रमन्ते यत् प्रसादेन लोकाः सर्व्वमनोरथम् ॥
पुरा रामसभायां ये ब्राह्मणाः सन्त सद्धियो
पूर्व्वपक्षाः कृताः लोकैः पण्डितानां समागमः
क्रियन्ते ये मया सर्व्वपकाराय धीमतां
भाषायां सुगमैः पद्यैः श्रीमद्धरिशर्म्मणा ।

End. तस्मात् पूर्व्वापरविरोधो दुष्परिहरः आम्यपरिशीलनशालिनो विवेचयन्तु सुधियः ।

विषयः । सभाभाषया पूर्व्वपक्षकथनं तत्समाधानञ्च ।

No. 185. पूर्व्वमीमांसापरिभाषा . By कृष्णयज्वा . Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folio, 27. Lines, 9 on a page. Extent, 459 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍita Govinda Bhaṭṭa, Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. लक्ष्मीनारायणं वन्दे देवीं त्रिपुरसुन्दरीम् ।
गुरूनपि समस्तांश्च विरन्तरसदं भजे ॥ १ ॥
बालानां शास्त्रविज्ञानेऽवबोधाय धीमताम् ।
मीमांसापरिभाषेयं क्रियते कृष्णयज्वना ॥ २ ॥
इह खलु भगवता जैमिनिना द्वादशलक्षण्यां पूर्व्वमीमांसायां धर्म्माधर्म्म-
वेदानुशासनोपयोगितया विचारितो तत्र वेदबोधितेष्टसाधनताको धर्म्मः ।

End. पुरोडाशस्य प्रयाजशेषेणाभिघारणं ततः पशोरभिघारणमिति कृष्णयाज-

क्रमाद्राभिचारकमः । इत्येवं गुरुमन्त्रपाठाभ्यामनुष्ठानप्रतिपत्तिभेदैरेव कर्मा-
नुष्ठानम् । अन्यथानुष्ठाने वैगुण्यमित्यलम् ।

Colophon. इति श्रीकृष्णपञ्चानना पूर्णमीमांसापरिभाषा सम्पूर्णा ।

विषयः । जैमिनिसूत्रोक्तकर्मणां संक्षेपेण विनियोगकथनम् ॥

No. 186. पृथ्वीवराहसंवादः. (आदिवाराहीयः) Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folio, 11. Lines, 8 on a page. Extent, 250 çlokas. Character, Bengali, Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Telivani, Paṇḍit Nilkumar Gosvāmi. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीकृष्णाय । आदिवराहतन्त्रे ।

ऋषिरुवाच ।

अनन्तकोटिब्रह्माण्डं तद्ब्रह्माण्डमपरस्थितम् ।
विष्णोः स्थानं परं देवि प्रधानं प्रियमुत्तमम् ॥
मत्परं नास्ति कुत्रापि प्रियस्थानमनुत्तमम् ।
तदहं श्रोतुमिच्छामि कथयस्व कृपानिधे ॥

श्रीवराह उवाच ।

गुह्याद्गुह्यतमं गुह्यं परमानन्दकारकम् ।
अत्यद्भुतं रहस्यानां रहस्यं परमं शिवम् ॥

... ...

यावती स्थानमूर्तिश्च विष्णोरेकान्तवल्लभम् ।
नित्यवृन्दावनं नाम ब्रह्माण्डोपरि संस्थितम् ॥

End. गौरं चतुर्भुजं विष्णुं शङ्खचक्रगदाधरम् ।
किरीटकुण्डलाद्यैश्च शोभितं वनमालिनम् ॥
पूर्वद्वारे द्वारपालं गौरं विष्णुं प्रकीर्तितम् ।
कृष्णवर्णं चतुर्बाहुं शङ्खचक्रादिभूषितम् ।
दक्षिणद्वारपालञ्च श्रीविष्णुं कृष्णवर्णकम् ॥

Colophon. इति आदिवराहतन्त्रे श्रीवराहपृथ्वीसंवादे श्रीमद्गोविन्दस्थानानां परि-
पूर्णत्वं समाप्तम् ॥

विषयः । वृन्दावनस्य माहात्म्यादिवर्णनम् ॥

No. 187. प्रतिष्ठामयूखः. By नीलकण्ठभट्ट. Substance, country-made paper, 10 × 3 inches. Folio, 49. Lines, 8 on a page. Extent, 750 çlokas. Character, Nāgara. Date S.M. 1898. Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

Beginning. हरिर्जयति ।

नत्वा भगवत्समाराध्यं जगोत्संगमयोद्भवाम् ।

प्रतिष्ठाः सर्व्वदेवानां नीलकण्ठो वदत्यसौ ॥

अथ विष्णुधर्म्मोत्तरे ।

End. कर्पूराद्यः प्रजानाथ शान्तिर्भवतु सर्व्वदा ।

अस्माकं शिविरनाशेन सुप्रीतो भव सर्व्वदा ॥

Colophon. इति विश्वामित्रवंशावतंसश्रीमहाराजाधिराजपूजितचरणकमल-मीमांसक-भट्टशङ्करभट्टात्मजभट्टनीलकण्ठकृते प्रतिष्ठामयूखोऽष्टमः समाप्तः । संवत् १८९८ ॥

विषयः । सर्व्वप्रतिष्ठाकथनम् ।

No. 188. प्रत्यङ्गिरास्तोत्रम्. Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folio, 6. Lines, 11 on a page. Extent, 200 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunvera, Paṇḍit Harān Chandra Tarkavāgisa. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ प्रत्यङ्गिरास्तोत्रं लिख्यते ।

यो मे इत्यादिमन्त्राणां प्रत्यङ्गिरा ऋषिः जगतीच्छन्दः इन्द्रादयो देवता आत्मरक्षार्थे पाठे विनियोगः ।

यो मे पूर्व्वगतः पाप्मा पापकेनेह कर्म्मणा । १

इन्द्रादिदेवो राजा तं जम्भयतु स्तम्भयतु शमयतु मारयतु कलिं तथे प्रयच्छतु क्षतं मम शिवं मम शुभं मम शान्तिस्वस्त्ययनं इन्द्राय नमः । इन्द्रो मे देवः सुप्रीतो वरदो भवतु ॥ इतिपूर्व्वे ॥ यो मे चाग्नेये चाग्निकं भापयतु ज्ञापयतु मारयतु कलिं तथे प्रयच्छतु क्षतं मम शिवं मम शुभं मम शान्तिस्वस्त्ययनं अग्नये नमः । इत्यादि ।

End. पुष्पैस्तु रक्तवर्णैस्तु ध्यायेत् प्रत्यङ्गिरां पराम् ।

वर्षाद्दूर्द्धमसं मेधं × × × विधिवद्द्वषितम् ।

मरीचचाजलमध्ये तैलेन मरणं भवेत् ।
मद्याष्टकरोगे च न भयं विद्यते क्वचित् ॥
प्रेतपिण्डं समादाय गोक्षीरं कारयेत् ततः ।
साध्यासाध्यं + + कृत्वा मधुनाधावी पुनर्भवेत् । ?
जीवनमध्यं निधायैव चितायां प्रक्षिपेत् ततः ।
एकायुतं जपं कृत्वा चितायां मारणं रिपोः ॥
मद्यान्मरो भवेत् तत्र तापस्य च मद्याक + ।
+ + द्वारे चिपेत् तत्र + + + मारणं ध्रुवम् ॥

Colophon. इति श्रीप्रत्यङ्गिरास्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

विषयः । प्रत्यङ्गिरास्तवकथनम् ॥

No. 189. प्रत्याख्यानभाष्यवन्दनकभाष्यावचूर्णिः . By सोमसुन्दरसूरि . Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folio, 11. Lines, 23 on a page. Extent 1,012 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीविजयसूरिगुरुभ्यो नमः ।
वन्दे इति वन्दनीयान् सर्वान् सर्वज्ञान् साम्ना । इव इति । इय-
चिकाधि मैवेधको ममादिरूपादि यत्र द्वारे तदहमिदम् ।

End. श्रीचावचमकप्रत्याख्यानविधुंतिसत्यादिश्रीऽवमन्यथा । यथानयकमाय पव-
कुमना ।॥ इति ।

Colophon. श्रीसोमसुन्दरसूरिविरचिता प्रत्याख्यानभाष्यवन्दनकभाष्ययोरवचूर्णिः ।
श्रीचावमकदशितः कृता संचिता ।

विषयः । प्रत्याख्यानभाष्यवन्दनकभाष्यव्याख्या ॥

No. 190. प्रबोधोदयनाटकम् . By शुक्लेश्वरनाथ . Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folio 62. Lines, 11 on a page. Extent, 2,000 çlokas. Character, Nāgara. Date S.K. 1823. Place of deposit, Tikāri, Dist. Gayā, Paṇḍita Çāstri. Appearance, tolerable. Prose and Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

ज्ञातं (ज्ञानं) हृदाम्बुजेन्द्रियवरैर्निर्द्वन्द्वकं यत् सदा।
कर्त्ता सर्वविधाविधिर्विनिहितो मायागुणैः संयुतः ।
मीमांसारसिकैस्तु कर्मपुरुषः सांख्यैः प्रकृत्याश्रितो
भूयाद्धर्मकरं विचित्रमतिदं तद्ब्रह्मरूपं महः ।

× × × × नान्द्यन्ते सूत्रधारः । आर्ये अद्य श्रीमत् प्रचण्डदोर्द × × × × श्रीमद्वीरवीर ? वंशावतंसेन श्रीमहाराजाभयसिंहरायदेवेन आदिष्टोऽस्मि, सकलभूमण्डलविलसद्विद्वज्जनसभ्यभाजां श्रीमद्विबुधानामेव व्यवहारमाचरतां भाषायां प्रवेशेनानुरञ्जनामियं परिषदिति । नटी । यद्यपि वेद एवार्थपुरुषपदेनार्थविविधविषयप्रतिपादकमथापि दुष्प्रापे वस्तुनि विज्ञाप्यत एव प्रभवोऽनुचरैः, प्राप्त एव नाटकः प्रबन्ध इति । सूत्रधारः । आर्ये श्रीवे पश्चात्तरे काले न कथं श्रीपरीक्षितं भवत्या × × × × × भारद्वाजवंशप्रथितमहाजनजिथादिवस्यादिलक्ष्मोऽनुरागिणा नर्दमकरौदेव श्रीघनश्यामेन रचितं प्रबोधोदयनाटकमिति ...... अधिकाकाशमुत्तमधर्मरूपेण व्याहृतं । नटी । आर्यपुत्रकथायं क्रोधवशोच्छ्वलनकम्पिताधरस्य मन्दाकृष्णः ॥ सूत्रधारः । आर्ये भगवतादाज्ञातप्रमन्दगित्यनाभवषधात क्रोधच्छटापूरिताधवितमयनावलोकनमन्नाविलमगवमभावत्वभाजः शिष्या मान्तोभयपार्श्वको मैत्रायिक इत एवाभिवर्तते । तस्मात् गोपितमस्य समीपे स्थातुमिति निष्क्रान्ताः सर्वे । प्रस्तावना ॥

End. धर्मपुरुषः । यद्येवं तर्हि साम्प्रतमेव भवदुक्तिमन्त्रात् भवधाभ्यानमुदिता मुक्ता एतद्भ्यावहातता ॥ हा राजन् आशो प्रभातकर्णं वहमीति तथा हि ।

तथ्यानमनुशो विभाति सुरतानेभोध्वनिं धारिता-
वक्षोद्वारितमावहाय्य रचपि श्रीमत्प्रियोऽयं प्रियां
वेदान् विप्रसुखो × × × प्रति × धन्यास्ते × × × ×
नायस्ते द्विजसत्तमाः सुरगुरौ × × × विद्याधराः । भवतु श्रीमद्भिरपि
सम्मतां सको सको निविदावेति महाराजाज्ञया गताः सर्वे ॥ षष्ठोऽङ्कः
समाप्तश्चायं ग्रन्थः । वह्निवेदकुमजदुर्मितेऽब्दे? १८१० ... गुरुवासरे लेखि
दं पुस्तकम् ।

विषयः । भगवदनन्तरायण-प्रभावं समागत-वैयाकरण-मीमांसक-नैयायिक-तान्त्रि-कादीनां पूर्वपक्षविद्यास्यादिकथनम् ॥

No. 191. प्रयोगसारः. Substance, country-made paper, 10 × 3½ inches. Folia, 99. Lines, 18 on a page. Extent, 3960 çlokas. Character, Nāgra. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

गजाननं तथा वाणीं शिवं संसारमोचकं,
पारब्रह्मपराचार्यं मातरं पितरं तथा ।
विश्वेश्वरं गुरुं चापि प्रणिपत्य यथाक्रमं,
प्रयोगसारं कुरुते मन्दानां कर्मसिद्धये ।

End. गोपथ्यादिद्वयप्रधानदेवताकत्वात् पावकप्रोक्तदेवताः द्रष्टव्याः । इति स्थालीपाकप्रयोगः ।

Colophon. इति गर्भाधानप्रभृति-स्थालीपाकान्तप्रयोगः (... ...) इति प्रयोगसारे गर्भाधानादिस्थालीपाकान्तप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । संक्षेपेण गर्भाधानादि-स्थालीपाकान्तप्रयोगकथनम् ।

No. 192. प्रयोगसारः. Substance, country-made paper, 8 × 4½ inches. Folia, 204. Lines, 10 on a page. Extent, 3,060 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍita Vāmanācāryya. Appearance, very old. Prose and verse. Correct.

Beginning. (अथ प्रथमतः सप्तश्लोकाः विलुप्ताः ।)
प्रत्यक्ष देवतायास्तु योगं कुर्याद्विचक्षणः ।
तत्र नाम प्रयोगस्य गोपतामिति भाषते ।

End. अनेन यथाविधानं मन्त्राद्यादिपायसमारोपयेत् । यानेन प्रयाणविधानः

× × × × × ×

+ × × × × +

× × × रोपयेत् । (इतो नास्ति ।)

Colophon. — — — — — —।

विषयः। धर्म्मविषयंज्ञारकथनम्।

No. 193. प्रश्नविद्या. By पद्मेश्वर. Substance, country-made paper, 16×3 inches. Folia, 17 Lines, 6 on a page. Extent, 600 çlokas. Character, Bengali. Date S.K. 1744. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post, Garvota gram Khunvera, Late Paṇḍit S'rīpati Bhaṭṭācaryya. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. नमः कल्पपद्मारविन्दयुगलं सर्व्वार्थसिद्धिप्रदं।
नत्वाथं कलिकलाषपकरं त्रैलोक्यपूज्यं शिव॥
श्रीपद्मेश्वरशर्म्मणा बहुविधं शास्त्रार्थमालोक्य च।
प्रश्ने सम्प्रवलावलं परनमात् तत्वार्थमातन्यते॥
होमः स्तुते चपरः सुमीचो होमो विरञ्चिरुद्रपितो निवन्नः।
प्रपीड़ितो योगपराभिभूतः स्वस्थो निजचेषमनुप्रयातः॥ इत्यादि

End. योगस्थं शरदं तुषारधवलं चेताश्रकं पूजकं
दिव्यं चन्द्रकुसवरंपूर्णधरं योपालयः स्यात् क्रमाः।
छाया स्याद्यमी च विधु विरलं तीव्रं मरीचं विधौ
गोधूमान् पश्चिमीजकं भुक्तिपुटे वामदेवता मे वद॥ (?)
इत्याद्यकोलकं देवि जपयित्वा पुनः पुनः।
यो मल्लिनाथ कथयेत् प्रश्नं नास्ति न संशयः॥

Colophon. इति श्रीनामचन्द्रायध्यायः सप्तविंशतितमः। समाप्तश्चायं ग्रन्थः।
श्रीचन्द्रधरशर्म्मणा लिखितं। शकाब्दाः १७४४।

विषयः। भावफलकथनं। ग्रहस्वरूपनिरूपणं। भावज्ञानकथनं। भवफलचिन्तनं। लाभालाभनिर्द्देशनं। गर्भादिचिन्तनं पथिकागमनमनिरूपणं। देशान्तरगतस्य मरणादिचिन्तनं। पदलाभनिरूपणं। धनधान्यार्थ्यादिचिन्तनं। मरण-भोजन-हृतवस्तु-मोचन-मो-रोग हिंसा-चक्रादिचिन्तनं। फलपाककालनिर्णयनं। कुलप्रकटिकाध्यायो नाम चन्द्राध्यायश्च।

No. 194. "प्रश्नोत्तररत्नमाला". By शितपटगुरु. Substance, country-made paper, $12 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 6. Lines, 3 on a page. Extent 36 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Dikmaṇḍalācāryya, Māharāja Bālacandra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. प्रणिपत्य जिनवरेन्द्रं प्रश्नोत्तररत्नमालिकां वक्ष्ये,
नागनरामरवन्द्यं देवं देवाधिपं प्रयतं ।

End. रचिता सितपटगुरुणा विमला विमलेन रत्नमालेव,
प्रश्नोत्तरमालेयं कण्ठगता कं न भूषयति ।

Colophon. इति प्रश्नोत्तररत्नमाला सम्पूर्णा ।

विषयः । जैनगुरुशिष्यसंवादः ।

No. 195. प्रायश्चित्तसारसंग्रहः. By आनन्द चन्द्र. Substance, country-made paper, 18 × 3 inches. Folia, 31. Lines, 6 on a page, Extent, 750 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinajpur, Paṇḍita Kṛṣṇadās Smṛtibhusana. Appearance, fresh. Prose and Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।
प्रणम्य पार्वतीनाथं प्रायश्चित्तस्य सारकं ।
आनन्दचन्द्रो विप्रेन्द्रः कुरुते बालबोधकं ॥
पापक्षयसाधनं प्रायश्चित्तं इत्यादि ॥

End. मासोपवासव्रतं षड्ब्रह्मधेनुसमं पञ्चोपवासव्रतं सार्द्धब्रह्मधेनुसमं सर्वञ्च
प्रमाणन्तु प्रायश्चित्तविवेकादौ द्रष्टव्यं ॥

Colophon. इति श्रीआनन्दचन्द्रकृत-प्रायश्चित्तसारसंग्रहः समाप्तः ॥

विषयः । प्रायश्चित्तकथनं । ब्राह्मणादिना प्रायश्चित्तग्राहककथनं ॥ मद्यपानादिप्रायश्चित्त-कथनं ॥ गोवधजीववधादिप्रायश्चित्तकथनं ॥ अभक्ष्यभक्षणप्रायश्चित्तकथनं ॥ अगम्यागमनादि-प्रायश्चित्तकथनं ॥

No. 196. बह्वृचोपनिषद्. Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 1. Lines, 12 on a page. Extent, 30 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ओम् देवी ह्येकाग्र आसीत् सैव जगदण्डं असृजत कामकलेति
विज्ञायते शृङ्गारकलेति विज्ञायते तस्या एव ब्रह्मा अजीजनत्
विष्णुरजीजनत् सर्वे मरुद्गणा अजीजनन् ।

End. अयोगाय परमे योगम् ध्यायन् देवा यथाविधि जिनेन्द्रः यजन वेद विधया करिष्यति च इत्यादिदुःख इतो समाप्तम् इत्युपनिषत् ।

Colophon. इति यज्ञोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । मन्त्रविद्याकथनम् ।

No. 197. बृहच्छान्तिटीका (सुबोधा). By हर्षकीर्त्तिसूरि. Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 9. Lines, 14 on a page. Extent, 540 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalācārya Māharāja Bālacandra Sūri. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. नमो जिनेभ्यः ।

श्रीपार्श्वं पार्श्वसिद्धार्थं स्तुत्वा धर्मोत्तरैः स्तुतं,

बृहच्छान्तिस्तवस्यैषा सुबोधा क्रियते मया ।

तत्र पूर्वं यस्य तात्पर्योत्पत्तिर्लिख्यते ।

End. इति शुद्ध पाठ ध्रुवे इति श्रीनागपुरीयतपोगच्छराजा श्रीचन्द्रकीर्त्तिसूरिचरणचिह्नहर्षकीर्त्तिसूरिकृता बृहच्छान्तिटीका । विरचितमङ्गल- (....) आपच्छान्तिः प्रह × × × शान्तिजिनस्तुप्रसत्ते × × × विरचिता बृहच्छान्तिः ॥

Colophon. इति बृहच्छान्तिटीका सम्पूर्णा ।

विषयः । जैनमतानुयायिबृहच्छान्तिव्याख्या ।

No. 198. बृहच्छान्तिवृत्तिः. By हर्षकीर्त्तिसूरि. Substance, country-made paper, 11 × 5 inches. Folia, 6. Lines, 16 on a page. Extent, 300 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalācārya Māharāja Bālacandra Suri. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. अथ बृहच्छान्तिवृत्तिर्लिख्यते ।

शान्तिः शान्तिर्बृहच्छान्तिः लघुशान्तिस्तुकृतौ,

यथाख्याय × × यावत्त सिंहासनं भवत् ।

श्रीशान्तिं शान्तिकर्तारं सर्वकर्मनिवारकं,

नमस्कृत्य बृहच्छान्तेर्वृत्तिरेषा विधीयते ।

End. पुनः चक्रिर्नोपद्रवो भवतु चक्रिवत्स चकथाश्रयाविद्याद्वैतपरमः चयो भवतु, पुनः क्षिमं कल्याणं मङ्गलं भवतु इति शुभु चाय, सूचे इति भाषा ।

Colophon. श्रामपूरोवलपोलवराजा श्रीचन्द्रश्रीसिंहरिवरचित्रचरवं श्रीसिंहरिर-कार्वीदितां टीकां । इति श्रीपुरुषार्थिवा श्रीवहिः ।

विषयः । जैनपुरुषार्थिवाञ्चयाख्या ।

No. 199. **वरद् संग्रहः.** By **रेवतीशर्मा.** Substance, country-made paper, 9 × 5 inches. Folia, 89. Lines, 29 on a page. Extent, çlokas. Character, Nāgara. Date S.M. 1900. Place of deposit, Belsārā, Hanumān Tewari. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

आदौ विनायकं नत्वा शारदां भारतीं सदा
रामं कृष्णं गोविन्दं नत्वा भास्करादिग्रहान् तथ ।
ज्योतिष्यं वक्ष्येऽहं रेवतीशर्मा द्विजः ।
बालुबोधं द्विजादीनां धर्मकामार्थसिद्धये ॥
अथातः संप्रवक्ष्यामि यत्नं नामलक्षणं ।
येन विज्ञानमात्रेण भावापुत्रे जयो भवेत् ।

End. विद्वत्सभा विराजन्ते यथा तारा निशि शुभा ।
भवन्तो यदि कार्याणि सद्दीपे रविसंभवा ॥
यत् यत् कथितं शुभं पापञ्च शुभाशुभं ।
तत् सर्वं प्रकटीज्ञानं यथा काव्यस्य पत्रिका ॥
इति ज्योतिःशास्त्रग्रन्थं ॥
श्रीशाण्डिल्यगोत्रानितश्रितरैवतं प्रवरचतं
शाखा कौथुमस्य × सामवेद × × श्रीतिला
भाषा भारायणपिपद इति विप्रः सर्वोत्तमाचारादिकं । ?
ज्योतिर्वित् तिलकं नाम्नो × × × सूरतां ।
तत् कनुवेतस्वलल्कः । तत् पुत्रो देवीदत्तः तत् पुत्रो रेवतीशर्मनामान्.
प्रख्याविकापुरे पण्डितटोकीतिशाला ।

Colophon. इति श्रीरेवतीशर्म्मकृते बृहत्संहिते नारायणवर्णनं, विद्यावर्णनं, वैयाकरण-वर्णनं, ज्योतिःशास्त्रवर्णनं, रेवतीशर्म्मणो ग्रन्थवासवर्णनं, कपुरवर्णनं नाम षोडशोऽध्यायः सम्पूर्णः ॥ संवत १९०० ॥

विषयः । १ कथावतरणप्रकरणं । २ वास्तुप्रकरणं । ३ जातकप्रकरणं । ४ प्रश्न-प्रकरणं । ५ ग्रहप्रकरणं । ६ तिथिनिर्णयप्रकरणं । ७ नक्षत्रनिर्णयप्रकरणं । ८ रविगुर्वा-दिशान्तिप्रकरणं । ९ ज्वरादिशान्तिप्रकरणं । १० दत्तात्रेयप्रकरणं । ११ प्रश्नमालाकथनं । १२ वशीकरणाभिचारादिकथनं । १३ अर्जुनगीता । १४ मन्त्रनिरूपणं । १५ पंचदशयन्त्रिका-कथनं । १६ ज्योतिःशास्त्रादिवर्णनं ग्रन्थकर्तुर्गोत्रवंशादिवर्णनं ॥

No. 200. ब्रह्मखण्डं । Substance, country-made paper, 11×6 inches. Folia, 450. Lines, 25 on a page. Extent, 5,500 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Calcutta Viśvakoṣa Office, Babu Nagendranāth Vasu. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. कुमारिकाखण्डमध्ये राज्ये च भरतस्य च ।
पञ्चविंशद्देशमतं देशानां मुनिसत्तमाः ।
षट्पञ्चाशन्नाम्नां मतं वेलाकूलस्य च ।
ग्रामाणां परिसंख्या च प्रत्येकेषु क्रियते
देशस्य नाशकोऽभूयः साधारण इति स्थिता ॥

End. येऽर्चयिष्यन्ति मानवास्ते संसिद्धा भविष्यति ;
यवनग्रामनिकटे सरयूतीरकाश्रमं ॥
चारणं कुण्डलं चि मानसं पञ्चेन्द्रियाः ।
कर्णेषु कर्णैः सन्ध्या द्विपतान्दे स्थिते क्षुधा ॥
योगिवयामनामं चि कन्नवंशवने ।
गांस्तुति गीतया रोगी वेषणो जन्तुभिः सह ॥
गीतशाभवगीता च वैष्णव मानवाश्रिमः ।
नैपालग्रामभूमिष वाचम्नि च ततः कथौ ॥

Colophon. इति भविष्यपुराणे ब्रह्मखण्डे सर्वभूमिवर्णने. यमपत्तनादमः सर्गः ॥ अतःपरं किञ्चित् खण्डितं ।

विषयः । १ गौडदेशमध्ये गौडदेशवर्णनं ॥ २ वरेन्द्रदेशवर्णनं ॥ ३ नानानदेशादि-वर्णनं ॥ ४ नारिकादेशादिवर्णनं ॥ ५ वरादेशवर्णनं ॥ ६ । ७ सर्वतानदेशवर्णनप्रसङ्गेन

विद्यासुन्दरयो वर्णनं । ८ । ९ । विक्रमादित्यदेशादिवर्णनं । १० । ११ कालीदेश-वर्णनं । १२ । १३ चन्द्रद्वीपविवरणं । १४ । १५ गौडदेशविवरणं । १६ । १७ कामाख्यदेशवर्णनं । १८ । १९ वरदकोशदेशवर्णनं । २० कीकटाख्यमगधदेशविवरणं । २१ । २२ कीकटाख्यपंक्ति-वङ्गदेश-विवरणं । २३ । २४ २५ २६ २७ २८ मगधदेश-विवरणं २९ । ३० । ३१ भोजदेशविवरणं । ३२ राजपुत्रवर्णनं । ३३ । ३४ जरासन्धदेशवर्णनं । ३५ । ३६ । ३७ मथुरादेशविवरणं । ३८ ३९ विहारदेशान्त-र्गतविहारदेशविवरणं । ४० ४१ । ४२ चम्पादेशविवरणं । ४३ चम्पापुरवर्णनं । ४४ । ४५ । ४६ मिथिलादेशवर्णनं । ४७ । ४८ तीरभुक्तिदेशविवरणं । ४९ । ५० । ५१ काशीमाहात्म्यकथनपूर्वेण काशीप्रदेशविवरणं । ५२ । ५३ काशीवाराणसीवर माहात्म्यादिकथनं । ५४ ५५ काशीमाहात्म्यविशेषरमाहात्म्यादिकथनं । ५६ काशी माहात्म्यतत्पर्यवसानं माहात्म्यकथनं । ५७ मध्यदेशान्तर्गतिस्वर्णप्रदेशवर्णनं ।

No. 201. ब्रह्मानन्दः । Substance, country-made paper, 14 × 3 inches. Folia, 19. Lines, 7 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Bengali. Date S.K. 1764. Place of deposit, Upalatāgram Post Mohar, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagabandhu Tarkavāgīśa. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning.

ब्रह्मानन्दं प्रवक्ष्यामि श्रावे तत्त्विबोधतः ।
ऐहिकामुष्मिकानन्दसंमातं विना सुखायते ॥
ब्रह्मवित् परमाप्नोति शोकं तरति चात्मवित् ।
रसो ब्रह्मरसं लब्ध्वानन्दी भवति नान्यथा ॥
प्रतिष्ठां विन्दते यस्मिन् यदा ह्येष सोऽभयः ।
कुरुतेऽस्मिन्नन्तरं चेदथ तस्य भयं भवेत् ॥
वायुः सूर्यो वह्निरिन्द्रो मृत्युर्जन्मान्तरेऽन्तरं ।
तथा धर्मं विजानन्तो ब्रह्माद्भीता चरन्ति हि ॥

इत्यादि ।

End.

नियमाद्यो ब्रह्मलाभे भावनायै सर्वप्रभे ।
यद्वैते विदुषो नास्ति भूमानन्दोऽत्र लभ्यते ॥
ब्रह्मानन्दाभिधे ग्रन्थे पञ्चमोऽध्याय ईरितः ।
विषयानन्द इत्येष द्वारेणान्तःप्रविश्यतां ॥
धावादरिधरोमेन ब्रह्मानन्देन समीदा ।

पायाच्च प्राणिनः सर्वान् स्वाश्रितान् शुद्धमानसान् ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मानन्दे विषयानन्दो नाम पञ्चमोऽध्यायः ।
शाके वेदरसाद्रिचन्द्रगणिते पञ्चानने मासके
पौषाख्ये शुभयोगके सितगुरोः वाद्दारविम्बद्वयं । (?)
श्यामा श्रीयुतरामचन्द्रे मुनिहितः श्रीपञ्चदश्याश्चिरं-
लिपि श्रीयमनाविद्यानगरुषा ब्रह्मानन्दीयकः ॥

विषयः । इति श्री ब्रह्मानन्दे योगानन्दो नाम प्रथमोऽध्यायः ।
" " आत्मानन्दो नाम द्वितीयोऽध्यायः ।
" " अद्वैतानन्दो नाम तृतीयोऽध्यायः ।
" " ब्रह्मानन्दाभिधे ग्रन्थे चतुर्थोऽध्याय ईरितः ।
" " विद्यानन्दस्वरूपनिरूपणोऽध्याय ईरितः ॥
" " इति श्रीब्रह्मानन्दे विषयानन्दो नाम पञ्चमोऽध्यायः

No. 202. ब्रह्मानन्दः (सटीकः) टीका. By रामकृष्ण. Substance, country-made paper, 11 × 6 inches. Folia, 39. Lines, 16 on a page. Extent, 950 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpur, Rajārampura, Pandit Maheśacandra Tarkacūḍāmaṇi. Appearance, tolerable. Verse and Prose. Generally correct.

Beginning. मूलस्य ब्रह्मानन्दं प्रवक्ष्यामि ज्ञाते तस्मिन्नशेषतः ।
ऐहिकामुष्मिकानर्थव्रातं हित्वा सुखायते ॥
ब्रह्मवित् परमाप्नोति शोकं तरति चात्मवित् ।
रसो ब्रह्म रसं लब्ध्वानन्दी भवति नान्यथा ॥ इत्यादि

टीकायाः नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ।
ब्रह्मानन्दाभिधं ग्रन्थं व्याकुर्वे बोधसिद्धये ॥

End. मूलस्य ब्रह्मानन्दाभिधे ग्रन्थे पञ्चमोऽध्याय ईरितः
विषयानन्द एतेन द्वारेणान्तःप्रविश्यतां ॥
प्रीयाद्धरिरनेनैव ब्रह्मानन्देन सर्वदा
पायाच्च प्राणिनः सर्वान् स्वाश्रितान् शुद्धमानसान् ॥
इति श्रीविषयानन्दे पञ्चमोऽध्यायः ॥
श्रीश्रीभारतीतीर्थाः शरणं ॥

टीकायां: पठितत्वात् निश्चयाभावेऽपि विघ्नाभावाभावाद्ब्रह्मानन्दोऽयं इत्युच्यते इत्यर्थः । इदानीं ग्रन्थमुपसंहरति ब्रह्मानन्देति । इदानीं ग्रन्थसमाप्तौ अभेदेन हरिहरं स्मरन् प्रार्थयति प्रीयादिति ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनिवर्य-किङ्करेण रामकृष्णाख्येन विदुषा विरचितायां ब्रह्मानन्दे विषयानन्दो नाम पञ्चमोऽध्यायः ॥ इति श्रीब्रह्मानन्दनामकग्रन्थः समाप्तः ॥

विषयः । १ अध्याये योगानन्दनिरूपणं । २ अध्याये आत्मानन्दनिरूपणं ३ अध्याये अद्वैतानन्दनिरूपणं । ४ अध्याये विद्यानन्दनिरूपणं ५ अध्याये विषयानन्दनिरूपणं ॥

No. 203. **भर्तृहरिनिर्वेदनाटकं.** By **हरिहरोपाध्याय.** Substance, country-made paper, 13 × 3 inches Folia, 21. Lines, 5 on a page. Extent, 325 çlokas. Character, Nagara. Date ? Place of deposit, Dinājpura, Paṇḍit Krisṇadāsa Smṛtibhūṣaṇa. Appearance, tolerable. Prose and verse. Correct.

श्री गणेशाय नमः ।

Beginning. नित्याघाहत्य बुद्धा रजनिकरकलाजाह्नवी चोपनीता ।
यत्राज्ञानापमाना पदमपि न जटाजूटमीशः प्रपेदे

× × × × ×

× × × + ×

नान्द्यन्ते सूत्रधारः । अलमतिविस्तरेण भो भोस्त्रिभुवननगरप्रतिष्ठितीवास्य भूतस्य भगवतो भूतपते भैरवेश्वरस्य यात्रायां समुद्भाः सामाजिकाः श्रीहरिहरप्रणीतेन भर्तृहरिनिर्वेदनाम्ना शान्तरसप्रधानकेन नाटकेनो-पस्थितुमीहामहे तत्र भवन्तः सावधाना भवन्तु ।

End. शौनकः । तथापीदमस्तु
साधोः सिध्यतु कार्यमस्तु चिरं राजा प्रजारञ्जनात्
लक्ष्मी रक्षतु पक्षपातमखिला भूयात्सुदाराग्रतां
सद्दोषापसमागमाद्य सुहृन्मनःशान् सदर्थाभवा-
दन्विष्य हरिहरं परीक्षितगुणा काव्यानु गीर्गौरवं ॥
इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥

Colophon. इति पञ्चमोऽङ्कः ॥ इति श्री हरिहरोपाध्यायकृत-भर्तृहरिनिर्वेदनामक-नाटकं समाप्तं ॥

विषयः । कपिलाया आनुमत्या वत्सपालेन निर्मितस्य भर्तृहरिनामकस्य राज्ञो माम-प्रायश्चित्तवर्णनं ॥

No. 204. भावशतकम् . By नागराज . Substance, country-made paper, 8 × 5 inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Extent, 225 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Tikari, District Gayā, Paṇḍit Mahavīraprasād. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्री गणेशाय नमः ।

सुप्तं क्वचित् क्वचिदतीव विनेतरार्थं ।
क्वापि प्रफुल्लनवपल्लवसन्निकाशं ।
नग्नं क्वचित् क्वचन शीतकरप्रभुतेजः
कैवल्यसंघटितपथानुगतं सुदैव ॥

End. सोयं दुर्जयदोर्भुजङ्गजनितप्रौढप्रतापानल-
ज्वालाजालविलीनशात्रवमरः श्रीनागराजो जयी ॥

Colophon. इति श्रीनागराजविरचितं भावशतकं सम्पूर्णं ॥

विषयः । भावादिनिरूपणं ॥

No. 205. भाविकसूत्रव्याख्या . By अनन्तभट्ट . Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 20. Lines, 10 on a page. Extent, 230 çlokas. Character. Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Paṇḍit Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. वन्दे विष्णुं मदानन्दं भक्तकल्पमहीरुहं ।
यच्छायासंश्रितैर्लब्धं नरैरर्थचतुष्टयं ॥
कृपिताविकव्याख्यायां समीक्ष्य परं सुखं ।
वैदमो नन्तु पदं श्रीरामसमकं भजेत्तरं ॥

End. वचनप्रसूनमालामनयाख्येन कविना रचिता,
प्रियतां हृदये सदयैः कमलानिपतिसेन पुरुषेण ।

Colophon. इति श्रीमत्प्रथमशाखिनामदेवभट्टात्मजेन श्रीमदनन्तभट्टेन विरचितं भाविकसूत्रव्याख्यानं समाप्तं ।

विषयः । शतपथनामसूत्रकरसंस्कारभाविकसूत्रव्याख्या ।

No. 206. भुवनेश्वरीस्तवटीका. By गौरमोहनविद्यालङ्कार. Substance, country-made paper, 14 × 3 inches. Folia, 5. Lines, 8 on a page. Extent, 130 çlokas. Character Bengali. Date S.K. 1764. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garveta gram Medrā, Babu Parbaticaraṇ Bhaṭṭā-cāryya. Appearance, old, Prose. Generally Correct.

Beginning ॐ नमो भुवनेश्वर्यै ॥

वाणीपादद्वयं पद्मं ध्यात्वा गौरीरमोहनः ।
टीकां तनोति विमलां गौरीरेवा प्रसादलाभ ॥
यद्यत्र यत्रो दोषा बुधर्यतो न विद्यते ।
तथापि सज्जनां कृत्वा वाक्ये मयि तेषुंवात् ॥

अथ सर्व्वविद्याप्रधानाया भुवनेश्वर्याः स्तवस्याध्याहारीपाय व्याख्यायते, अथानन्दमयीत्यादि अथ पूजानन्तरं आनन्दमयी नित्यानन्दविग्रहां प्राप्नोत् सम्प्रज्ञानरूपिणी पूर्व्वप्रज्ञानरूपिणीति च पाठान्तरं जगत्कारणभिन्नां जगतां प्रद्यादीनां कारणं बीजं चन्त्रिकां जगन्मातरं अथवा चन्द्रिकानाम्नीं अथं देवि स्तुतिं करोमीत्यादि ।

End. भुजिस्तुरचितपाठमित्यादि, भुता स्तरचितमिव पाठं विस्तरं अथ सदेतत् स्तोत्रं श्रीमतां बुधिमानिनां मध्ये इव जगति यो मर्त्यः मनुष्यः प्रातर्मध्यन्दिने सायं अस्तमितेऽस्तराले यत्र श्रेयस्करं अनु नित्यं पठति स जनः × × × × विमुक्तीनां चर्तुःपदं यथा स्यात् तथा भवति भुजिस्तुरचितपाठमिति च पाठान्तरं ।

Colophon. रत्नपेन्द्र भट्टवंशोद्भवश्रीगौरमोहनविद्यालङ्कारभट्टाचार्य्यविरचिता श्रीमद्-भुवनेश्वरी-स्तवटीका समाप्ता । शकाब्दा १७६४ ।

विषयः । भुवनेश्वरी स्तवस्य व्याख्यानं ।

No. 207. भूखण्ड (स्कन्दपुराणीयं). Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 42. Lines, 9 on a page. Extent, 1,400 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of Deposit, Dinājpura Rājvāḍi. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

नारायणं नमस्कृत्य नरञ्चैव नरोत्तमं ।
देवीं सरस्वतीञ्चैव ततो जयमुदीरयेत् ॥

पितृणां यथाविष्णुतीर्थानां तीर्थराडिव ।
तथा जयति भुवने गङ्गसागर सङ्गमः ॥

स्कन्द उवाच ।

End. गन्धिमानस माहात्म्यं यदैवैव द्विजोत्तम ।
कथितञ्च मया पुण्यं माद्यपाने द्विजात्मजे ॥

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे भुवने गङ्गसागरमाहात्म्यं । समाप्तोयं ग्रन्थः ॥

विषयः । १ । २ । ३ अध्याये गङ्गसागरमाहात्म्यकथनेन यथावैर्वरलाभकथनं । ४ यज्ञकुण्डमनिसवर्णनं । ५ दशाश्वमेधवर्णनं । ६ पिशाचमोचनं । ७ दक्षाग्निवर्णनं । ८ सप्ततीर्थवर्णनेन यज्ञदक्षमोचनिरूपणं । ९ सप्ततीर्थवर्णनं । १० । ११ प्रयागवर्णनं । १२ । १३ अविमुक्तज्ञानवर्णनं । १४ सोमतीर्थतीर्थवर्णनं । १५ देवाकुण्डवर्णनं । १६ सोपानमाहात्म्यवर्णनं । १७ । १८ सोमतीर्थवर्णनं । १९ पञ्चतीर्थ-वर्णनं । २० गुप्ततीर्थ-वर्णनं । २१ मयावर्णनं । २२ । २३ । २४ कूपादिवर्णनं ।

No. 208. भैरवस्तवराजः. (विश्वसारोद्धारीयः) Substance, country-made paper, 16 x 3½ inches. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Extent, 72 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Candrakonā Ayodhyā Raghunāthvāṭi, Babu Cakrapāṇi Rāya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. अथ वटुकस्तोत्रं ।
कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुं ।
शङ्करं परिपप्रच्छ पार्वती परमेश्वरं ॥
श्रीपार्वत्युवाच ।
भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्वशास्त्रागमादिषु ।
आपदुद्धारकं मन्त्रं सर्वसिद्धिप्रदं नृणां ॥
श्रीभगवानुवाच ।
शृणु देवि महामन्त्रमापदुद्धारहेतुकं ।
सर्वदुःखप्रशमनं सर्वशत्रुविनाशनं ॥ इत्यादि ।

End. एतत् श्रुत्वा ततो देवी नामाष्टशतमुत्तमं ।
भैरवाय प्रहृष्टाभूत् स्वयंचैव महेश्वरी ॥

Colophon. इति विश्वसारोद्धारे आपदुद्धारकल्पे भैरवस्तवराजः समाप्तः ।

विषयः । बटुकभैरवस्य स्तवकथनं ॥

No. 209. अमरुगीतं. Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia 5. Lines 4 on a page. Extent, 25 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Paṇḍit Gobinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Verse. Correct.

अथ प्रश्नाः ।

Beginning. कस्त्वेवाभिदधुका चकिरसाम्यं भक्ता प्रियस्या
कोसक्षोङ्गारः प्रश्नाः स तु कीर्तितः । ? यथा ।
मधुप किमच चस्त्रो मा सुमांश्च सवल्गाः
कुचविरुचितमालाकुङ्कुमस्मश्रुभिर्नः,
वसतु मधुपतिस्वमानिनीनां प्रसादं
यदुसदसि विडम्ब्यं यस्य दूतस्त्वमीदृक् ॥

अथ सुजल्पः ।

End. यथार्जवात् सगाम्भीर्यं सदैन्यं सचापलं
सत्कण्ठश्च हरिः स्पृष्टः स सुजल्पो निगद्यते ॥ यथा-
अपि वत मधु पुर्य्यामार्य्यपुत्रोऽधुनास्ते ?
स्मरति स पितृगेहान् सौम्य बन्धूंश्च गोपान्
क्वचिदपि स कथां नः किङ्करीणां गृणीते,
भुजमगुरुसुगन्धं मूर्ध्न्यधास्यत् कदा नु ॥

Colophon. × × × ×

विषयः । श्रीदामचरणसञ्जल्पादिदशजल्पानाम्लक्षणानि ।

No. 210. अमरुगीतव्याख्या. Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia 5. Lines, 15 on a page. Extent, 305 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares city, Gobinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose. Correct.

अथ चित्रजल्पः ।

Beginning. प्रेष्ठस्य सुहृदालोके गूढरोषाभिजृम्भितः ।
भूरिभावमयो जल्पो यस्तीव्रोत्कण्ठितान्तकः ॥

विषयवक्त्रो ह्यत्रायं ग्रन्थः परिकल्पितं ।
विषयोजस्यसंज्ञस्या वचनस्योऽतिकल्पितं ॥
चाज्ञश्चः प्रतिज्ञश्च सुजस्येति कीर्त्तितः ।
इह भ्रमरगीताख्यो ह्यले प्रकटीकृतः ।
चतुःश्लोकभावैर्विच-चलनूतनितुबुद्धरः ॥

End. अथ प्रथमपादे चार्थं। द्वितीये सम्प्रदायानुपदापनेन मार्गीयं । तृतीये, दैन्यं। चतुर्थे, चापलत्वमुक्ता च । अथ विषयस्य स्वपदस्यानुपूर्व्येणयोन्-त्यया हस्य इह भ्रमरस्येव तथागत इत्येवयोपयोगा चाङ्कः ॥

Colophon. इति भ्रमरगीतव्याख्या.

विषयः। कृष्णगोपीसम्बुद्धरीत्या भ्रमरगीतव्याख्या ।

No. 212. मध्यन्दिनव्यवहारनिर्णयः. By नारायणदेव. Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 5. Lines; 10 on a page. Extent, 120 çlokas. Character, Nagara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi. Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीरामोमिश्रियकये सुखदिवे विद्यानवेदादये ।
गौर्याद्यकुलपालिकापरिहृदे विघ्नाद्वैनाशवे ।
मेदूर्योदरजानुगी गजमुखानुगं नृपम् नारदं,
चानन्दं तदुपाश्रये परतरं रामाभिधानं महः ।

End. यदा मयाय क्रियितं यद्याचहा
तस्मात् विलोक्य विविधान् समतानुरूपं ।
माध्यन्दिनीयविदुषा समवोक्ष तव
होने यदि भवन्तु भुवनाधिपोयाः ।

Colophon. श्रीमच्छुक्लयजुर्वेदान्तर्गतमाध्यन्दिनीयशाखाध्यायि-देवोपाभिधनारायणसूरि-कृतो द्विव्यवहारनिर्णयः समाप्तः ॥

विषयः। मध्यन्दिनव्यवहारे यजुर्वेदीयैर्माध्यन्दिनीयैः कथं भवत्यं इति ग्रन्थे नक्षिकथनम् ।

No. 213. मन्त्रकाशीखण्डटीका (मन्त्ररहस्यप्रकाशिका). By नीलकण्ठ. Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia 17. Lines, 13 on a page. Extent, 850 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Paṇḍit Gobinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. विघ्नेशं माधवं ढुण्ढिं दण्डपाणिं च भैरवं ।
वन्दे काशीं गुहां गङ्गां भवानीं मणिकर्णिकां ॥
प्रवेक्ष्यामिति द्वादशं खण्डं । अथ गुरुदेवतानु-
वैतिषाणं प्रवेक्ष्यं मन्त्रे व्यासकायनः ।
शाक्तो ज्योतिष्मन्तं वा वैश्वदेवं तु शौनकः ॥

End. ततो दक्षभागेनागारम्भकाण्यापि काश्यां कृतान्यपि पुण्यानि पापानि च नश्यन्ति इतरे तु पुण्यपापे वक्ष्यमाणौ भोगेन क्षपयित्वा कैवल्यमश्नुते । तदेवं काश्यां मनुष्यो जन्तुमात्रस्य मुक्तिमुक्तिभ्यामेव परमानन्द-प्राप्तिर्भवेति सिद्धम् ॥

Colophon. इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणमर्यादाधुरन्धरचतुर्धरवंशावतंस-गोविन्दसूरि-सूनोर्नीलकण्ठस्य कृतिः श्रीमन्मन्त्रकाशीखण्डव्याख्या रहस्यप्रकाशिकाख्या समाप्तिमगमत् ।

विषयः वेदव्यासकाशीविषयकमन्त्राणां व्याख्या

No. 214. तन्त्रसारोक्तमन्त्रमुक्तावलीविधिः Substance, yellow foolscap paper, 6 × 3 inches. Folia, 24. Lines, 6 on a page. Extent, 575 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatāgrām Post Meher, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Turkavāgis. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय । ॐ नमः शिवाय ।
अथ तन्त्रसारोक्तमन्त्रमुक्तावलीविधिः ।
तत्र प्रथमं भुवनेश्वरीमन्त्राः । ह्रीँ ऐँ क्रौँ ऐँ ऐँ ह्रीँ श्रीँ । वा ह्रीँ क्रौँ ॥ यथाक्रमपूर्वा मन्त्राः ह्रीँ नमो भगवति माहेश्वरि अन्नपूर्णे स्वाहा । ॐ नमो भगवति माहेश्वरि अन्नपूर्णे स्वाहा । ॐ नमो भगवति माहेश्वरि अन्नपूर्णे स्वाहा । ॐ नमो भगवति माहेश्वरि अन्नपूर्णे स्वाहा । ॐ ह्रीँ नमो भगवति माहेश्वरि अन्नपूर्णे स्वाहा । ह्रीँ श्रीँ नमो भगवति माहेश्वरि अन्नपूर्णे स्वाहा ॥ इत्यादि ।

End. चण्डाद्यष्टमन्त्राः । ॐ ह्रं फट् ज्वालि ज्वालि नीलग्रीविसर्वं यादृश देव नागराज्ञु नाशनि ह्रं फट् स्वाहा । ज्वलिनि सुवकस्य नमः स्वाय स्वाय ॐ फट् ।

Colophon. इति तन्त्रसारोक्तमन्त्राः । ॐ नमो गुरवे ।

विषयः भुवनेश्वरीमन्त्राः । अन्नपूर्णामन्त्राः । त्रिपुरामन्त्राः । वटुकितामन्त्राः । महिषमर्दिनीमन्त्राः । जयदुर्गामन्त्राः । नीलमन्त्राः । चरिडामयोत्थमन्त्राः । सूर्यमन्त्राः । अग्निमन्त्राः । विष्णुमन्त्राः । रामचन्द्रमन्त्राः । वासुदेवमन्त्राः । नृसिंहमन्त्राः । वराहमन्त्राः । कृष्णमन्त्राः । शिवमन्त्राः । क्षेत्रपालमन्त्राः । भैरवमन्त्राः । भद्रकाल्यादीनां मन्त्राः । गौरवादमादिमन्त्राः । नारदमजीवरघोषाद्यादिमन्त्राः । चण्डांशमन्त्राचेति कतिपय-मन्त्राणां संग्रहः ।

No. 215. मन्त्ररामायणम्. Substance, country-made paper, 14 × 4½ inches. Folia, 43. Lines, 2 on a page. Extent, 146 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Gobinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. शिरो मे राघवः पातु भालं दशरथात्मजः ।
कौसल्येयो दृशौ पातु विश्वामित्रप्रियः श्रुती ॥ १ ।
घ्राणं पातु मखत्राता मुखं सौमित्रिवत्सलः,
जिह्वां विद्यानिधिः पातु कण्ठं भरतवन्दितः । २ ।
स्कन्धौ दिव्यायुधः पातु भुजौ भग्नेशकार्मुकः
करौ सीतापतिः पातु हृदयं जामदग्न्यजित् । ३ ।
मध्यं पातु खरध्वंसी नाभिं जाम्बवदाश्रयः,
सुग्रीवेशः कटिं पातु सक्थिनी हनुमत्प्रभुः । ४ ।
जानुनी सेतुकृत् पातु जङ्घे दशमुखान्तकः ।
पादौ विभीषणश्रीदः पातु रामोऽखिलं वपुः । ६ ।

End. माता न चौरः प्रहिताः शशिनाः ज्वलिभिरतिभूतानि विश्वा,
तां सर्वां गृहदुष्टी भरितामवेभ्यदशापदेषु ।

Colophon. × × × × ×

विषयः । भगवतो रामचन्द्रस्तोत्रं ततो वेदसारादिविषयकमन्त्राः ।

No. 216. मन्त्ररामायणव्याख्या (मन्त्ररहस्यप्रकाशिका). By नीलकण्ठ. Substance, country-made paper, 11 × 2½ inches. Folia, 43. Lines, 12 on a page. Extent, 1,545 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Gobinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. रामायणं कुलं नौमि रामरक्षा नवाङ्कुरं ।
मानसो नीलकण्ठाख्यं कूलं लोके यथाफलं ॥
अथ रामरक्षायाः रामायणकुलाङ्कुरत्वं व्यवस्थाप्यते, तत्त्वार्थं राम-
णादिपदानां क्रमेण रामायणार्थसूचकत्वात्, तथाः मानसोनीलकण्ठं वेद-
कुलं योपपादनीयं येन रामायणस्यापि तद्भवं सिध्यति ।

End. वक्तव्यार्थपरतां विज्ञानां वक्तव्यार्थपुरत्वेन दर्शितां ।
शास्त्रवेदपदार्थवज्ञानवित् कोपि नीलकण्ठ सुमतिः प्रमोदतां ॥
श्रीरामरक्षाव्याख्यानं मन्त्ररामायणाभिधं ।
व्याख्यानरायणरेव प्रीयतां कथयामिधिः ॥
दर्शितः नीलकण्ठाख्यं वेदान्तज्ञे जिरक्षति ।
यन्नो विप्रुष × × × व्याख्यभाषानुयायिनः ॥

Colophon. इति श्रीमत्-पदवाक्यप्रमाणमर्यादाधुरन्धरचतुर्धरवंशावतंस-श्रीगोविन्दसूरि-सूनोः श्रीनीलकण्ठस्य कृतिः कौतुकमन्त्ररामायणव्याख्या मन्त्ररहस्य-प्रकाशिकाख्या समाप्तिमगमत् ॥

विषयः । मन्त्ररामायणव्याख्या.

No. 217. मन्त्राभिधानं. By यदुनन्दनभट्टाचार्य्य. Substance, country-made paper, 14 × 4¼ inches. Folia, 9. Lines, 7 on a page. Extent, 180 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinajpura, Kālāpāḍā, P. O. Rājārampura, Paṇḍit Sitānātha Bhaṭṭācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. ॐ श्रीरामः ॥
प्रणम्यादौ गणानाथं हरिहिरण्यकारिणौ ।
मन्त्राभिधानं क्रियते यदुनन्दनशर्म्मणा ॥ ॐ तारः ।
ॐ तारं वर्त्तुलं तारं वामन? पंचः तारवं ।
मन्त्राद्यः प्रणवः सत्यं बिन्दुशक्तित्रिदैवतं ॥ इत्यादि

End. क्रं क्रोधात्मेयं मनुपद मज्जो त्रिपुरंजकः ।

श्रीषट् । मेषयुग्मं तथा श्रीषट् मधुदैवतमेव च ।
षट् । मखाशो षट् चोड़िका आद्यन्तोऽप्रत्ययकः ।

Colophon. इति वसुनन्दनभट्टाचार्यविरचितं मन्त्राभिधानं समाप्तं ।

विषयः । ॐ कारस्य दैवतकथनं । तथा अकारादिमातृकावर्णानां दैवतसंकथनं ।

No. 218. मन्दारमञ्जरी (तत्त्वप्रकाशिकाव्याख्या). By व्यास-यति. Substance, country-made paper, 15×4 inches. Folia 40. Lines, 11 on a page. Extent, 1200 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City. Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीवेदव्यासाय नमः ।
सच्चीकरतलाम्भोजलालनीयपदाम्बुजं
प्रणमामि सदापीशं दैवताधमर्षिणं ।
श्रीमदानन्दतीर्थार्यचरणाम्बुजं सदा
जितेन्द्रादिविरोधिग्रामाद्वयाद्विभिन्नात्मके ।

End. पदपीठपद्मपोजनवदीपितिपङ्क्तिकां
ननवनोर संसारसंतप्त सततं पिब ।

Colophon. इति श्रीमच्छ्रीमद्राघवाचार्यतिरुमलतिलकाद्यीनमाध्वशास्त्रसमवेत व्यास-यतिना विरचिता मन्दारमञ्जरी तत्त्वप्रकाशिकाव्याख्या समाप्ता ।

विषयः । माध्वतत्त्वप्रकाशिकाव्याख्या ।

No. 219. मन्मथसंहिता. Substances, country-made paper, 7×3 inches. Folia, 7. Lines, 15 on a page. Extent, 200 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Palce of deposit, Calcutta Visvakoṣa Office, Babu Nagendranāth Vasu. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
एकदा सुखमासीनं मन्मथं जगतां पतिं ।
रतिः पप्रच्छ चकिता सर्वलोकविमोहना ।
किमर्थमहं संसारे तन्मे वद सुरोत्तम ।

End. धनधान्यपरायुक्तो भवतो ग्रामसंयुतः ।
तपसो राज्यपूज्यश्च संहितामपठाकुर्वेत् ।

Colophon. इति श्रीब्रह्मवैवर्त्तसंहितायां वासुदेवमाहात्म्ये षष्ठोऽध्यायः समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

विषयः । एतिमद्भगवद्भावप्रसुदेन नैमुकप्रकारभेदकालाकालादिनिरूपणं ।

No. 220. महाभागवतपुराणं. Substance, country-made paper, 13 × 4½ inches. Folia, 178. Lines, 10 on a page. Extent, 5300 çlokas. Character, Bengali. Date of writing S.K. 1734. Place of deposit, Upalatāgrām Post Meher, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkāvagīs. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो दुर्गायै ।

यासाराध्य विरिञ्चिरस्य जगतः स्रष्टा हरिः पालकः
संहर्त्ता गिरिशः स्वयं समभवज्ज्ञेया च या योगिभिः ।
यामाद्यां प्रकृतिं वदन्ति मुनयस्तत्त्वार्थविज्ञाः परां
तां देवीं प्रणमामि विश्वजननीं स्वर्गापवर्गप्रदां ॥
एकदा नैमिषारण्ये शौनकाद्या महर्षयः ।
पप्रच्छुर्मुनिशार्दूलं सूतं वेदविदाम्वरं ॥
व्यासशिष्य महाभाग सर्व्ववेदविदां वर ।
पुराणं सम्मतं ब्रूहि सर्व्वलोकसुखप्रदं ॥

सूत उवाच ।

कथितं श्रीमहेशेन नारदाय महात्मने ।
पुराणं परमं गुह्यं महाभागवताह्वयं ॥
यदाह भगवान् व्यासः स्वयं भक्तिप्रकाशिने ।
सर्वं जैमिनये पूर्व्वं पुनरद्य यो यथोदितं ॥ इत्यादि ।

End. य इदं परमाख्यानं श्रावयेद् द्विजसन्निधौ ।
सद्भक्त्या जैमिने तस्य पापं नश्यति तत्क्षणात् ॥
अश्वमेधशतं कोटिकन्यादानसमुद्भवं ।
तत्फलं लभते पाठं श्रीमद्भागवताह्वयात् ॥ ?

Colophon. इति श्रीमहाभागवते महापुराणे अष्टाशीतितमोऽध्यायः समाप्तः श्रीर
वैशाख विंशदिवसे भानुवारे कृष्णपक्षीयचतुर्दश्यां तिथौ प्रहरद्वयसमये
समाप्तेयं पुस्तिका । श्रीजगद्बन्धुशर्म्मणः स्वाक्षरम् । शकाब्दाः । १७३४ ।

विषयः। इति श्रीमहाभागवते महापुराणे महाभागवतप्रकाशनं नाम प्रथमोऽध्यायः। इति श्रीमहाभागवते महापुराणे द्वितीयोऽध्यायः। ३। ४। ५। ६। ७। ८। इति श्रीपार्वत्यग्निप्रवेशः। ९ इति श्री— १०। ११। १२। १३। १४। इति श्रीमहाभागवते महापुराणे श्रीभगवतीगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे शिवनारद-संवादे। १५। इति श्रीपार्वतीहिमालयसंवादे। १६। इति श्रीभगवतीगीतासूप-निषत्सु। १७। इति श्रीशिवनारदसंवादे। १८। इति श्रीभगवतीगीतासमाप्तिर्नाम। १९। इति श्री— २०। २१। २२। २३। २४। २५। २६। २७। २८। २९। इति श्रीकार्त्तिकेयजन्मकथनं नाम। ३०। इति श्रीतारकासुरसंहारे कार्त्तिकेयजयो नाम ३१। इति श्री— ३२। इति श्रीतारकवधो नाम। ३३ ३४। इति श्री— ३५। ६० इति श्रीमहाकालीदर्शने। ६१। इति श्री—६२। इति श्रीकालीप्रसङ्गसमाप्तिर्नाम। ६३। इति श्रीशिवनामप्रशंसो नाम। ६४। इति श्रीपापमोचनाख्याने। ६५। इति श्रीशिवस्वरूपनाम-कीर्त्तनं समाप्तं। ०। इति श्री— ६९। ७०। इति श्री गङ्गामाहात्म्यं। ७१। ७२। इति श्रीगङ्गामाहात्म्यं। ७४। ७५ इति श्रीकाशीमाहात्म्यं नाम। ७६। इति श्री— ७७। इति श्रीकाशीमाहात्म्यं नाम। ७८। इति श्रीतुलसीमाहात्म्यं नाम। ७९। इति श्रीरुद्राक्षमाहात्म्यं नाम। ८०। इति श्रीमहाभागवते महापुराणे एकाशीतितमो-ऽध्यायः। ८१।

No. 221. महाभारतसारः, (ज्ञानचन्द्रोदयः). By रामचन्द्र. Substance, country-made paper, 12×3½ inches. Folia, 28. Lines, 10 on a page. Extent, 850 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinajpura, Paṇḍit Kṛṣṇadāsa Smṛtibhūṣaṇa. Appearance, tolerable. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः परमदेवतायै।

युधिष्ठिरं प्रणम्यादावथपूर्वां सुरेश्वरीं।
विघ्नेश्वरं शिवं चण्डं कालभैरवमेव च॥
इष्टपादं महादेवीमाद्यामाराध्य भक्तितः।
वसिष्ठे महादेवे जम्बूनां शुभदायके।
महाराजश्रीभवान्या स्थापितां परदेवतां।
महाकालीं महामायां महादेवोपरिस्थिताम्॥
क्रियते रामचन्द्रेण श्रीमता माघवेन वै।
महाभारतसारोऽयं ज्ञानचन्द्रोदयाभिधः॥

देवमकीर्त्तनं पूर्व्वं ततो धर्म्मप्रशंसनं ।

\+ + + + ॥

ततश्च मानसं तीर्थं समासादुपवर्णनं ।

भारतस्यमिदं सर्व्वं ग्रन्थेऽस्मिन् लिख्यते मया ॥ इत्यादि ।

End

प्रभावादद्भुताद्भूमेः सलिलस्य च तेजसः ।
परिग्रहात् मुनीनाञ्च तीर्थानां पुण्यता स्मृता ॥
तस्मात् भौमेषु तीर्थेषु मानसेषु च नित्यशः ।
उभयेषु च यः स्नाति स याति परमां गतिं ॥

Colophon इति श्रीमहाभारते मानसतीर्थवर्णनं । अतः परं खण्डितं ।

विषयः । देवकीर्त्तनं । धर्म्मप्रशंसनं । धनवैराग्यकथनं । स्त्रीवैराग्यकथनं । जीवभाव निरूपणं । शोकापनोदनकथनं । दानधर्म्ममोक्षधर्म्मादिनिरूपणं । शिवभक्तिकथनं । महामानस-तीर्थमाहात्म्यकथनं ॥

No. 222. महालक्ष्मीव्रतकथा (भविष्यपुराणोक्ता). Substance, country-made paper. 13 × 3 inches. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 115 çlokas. Character, Bengali. Date S. K. 1709. Place of deposit, Dacca Sonārgā Krsnapura, Pandit Śaratcandra Bhattācāryya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning.

श्रीकृष्ण उवाच ।
शृणु राजन् कथां दिव्यां सर्व्वपापप्रणाशिनीं ।
यां श्रुत्वा लभते चायुर्धनं पुत्र युधिष्ठिर ॥
युधिष्ठिर उवाच ।
लक्ष्म्यानन्दाभयुदायुःश्रीसर्व्वार्थसुखप्रदं ।
व्रतमेकं ममाचक्ष्व विचार्य्य पुरुषोत्तम ॥
श्रीकृष्ण उवाच ।
दुर्व्वारदवदैत्येन परित्यक्ते त्रिविष्टपे ।
एतदेव व्रतस्यादौ देवेन्द्रं प्राह नारदः ॥

End

व्रतमिदमथ चक्रे नारदेनोपदिष्टं
सुरपतिरपि यस्माद् वाञ्छितार्थञ्च लेभे ।
त्वमपि कुरु तदेतत्कर्म्मकृतो यथावा-
दभिमतफलसिद्धेः पुत्रपौत्रादिवृद्धिः ।

Colophon. इति भविष्यपुराणोक्तमहालक्ष्मीव्रतकथा समाप्ता ।
शुभमस्तु मङ्गलाब्दाः । १७०९ ।

विषयः । महालक्ष्मीव्रतानुष्ठानप्रकथनम् ।

No. 223. "महावीरचरित्रस्य बालबोधः". Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 7. Lines, 17 on a page. Extent, 350 çlokas. Character, Nâgara. Date Saṃvat 1762. Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalâcâryya Mahârâja Bâlacandra Sûri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. दुरियरयसमीरं मोहपङ्कावीरं
पणमिय जिणवीरं + + + + ।
गणवीरं भवत पविकुसंभस्य सस्सानुकूलं
भरिय + + वकूलं किंचि किमेसि + + सं ॥

End. वे जिम यहा यहा सुणने साधव समयो
ममचारापसमा वि विपर सुयदा प्रवास कुणो ॥

Colophon. इति श्रीमहावीरचरित्रस्य बालबोधः समाप्तः । संवत् १८९१ ।

विषयः । गुर्जरभाषायां महावीरचरित्रवर्णनम् ।

No. 224. महाशान्तिकल्पः. Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 8. Lines, 8 on a page. Extent, 112 çlokas. Character, Nâgara. Date ? Place of deposit, Bibihâṭi, Benares City. Paṇḍit Vâmanâcârya. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अथ महाशान्तिकल्पः ।
ॐ महाशान्तिं प्रवक्ष्यामि यां प्राप्य लभते श्रियं ।
प्राणिनः यदियो यापि वैरी वा + + पसंपति ॥

End. एतद्भूयायालाभितिं कुर्यात् संवत्सरादपि ।
यारोग्यमसंवसो जीवेच्च शरदां शतम् ॥

Colophon. इति मयाग्निकल्पे पूर्वार्द्धं समाप्तम् ।

विषयः । मयाग्निविधिः ।

No. 225. मल्लिकाः स्तवटीका (कौमुदीनाम्नी) By वाचस्पति. Substance, country-made paper, 13 × $3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 13. Lines, 8 on a page. Extent, 300 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garbeta, Gram Bhaṭṭagrāma, Rāmahṛidaya Bhaṭṭācāryya. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीदुर्गायै नमः ।

प्रणम्य गिरिजानाथं संसाराम्भोनिधौ तरं ।
व्याख्यां मल्लिकः स्तोत्रस्य करवाणि यथामति ॥
विद्वज्जनःकुमुदिनी × × भर्गु समाश्रिता ।
वाचस्पतिकृता व्याख्याकौमुदस्तु सदा मुदे ॥
तिष्ठन्ति यदि सत्याश्रिकृता व्याख्याः परात्परं ।
तासां सारं समाहृत्य क्रियेद्यासौ प्रतन्यते ॥
मल्लिक इत्यादि । इत्यादि ।

End. कुसुमदशनेत्यादि — टीकाकारैरप्युक्तमपि व्याख्यायते क्रियुश्चमपरो-ऽर्थपक्षो मौलौ यस्य पुष्पदन्तात् निवासोऽयाचारयो मल्लिका यस्य तस्य देवस्य दासः शैवकः सर्वेषां गन्धर्वाणां राजा क्रियेति पाठे क्रियानां गन्धर्वादीनां राजा क्रियत्वात्तो गन्धर्वराजत्वेति वा कुसुमदशनः पुष्पदन्तो नाम यस्य स, खलाहमो यः शौऽस्य देवदेवस्य रोषात् भ्रष्ट एव दिव्यादपि दिव्यं यस्य मल्लिकः स्तवमिदमकार्षीदिति ।

Colophon. इति मल्लिकः स्तोत्रटीका समाप्ता ।

नानावेदपुराणशास्त्रनिगमात्राणाद् हरप्रत्यय-
स्थानात् वै चरितो परस्य च शिवो भेदावभिन्नो यदा ।
तद्दैकोत्सवा क्रतिकुसुमदन्तोऽपि च मयाम्
अतं सर्वमेव वाचस्पतिदमतोयं परमहं ॥
श्रीदुर्गा । लिपिरियं श्रीमन्नविशोरदेवशर्मणः पुस्तिका च ।
वाल्मीकिः समकः समस्तमुनिवान्तो वलितो अनु-
ज्ञांवा जिल्मंतदृगिनअक्षयता अवंशता श्रीसमः ।

माम्नाता श्वपितकर्येण चतुरो वेदो द्वितीयो मतः
पुत्रो यजुर्हृतो यथातिसमञ्जो कुर्वन्तु ते मङ्गलम् ।

विषयः । शिवस्वस्तिकोष-व्याख्यानं ।

No. 226. महिम्नःस्तुति-टीका By मधुसूदनसरस्वती. Substance country-made paper, 16×2 inches. Folia, 65. Lines, 4 on a page. Extent, 1000 çlokas. Character, Bengali. Date S.K. 1629. Place of deposit, Dinājpura, Babu Girisacandra Cakravarti, Pleader. Appearance, very old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो हरिहराभ्याम् ।

विश्वेश्वरं गुरुं नत्वा महिम्नाख्यस्तुतेरयं ।
पूर्वाचार्यकृतव्याख्यासंग्रहः क्रियते मया ।
कश्चित् किल गन्धर्वराजः + + + शिव निर्माल्यलङ्घनेन नष्टपुष्प-
चौरत्व वनगमनादिका सर्वापि शक्तिर्विनंक्ष्यति इत्यभिप्रायेण राज्ञा
शिवनिर्माल्यं पथि निक्षिप्तं । इत्यादि ।

End. इयं श्रीमद्गुरोः पादपद्मे नत्वा कृता मया ।
\+ + + + +
भूतिभूषितदेहाय द्विजराजेन राजते ।
एकात्मने नमो नित्यं हरये च हराय च ।

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीविश्वेश्वरचरणारविन्दमधुव्रत-श्रीमधु-
सूदनसरस्वतीविरचिता महिम्नाख्यस्तुतिव्याख्या समाप्ता । श्रीरस्तु ।
शकाब्दा १६२९ ॥

विषयः । महिम्नः स्तवव्याख्यानं ।

No. 227. मातृकानिघण्टुः By आचार्य. Substance, country-mado paper, 8×5 inches. Folia, 7. Lines, 11 on a page. Extent, 200 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Ṭikāri, District Gayā, Paṇḍit Mahāvīraprasād. Appearance, tolorable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीकण्ठं गणेशानं भारतीं जीवरीं प्रियां ।
नत्वा वक्ष्ये मातृकाणां निघण्टुं बालबोधने ॥ १

End.

मन्दो च परमात्मा च सम्बन्धकलात्मको ।
षड्भावो ऽव्ययो वायौ महिम्नः सार्थकः स्मृतः ॥
मातृकाया निघण्टोऽयं कथयीडे निधायताम् ।
निस्तोडनाय मन्त्राणां सहिते पठिता जनाः ॥
शरीरे सर्वमन्त्राणामुद्धाराय सुबुद्धिभिः ।

Colophon. इति श्रीमदेदिविकसमन्त्रोकुक्कुटमानिकोपमपरमहंस-श्रीमदाचार्यविरचितो मातृकानिघण्टुः समाप्तः ॥

विषयः । मातृकाबीजादिनिरूपणं ॥

No. 228. माध्वमन्त्रार्थमञ्जरी By नारायण. Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 98. Lines, 10 on a page. Extent, 3200 çlokas. Character, Nāgara. Date Saṃvat 16?9. Place of deposit, Ṭikāri, Paṇḍit Vāmācāri Shastri. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीमदानन्दविज्ञानतीर्थतीर्थो जगद्गुरुः ।
श्रीमदानन्दतीर्थार्थः सन्निधत्तु मे मनः ॥
वेदान्ततीर्थं भुवि सर्वपुराणवेद-
सद्भारतादिनिगमान् सकृपा विधाय ।
सद्भावसम्महितैः सुमनैकहीन-
तात्पर्यनिर्णयपरिणयनं यथापि ।
निजनिजपर्वनिजमध्ये च तथ यः ?
मानं कृतानि जगाद निजपाद च तैः यथान् ।
वेपामयं निजैः श्लोकैः संक्षेपानुवदन् प्रभुः ।
तथैव परमेऽध्याये सर्वं व्याख्यामकल्पयत् ।
यद्गीयमानरहस्यानां विमुक्तो विदुषां गिरः ॥
जयति श्रीधराचार्यो जयतीर्थपयोनिधिः ।
वेदव्यासगुरोः पादपद्मपोतावलम्बनात् ।
तरिष्यामि गिरामब्धी यत्नं कृतवानहं ।
कृतानि तानि मन्त्रार्थमुपलभ्यपीव
गाम्भीर्यपोषकपोषितसद्बुद्धिः ।

प्रीत्यै सदैव गुरोरपि वैष्णवादि-
नारायणः प्रतिवदोऽस्ति यथाश्रमीयं ।
यथावाद्या ग्रंथाद्या यत + + + पावनं
मङ्गलकरयादिषु + + + गुरवेऽत्र । इत्यादि ।

End. भावानिरिक्तवचनात् स्तोत्रयथावतूर्णकोपेनमात् यतिमतगुरुपदं सदा निर्णीयते यतो आत्मनिष्ठाकैवल्यवचनं । ततश्च + + + देवानां मध्ये यस्मात् वै सर्वमपि वै इत इव । यत्रैव देवेषु + + + वेदाद्येष्वपि धर्माधिकारिणां ज्ञानादिद्वारेणातिशयितरा वै गुरुभावकथा भवतो पूर्वं नः यस्मात् सद्भिः परमहंसमहात्मभिः सदा पाठयवेत्तव्यः । * ।

Colophon. इति नारायणेनैव गुरुपूजार्थमुद्धृता ।
मुनिकल्पतरोर्भूताध्यक्षतायेकश्रुतो । श्रीवेदव्यासाय नमः ॥
संवत् १९८९ ।

विषयः । यथाशास्त्रतात्पर्यप्रतिपादककलादीनां व्याख्यानं तथा प्रथमादिमाध्वमतीय-कलादीनां व्याख्यानञ्च ।

No. 229. माध्वानां पूजापद्धतिः By सत्यबोधार्यशिष्य. Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 24. Lines, 9 on a page. Extent, 432 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City. Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीरामचन्द्राय नमः ।
प्रणम्य रामं रुक्माङ्गं पूर्णबोधादिसद्गुरून् ।
यथामति सतां पूजापद्धतिः क्रियते मया ॥
वेदव्यासोक्तिमालोक्य पूर्वग्रन्थेषु संस्थितं ।
तत्सारं तु गृहीत्वैव मया संक्षिप्यतेऽधुना ॥

End. सत्यबोधार्यशिष्येण संक्षेपेणैव सादरात् ।
पूजायाः पद्धतिः कृता प्रीत्यै माधवमाध्वयोः ।

Colophon. इति पूजापद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । माध्वमते वैष्णवानां पूजाविधिः ।

No. 230. मासनिर्णयः By भट्टोजि दीक्षित. Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 34. Lines, 9 on a page. Extent, 578 çlokas. Character, Nāgara. Date Saṃvat 1778. Place of depoist, Bibihāṭi, Benares City. Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणाधिपतये नमः ॥

ओम् । वैयाकरणनिषदि नत्वा... ।

नत्वा श्रीवृद्धिको तिथिनिर्णया,

येषे नाधि अमद्भुता सवर्ण प्रयासेऽस्ति ।

प्रथमपक्षे चनयं तु यदा कर्मोदये वनोति ॥ वैनासौ भट्टोजिः । इत्यादि ॥

End. ममारोप्येन श्रीमेन रचिता गुरुणा मया ।

श्रीशेषं पद्मको नाम कर्मपर्यन्ततापिकः ॥ इति दिक् ॥

Colophon. इति श्रीभट्टोजिदीक्षितविरचितो मासनिर्णयः । संवत् १७७८ ।

मगधदेशान्तर्गतपट्टनग्रामे लिखितम् ।

विषयः । मासविभागादीनाम् निर्णयः ।

No. 231. माहेश्वरकवचम्. Substance, country-made paper, 16 × 3½ inches. Folia, 4. Lines, 7 on a page. Extent, 84 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur Post Candrakonā, Ayodhyā Raghunāthvāṭi Babu Cakrapāṇi Rāya. Appearance, old Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ॥

राजोवाच ।

चतुर्थ्यायं मधुरं भो अनेकाचरसंयुतं ।

शिवानं श्रीकण्ठाख्य कर्मणं केन हेतुना ।

तद्वद मयापाद्य शिवरेव समाधानः ॥

ब्रह्मोवाच ।

आर्येशं कवचं राजन् दैवैरपि सुदुर्लभं ।

यः करोति कलायेषु च पूजाञ्च अर्येश्वरः ॥ इत्यादि ।

End. सर्व्वाशायेश्वरं नाम कवचं सुरवाधिपं ।

गोलयं पठितं नित्यं सततं भानुसप्रदं ॥

आर्येशं कवचञ्चैतत् सर्व्वव्याधिविनाशकं ।

यः करोति नरो नित्यं स लभेत् साहरं पुरम् ॥

Colophon. इति ब्रह्मकाण्डागस्त्यसंवादे कर्म्मविपाके आर्येश्वरकवचं समाप्तं ॥

विषयः । अर्येश्वरस्य कवचकथनम् ॥

No. 232. युक्तिचिन्तामणिः By गजपतिपुरुषोत्तमदेव. Substance, country-made paper, 9 × 4 inches. Folia, 46. Lines, 8 on a page. Extent, 860 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Ṭikāri, District Gaya, Paṇḍit Mahāvīraprasād Miśra. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीजगन्नाथाय नमः ॥

श्रीकाशी जगद्वर्णिनो दाहुसर्वपङ्गुरुवं ।

चाद × गेयपदयौ × × × वं दरिं गुरुः ॥

वायुपुराणे,—

End. मुख्यं पर्य्युषितं चापि शीतं वा दूरदेशतः ।

दुर्भगैरपि संस्पृष्टं सर्व्वमेवायमायतं ॥ * ॥

Colophon. इति श्रीगजपतिश्रीपुरुषोत्तमदेवेन संग्रह्य विरचितो युक्तिचिन्तामणिनाम ग्रन्थः समाप्तः ।

विषयः । पुरुषोत्तमक्षेत्रमाहात्म्यादिकथनम् ।

No. 233. युक्तिवादार्थः By गदाधरः. Substance, country-made paper, 18 × 3½ inches. Folia, 14. Lines, 7 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur Post Garvetā Grām Telivani, Paṇḍit Bagavaticharaṇa Smṛtitīrtha. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

प्रयोजनमुद्दिश्यैव पुमानिष्टसाधने प्रवर्त्तते यतः शास्त्रस्य प्रथमतः प्रयोजनं दर्शयन्ति शास्त्रकृतः, तच्च यतः प्रयोजनं सुखं तद्भोगो दुःखाभावश्च तत्र च धर्म्मेच्छाधीनेच्छाविषयत्वं न तु प्रयोजनान्तरकामनया इति प्रयोजनत्वं सुख-दुःखाभावान्यतररूपत्वं प्रति विषयतया जनके सुखेऽव्याप्तेः गौणप्रयोजनत्वं धर्म्मे-च्छाधीनेच्छाविषयत्वं भोजनादेरपि सुखादिरूपफलानुसन्धानादित्यादि ।

End. अन्तरेणाप्यन्येनापि वाक्यादेव पूर्व्वोक्तव्यवच्छेदत्वासिद्धत्वञ्च अन्तरत्वे, अन्तरत्वव्यवच्छेदत्वासिद्धत्वस्यापि पूर्व्वोक्तत्वे बोध इतिसूचनेः गौरिश्चिन्तितेऽति यथैतां तथापि गौरवादौ यथायथासिद्धत्वबोधस्यापि मुक्तिनिश्चयात् इत्यन्यत्र विस्तरः ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायविरचितमुक्तिवादार्थः सम्पूर्णः ॥ श्रीश्रीरामः शरणं ।

विषयः । सामान्यादिभेदेन मुक्तेर्निरूपणम् ॥

No. 234. मुमुर्षुकृत्यादिपद्धतिः By शङ्कर शर्म्मा. Substance, palm leaves, 10 × 1½ inches. Folia, 37. Lines, 3 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Grām Bhādughar, Post Brāhmanboriā, Zilla Comilla, Paṇḍit Amara Caudra Nyāyaratna. Appearance, tolerable. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ॥

गणेशं ब्रह्मविष्णूनां गुरुं शङ्करशर्म्मणा ।
मुमुर्षुकृत्यादिपद्धतिः सङ्कलिता ॥
तन्यते तु यथाशास्त्रमनुसृत्य निदेशनं ।
आचारानुसारिणी ज्ञेया विद्भिरपि नाटकैः ॥

तत्रादौ मुमुर्षुकृत्यं ।

मुमूर्षौ शरीरेः ।
प्रदीप्ते तु शुक्लेन वस्त्रेण यो मृतः ।
स वै परमपुरुषं ब्रह्मलोकाधिगच्छति ॥ इत्यादि ।

End. पिण्डपर्य्यन्तरे ।
यज्ञोपवीति यद् द्रव्यं देयं तस्यैव तद्भवेत् ॥

यथोद्दिष्ट चापवलीघे दानं अथ नन्दालयोपचारपूर्व्वकं प्रतिपद्यीतुषंके
अयं दद्यात् लोकाराम् पूर्वं इचिवा ।

Colophon. (अतःपरं खण्डितं) ।

विषयः । श्रीकृष्ण गुरुपूर्णोक्त वर्णावलिकथनम् । तथादौ गुरुपूजनं । गणसंस्कारविधानम् । षट्कमलमध्यस्था-षट्चक्रादाविधिविवरणम् । श्रीगोपालादिमन्त्रादिनिरूपणम् । दानपद्धतिः ।

No. 235. मुरलीचन्द्रिकागुञ्जमालाप्रादुर्भावः. Substance, country-made paper, 15 x 5 inches. Folia, 2. Lines, 10 on a page. Extent, 55 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Candrakoṇā, Grām Ayodhyā Raghunāthvāṭi, Babu Cakrapāṇi Rāya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

यस्य स्मरणमात्रेण नरो याति निरापदं ।
श्रीकृष्णे लभते भक्तिं तं नमामि जगद्गुरुं ॥
श्रीनारद उवाच ।
मुरली केन तपसा प्राप्ता कृष्णं जगत्पतिं ।
या करोति सदा कृष्णमुखाम्भोजचुम्बनम् ॥ इत्यादि ।

End. इत्येतत्कथितं पुत्र मया परमशोभनं ।
गोपनीयं प्रयत्नेन न देयं यस्य कस्यचित् ॥
सर्व्वादिप्रथमं जगदानन्दकारकं ।
सर्व्वसम्पत्करं नृणां प्रेमभक्तिप्रदायकम् ॥
एतज्जानाति यस्तत्त्वं जीवन्मुक्तो भवेद्धि सः ।
यस्मिन् गृहे लिखित्वैतत् तिष्ठति नित्यशः ।
तत्र कृष्णो जगन्नाथः सर्व्वदुःखनिवारकः ।
तत् तस्य भवनादेव गोलोकगो भवेन्नरः ।
सर्व्वपापविनिर्मुक्तोऽन्ते भक्तानां प्रवरो भवेत् ॥

Colophon. इति पद्मपुराणे पातालखण्डे ब्रह्मनारदसंवादे मुरलीगुञ्जचन्द्रिकाया प्रादुर्भावः पञ्चषष्टितमोऽध्यायः ।

विषयः । वंशीचन्द्रिकागुञ्जमालानां जन्मप्राप्त्यादि-कथनम् ।

No. 236. मुद्राधारविवरणम् By वामदेवदीक्षित. Substance, country-made paper, 10×3 inches. Folia, 5. Lines, 14 on a page. Extent, 150 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City. Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning.

प्रणम्य विघ्नराजं च बुद्धिं वाग्वादिनं ततः ।
दीक्षितात् वासुदेवाच्च गुरुन् मम परात्मनोः ॥ १ ॥
विनायं वाचिकाराम मुद्राधारस्य वाञ्छितम् ।
वाक्यमानुसाराद्यैर्मार्गाणां विवृते यथा ॥ २ ॥

End. व्याख्यातः वामदेवेन मुद्राधारः यथा मतिः ।
तपसेन प्रसादेन प्रीयतां परमेश्वरः ॥

Colophon. इति श्रीदीक्षितवामदेवकृतं मुद्राधारविवरणं समाप्तम् ।

विषयः । मन्त्रोपासनायां मुद्राविवरणं ।

No. 237. मेघदूतटीका By दिवाकर उपाध्याय. Substance, palm leaf, 11×1½ inches. Folia, 95. Lines, 4 on a page. Extent, 1200 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpur, Babu Giriśacandra Cakravartti. Appearance, very old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ॥

कश्चिदिति ।
कश्चित् यक्षः रामगिर्याश्रमेषु वसतिं चक्रे इत्यन्वयः । तत्र वाक्यैश्चिन्ति
यक्षयत्नात् इत्यतः परिजनवैकल्य इति यद्योगेति अपितं । इत्यादि ।

End. इत्यनेन प्रकारेण दुःखं समयमात्मनं इत्यादि वै तव पत्नीमपि
विधुरा नायिकया विच्छेदो मातृन् मा भविष्यति कान्तयापात्ते पुन्
× × × × इति ॥ ० ॥

Colophon. इति श्रीदिवाकरोपाध्यायकृता मेघदूतटीका समाप्ता ॥ ० ॥

विषयः । कालिदासकृतमेघदूतकाव्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 238. मोक्षोपायः. Substance, Tedet leaf, 14 x 2. Folia, 110. Lines, 5 on a page. Extent, 2750 çlokas. Character, Maithili. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunverā. Late Paṇḍit Rāmatāraṇa S'iromaṇi. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. (१—२ पत्रं नास्ति) ।

वृहरोमा महावीरा विश्वामित्रोऽथ भाषत ।
सहर्षं राजशार्दूल सर्वैवमवरीतये ॥
मवार्थमग्रजस्य पवित्रवंशवर्त्तिनः ।
× × × × × × ॥
अथ. विश्रुतरा वीरा राघवा मम संस्थिताः ।
यातुधानेभ्य आत्मानं शरणागतवर्त्तिनम् ॥
अयाचिष्ट नयनः मोक्षात् सशार्दूलविक्रमः ।
× × × यज्ञो मोघो रामो रक्षोविद्रावणः ॥
तं पुत्रं राजशार्दूल रामं सत्यपराक्रमं ।
काकपक्षधरं शूरं ज्येष्ठं मे दातुमर्हसि ॥
× × × × × ।
सर्वावस्थागतानां वा नैवं सह्यन्ति राघवाः ॥

वाल्मीकिरुवाच ।

तथा वसिष्ठे ब्रुवति राजदशरथात्मजः ।
कथं शेयत् स्थितो राम इति पप्रच्छ बुद्धिमान् ॥

जना ऊचुः ।

रामो राजीवपत्राक्षो यतः प्रभृति चागतः ।
स तीर्थयात्रायातः प्रभृति दुर्मनाः ॥
यथाम् भार्यवचःसाक्ष्यं नित्यव्यापारमाहितं ।
चायवचामयवद्वतः करोति न करोति च ॥
किं सम्पदा किं विपदा किं गेहेन किमीहितैः ।
सर्वमेवासदित्युक्त्वा तूष्णीमेवावतिष्ठते ॥
× × × × × ।
ईदृशव्यवहारज्ञः न इत्यादि करोति वै ।
भावी भवद्भिस्तं वो निवेदयितुं वयः ॥

विश्वामित्र उवाच ।

एवमेव त्वं महाप्राज्ञ भवतो रघुनन्दनं ।
इत्यागमनु महिता चरितं चरिता इव ॥
इव बोधो रघुपतेर्मानसो नापि चामलः ।
विवेकवैराग्यवतो बोध एव महोदयः ॥
एतस्मिन् साक्षिके कृत्वा बोधे च रघुनन्दनः ।
विश्राम्यितेस्वति पदे तस्मिन् यथाविधोचिते ॥
× × × × × × ।
इदं कुर्वीन्ते कुर्वन्ति पितुः पादाभिवन्दनं ।
कर्तुमभ्यागतानाथ रामः कमललोचनः ॥
× × × × ।

दशरथ उवाच ।

पुत्र प्राप्तविवेकस्त्वं कल्याणानाच भाजनं ।
जनयन्तो × × × × वेदो × × × दीपकाद् ॥
पुत्रविप्रगुरुप्रोक्तं भावयेनानुतिष्ठता ।
पदमासाद्यते पुण्यं × × × मनुषायता ॥
× × × × × × ।

वशिष्ठ उवाच ।

राजपुत्र महाबाहो शूरस्त्वं विजिताखिला ।
दुरुच्छेद्या दुरारम्भा × × × विषया × × ॥
कि × × × × × × × मोन्के चालोचनाकरै ।
विजितन्यपि कालोचनबली चाचनाखिलि ॥

विश्वामित्र उवाच ।

किं मिताः के च वै केन कियन्तः कार्यवेऽवंते ।
चापचः प्रतिकुर्वन्ति × × × × × × × × ॥
यथाभिमतमाशु त्वं ब्रूहि श्रावय राघव ।
वक्ष्यं एव प्रवर्तेन भेत्स्यन्ति × × चापचः ।
इत्युक्तवन्त × × × रघुवंशपतु
दारत्मयाकल्पितालंकिशावसं ।

ममाज्ञ चेद्रघुनिवर्तति वारिधाने
धर्मी यथा मनुमितामिवतार्थविधिः ।
इति वाल्मीकीये मोक्षोपाये वैराग्यप्रकरणे वैराग्योत्पत्तिप्रतिपादको नाम प्रथमः सर्गः ॥ इत्यादि ।

End. मधुरुचे भवाब्धेषु निवरेषु भवोभ्यतां ।
भवतो मामताः शिवाः किं नामपि न शोभति ॥

Colophon. (अतःपरं खण्डितं) ।

विषयः । इति मोक्षोपाये वैराग्यप्रकरणे वैराग्योत्पत्तिप्रतिपादनं । अवदोषप्रकाशनं । इति मोक्षोपाये मुमुक्षुव्यवहारप्रकरणं । इति मोक्षोपाये उत्पत्तिप्रकरणार्धनिर्देशः । इति मोक्षोपाये वैराग्यप्रकरणं । इति मोक्षोपाये उत्पत्तिप्रकरणे लीलोपाख्यानं । इति मोक्षोपाये शुक्रोपाख्यानं । इति मोक्षोपाये वाल्मीकीये उत्पत्तिप्रकरणं । इति स्थितिप्रकरणे भीमाद्युपाख्यानं । इति वाल्मीकीये मोक्षोपाये कथासाराः । इति वाल्मीकीये मोक्षोपाये × X × × प्रकरणे जनकोपाख्यानं । (अतःपरं खण्डितम्) ।

No. 239. यजमानपत्न्यनवसराभावविधाने दर्शपौर्णमासप्रयोगः By वैद्यनाथमिश्र. Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 5. Lines, 9 on a page. Extent, 90 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City. Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥
विघ्नैर्विनिर्जिते वाक्यार्थं न्यायमनुस्मरन् ।
वैद्यनाथः प्रतनुते यज्ञादौ नावकाशनः ॥

End. यावज्जीवमग्निहोत्रं जुहोति इति वचनात् पूर्वमाधेयं यावद् यजमाना-दिकं, अथ कर्तव्यं पत्निपातनम् यथायोग्यं, अन्यो विशेष इत्याद्यनु-प्रयोगादुक्तम् इति ।

Colophon. इति वैद्यनाथमिश्रविरचितायां यजमानपत्न्यनवसराभावविधाने दर्शपौर्ण-मासप्रयोगः ।

विषयः । दर्शपौर्णमासे अनवसराभावे इष्ट्यादिविधि-कथनम् ।

No. 240. यमकभारतम् By आनन्दतीर्थ । Substance, country-made paper, 12 x 4 inches. Folia, 5. Lines, 11 on a page. Extent, 120 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City. Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीवेदव्यासाय नमः ।

आदेवं परमानन्दं अनायासमितमवद्धरमानन्दं

अखिलतपरमानन्दं यत्नायासायमनः सदैव परमानन्दम् । १

End. इति नारायणनामा मध्वतीर्थेन्दुपूजितः

पुरायणनामा पूर्णगुणैरधिकपूर्णः ।

ज्ञानोपबृंहितैः अधिकपूर्णः ।

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितं यमकभारतं ।

विषयः । माधवे श्रीकृष्णस्तुतिः ॥

No. 241. भाषाप्रयोगतत्त्वम् । By हरिशङ्कर . Substance, country-made paper, $14 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 17. Lines, 5 on a page. Extent, 300 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpura, Babu Giriśacaudra Cakravartti, Pleader. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं ब्रह्मादिसुरवन्दितं ।

भाषाप्रयोगतत्त्वञ्च वक्ति श्रीहरिशङ्करः ।

प्रमाणं तत्र भाषाणां पुराणेषु प्रतिष्ठितम् ।

End. भाषाकारणमूलञ्च पुराणञ्च च सूनवे ।

कुर्यात् यतोऽत्र विज्ञाय मध्यमानिं समारभेत् ।

Colophon. इति स्कन्दपुराणे श्रीविष्णुचित्रधारे पुराणोक्तभाषायां सर्वशिवतत्त्वादे-

रयोग्यचितपुत्राणप्राप्तिकथनम् । * । इति भाषाप्रकारं ।

विषयः । भाषापुराणवचनप्रमाणेन भगवतो रचनादि-प्रयोगकथनम् ।

No. 242. योगशास्त्रम् . Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 12. Lines, 13 on a page. Extent, 360 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City. Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacaṇḍra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. नमो दुर्वाररागादिवैरिवारनिवारिणे ।
अर्हते योगनाथाय महावीराय तायिने ।
पन्नगे च सुरेन्द्रे च कौशिके पादसंस्पृशि ।
निर्विशेषमनस्काय श्रीवीरस्वामिने नमः ॥

End. प्राच्ये सुकर्णे योगिदम् परमेष्ठिस्तुतिं पठम् ।
किंचनः किंकरवाणि किंमतोऽसौमि च स्मरम् ।

Colophon. (असम्पूर्णम् ।)

विषयः । जैनधर्मयोगकथनम् ।

No. 243. रकारादिरामसहस्रनामस्तोत्रम् (रामनामस्तोत्रम्) . Substance, country-made paper, 10 × 3½ inches. Folia, 11. Lines, 10 on a page. Extent, 300 çlokas. Character, Bengali. Date S. K. 1757. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunverā. Late Paṇḍit Rāmatāraṇa S'iromaṇi. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।
श्रीदेव्युवाच ।
देवदेव महादेव भक्तानुग्रहकारक ।
त्वत्तः श्रुता मया पूर्वं नाम्नां शतकोटयः ॥
नामानि नवनामानि सहस्राणि शतानि च ।
तानि तानि महाविविक्तानि श्रुतानि च ॥
× × × × × × × ।
श्रीईश्वर उवाच ।
शृणुष्व शिवे सर्वो ममरामाभिधिकाहर ।
श्रीरामनामधिकाशा जायते परमेश्वर ॥
एतत्तं रामचन्द्रस्य रकारादयपूर्वकं ।
नामसाहस्रं भुवि सर्वं मम वक्ष्यत ॥ इत्यादि ।

End.

श्रीरामचन्द्रः शिवपारिजातः समस्तकल्याणगुणाभिरामः ।
सीतामुखाम्भोजविहारिचञ्चुर्निरन्तरं मङ्गलमातनोतु ॥
श्रीजानुजमानसकोमलाङ्गं शोभाधरारोपितबालभावं ।
पाणौ धराधारकचापचार्यं नमामि रामं रघुवंशनाथम् ॥
श्रीहरिः ॐ हरिः ॐ हरिः रां रां हरिः क्लीं क्लीं ह्रीं स्वाहा ।

Colophon. इति श्रीमद्भगवती हनुमत्संहितायां अगस्त्येश्वरसंवादे रामराद्धिकवचनाम-स्तोत्रं सम्पूर्णं ॥ ॐ नमः । लिपिरियं श्रीरामप्रसादशर्मणः । शकाब्दाः १७१० । ५ । १२ ।

विषयः । श्रीरामस्य रक्षाराद्धिकवचनामकथनम् ।

No. 244. रसमञ्जरी By महामहोपाध्याय. Substance, country-made paper, 6 × 13 inches. Folia, 17. Lines, 18 on page. Extent, 500 çlokas. Character, Nāgari. Date Samvat 1733. Place of deposit, Ṭikāri, Baithbigha, Dist. Gayā, Paṇḍit Mahāviraprasād Misra. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्री गे ण शः न मि म्यां ॥ ?

लिखितेव मनाग्ज्ञातः सर्वशास्त्रेषु दुर्लभः ।
तथाद्यो कथ्यते सम्यग्रसादेरभिधानकम् ॥
शैवानां मम्मटाचार्यं नदेवमभिधीयते ।
रसः स्मृतो रसेन्द्रस्य पारदः शिवरेतसः ॥
अस्तुतोऽयं रसाद्भुत नानाम्नेनापि नाशेयितु । इत्यादि ।

End. यत्नं तस्य यथा यत्र लिख्यते तत् सुबोधनः ॥

Colophon. इति श्रीपराहर्षकमाचार्यश्रीमच्चाणक्यमुनिविरचिते रसमञ्जरी विषयोपमो नाम अष्टविंशतिः पटलः ।

यथाशः संग्रहस्थानि सुवर्णकाशमुक्तं
यादौ सुवर्णं यथाद्याय × × × ×
नानहत्वात् सहसुत सुविशापानि विधिवं
सुवर्णनं यथा यत्र लिख्यते तत् सुवर्णकाः ॥
इदं सुवर्णनं । * । इ श्री रा जे क य थ स वा न्द लि लिपि र सं
वै स का ना ना पिं लि ड का १० । शुभमस्तु संवत् १७३३ ।

विषयः । १ षष्ठी रसपर्यायकथनपूर्वकरससंस्कारकथनम् । २ मूर्च्छारसपातुत्थकथनम् । ३ । ४ गन्धकध्यांकरावाग्निसंस्करणात्मककथनमादिकथनम् । ५ रसजारणादिकथनम् । ६ रस-शोधनादिकथनम् । ७ । ८ रसमारणादिकथनम् । ९ रसजारणरसभस्मादिकथनम् । १० । ११ पारदशोधनादिकथनम् । १२ रसशोधनमारणकथनम् । यद्योदशादष्टादशपद्यपर्यन्तं खण्डितं । १९ विषशोधनकथनम् । २० तुलसंस्कारकथनम् ।

No. 245. रसकर्म्ममञ्जरी By रामारामतर्कवागीश. Substance, country-made paper, 13×4 inches. Folia, 27. Lines, 6 on a page. Extent, 650 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Balihār, Dist. Rajsahi, Paṇḍit Kālicandra Bhaṭṭacāryya. Appearance, tolerable. Verse and Prose. Generally correct.

Beginning. प्रथमपत्रं नास्ति द्वितीयपत्रप्रारभ्यामत्र् ।
षट्कर्म्मदेवताः प्रोक्ताः कर्म्मादौ ताः प्रपूजयेत् ।
वाणी भद्रकाली । इ त्यादि ।

End. शिरो रक्ष २ हृदयं रक्ष २ उदरं रक्ष २ कटिं रक्ष २ सर्वं रक्ष २ नाभादि रक्ष २ ... ॐ क्रँ क्रँ क्रँ फट् चतुर्दश सर्वाक्षरं नामय स्वाहा इति मन्त्रेण पत्रिकां वेष्टयित्वा कुमारीकल्पितसूत्रेण वेष्टयित्वा नरैः शिरसि धारयेत् * ।

Colophon. इति श्रीरामारामतर्कवागीशभट्टाचार्य्यविरचितायां रसकर्म्ममञ्जर्य्यां शान्ति-विधिकथनं नाम द्वितीयः पटलः । * ।

अतःपरं खण्डितं ।

विषयः । १ मारणोच्चाटनादिकर्म्मणां कालादिनियमेन सामान्यविधिकथनम् । २ षष्ठी सम्मनादिप्रयोगनिरूपणशान्तिविधिकथनम् ॥

No. 246. रसरत्नमाला, By नरसिंह कविराज. Substance, country-made paper, 6×13 inches. Folia, 70. Lines, 18 on a page. Extent, 1400 slokas. Character, Nāgari. Date Saṃvat 1732. Place of deposit Tikāri, Baithbighā, District Gayā. Paṇḍit Mahāvīrprasād Misra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्री गणेशाय नमः ॥

ईशानीशं कारणकारणं मङ्गलानां ।

चाह्लादिं भावनभावितं गोपसुतं वन्दे ॥

कनकरजतशुल्बावङ्गवैडूर्यसौरे-

र्मरकतवरवज्रैः पद्मरागादिमुक्तैः ।

विमलगुणकदम्बैर्गुम्फिता रसमाला

विबुधनिवहकण्ठ्या रामकृष्णप्रसादात् ॥

अथातः सम्प्रवक्ष्यामि रसशोधादिसंस्कृतिं ।

यद्विज्ञानेन भिषजो न मुह्यन्ति चिकित्सिते ॥

End. कामं चिरन्तनं दैवं सदाऽऽचरमाणात् सर्वेषां यन्नि किं बहुना ।
+ + + । शुचिरन्तिमभावपारं गता वारं ततः समुद्धृत निबन्ध-
बान्धवानामुपकृतये × वो × बद्धवर्णा रसेन्द्रसारसारोरं ॥

तस्मादंशात् विनिर्माय नरसिंहेन सद्गुणैः ।

मूलग्रन्थविधिं त्यक्त्वा रसमाला समुद्धृता ॥

गोपालगोपघटिता मालेव रसपूरिता नरैः ।

× × × × × × ॥

यद्यपीयं न हि भवेत् पुरावभिषजः प्रिया ।

तथापि नववैद्यानामानुकूल्यं करिष्यति ॥ * ॥

Colophon. इति दाक्षिणात्यवैदिकगोपाध्यायगोपालकृष्णभट्टात्मजरामकृष्णभट्ट-परिचारक
श्रीनरसिंहवर्मराजनिदेशिता रसरत्नमाला समाप्ता ।

शुभमस्तु संवत् १०११ ॥

विषयः । रसशोधनादिकथनम् । रसकर्पूर-रससिन्दूरादि-कथनम् । रसभस्मादि-कथनम् । रसमारणादि-कथनम् । गन्धकारवादिकथनम् । सर्वादिमारणकथनम् । रसनिर-त्ययागमनादिरसकथनम् । प्रतापलङ्केश्वररसादिकथनम् । मदोदधिकनकसुन्दरादिरसक-रसकथनम् । महाज्वरपर्पटीकथनम् । विजयपर्पटीकथनम् । वह्निमुखलौहादिकथनम् । महाघनवटीकथनम् । कनकादिवटीकथनम् । राजयक्ष्मादिचिकित्साकथनम् । कासादि-चिकित्साकथनम् । स्वरभेदचिकित्साकथनम् । मूर्च्छादिचिकित्साकथनम् । वातव्याधिचिकित्सा । वातव्याधिचिकित्सानिरूपणम् । उदावर्तचिकित्सा । गुल्मादिचिकित्सा । प्लीहादिचिकित्सा-निरूपणम् । कुष्ठादिचिकित्साकथनम् । नेत्ररोगादिचिकित्सा । वाजीकरणपरिणामचिकित्साकथनम् । बालरोगाद-गुल्मादिचिकित्साकथनम् । पवनवारणादिकथनम् ॥

No. 247. सारमञ्जरी (रामवपाख्योष टीका). By जितामित्र. Substance, country-made paper, 12 x 2½ inches. Folia, 44. Lines, 7 on a page. Extent, 1500 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1749. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Bhaṭṭagrām, Paṇḍit Rāmhṛdaya Bhaṭṭāchāryya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. श्रीश्रीरामः ॥

विघ्नविध्वंसप्रदं तमब्दमात्मब्दवंशजैः ।
गुरादिवरवाग्मोक्षमित्रिकाया अपि श्रुतः ॥
टीकायां विततां व्याख्या दृत्वाक्षोभ्य बलाबलः ।
जितामित्रेण श्रीरेव क्रियते सारमञ्जरी ॥
कर्तव्यविघ्नप्राप्तवे ऽभिमतदेवतां नमस्कुर्वन् कविगुरुत्वेन प्रथमं प्रख्यापं प्रथमयाव । वेति । इत्यादि ।

End. परीषां वानराणां विपक्षेत्रं प्रख्यापनं पक्षे कुम्भविपक्षत्रं तीर्थभूयात् उपाध्यायरूपात् कवेः वाल्मीकेः कुम्भगुणोऽनख्याय × × × × . × पक्षे कवेरिति कुम्भगुणे विशेषणं । भिषा । स रामः भरतलक्ष्मणिम्या भिषा गुहः पक्षे × × × × तत्काव्यकारविदुः राज्ञोक्तं ।

Colophon. इति श्रीरामचपाख्यटीकायां सारमञ्जर्यां श्रीजितामित्र-कृतायां सप्तोदशः सर्गः समाप्तः । शकाब्दाः १७४९ ।

काम्ये कथं कनककीरकृप्तमेतत्-
कण्ठस्थितं वनपुरं न नव प्रपुष्टं ।
सिन्दूरपूरविरचे पति भाकरेषी
मन्दे पनीषतुचपमूलमूलमग्रम् ॥
काकः कृष्णः पिकः कृष्णो न भेदः पिककाकयोः ।
वसन्ते पुनरायाते काकः काकः पिकः पिकः ॥
श्रीश्रीगौतारामाख्यां जयोत्सवः ।

विषयः । रामचपाख्यीयकाव्यस्य व्याख्यानम् ॥

No. 248. रामभक्तिकौस्तुभः. By अनन्तदेव. Substance, country-made paper, 10 x 4 inches. Folia, 29, Lines, 11 on a page. Extent, 720 slokas. Character, Nāgari. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City. Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

उपनिषदुदितं रूपं शृणुतो मनसा भवत्स्वरूपं यत् ।
कृष्ण स्फीतोत्कण्ठो × विजय × नरो जयति ।
मनःकर्पूरैव सर्व्वाशाः परिपूरयन्,
ब्रह्मानन्दनिधौ सर्व्वान् मोचयन्नुपतीन् परान् ॥

End. अथ यजमानो यथाविद्दक्षिणा । ब्राह्मणाय अन्नेमध्य भूयसीं दक्षिणां दत्त्वा यथाशक्ति ब्राह्मणान् भोजयित्वा परमेश्वरार्पणं कुर्य्यात् । इति संक्षेपयज्ञाचार्यविधिः ।

Colophon. इति श्रीमन्महाराजाधिराज-श्रीमानबाहादुर-जयपुराधिपश्रीमन्नेमनाथदेवसुता-गणदेवविदुषा कृते राजधर्म्मकौस्तुभे पूर्त्तपद्धतिंगोपरहितोपदीपिकेः पूर्त्तविधं समाप्तम् ।

विषयः । जलाशयोत्सर्गकथनम् ।

No. 249. राधाष्टमीपूजाविधिः (ब्रह्मवैवर्त्तपुराणीयः). Substance, country-made paper, 15×3¼ inches. Folia, 3. Lines, 7 on a page. Extent, 750 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Candrakoṇā. Ayodhyā, Raghunātha-vāṭi, Babu Cakrapāni Rāya. Appearance, old. Generally correct.

Beginning. श्रीनारायणाय नमः ।

अथ राधाष्टमीपूजाविधिः ।

तत्रादौ स्वस्तिवाचनपूर्व्वकं संकल्पं कुर्य्यात् । श्रीविष्णुरों तत्सदद्य भाद्रमासि शुक्ले पक्षेऽष्टम्यान्तिथौ अमुकगोत्रः श्रीअमुकदेवशर्म्मा श्रीराधाकृपाप्राप्ति-अर्चनविधौ इति सङ्कल्प्य यज्ञापन इति पठेत् ॥ इत्यादि ।

End. प्रथमावरणे देवकन्या, द्वितीयद्वारे किङ्किणी, तृतीये कपर्द्दी, चतुर्थे कामधेनुः, पञ्चमे मन्दारतरुमूले रत्नसिंहासने प्रभुमः, × × × सप्तमे मुनिश्रेष्ठचरितः कृष्णवर्णो विष्णुः, दक्षिणे वक्रतुण्डः । इति पञ्चावरणं समाप्तम् ।

Colophon. इति ब्रह्मवैवर्त्ते महापुराणे प्रकृतिखण्डे श्रीराधिकापूजापद्धतिः समाप्ता ।

विषयः । श्रीराधायाः पूजाविधानकथनम् ।

No. 250. राधाष्टमीव्रतकथा (भविष्योत्तरीया). Substance, country-made paper, 15 × 3 inches. Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 140 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1708. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Candrakonā, Ayodhyā Raghunātha-vāṭi, Babu Cakrapāṇi Rāya. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो राधायै ॥

श्रीशौनक उवाच ।

आराधनानां सर्व्वेषां विष्णोराराधनं परं ।
ततोऽप्यधिकमस्त्यन्याराधनं चेद्वदस्व मे ॥

श्रीसूत उवाच ।

शृणुध्वं मुनयः सर्व्वे व्रतमेतत् सुगोपितं ।
कृष्णनारदसंवादं यच्छ्रुत्वा भक्तिमान् भवेत् ॥

श्रीनारद उवाच ।

श्रुताः सर्व्वावताराश्च ह विष्णो सनातन ।
राधिकायाः महादेव्याः प्रादुर्भावं वदस्व मे ॥ इत्यादि ।

End. सूत उवाच ।

श्रुत्वैतत् कृष्णवचनं नारदो मुनिसत्तमः ।
चकारैतद्व्रतं भक्त्या वैष्णवाचारपरिचर्य्यया ॥
यश्च दामोदरं श्रुत्वा राधया सहितं मुदा ।
प्रयस्य इत्यवकूलो यथो × × × × मुनिः ॥

Colophon. इति श्रीभविष्योत्तरे श्रीकृष्णनारदसंवादे श्रीराधाष्टमीव्रतकथा समाप्ता ।
ॐ नमो राधिकायै । शक० १७०८ ।

विषयः । श्रीराधाष्टमीव्रतकरणे फलकथनम् । श्रीराधाया जन्मादिविवरणकथनञ्च ।

No. 251. राधास्तोत्रम् (ऊर्द्धाम्नायतन्त्रोक्तम्). Snbstance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 1. Lines, 8 on a page. Extent, 16 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Telivāni, Paṇḍit Nilkamal Gosvāmī. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning.

ॐ श्रीराधिकायै नमः ।
अथ राधास्तोत्रम् ।
शिव उवाच ।
ॐ नमस्ते परमेशानि ब्रह्मरूपसनातनि ।
ब्रह्मविष्णुशिवादीनां प्राणेशि परमेश्वरि ॥
राधा करोतु कुशलं द्वारादिषु भवादिषु ।
यस्याः पादसरोजस्य देवा गोपिजनुमताः ।
अभीष्टसुधाराभिवृष्यमयेन न संशयः ॥
इन्द्रादिदिक्पतिवृन्दवन्दितं पादपङ्कजं ।
यस्याः कनककृतेन निर्मितं चामरं तथा ।
तां नमामि हरेः कान्तां सेवानन्दसरोरुहाम् ॥ इत्यादि ।

End.

एतत् स्तोत्रं पठेद् यस्तु सर्वपापप्रणाशनं ।
तस्य मुक्तिः करस्था सत्यं सत्यं वदाम्यहम् ॥
अष्टम्यां च महारात्रौ सिंहवाससभयानके ।
वारमेकं पठेद् यस्तु तस्य श्रीतत्वं जायते ॥
× × × × × × ।
पुत्रहितकरं स्तोत्रं धनहितकरं तथा ।
न प्रकाश्यमिदं देवि न देयं यस्य कस्यचित् ॥

Colophon. इति ऊर्द्धाम्नाये महातन्त्रराजे परमरहस्ये शिवशिवासंवादे श्रीराधास्तोत्रं समाप्तं ॥

विषयः । श्रीराधायाः स्तुतिकथनं तस्य फलकथनञ्च ।

No. 252. राधिकाजन्मरहस्यम् (ब्रह्मवैवर्त्तीयम्). Substance, country-made paper, $15 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 3. Lines, 7 on a page. Extent, 80 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Candrakonā, Ayodhyā Raghunātha-vāṭi. Babu Cakrapāṇi Rāya. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning.

अथ कथा ।
शौनक उवाच ।
श्रुतेन येन भवता सर्वेकालार्थकारणं ।
गुंजाद्गुणलटं नाम राधिकाया मतं × × × ॥

एवमेतन्मातु यन्मेतु गोपनीयं महामुने ।
तत् सर्वं श्रोतुमिच्छामि कथयस्व मयि प्रभो । इत्यादि ।

End. पूजयेद्गन्धपुष्पाभ्यां धूपदीपविधानतः ।
मिष्टान्नं क्षीर + + + नैवेद्यं विविधानि च ॥
मधुपर्कं चाचमनं यथाशक्त्यात्मभोजनैः ।
+ + + + + सर्वं हविषा नामपारतः ॥

Colophon. इति ब्रह्मवैवर्ते महापुराणे श्रीराधिकाया जन्मरहस्यं सम्पूर्णं ।

ॐ गुरवे नमः ।
माघे शशिबाणभुजेन्दुशाके
शुक्ले तथा फाल्गुणपौर्णमास्यां ।
वैशोक्षभाग्योदयपुण्यहेतुः
प्रभुः प्रभोजन्मन चाविरासीत् ।

विषयः । राधाष्टमीव्रतप्रसङ्गे श्रीराधाया जन्मादिविवरणकथने फलकथनं ।

No. 253. श्रीरामसहस्रनामस्तोत्रं (ब्रह्मयामलीयं) Substance, country-made paper, 9×4 inches. Folia, 17. Lines, 7 on a page. Extent, 225 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunverā, Babu Vaikunṭhanāth Cakravarti. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. नमः श्रीमते रामानुजाय ।

कैलासशिखरे रम्ये नानाधातुविचित्रिते ।
नानाद्रुमलताकीर्णे नानापक्षिनिनादिते ॥
नानापुष्पलतायुक्ते ऋषिभिः सेविते ।
देवदानवगन्धर्वकिन्नरैरुपशोभिते ॥
सन्ध्यावन्दनसंप्रीते पार्वती परमेश्वरी ।
उपविष्टं तदा पत्ये महादेव सुदाम्भितो ॥
भक्त्या सद्गु प्रणम्याय पार्वती परिपृच्छति ॥

पार्वत्युवाच ।

देवदेव महेशान सर्वशास्त्रविशारद ।

अनेन शरणं नाथ पाहि मां दुःखसागरात् ।
भार्या शरणं रामस्य शुचि मे प्रसादिप ॥ इत्यादि ।

End. रामेति रामचन्द्रेति रामभद्रेति वा स्मरन् ।
नरो न लिप्यते पापैर्भुक्तिं मुक्तिं च विन्दति ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मयामले ईश्वरगौरीसंवादे श्रीरामशरणनामस्तोत्रं सम्पूर्णं ।

विषयः । श्रीरामस्य शरणनामकथनं ॥

No. 254. रामाख्यारे नवमःप्रश्नः. Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 80. Lines, 11 on a page. Extent, 1930 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. अन्या अधिवंशाः, तत्र अधिवंशा अन्याः पूर्वं श्रीरामस्यापि पश्चात् ब्रात्
अन्नभावेति अधिवंशा इत्यविशेषोक्तेः तेषु प्रायश्चित्तमध्यमपि देशात्
कालेऽपि इत्यादि ।

End. सर्वेषां सत्प्रयोग आचमनीय एव उपदेशश्लोकैकया आहुतोवैकल्पिकश्री
पूर्वमन्त्रोक्तं कुण्डादिरोम हिरण्यपाडः प्रश्नपरिसमाप्तयः .

Colophon. समाप्तः प्रश्नः .

विषयः । आपत्कल्पप्रायश्चित्तरूपभाष्यवृत्तिः ।

No. 255. रामानुजमतखण्डनम्. Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 8. Lines, 11 on a page. Extent, 240 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bahuvallbaha Cattarji, Pātāleśvar, Benares city. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Beginning. जयति श्रीमद्धर्मार्थैः स्वार्थधर्मार्थबोधकः ।
चतुरादिरसमानः पापरक्षान्तरात्मकः ॥
इदानीं वयमो श्रुत्वा जना रामानुजीयानां दयानत्वाचारं चाविज्ञोक्त
निर्विशेषाः जनाः ब्राह्मणानामपि सद्धर्मधर्मसम्पाद नष्टामें
प्रविशन्ति स च आर्तः श्रुतिस्मृत्यादिप्रतिविपरोऽवगमनीयजात्युत्कृष्टपुरुष-
प्रवर्तित इति तच प्रविष्टा सर्वाश्रमधर्माधिकारच्युता भवन्तीत्यादि ॥

End. तदा द्विजैः सर्व्वजनहितार्थं
सर्व्वमन्त्राकरपथमेतत्, ।
प्रकाशितं तत्र विलोकनेन
रामानुजीयाचरिता बभूवुः ।
निबन्धराशीवरताः स्वकीयं
विधाय पापक्षतं विहर्त्तुं
लोकस्य सर्व्वं द्विजभाषितं ततो
ततानिरस्याहृत्य स्वमेतत् ।

Colophon. श्रीरामानुजीय-मत-स्थापनम् ।

विषयः । रामानुजाचार्य्य-प्रवर्त्तितमतस्थापनम् ।

No. 256. यज्ञपद्धतिः. By विश्वनाथ देव. Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 25. Lines, 11 on a page. Extent, 550 slokas. Character-Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old Prose. Correct.

Beginning. श्रीमद्यज्ञपतये नमः ।
जयति जयति रामो जानकीजानिरेको
दशरथकुलदीपः सच्चिदानन्दरूपः
दशमुखमुखपूर्वच्छेदविच्छेददक्षो
ध्रुवकुलतिलको × × ध्यानमानिप्रवीनः ।

End. समन्तारं यजमानेन द + × × यज्ञा × × × ति मन्त्रेण देवदक्षिणस्ये जपनिवेदनं ततः पीठदेवताविसर्ज्जनादिकं कुर्य्यात् ।

Colophon. इति श्रीमन्माध्यन्दिनीयमधुदेवतनयरामदेवात्मजविश्वनाथदेवविरचितायां यज्ञपद्धतौ आपस्तम्बं यज्ञविधानाख्यं द्वितीयप्रकरणं समाप्तम् ।

विषयः । यज्ञानुष्ठानम् ।

No. 257. यज्ञाख्यानं. Substance, country-made paper, 11 × 3 inches. Folia, 3. Lines, 5 on a page. Extent, 30 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatā Grām, Post Mehār, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgiśa. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ परमदेवतायै नमः ।

ईश्वर उवाच ।

गङ्गाजलस्य फलं वक्ष्ये त्रिषु लोकेषु निर्मलं ।
कथं चन्द्रग्रहात् पुण्यं सूर्यग्रहात् कोटिरुच्यते ॥
दशकोटिसमं पुण्यं प्राप्नुयाल्लभते नरः ।
दशकोटिसहस्राणि दशकोटिशतानि च ॥
कपिला तु लभेत् पुण्यं नात्र कार्य्या विचारणा ॥
एके पापी तथा कष्टे वृद्धिं गङ्गावगाहनात् ।
अवध्यः सर्व्वभूतानां गङ्गवद् विचरेद् भुवि ॥
देवासुराणां सर्व्वेषां वन्दनीयो यथा शिवः ।
उच्छिष्टो वा विकर्म्मस्थो युक्तो वा सर्व्वपातकैः ॥
मुच्यते सर्व्वपापेभ्यो गङ्गावगाहनान्नरः ॥
गङ्गाकच्छमाश्रित्य वापि वा म्रियते यदि ।
सोऽयं ब्रह्मत्वमाप्नोति किं पुनर्ज्ञानवान्नरः ॥ इत्यादि ।

End. अतःपरं सुखाधिक्यं गङ्गायां लभते यदि ।
एवमेतद्ध्रुवं देवि लभते नात्र संशयः ॥
विना मन्त्रेण यो याति गङ्गायां भुवि मानवः ।
स याति × × × × ×
अतः परं खण्डितं) ॥

Colophon. — — ॰ — —

विषयः । गङ्गावगाहनेन फलादि कथनम् ।

No. 258. लक्षणमञ्जरी. By गङ्गेश. Substance, country-made paper, 14×3 inches. Folia, 4. Lines, 6 on a page. Extent, 95 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpur, Bab. Girishchandra Cakravarti. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ॥

नत्वा गुरुपदाम्भोजं परं लक्षणरूपकं ।
क्रियते लक्षणमञ्जरी गङ्गेशेन च धीमता ॥

नियमितविषयाद्यंशेषत्वं पारिशेषत्वं । क्रियारम्भकत्वादिषिविचरण-भावपर्यन्तत्वकाशापन्नं वर्त्तमानत्वं ॥

End. पदार्थानां साधने प्रसिद्धिर्योग्यता । एकवाक्याविच्छिन्नतोच्चारितत्वं सन्निधि-त्वं । भावविरहस्य योग्यता । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥ * ॥

Colophon. — — — — — —

विषयः । समवायादिसम्बन्धनिरूपणं । धातुविभक्त्यादिकथनं । कारकाधिकरणादिकथनं ॥ आकाङ्क्षायोग्यतादिनिरूपणं ॥

No. 259. आख्यातत्वं. By महेश . Substance, country-made paper, 15×3 inches. Folia, 3. Lines, C on a page. Extent, 60 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatā Grām, Post Mehā , Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgiśa. Appearance, fresh. Prose. Generally incorrect.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय । ॐ :सत्यै नमः ।
नत्वा गुरुपदद्वन्द्वं परं ब्रह्मस्वरूपकं ।
क्रियते आख्यातत्वं महेशेन सुधीमता ॥

No. 260. शब्दशोभकारिका . By नारायणभट्ट. Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia 2. Lines, 11 on a page. Extent, 34 slokas. Character, Nāgara. Date Ṣaṃvat 1783. Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ शब्दशोभ कारिका
देवदत्तं पुरा × × × इत्याद्यर्थसद्‌र्शिनः ।
कुमीर × यथार्थलिङ् भद्रं मन्त्रं प्र × × दिशेत् ॥

Colophon. सर्व्वकर्म्मसमाप्तिं च विप्राशीर्व्वचनानि च,
अद्भुतात् वै परमदे वद्राद्रो वादनत्पे ॥
पंचैतद्वारद्वाक्षेच भट्टनारायणेन च ॥

End. इति चरकोपनामकनारायणभट्टकृतः सेतुपतौ प्रयागः समाप्तः
संवत् १७८१ .

विषयः । प्रयागविधिकथनम् .

No. 261. लघुसंक्षेपशारीरककुतूहलम् . By महादेव . Substance, country-made paper, 12×4 inches. Folia, 23. Lines, 9 on a page. Extent, 460 slokas Character, Nāgara. Date Samvat 1766. Place of deposit, Benares City, Paṇḍit Govindá Bhaṭṭa. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning. इत्थं समन्वयश्रोत्या वाक्यतो वचसोचरः ।
जातोपि बोधमात्रेण भेदकेन निषेध्यते ॥
अज्ञानत्वात्मनु निष्ठाकारणीत्यादि वाक्यतः ।
जातानुविर्यया वाक्याद्वैतानुविषयात्मनि ॥
प्रत्यक्षो मम संसारो वाक्यमात्र विद्युतां ।
स्वं वाक्यापरित्यागे दुर्भिक्षा .ख्याता ॥
मम कर्तृत्वभोक्तृत्वे यात्र कर्मविधिमेधान् ।
वेदान्तानिर्विशेषममात्मः सत्प्रतिपक्षवत् ॥

End. धनेन वस्तुभि द्वारैः किन्तो यत्नं करिष्यसि ।
गुहां प्रविश्यमात्मानं निजात्मीपि सर्वेःपुरा ॥
धनमूलं इमो द्वर्त्य धर्ममूलं तपस्मे ।
ज्ञानमूलं तथोक्तं मोक्षमूलमनुपारमः ॥

Colophon. वेदान्तिनामवादेवमनेषा निर्मितेऽद्भुते,
कृतीयलघुसंक्षेपशारीरककुतूहले ।
संवत् १७६६ पौष शुक्लपक्षे ।

विषयः । अद्वैतबोधकथनं ।

No. 262. "लघुसंग्रहणीटीका" . Substance, country-made paper, 13×5 inches. Folia, 5. Lines, 11 on a page. Extent, 175 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍālācāryya Mahārāja Bālacandrasūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. सकलवाचकोपाध्यायेभ्यो नमः ।
प्रणम्य परयाभक्त्या जिनेन्द्रचरणाम्बुजं ।
चतुःशरणटीकां करिष्येहं सुखावहं । इत्यादि ।

End. सिद्धो ह्यथः ग्राम × × ते लोकेः षोडशदशकेषु सिद्धो ह्यथो भवन्तीत्यर्थः । इत्यलं हरिहारं मामान्यसनुत्तसार्थः ॥ (इतो नास्ति.)

Colophon. — — — — — —

विषयः । जैनसिद्धान्तसारचतुःशरणटीकाव्याख्या ।

No. 263. लोकनालद्वात्रिंशिका. Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 4. Lines, 12 on a page. Extent, 60 çlokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalacāryya Mahārāja Bālacandrasūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. जिणं दंसणं विनाणं वीयं पुरंतु जस्स मरचे पिं ।
उबह जियलोगमज्झे ..अ सरूवं किमवि वुच्छं ॥

End. इयपरखित्य नयिय सं नड्डिया
लोमसार सुयसम्भ सुयपरम जिणिय
मह जयच जया समयच इच जियं ।

Colophon. इति लोकनाल द्वात्रिंशिका ।

विषयः । जैनमते चतुर्दशलोकानां वर्णनम् ।

No. 264. लोकनालिकावचूर्णिः. Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 7. Lines, 13 on a page. Extent, 160 ślokas. Character, Nāgara. Date Saṃvat 1651. Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandrasūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगुरुभ्यो नमः ।
श्रीजिन धम्मक् प्रभभावह्रर्मं विना लो × × यं चतुर्दशरज्ज्वात्मक- लोकं पूरयन् चतुर्विधपुद्गलपरावर्त्तों वांत्र लो × × नत्र लोकस्य स्वरूपं किमपि ब्रुवे ।

End. एवं षट्पञ्चाशत्संख्यकैः प्रहरैः विदितः स च स × × तथ कर्मोक्तः स × × तथ पुष्पा सर्वतः समवतुरवीकृतः । स च शीतल तत्त्व सारस्वरूपं उपलभ्य ज्ञात्वा तथा यतत एव न भवन्ति इत्यभिप्रायः ।

Colophon. इति शीतलाशिक्षार्थसंग्रहचूर्णिः.

विषयः । शीतलाशिक्षाव्याख्या ।

No. 265. **वाञ्छाकल्पलतामनुविधानम्.** Substance, country-made paper, 12 × 6 ½ inches. Folia, 2. Lines, 16 on a page. Extent, 52 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. पार्वत्युवाच ।

भगवन् सर्वमन्त्राश्च भवता मे प्रकीर्तिताः ।
तत्र विद्या गणेशस्य वाञ्छाकल्पलता प्रभुः ॥ १ ॥
सूचितः कृपया देव संगुप्तो न प्रकाशितः ।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि सर्वलोकहिताय वै ॥ २ ॥

End. यथार्थं साधयेल्लोके परमं वशमानयेत् ।
किमत्र बहुनोक्तेन सर्वान् कामानवाप्नुयात् ॥

Colophon. इति कुमारसंहितायां वाञ्छाकल्पलतामनुविधानं द्वादशः पटलः ।

विषयः । गणेशमन्त्रविधानं .

No. 266. **वाञ्छाकल्पलताविधिः.** Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 5. Lines, 12 on a page. Extent, 125 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. अस्य श्रीविद्यागणपतिमन्त्रस्य इरिवाकुर्ऋषिरनुष्टुप् छन्दः श्रीगणपा-विद्यागणपतिर्देवता ऐं बीजं क्लीं शक्तिः सौः कीलकं मम चतुर्विधपुरुषार्थ-सिद्ध्यर्थे वाञ्छाकल्पलताख्यत्व पूर्वं षोडशावृत्तिमन्त्रजपे विनियोगः ।

End. चापमेषगते सूर्य्ये पद्माहयो जनार्दनं ।
इन्द्रादयो शिवादीनां देवानां भक्तिभाग्भवेत् ॥
ब्रह्मादयो सार्व्वभौमो हरिस्तोऽपि भवेन्नरः ।
मार्कण्डेयाद्यैर्वच वशिष्ठस्य यथो यथा ॥

Colophon. इत्याथर्वणरहस्ये वास्तुयागप्रकृताविधिचतुर्थः पटलः ॥

विषयः । महाविद्यानामपदैः पूजादिविधानं.

No. 267. वास्तुप्रदीप. Substance, country-made paper, 9 × 4½ inches. Folia, 21. Lines, 9 on a page. Extent, 400 slokas. Character, Nāgara. Date Saṃvat 1572. Place f deposit, Calcutta, Visvakoṣa office, Babu Nagendranāth Vasu. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
विद्याब्धिकवन्दतोऽखिलरचनैर्यद्वास्तुविद्यावता
नानन्दाभिमतो भवेन्मुनिमतः सम्यग्ज्योतिषद्योतितः ।
तत् सम्प्रत्यपि वासुदेवसुधिया वास्तु प्रदीपाभिधो
ज्योतिर्विद्विदां विशोधत इति प्रत्यञ्चजपुक्ते ॥

End. सौम्येऽर्वकाभः शिवमेऽर्थसिद्धि
र्याम्ये पुंस याम्यमथैव ।
वारुणेऽथवा चय पतङ्गसूनुः
पीडाकरोऽहमिश्राद् इशोक ॥
यथाविधयुक्तः सौरिकृत पूज्यः प्रयत्नतः ।
चेपभात् चेप × × देवनात् देवकर्णं ॥
कलाग्निपक्षे १५७२ प्रमिते शकाब्दे सिते सिते चन्द्रदिने इदक्षी
वास्तुप्रदीपो रचितः सुबुद्ध्या श्रीवासुदेवेन मनस्विनेन ॥ १० ॥

Colophon. इति श्रीवासुदेवपण्डितविरचितो वास्तुप्रदीपः समाप्तिमगमत् ॥

विषयः । गृहादिनिर्माणविधिकथनं तथा गृहद्वारादीनां फलकथनं ।

No. 268. वास्तुशान्तिपद्धतिः. Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 30. Lines, 10 on a page. Extent, 600 slokas. Character. Nāgara. Date Saṃvat 1834. Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ वास्तुपद्धतिः ।

नत्वा गुरुं गणपतिं वास्तुपद्मपद्धतिः ।

नानाविधग्रन्थानालोक्य यथामतिर्विरच्यते ॥

तत्रादौ वास्तुपदं मातृके ।

End. अथवापि मांसरुधिरेऽपि × × × × × × × × × अथ निषिद्धमांसस्थलरादिमांसव्यतिरिक्तानि मांसानि ग्राह्याणि, एतालाभे विप्राय माषभक्तम् ।

Colophon. इति श्रीविधाद्दीनां पौराणवास्तुशान्तिप्रयोगः । संवत् १८३४ ।

विषयः । वास्तूनां शान्तिप्रयोगकथनम् ।

No. 269. विधिरसायनम्. Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 30. Lines, 11 on a page. Extent, 720 slokas. Character, Nāgara. Dato ? Place of doposit, Bouaros City, Govinda Bhaṭṭa, Appearanco, old. Prose. Correct.

Beginning. यद्भावलोककलया हृदयाब्जकोषं

धन्यैश्चिरादपि यतात्मभिरुद्घनायि ।

यः प्रस्तुतस्त्वविरतं परिपूर्णरूपः

स मे समाधिमतु मानसिकं मुकुन्दः ॥

जनक्के सकयं समस्तजनतां यस्येव लीलायितं

यच्छिन्नापनये भवच्छिदजलापायस्य यः प्राणिनां,

तद्गुणादिभिरप्यनन्यविभवं विश्वाधिकं शाश्वतं

धाम्नं प्रत्युरसानुभूतरसिकं धर्मोपमन्नार्हतां ।

यत् कुमारिलमतानुसारिणा निर्मितं विधिरसायनं मया,

यद्यदूपमतिस्फुटाशयं तन् सुखावगतये विविच्यते ।

End. इति लभ्यते, तदेतत् सर्वं दशमे ऐन्द्रवायव × × × ग्रहग्रहणादाविव

(इतो नास्ति) ।

Colophon. × × × × × × ।

विषयः । कुमारिलभट्टमतानुसारतोमीमांसादर्शनव्याख्या ।

(असम्पूर्णोऽयं ग्रन्थः)

No. 271. **विष्णोपनिषत् .** Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 2. Lines, 11 on a page. Extent, 40 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. ओम् अथ वामदेवः परमेश्वरं ऋषिर्हितित्रयकारणमुमासहितं शिरसा प्रणम्येतीदोवाच । भगवन् सर्वं विद्यां सर्वरहस्यवरिष्ठां सदा सद्भिः पूज्यमानां निगूढां ।

End. ओम् सह नाववतु, सह नौ भुनक्तु । सह वीर्यं करवावहै तेजस्विनावधीतमस्तु माविद्विषावहै । ओम् शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।

Colophon. इति विष्णोपनिषत् समाप्ता ।

विषयः । विष्णोः क्रियार्चनविधिकथनं ।

No. 272. **विवाहवादार्थः ।** Substance, country-made paper, 12 × 3 inches. Folia, 3. Lines, 7 on a page. Extent, 84 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatā Grām, Post Mohār, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgisa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. अथ विवाहवादार्थः । परमसंस्कारानुकूलव्यापारो विवाहः । अथ परमसंस्कारत्वं जन्यभेदकमदीयावच्छिन्नानिरूपकत्वनिष्ठसंस्कारत्वम् । परमासन्नकालीनत्वं येन न नाशकत्वाद्वातिव्याप्तिः । अथ चान्यदीयसंस्कारमादायाध्यवसायाद्वा साधिकरणहत्वमं । अवच्छिन्नानन्तनिवेशाच्च जन्यान्तरीयसंस्कारमादाय नाव्याप्तिः । इत्यादि ।

End. स्वरूपसता विवाहजन्यताहयविशेषवरच्छिन्नेन विवाहजन्यताव्भेदकीभूतसंस्कारनिष्ठविलक्षणधर्मेण विशेषयत्वेन कीकारत्वावगन्तव्येनेत्यर्थः । आत्मावहत्वाभावन्तरं न. . समेन विवाह इति चेन्न नातत्रानामसर्ववाहकारैर्विवाहेऽव्याप्तिरिति ।

Colophon. इति विवादचन्द्रार्थः समाप्तः ।

विषयः । विवादस्य तात्पर्यार्थप्रकाशनपुरःसरं सम्यगर्थप्रकाशनं ।

No. 273. विष्णुतत्वनिर्णयटीकाविवरणम् ॥ Substance, country-made paper, 10 x 3 inches. Folia, 85. Lines, 11 on a page. Extent, 2,000 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Tikāri Fort, Paṇḍit Śāstri. Appearance, very old. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

योऽसृजत् सकलं जगत् प्रकृतिमुपादाय रजसा ।
सजति तदनुप्रविश्य सकलं सत्वेन संरक्षति ॥
यो चेदं सकलं गुणेन तमसा संवर्त्तयुत्योतते ।
तं श्रीनारदिमुखं परं प्रियतमं वन्दे श्रियासंयुतं ॥
सज्जनाभीष्टमज्ञानविनाशायाकरोद्गुरुः ।
भाष्येदं तमहं मध्वाचार्यं वन्दे गुरुं परं ॥

श्रीमज्जयतीर्थपूज्यचरणो ग्रन्थादौ मङ्गलमाचरति विष्णवेति ॥ चरं रमावल्लभं वन्द इत्यर्थः ग्रन्थारम्भे व्याख्यापारस्यापेक्षितत्वात् तस्य वन्दनस्यावश्यकर्तव्यत्वात् पार्थक्येन वन्दने स्वातन्त्र्यप्रतीतिः स्यात् तदर्थं रमावल्लभमित्युक्तं ।

End. अतएव रज्जुत्वविशिष्टस्य रजतस्य शुक्त्यारोप इति रजतत्वं तत्र मुख्यं तत्नौपचारिकमिति प्रसिद्धमितिभावः । प्रादुर्भावस्योत्पत्तिशब्दार्थत्वं श्रोत्यादरस्येत्याच प्रादुर्भाव इति ॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितस्य विष्णुतत्वनिर्णयस्य टीकायाविवरणं द्वितीयः परिच्छेदः ॥

विषयः । आनन्दतीर्थकृतविष्णुतत्वनिर्णयस्य टीकाया व्याख्यानं ।

No. 274. विष्णुतत्वप्रकाशः Substance, country-made paper, 12 x 5 inches. Folia, 85. Lines, 11 on a page. Extent, 2,800 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Tikāri Fort, Paṇḍit Vāmācāri Śastri. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीकृष्णाय नमः ।

श्रीवंशीजयुषे यदङ्घ्रिकमलं संधातुकामा सदा
यस्याज्ञां शिरसा वहन्ति विबुधा ब्रह्मेशशक्रादयः
योगीशा मनसार्चयन्ति यमजं संशोधितेनानिशं
सोऽव्याद्भुतरूपको निगमोऽप्यन्तोमुकुन्दोऽपि सः ।
श्रीनाथं माधवं वन्दे मयि मद्दयदीपितं ।
अथाद्यं तान्त्रिकाचार्यं तथान्यान् सात्वतां वरान् ॥
पादाब्जं श्रीगुरोर्नत्वा भाव्यते वनमालिना ।
विष्णुभक्तिप्रकाशोऽयं प्रीतये कमलापतेः ॥
इह निखिल श्रुतिस्मृतीतिहासपुराणानि तात्पर्यनिर्णयकोपक्रमादि-लिङ्गोपेतानि सपरिवारामपुनर्भवमिच्छतां पुंसां ध्येयं श्रेयं रमापतिमेक-मत्येनामनन्ति । इत्यादि ॥

End. वर्षे वर्षे महादेवि पराचारी पतिव्रता शिवरात्रौ महादेवं नित्यं भक्त्या प्रपूजयेदिति श्रीमान्नार्न्नेदं व्रतं नित्यमिति चेन्न यदपि शिवरात्रौ शिव पूजनोक्ता न तु व्रतमित्यनित्यमेव व्रतमिति ॥ * ।
प्रकाशे विष्णुभक्तस्य रचिते वनमालिना ।
परिच्छेदो द्वितीयोऽयं समाप्तसाधुतेच्छया ॥ * ॥
श्रीगोविन्दविहारभूषितभुवो वृन्दावनात् प्राग् दिशि
क्रोशानां त्रियुगे पुरे द्विजवरा ऊर्ध्वंभरद्वाजजाः
श्रीमन्नारायणो वसन्ति सुकुले तेषां प्रसूतेन वै
पुत्रैः श्रीवनमालिना विरचितो विष्णुप्रकाशोमुदा ॥
× × × × × ×
श्रियास्तु वैभवं बाणाम्बराग्रेश शोधनं ॥

Colophon. — — — — —

विषयः । १ परिच्छेदे श्रुतिस्मृतीतिहासपुराणवचनादिभिः शिवादितो विष्णोर्भेदकथनेन तन्माहात्म्यादिकथनं । २ परिच्छेदे सर्वदेवेषु विष्णोराराधनीयत्वकथनेन पञ्चरात्रविधानादि-कथनं । विप्राणां त्रिपुण्ड्रधारणे दोषकथनं । एकादशीमाहे दोषकथनं ॥ शिवरात्रिव्रता-नित्यत्वकथनेन तस्मिन् वैष्णवानामनधिकारकथनं ।

No. 275. विष्णुतत्त्वविनिर्णयः. Substance, country-made paper, $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 26. Lines, 9 on a page. Extent, 400 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीवेदव्यासाय नमः ।

सदा समस्तविज्ञेयं समतीतचराचरं ।
नारायणं सदानन्दं निर्दोषाशेषसद्गुणम् ॥
विशेषणानि यानीह कथितानि सदुक्तिभिः ।
साधयिष्यामि तान्येव क्रमात् सज्जनसंविदे ॥

End. स्वतन्त्रायाविशेषाय निर्दोषगुणरूपिणे ।
प्रेयसे मे सुपूर्णाय नमो नारायणाय ते ॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्य्यविरचिते श्रीमद्विष्णुतत्त्वविनिर्णये तृतीयः परिच्छेदः समाप्तः ।

विषयः । माध्वमते विष्णोर्याथार्थनिर्णयकथनम् ॥

No. 276. विष्णुसहस्रनाम (कुलानन्दसंहितीयं) । Substance, country-made paper, $15 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 6. Lines, 9 on a page. Extent, 200 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1778. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunverā, Late Paṇḍit Rāmtāran Siromaṇi. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् सर्व्वतत्त्वज्ञ भवता मे प्रकाशिताः ।
चतुःषष्टिश्च तन्त्राणि मातृकागुणमानि च ॥
यच्चापरं ब्रह्मपारं यथान्यत् कुब्जिकामतं ।
नानाचरित्र बीजाढ्यं तोतलं तोतलोत्तरं ॥
... ... ।
भवतोक्तानि मे देव सर्व्वज्ञानमयानि च ॥
विष्णोर्नामसहस्रञ्च मया श्रुतं मुहुर्मुहुः ।
न कथ्यते कथं देव अनन्तोपप्रदायकं । इत्यादि ।

End. इतीदं कथितं देवि विष्णोर्नामसहस्रकं ।

अयं सदाशिव योगी यतः सर्व्वप्रवर्त्तको ॥

× × × × × ×

तामेव विद्यां मनसि कृत्वा शङ्करमोमता ।

सर्व्वं हृतमशेषेण शङ्कराय न्यवेदयत् ॥

तच्छ्रुत्वा परमप्रीतो देवो देवीञ्च सञ्जगौ ।

एतत्संकथितं सर्व्वं भैरवि प्राणवल्लभे ॥

Colophon. इति कुलानन्दसंहितायां चतुरिंशत्साहस्र्यां भैरवभैरवीसंवादे सप्ता- प्रकृतिनिरुक्तं श्रीविष्णोर्नामसहस्रं समाप्तं ॥ ॐ तत्सत् । लिपिरियं श्रीरामतारणशर्म्मणः । वीरभूमौ शिवडिग्रामे मरया यत्नेन लिखितमिदं । शकाब्दाः १७७८ ज्यैष्ठस्य ११ दिवसे ।

विषयः । श्रीविष्णोः सहस्रनाम कथनं ।

No. 277. विष्णुसहस्रनामभाष्यं । Substance, country-made paper, 16×3 inches. Folia, 50. Line 8 on a page. Extent, 1,200 slokas, Character, Bengali. Date S.K. 1778. Place of deposit, Zilla Midnapur. Post Garvetā, Grām Khunverā, Late Paṇḍit Rāmtāraṇ S'iromaṇi. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीकृष्णाय ।

सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णायाक्लिष्टकारिणे ।

नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुद्धिसाक्षिणे ॥

कृष्णद्वैपायनं व्यासं सर्व्वलोकहिते रतं ।

वेदान्तभास्करं वन्दे शमादिनिलयं मुनिं ॥

सहस्रमूर्त्तेः पुरुषोत्तमस्य

सहस्रनेत्राननपादबाहोः ।

सहस्रनामस्तवनं प्रशस्तं

निरूप्यते जन्मजरादिशान्त्यै ॥

श्रीवैशम्पायनो जनमेजयमुवाच । श्रुत्वा धर्म्मानित्यादि ॥ इत्यादि ।

End. एवं ध्यायन्नित्यादिना सहस्रनाम्नां भगवता कृष्णद्वैपायनेन साक्षान्नारायणेन कृतमिति सर्व्वैरर्थिभिः आदरं पठितव्यं सर्व्वफलसिद्धये इति दर्शयति ।

प्रमादात् कुर्वतां कर्म प्रच्यवेताध्वरेषु यत् ।
स्मरणादेव तद्विष्णोः सम्पूर्णं स्यादिति श्रुतिः ॥
आदरेण यथा स्तौति धनवन्तं धनेच्छया ।
तथा चेद्विश्वकर्त्तारं को न मुच्येत बन्धनादिति ॥
सहस्रनामसम्बन्धिव्याख्या सर्व्वसुखावहा ।
श्रुतिस्मृतिन्यायवृता रचिता हरिपादयोः ॥
चक्रायुधस्य नामानि सदा सर्व्वत्र कीर्त्तयेत् ।
नाशौचं कीर्त्तने तस्य स पवित्रकरो यतः ॥
सहस्रनामव्याख्येयं सज्ज्ञानप्रदीपिका ।
शङ्कराचार्य्यभगवत् पादाचार्य्येण निर्म्मिता ॥

Colophon. इति श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यश्रीशङ्करभगवत्कृतौ श्रीविष्णोः सहस्र-नामभाष्यं सम्पूर्णं । शुभमस्तु शकाब्दा १७७८ ।

विषय । श्रीविष्णोः सहस्रनामव्याख्यानं ।

No. 278. बीजवर्णाभिधानटीका. BY गौरमोहनभट्टः. Substance, country-made paper, 14×4 inches. Folia, 4. Lines, 9 on a page. Extent, 110 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Medrā, Babu Pārvati Caraṇa Bhaṭṭāchāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः परदेवतायै ।

आदौ प्रयत्नतः बीजवर्णानां बीजानिच वर्णांश्च ये × × × × × × × × स्फुटं वर्णं यथा स्यात् तथा उच्यते कथ्यते तच × × × सर्व्वं प्रवर्त्तयेत् प्रवर्त्तयतीत्यर्थः तु वर्णे यस्य च मन्त्रः तच आदौ यस्य बीऽव्यादिः अन्तोऽप्यादिश्च न पूर्व्वभाव् पूर्व्वं न भजतीत्यर्थः । प्रतिज्ञावचनानन्तरं मातृकाक्रमोक्तचक्र-उपवनात् वर्णोऽक्षरमित्यादि वर्णांश्चतुष्कं स्वराक्षरे स्वरादि-द्वयं स्वराक्षरे ककारादिमकारपर्य्यन्तं पञ्च पञ्च भूत्वा वर्णाः स्युः यदि वादिवान्तचतुष्कं शादिहान्तचतुष्कञ्च क्रमेण वर्णद्वयं स्यात् । इत्यादि ।

End. आचार्य्या बीजकेन कामबीजं वा कामादीनां वर्णतया तत् स्वरूपत्वात् आचार्य्या तृतीयस्वरपाठाय परन्तु गुरुपदेशपरम्परैकवाक्येन

तात्पर्य्यमवगन्तव्यं अन्यथा "लक्ष्मीः परा × × × योनि-ष्ठता च शक्ति"रित्येवंरूपाः परापदेन वा न परावीजं मायावीजं वा प्राप्तं इत्यत्र न नियामकः स्यात् ।

Colophon. इत्युपेन्द्रभट्टवंशीयश्रीगौरमोहनभट्टरचिता वीजवर्णाभिधानटीका समाप्ता ।

विषयः । वीजवर्णाभिधानस्य व्याख्यानं ।

No. 279. वीरमाहेन्द्रकाण्डं. Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 10 on a page. Extent, 370 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpura Rāj Vāti. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः गणेशाय ॥

अथ वाचं निशम्यायं स्कन्दस्य गुरुवन्दितां ।
वीरश्रेष्ठं वचस्तादृशा निशम्याथ तदा द्विजाः ॥

End. गत्वा तु मधुरं तात जित्वा सर्व्वानिमान् रणात् ।
बद्ध्वा तं सर्ववीराभिः प्रापयिष्यामि तेऽन्तिकं ॥
निशम्यैवं वचःप्रोक्तं सुपुत्रेण महासुरः ।
सन्तुष्टो विससर्जैनं समायात्सुरनायकः ॥ * ॥

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे शङ्करसंहितायां शिवरहस्यखण्डे वीरमाहेन्द्रकाण्डे सप्तमोऽध्यायः ॥ * ॥ वीरमहेन्द्रकाण्डं समाप्तं ॥

विषयः । असुरादीनां वीरत्वप्रकटनं ।

No. 280. वृत्तरत्नावली. By चिरंजीव. Substance, country-made paper, 13 × 4½ inches. Folia, 11. Lines, 8 on a page. Extent, 187 slokas. Character, Nāgara. Date Saka 1653. Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. नमोऽनुचितिनाशिनी सकलकामसन्दोहनी ।
चराचरविचारिणी जडधमान्धविद्वेषिणी ॥
कलानिधिविधायिनी सहृदलोकलोचनहारिणी ।
मदन्तरविहारिणी भवतु कापि कादम्बिनी ॥ १ ॥

श्रीश्रीवर्द्धनभूपनन्दन नव श्रीदाम श्रीरस्फुरत्
संग्रामे यशवन्तसिंहमहिमारम्भातिसंभावना ॥
यद्यच्छिन्नककबन्धकम्बरगजद्वारारामदामोद्दिता ।
सा पद्यौ पद्यौमिनौभिरभितः सन्दर्यत्यादिता ॥ १ ॥

End. द्वैताद्वैतमतादिभिन्नबिविधिग्रोद्बुद्धबुद्धिः सुतो ।
भट्टाचार्य्यशतावधान इति यो श्रीकोतूभवोभूत् कविः ॥
नानाशास्त्रविदात्मजेन सुचिरंजीवेन दत्ता मुदे ।
श्रीकृष्णीययशवन्तसिंहनृपतेः श्रीवृत्तरत्नावली ॥

Colophon. इति श्रीचिरंजीवेन शतावधानभट्टाचार्य्यात्मजेन विरचिता वृत्तरत्नावली समाप्तिमिता । शकाब्दाः १६५२ .

विषयः । छन्दोग्रन्थः

No. 281. वृद्धिश्राद्धपद्धति. By अनन्तदेव. Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 61. Lines, ' ' on a page. Extent, 1220 ślokas. Character, Nāgara. Date Saṃvat 1764. Place of deposit, Bibihāṭī, Benares City, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीमहागणपतये नमः ।

नत्वा श्रीगुरुपादाब्जं वृद्धिश्राद्धस्य पद्धतिं ।
उद्धवस्य तनुजोऽहं करोमि शिष्टसम्मतां ॥
विविधः + + + संप्रदायगतां तथा ।
माध्यन्दिनीयविधिना प्रीयन्तु विदा बुधाः ॥

End. श्रीमच्छ्रीचरणद्वन्द्वमाधाय हृदयाम्बुजे
श्रीउद्धवतनूजेन विश्वेशपुरवासिना ।
रचितोऽनन्तदेवेन वृद्धिश्राद्धविनिर्णयः
गुरवः + + तुष्यन्तु विद्वांसश्च तथा मयि ॥

Colophon. इति श्रीमद्द्विवेदिउद्धवात्मजानन्तदेवकृतं आभ्युदयिकनिरूपणं समाप्तिमगमत् . संवत् १७६४ . पांचाडृग्रामाख्याम् ।

विषयः । वृद्धिश्राद्धविध्यादिकथनम् ।

No. 282. वृन्दावनकाव्यटीका. By रामनारायण. Substance, country-made paper, 13×3½ inches. Folia, 10. Lines, 9 on a page. Extent, 250 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Bhaṭṭagrām, Paṇḍit Rāmhṛdaya Bhaṭṭācāryya. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीदुर्गायै नमः ।

नत्वा नन्दव्रजानन्दपरं गोपाङ्गनाप्रियं ।
परमानन्दसन्दोहकरं गोपश्वरं हरिं ॥
यमकश्लेषचित्रार्थपताकाचान्द्रशेखरिः । (?)
रामनारायणः श्रीमान् जयेत् यट्टीकयाकरोत्
वृन्दावनाख्यकाव्यार्थं स्फुटं मानाङ्कभाषितं ॥
रामनारायणो मान्यो बुधैर्न दोषचिन्तया ।
नहि सर्व्वार्थवित् कश्चित् जायते मानुषोभुवि ॥

मानाङ्कनामा कविः श्रीकृष्णस्य वृन्दावनलीलां विविधयमकश्लेषवर्णनेन प्रकाशयन् वृन्दावनाख्य..व्यनामतया निदर्शनीकृत्य काव्यविघ्नविनाशन-रूपतया तन्मुखबन्धतयाच प्रथमं कृष्णरतिरूपमङ्गलमाह । वरदायेति । इत्यादि ।

End. स प्रसिद्धो हली बलरामः तं प्रसिद्धं पीतवाससं श्रीकृष्णं इति वचनमाह. कथितवान् कुर्व्वत्याह पञ्चमतां गोपानां × × × × रटरे हली कीदृक् चायतनेत्रः दीर्घचक्षुः तं कीदृशं कंसासुरादनुद्विग्नं चमत्कृ-तमिति यावत् पुनः कीदृक् किं कुर्व्वन् स्वा रमितानां विमलतया हसने-न्दीवराजानां (चद्) इति प्रसिद्धानां छायां कान्तिं किरन्निव क्षिपन्निव कीदृशानां चलल्लीलाजानां लीलया चलजातानां ॥

Colophon.

बाणपक्षरसचन्द्रमिमिते
कृष्णचन्द्रपदचान्द्रशेखरिः ।
कन्यासु तर्कैन्दुमिते शकाब्दे
श्रीरामनारायण देवशर्म्मा ॥
टीकां मनुद्दुधय्य करोति यत्नै-
र्मानाङ्कमाणस्य मुदा समग्रां ।
श्रीरामनारायण देवशर्म्मा
काव्यार्थमालोक्य करोति यत्नं ॥

नथाच द्दोषः कविभिर्विचार्य्यः ।
यन्नःसतां जीवनमाप्त × × ॥ श्रीदुर्गा ॥

विषयः । भागवतीयश्रीकृष्णलीलामयवृन्दावनकाव्यस्य व्याख्यानं ॥

No. 283. वेदस्तुतिभावार्थदीपिकादीपनं By राधारमणदास. Substance, country-made paper, 11 × 5⅓ inches. Folia, 19. Lines, 13 on a page. Extent, 700 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpur, Paṇḍit Kriṣṇadāsa Smṛtibhūṣaṇa. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः ।
श्रीचैतन्यं कलिंदं कुमारिं
चित्तद्वयैं श्रीधरं भक्तमुख्यं ।
निम्बं चन्द्रं गोकुलोपासिकाश्च
नत्वा कुर्व्वे व्याकृतिं व्याकृतेर्वा ॥
राधारमणदासेन राधारमणचेतसा ।
श्रुतिस्तुतेः स्वामिटीकाव्याख्यानं क्रियते स्फुटं ॥ इत्यादि ।

End. उपनिषद्भिर्विराजिते पदाम्बुजे यस्य तं, कर्म्मिणो भजनेन भीमप्रदं, नयस्य योगप्रदं, "ददामि बुद्धियोगं तं येन मामुपयान्ति" । इति गीतोक्तेः ॥
जीवस्वरूपोपासनस्य पुनः श्रुत्यर्थसम्भवं ।
राधारमणदासोऽयं व्याख्यानमकरोन्मुदा ॥
कृष्णगोविन्दशिष्येण राधारमणदासेन दीपिकादीपनं कृतं ॥

Colophon. इति श्रीभागवते दशमस्कन्धे श्रुतिस्तुतौ भावार्थदीपिकादीपने सप्ताशीतितमोऽध्यायः ॥

विषयः । श्रीमद्भागवतदशमस्कन्धीय-श्रुतिस्तुतिव्याख्याया भावार्थदीपिकाया व्याख्यानं ।

No. 284. वेदान्तसिद्धान्तमुक्तावली By वनमाली. Substance, country-made paper, 9 × 4½ inches. Folia, 146. Lines, 12 on a page. Extent, 4,500 slokas. Character, Nāgara. Date S.M. 1873. Place of deposit, Ṭikāri, District Gayā, Paṇḍit Vāmācārī. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. प्रथमपत्रं नास्ति तेन द्वितीयपत्रप्रारम्भो लिखितः ॥
तदर्थं विचारविमर्शविषयादिकं न सम्भवति इत सम्भवति, तदर्थं विषयी-
भूतब्रह्म जीव एव इतान्यदिति । यदि प्रत्यग्भूतो जीवस्तदा तस्य निखिल-
त्वेन विषयाभावादनारम्भणीयं शास्त्रं यद्यन्यद्ब्रह्म तदा तस्यानिखिलत्वेन
विषयसम्भवाच्छास्त्रमारम्भणीयमिति ॥ इत्यादि

End. कृतनिगमविभागं योगिभिः सेवितांघ्रिं
धृतमुनिवरवेशं वासुदेवांशमीशं ।
यतिगुणमदरं श्रीमदानन्दतीर्थं
मतिनिधिजयतीर्थं व्यासतीर्थञ्च वन्दे ॥
श्रीगोविन्दविचारभूषितभवो वृन्दावनात् प्राग्दिशि
क्रोशानां नियुत सुभुविये? विप्रा भरद्वाजजा
श्रीमद्व्यासतुषो वसन्ति सुकृतो तेषां सुजातेन वै
वर्षिश्रीवनमालिना श्रुतिनये वृत्तिः समाप्ता कृता ॥

Colophon. इति श्रीवनमालिविरचितायां वेदान्तसिद्धान्तमुक्तावल्यां चतुर्थाध्यायस्य
चतुर्थः पादः ॥ शुभमस्तु संवत् १८७१ ॥

विषयः । जीवब्रह्मनिरूपणं ॥ जीवब्रह्मणोरभेदज्ञाने मुक्तिरित्याद्युपन्यासेन मुक्ति
स्वरूपादिनिरूपणं ॥

No. 285. वेदिपद्धतिटीका By मयूरेश. Substance, country-made paper. 10 × 3 inches. Folia, 20. Lines, 13 on a page. Extent, 520 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, new. Verse. Correct

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
दुण्ढिं विश्वेश्वरं विष्णुं नत्वा दैशिकवाशिकां ।
मयूरेशः प्रकुरुते वेदिपद्धतिकाशिकां ॥ टीकामिति शेषः ॥

End. यथामति कृता व्याख्या सुबोधा वेदिपद्धतेः ।
विचार्य्यं साध्वसाध्वच शोधनीयं प्रयत्नतः ॥

Colophon. इति श्रीमौद्गल्यगोत्रान्वयद्भूतमतीवेत्युपनामकश्रीपाढोपाध्यायसुतपुरुषोत्तमो-
पाध्यायात्मज मयूरेश्वरोपाध्यायविरचिता स्वकृता वेदिपद्धतिटीका सम्पूर्णा।

विषयः । यज्ञवेदिनिर्माणपद्धतिव्याख्या ।

No. 286. वैद्यकसारः (शंकराख्यः) By रामचन्द्र. Substance, country-made paper, 6×5 inches. Folia, 9. Lines, 15 on a page. Extent, 180 slokas. Character, Nāgara. Date S'aka 1725. Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

साश्चर्यं लोके प्रचलमसकं देववैद्याश्विनौ तौ ।
रोगघ्नौ वदति कृपया चाश्वि मां रोगभिन्नौ ॥
तस्मै दद्यादभयमिति सं वैद्यचन्द्रादिरत्न
नत्वा रामोऽखिलसुखकरं शंकराख्यं प्रवक्ष्ये ॥
सूतः प्रश्नो हृदयकलशा नाडिकारोगलक्ष्य ।
मदं दाहो वमनविमलं स्तम्भनं स्वेदनं च ॥

End. मायन्तौ शतग्रहरविजयिरे श्रीपश्चिका संस्तुतैः ।
श्लोकै वैद्यकसंज्ञकैः सुललितैर्हैमैर्विचित्रैः शतैः ॥
भक्तानां मदनाशनाय विमलस्तुत्या मया प्रार्थिता ।
इत्थं शास्त्रमिदं पुनन्तु यमला श्रीशंकराख्यं शुभं ॥

Colophon. इति रामचन्द्रविरचिते शंकराख्यवैद्यकसारः समाप्तः ।

विषयः । संक्षेपेण साधारणरोगाणां उपशमोपायकथनं ।

No. 287. वैयासिकन्यायमाला, सटीका, (वेदान्ताधिकरणमाला) By भारतीतीर्थमुनि । Substance, country-made paper, 11×5½ inches. Folia, 76. Lines, 12 on a page. Extent, 3,000 slokas. Character, Nāgara. Date Saṃvat 1814. Place of deposit, Ṭikāri, District Gaya, Paṇḍit Vāmācāri Sāstri. Appearance, tolerable. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. प्रणम्य परमात्मानं श्रीविद्यातीर्थरूपिणं ।
वैयासिकी न्यायमाला श्लोकैः संगृह्यते मया ॥
एको विषयसन्देहपूर्वपक्षावभासकः ।
श्लोकोऽपरस्तु सिद्धान्तवादी सङ्गतयः स्फुटाः ॥
शास्त्रेऽध्याये तथापादे न्यायसङ्गतयस्त्रिधा ।
शास्त्रादिविषये ज्ञाते म .नृ सङ्गति यत्नताम् ॥ इत्यादि ।

श्रीगणेशाय नमः ।

प्रणम्य परमात्मानं श्रीविद्यातीर्थरूपिणं । इत्यादि ॥

प्रारीप्सितस्य ग्रन्थस्य निर्विघ्नेन परिसमाप्तये ।

× × × प्रणमंति व्यासेन प्रोक्ता वैयासिकी × वेदान्तवाक्यार्थं

निर्णायकान्यधिकरणानि न्यायास्तेषामनुक्रमेण ग्रथनं माला ॥ इत्यादि ।

End. तत्त्वावप्रहतत्वेन तत्त्वता नास्ति योगिनाम् ।

लाराख्यश्रीशभोगाय ददौ मुक्तिश्च विद्यया ॥

ईश्वरो नृपरूपमत्या तोषितस्तेषां भोगमात्रविद्वशी

लाराख्यं ददौ, मुक्तिञ्च ततविद्यां नृपाद्येन ददौ ।

तस्मात् जगत्कर्त्ता लातन्त्र्यामावेऽपि भोगमोक्षयोस्तेषां लातन्त्र्यमस्ति ॥

Colophon इति श्रीमत परमहंसपरिव्राजकाचार्य्य-श्रीभारतीतीर्थमुनिप्रणीतायां वैयासिकन्यायमालायां चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ समाप्ता वेदान्ताधिकरणमाला । संवत १८१४ ॥ ^ ॥

विषयः । श्लोकेन अन्यसूत्रस्याधिकर...दनिरूपणं ॥ निरूपिताधिकरणस्य व्याख्यानञ्च ॥

No. 288. वैश्वदेवप्रयोगः By दुण्डि. Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 2. Lines, 10 on a page. Extent. 35 slokas. Character Nāgara. Date Saṃvat 1855. Place of deposit, Bibihāṭi. Benares City, Paṇḍit Vā: mācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ वैश्वदेवप्रयोगः ।

पञ्चमहायज्ञात्मकत्वान वैश्वदेवमिति कर्मनामधेयं, एतच पञ्चमहायज्ञस्यान्न प्रथमभूतमिति वरदत्तः, तत्र प्रकरणभेदात् संज्ञाभेदः; यथा, तत् तथावितदिति सुदर्शनाचार्य्यः । इत्यादि ।

End. तत्र श्लोकः.

द्वावेकं द्वौच चतुरः प्रत्येकं तु यथं दश ।

प्रक्षेप्रेकमेकं तत् परिषिञ्चेद्धूतवीनिच ॥ इति .

Colophon. इति वैश्वदेवपञ्चमहायज्ञानां प्रयोगो दत्तपुत्रिदुण्डिविरचितः समाप्तः ।

संवत् १८५५ । पौषवदि ।

विषयः । वैश्वदेवविधिः

No. 289. **वैश्वानरोपनिषद् .** Substance, country-made paper. 9 × 4½ inches. Folia, 2. Lines, 11 on a page. Extent, 65 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatā Grām, Post Mehār, Zilla Comilla. Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgiśa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ वैश्वानरः प्रपद्ये जातवेदा मम शान्तिं प्रयच्छतु । दारेषु पुत्रेषु धनेषु पश्वश्वरथमनुष्येषु गोषु ग्रामेषु नगरेषु स सप्तार्चिः सप्तजिह्वः सहितमुखः स भुवधारी सर्व्वदेवानां मुखं स सर्व्वभुक् स विष्णुः स ब्रह्मस्वरूप शुक्लाभास्वररूपश्च शान्तिं करोति । इत्यादि

End. एतदुपनिषद्धीयानः सर्व्वान् कामानवाप्नोति सर्व्वान् पापान् नाशयति ब्रह्महत्यायाः पूतो भवति सुरापानात् पूतो भवति दीर्घायुराप्नोति धनधान्येन सम्पन्नो भवति सर्व्वं वशताभाप्नोति । ॐ तत् सत् ।

Colophon. इति वैश्वानरोपनिषत् समाप्ता ।

No. 290. **वैष्णवचन्द्रिका** By **रामानन्द** and **वनमाली ।** Substance, country-made paper. 11 × 3 inches. Folia. 4. Lines, 7 on a page. Extent, 130 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit. Upalatā Grām, Post Mehār, Zilla Comilla. Paṇḍit Jagadbandhu Tarka-vāgiśa. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning.

संसारार्णवमज्जमानपुरुषत्राणाय गोलोकतो ।
ह्याविर्भूत इव स्वयं सुपरमे वृन्दावने लीलया ॥
श्रीकृष्णः सह राधया परिवृतो नन्दादिभिर्यः कलौ ।
धन्यो मद्हृदयं सदा निवसतात् कारुण्यमाकृष्य सः ॥
श्रीराधाकृष्णयोरादौ सम्बन्धप्रदर्शनं ।
कार्य्यश्चावतारे तत् प्रापये भक्तिलक्षणं ॥
भक्तानां लक्षणं पश्चात् प्रकृत्यादिप्रभेदतः ।
पुराणादिकशास्त्रेभ्यस्तन्त्रसारादिसंग्रहात् ॥
समुद्धृत्य मतात् तत्त्वात् संक्षेपात् तद्विरच्यते ।
न्यायवागीशविख्यातश्रीरामानन्दशर्म्मणा ॥ इत्यादि ।

End.

देवान् पितॄन् विप्रगणान् प्रणम्य
प्रातः समुत्थाय गुरोः पदाब्जं ।

आत्मा झृदन्वर्दरिनाम कौतंयम्
मानन्दविनोविवरेन् चितौ सृष्टौ ॥
धर्म्मानशेषान् परित्याय वैष्णवस्य साश्रमः श्रवइनाथ नाथं ।
गोलोकनाथं यत्र राधया इदा विभाव दास्यं परतोऽस्य याति सः ॥
ऋत्योः प्राग्दिवसे समाप्तिमगमत् खल्पावशिष्टः क्रिया
रामानन्दविपश्चिता तदनु तच्छात्रेण यत्नादयं ।
ग्रन्थः श्रीवनमालिनामकमुना काय्यौऽवशिष्टस्ततो
दाभ्यां वैष्णवचन्द्रिकाख्यतमयौ सम्पूर्णता मागता ॥

विषयः वैष्णवकर्त्तव्यक्रियाकलापनिरूपणम्

No. 291. व्यवस्थासंग्रहः By अनिरुद्ध. Substance, palm leaves. 13×2 inches. Folia, 108. Lines, 5 on a page. Extent, 1,700 slokas. Character. Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpur, Babu Giri-Candra Cakravartti. Pleader. Appearance. very old. Prose and Verse Correct.

Beginning. प्रणम्य पुण्डरीकाक्षं पूर्व्वाचार्य्यप्रवर्त्तिताः ।
व्याख्या मन्वादिशास्त्राणां समालोच्य विविच्यते ॥
विशुद्धिरनिरुद्धेन सबोधविभवावधि ।
बोधार्थमल्पबुद्धीनां प्रबुद्धानाच × × × ॥

मनुः ॥
जातदन्तेऽनुजाते च कृतचूड़े च संस्थिते ।
अशुद्धा बान्धवाः सर्व्वे सूतके च तथोच्यते ॥
जातदन्तादनुपश्चाज्जातोऽनुजातदन्त इत्यर्थः ॥

End. चमं चपितं ।

विषयः । जननमरणाशौचव्यवस्थाकथनं ॥ श्राद्धविधिकथनं । तदधिकारिनिरूपणञ्च ॥

No. 292. व्यवस्थासारसंग्रहः By रामनाथ. Substance, palm leaves 15×1½ inches. Folia, 84. Lines, 2 on a page. Extent, 750 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatā Grām, Post Mehār, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgiśa Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गुरवे नमः ।

नत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं श्रीरामनाथशर्म्मणा ।

क्रियते ऽतिप्रयत्नेन व्यवस्थासारसंग्रहः ॥

अथ सामान्यतः सर्व्वतिथिव्यवस्था । यद्यपि रात्र्यादिपर्य्यन्तस्य × ×

कालोऽपि कर्म्मयोग्यस्तथापि मुख्यकाललाभे प्रशस्तत्वात् स एव नियामकः ।

मुख्यकालस्तु दैवकृत्ये त्रिधाविभक्तदिनस्य पूर्व्वाह्णः । मनुष्यकृत्ये मध्याह्नः ।

पितृकृत्येऽपराह्णः : तिथेः पूर्व्वकालापेक्षा तु विधेयकर्म्मण्येव निषिद्धकर्म्मणि

तु निषिद्धावधेक्षा यत्र तु उभयदिने कर्म्मकाले तिथिलाभोऽलाभो वा तत्र

तत्तिथिविहितं पूजादिकं कुत्र कर्त्तव्यमिति सन्देहे युग्मादिना व्यवस्था ।

इत्यादि ।

End. परचक्रोपघातांश्च ।

यथा शस्त्रप्रहाराणां कवचं विनिवारणम् ।

तथा दैवोपघातानां शान्तिर्भवति वारणं ॥

शान्तिकर्म्मद्वारा ऐहिकः शि. त्र नरितनिष्टनिदितिदर्शनात्स्वस्मावेऽप्ये

च स्वस्त्ययनं कार्य्यं ।

शूद्रान्नं शूद्रसम्पर्कं शूद्रेण च सहासनं ।

शूद्रविद्यागमः कश्चिज्ज्वलन्तमपि तापयेत् ॥

पितृश्राद्धे तु शूद्राणां यो भुङ्क्ते ब्राह्मणाधमः ।

सुरापो ब्रह्महा सौ च पितृदेवार्च्चनाद्बहिः ॥

तावद्भवति शूद्रान्नं यावन्न स्पृशति द्विजः ।

द्विजानां करसंस्पर्शात्सर्व्वं पवित्रमुच्यते ॥ चरवे नमः ।

Colophon. अतः परं खण्डितत्वात् समाप्तिसूचकं वाक्यं नास्ति ।

विषयः । व्यवस्थासारसंग्रहेऽस्मिन् सन्ति केवल अशिस्वव्यवस्थानां संग्रहाः तत्र प्रथमे तिथिव्यवस्था सा पुनर्युग्मायुग्मभेदेन द्विविधा । संक्रान्तिव्यवस्था अशौचव्यवस्था सपिण्डीकरणादि-व्यवस्था शान्तिकर्म्मव्यवस्था च ।

No. 293. **व्यवहारसूत्रं** Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 16. Lines, 7 on a page. Extent, 1,000 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City. Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra Suri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीशान्तिजिनाय नमः ।

जो भिक्खु माणियं परिहाय ठाणं
परिवेविसा चाओयव्वा चयहिउ
यिवं मओपमायसुमाणियं परिवच्चियं
चाओय मायसुहो माणियं ।

End. सावज्जिय वेयावच्चं करेमाणे समणे निग्गन्थे महानिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ ।

Colophon. ववहारस्स दसमो उद्देसो समत्तो । ववहारसुत्तं समाप्तम् ।

विषयः । जैनसाधूनां व्यवहारकथनम् ।

No. 294. व्रतोद्यापनोपयोगिपदार्थनिर्णयः. Substance, country-made paper, 10×3 inches. Folia, 20. Lines, 9 on a page. Extent, 380 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीमहाकाली महालक्ष्मी महासरस्वतीभ्यो नमः । श्रीसीतारामचन्द्राभ्यां नमः । अथ व्रतोद्यापनविषये किञ्चिदुच्यते, तत्रोद्यापनं नाम तत्तद्व्रते परिपूर्णे अपूर्वेण कल्पोक्तं यथवदानमाह्मणभोजनरूपः कर्मविशेषः

End. गीतायामपि ।

यत् करोषि यदश्नासि यज्जुहोषि ददासि यत् ।
यत्तपस्यसि कौन्तेय तत् कुरुष्व मदर्पणम् ।

Colophon. इति व्रतोद्यापनोपयोगिविषयः समाप्तः ।

विषयः । व्रतोद्यापनोपयोगिपदार्थकथनम् ।

No. 295. भ्रातृसोमयज्ञतिः By माधवाचार्यः. Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia, 5. Lines, 12 on a page. Extent, 100 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Beginning.

नमस्कृत्याम्बिकां पूर्व्वां प्रभाकाचीच यत्नतः ।
ब्रात्यस्तोमस्य सरणिं कुरुते माधवोऽधुना ।
ब्रात्यसम्बन्धेनाथ पतितसावित्रीको भवे ॥

End.

प्रभूणां वचरामाणां स्मृते तत्त्वजीविकः ।
माधवः प्राकरोत् काम्यां ब्रात्यस्तोमस्य पद्धतिम् ॥

Colophon. इति माधवाचार्य्यशर्म्मप्रणीता ब्रात्यस्तोमसरणिः समाप्तिमगमत् ॥

विषयः । ब्रात्यानां संस्कारविधिः ।

No. 296. ब्रह्मादिमाहात्म्यस्य विष्णुपद्यो व्याख्यानम् . Substance, country-made paper, 20 × 3 inches. Folia, 4. Lines, 8 on a page. Extent, 132 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Grām Phadu-ghar, Post Brāhmanberia, Comilla, Paṇḍit Amarcandra Nyāyaratna. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning.

श्रीदुर्गा । ॐ नमः कृष्णाय ।

तस्मिन् दुरात्मनि पतितीर्य्ये कंसासुरे सैन्ये च देवा कृष्णेच निघ्नते सति ब्रह्मादयः तं पावकं कृष्णं तुष्टुवुः । देवा इति दिवधातोर्विजीगिषा-र्थाद्दृष्यन्नन्ता × × × देवः प्रकाशात् कंसेन जेतुमिष्टः स चासावचेति देवा स्तौत्येकवचने पचातोरित्याकारलोपः धातोरित्यनलोपश्चवचनात् चाकारो बहुदेवः स्वादित्येकाचरलोपः । तामि तासु सन्तानपालनयो-स्तायतीति क्विप् यवोर्व्वेञ्जन इति वलोपः । इत्यादि ।

End.

यद्वा भद्रं कल्पु श्रीमन्मस्येति भद्रकाली रघुवेषेषुनिरिति । अन्तर्हिता अन्तर्हितं प्राप्तः अन्तर्हितं चयत इति क्विप् अन्तर्धानमन्तर्हितं सद्यते-सेत्यर्थंत्वात् चयधातोः क्विप् यलोपश्च तां चतुराननकारी × × × × × × × × अयधातोः क्विप् रभूतं प्राप्तः देवी श्रीलावाम् देवशरीरेभ्यः श्रीपश्रीपौरुषेण शरीरागुल्यश्च ल्यबलोपं पञ्चमी जनयप्रित्येषियौ विभैषिषोभाव रवमाद्विमाद्यम् कचिदविकारान् इविनलोपा-भावः तद्विषये यथा इत् प्राप्तः जनयत्रित्यिकाचाभ पुनश्च गौरीदे-वाला पुनर्गौरीदेवपरिग्रहवेन चतुर्दीशाद्यावाशर्थं चः क्विप् भावे, चपला पूर्व्ववत् चतुर्पर्णि प्राप्तः उपकारिणौ उपकारित्वात् उपकारि-णोभाव रवमाद्विमाद्यम् कचिदविकारात्कुइविनलोपाभावः । –

Colophon. इति मत्स्यादिमाहात्म्यीयविष्णुपञ्चकाख्यानं सम्पूर्णं ।

विषयः । देवीभागवतीयमत्स्यादिमाहात्म्य विष्णुपञ्चके आख्यानं ।

No. 297. शङ्करसंहिता. Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 59. Lines, 10 on a page. Extent, 1,100 çlokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinājpur Rajbāḍi. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

ॐ वारणास्यं देवं गजवक्त्रं चतुर्भुजं ।
पिनाकिनन्दनं वन्दे सर्वविघ्नोपशान्तये ॥
सुमुखश्चैकदन्तश्च कपिलो गजकर्णकः ।
× × × × × ॥
षोडशैतानि नामानि यः पठेत् शृणुयादपि ।
विद्यारम्भे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा
संग्रामे सर्वकार्येषु विघ्नस्तस्य न जायते ॥

End. सूत उवाच ।

जयन्तु सनकाद्यास्तु शान्तो वेदार्थसम्मतिः ।
कथितः शैवधामेव सिद्धान्तं विदुषां सतां ॥ * ।

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे शङ्करसंहितायां शिवरहस्यखण्डे सम्भवकाण्डे पञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ सम्भवकाण्डं समाप्तं ॥

विषयः । १ सूतमुनिसंवादकथनं ॥ २ मन्वन्तरकथनं । ३ ततोऽध्यायात् पञ्चाशत्तमाध्यायं यावत् तारकासुरोपाख्यानवर्णनेन कुमारोत्पत्तिवर्णनादि ।

No. 298. शतकाव्याख्यानम्. Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 3. Lines, 12 on a page. Extent, 72 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍālacāryya Mahārāja Bālacandra Suri. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीजिनाय नमः ।

दुरित रज समीरं मोहपङ्कोघनीरं ।
प्रणमिव जिनवीरं विघ्नवातद्धीरं ॥

भवभङ्गपरिभूतं सम्मुखमानु × × वं ।
परिवमित्ययूतं कि × × किमे मिवृतम् ॥

End. एवं गौरमिने सनै सवगनं गोवाम्नविध्वंसनं
भव्यं भोवरवेष गोव अनयम् दोसाय कल्पेवयम् ।
गोवं वां कुमवानुवन्धिकुमवं पत्तोमिमिविमिम् वो वा
वजामिजवचादि (..) यथा पाय यथामि तुव ॥

Colophon. इति महावीर शतकपठकव्याभिकविवमं ववनं समाप्तं ।

विषयः । मातुरन्वमाहवमें अमनम् । गर्भः । जन्म । दीक्षा । केवलज्ञानम् । निर्वाणम् ।

No. 299. शब्दवादः Substance, yellow paper, 12 × 3 inches. Folia, 9. Lines, 8 on a page. Extent, ? slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatā Grām, Post Mohār, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgiśa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शि व ।
इति शब्दो हि द्विविधः । क्रियार्थाविभावकः पदार्थाविभावकश्च ।
क्रियार्थाविभावकः पदार्थाविभावकश्चेति शब्दस्यानुकरणविषय एव प्रयोगः
कामाभावात् क्रियः स्वरूपार्थस्याभिधायको क्रियार्थाविभावकः । पदप्रति
पाद्यसंख्यान्वितविशेषीभूतशब्दस्वरूपार्थस्याभिधायकः पदार्थविभावकः यथा
इत्येति ॥ इत्यादि ।

End. एवमेविति शब्दाभावोपि भूतलाभावमित्यादौ तदध्याहारात् शब्दस्याभिधेय-
भूतत्वं वक्तव्य यत् तेनाध्याहारस्य सम्पदा स्वरूपोपस्थापने
प्रवर्तेवेतिदिक् । इति शब्दवादः समाप्तः इति ।

Colophon. गोपालगोपरवोपान्ते भक्तिरस्तु सदा मम ।

विषयः । क्रियार्थाविभावकपदार्थाविभावकप्रकारकप्रकृतिप्रत्ययादिना शब्दानां स्व-
रूपनिरूपणम् ।

No. 300. ध्वान्तिशतकटीका By विद्याविनोदाचार्यचूडामणिः. Substance, country-made paper, 18 × 3 inches. Folia, 22. Lines, 6 on a page. Extent, 500 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1676. Place of deposit, Dinājpur, Paṇḍit Kṛṣṇadāsa Smṛtibhūṣana. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. बाह्ये पचत्वं नास्ति । इदानीमात्मनः पाण्डित्यं निन्दयन् ऐश्वर्य्यं कटाक्षयति श्लोकेन । ये चौरीभुजः राजानः वयमपि विद्वांसः चौरीभुजः इत्यादि ।

End. येषामावश्यकता अजरामरवियोगं मरणं दृष्ट्वा चित्तस्य क्षोभो नोत्पद्यते न जायते यतःजन्म उत्पत्तिः जरा वार्द्धक्यं वियोगः इष्टविच्छेदः मरणं इत्यादिशेषः समाहारद्वन्द्वः सर्व्वंकषो विभावयैवमनुवतीति ॥ *

Colophon. इति श्रीविद्याविनोदाचार्य्यचूडामणिविरचितशान्तिशतकटीकायां चतुर्थपरिच्छेदः ॥ समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥ शक १९०९ ॥

विषयः । शान्तिशतकस्य व्याख्यानं ।

No. 301. शिक्षाभाष्यं or शिक्षाप्रकाशः. Substance, country-made paper, 15 × 5 inches. Folio, 9. Lines, 9 on a page. Extent, 180 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Gobinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ज्योतिर्व्याकरणं छन्दः कल्पशिक्षानिरुक्तयः ।
वेदाङ्गपाठो यः कर्त्तव्यस्तं सततं नुमः ॥
व्याख्याय पिङ्गलाचार्य्यकृताचाद्यो यथायथं ।
शिक्षां तदीयां व्याख्यास्ये पाणिनीयानुसारिणीं ॥

End. सर्व्वं प्राप्नोति वा । द्विवचनं शिक्षाध्यायसमाप्त्यर्थं । पिङ्गलच्छन्दस्य × × समस्तपदवक्तुं इमं पदवेसमा चार्व्वे इत्यधिकृत्य चपरवक्तुं × × वैक्याविति सम्बन्धनात् ।

Colophon. इति शिक्षाप्रकाशः समाप्तः ।

विषय । वर्णानामुच्चारणप्रकारकथनम् ।

No. 302. शिवशतनामस्तोत्रं (महाविश्वेश्वरस्तोत्रं). Substance, country-made paper, 10 × 2½ inches. Folio, 6. Lines, 6 on a page. Extent, 75 slokas. Character, Bengali. Date, S.K. 1776. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garveta, Grām Khunverā, Paṇḍit Hārānchandra Tarkavāgiśa. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीरामः ।

ॐ अस्य श्रीशिवसहस्रनामस्तोत्रस्य श्रीनारद ऋषिरनुष्टुप्छन्दः श्रीसदाशिवो देवता ॐ नमः शिवायेति महाबीजं ह्रीं शक्तिः मम श्रीसदाशिवप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः । इत्यादि ।

End. एतत्स्तोत्रं मयोक्तानि यावज्जे ना भवेत् क्वचित् ।
ब्रूयात् भक्तियोगाय शुद्धाय गुरुराजने ॥
शिवभक्तिविहीनाय भक्तिनिन्दापराय च ।
न प्रकाश्यं महादेवि प्रकाशाच्छिवहा भवेत् ॥
शिवाय भक्तियुक्ताय शिवविष्णुपराय च ।
सहस्रनामस्तोत्रं सर्वं देयं भवेदपि ॥

Colophon. इति महाशिवेश्वरतन्त्रे श्रीशिवपार्वतीसम्वादे शिवस्य सहस्रनामस्तोत्रं समाप्तं ॥ ॐ तत् सत् ॥

अक्षरं पदिभ्रष्टं मात्राहीनञ्च यद् भवेत् ।
पूर्णं भवतु तत् सर्वं त्वत्प्रसादान्महेश्वरः ॥
शकाब्दाः १७७९ । ११ । १९ । लिपिरियं श्रीरामतारणशर्मणः ॥

विषय । श्रीमहादेवस्य स्तुतिकथनं ।

No. 303. शिवसहस्रनामस्तोत्रं (उमायामलीयं). Substance, country-made paper, 16×4 inches. Folio, 3. Lines, 10 on a page. Extent, 120 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunverā, Late Paṇḍit Rāmtāraṇa Siromaṇi. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. श्री गो ॐ नमः शिवाय ।

देव्युवाच ।

ॐ देव देव महादेव भक्तचिन्त्य कृपालय ।
श्रुते नामानि गुह्यानि पवित्राणि शुभानि च ।
तन्मे कथय मे देव यदि स्नेहोऽस्ति मां प्रति ॥

श्रीशिव उवाच ।

नामानि मे कीर्तनीयानि भुक्तिमुक्तिकराणि च ।
गोप्यानि सर्वतन्त्रेषु न देयानि दुरात्मने ॥ इत्यादि ।

End.

क्रूररोगा घोरतमा वज्रकाः कालकोटकाः ।
पठनाद् यस्य नश्यन्ति साधकस्य न संशयः ॥
वारमेकञ्च योऽधीयाद्दशमेधफलं लभेत् ।
अपि होमे तथा स्नाने यदि देवार्चने तथा ॥

Colophon. इति उमायामले चरमौरीशसंवादे परमशिवसहस्रनामस्तोत्रं समाप्तं ।
ॐ तत् सत् ।

विषय । शिवस्य सहस्रनामस्तुतिकथनं ।

No. 304. शुकरहस्योपनिषत् . Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folio, 3. Lines, 12 on a page. Extent, 100 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Gobinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Beginning. अथातो रहस्योपनिषदं व्याख्यास्यामः । देवर्षयो ब्रह्माणं संपूज्य प्रणिपत्य पप्रच्छुः भगवन्नस्माकं रहस्योपनिषदं ब्रूहि इति सोऽब्रवीत् ।

पुरा व्यासो महातेजाः सर्व्ववेदतपोनिधिः ।
प्रणिपत्य शिवं साम्बं कृताञ्जलिरुवाच ह ॥

End.

पुत्रेण सहितः प्रीत्या परानन्दमुपेयिवान् ।
यो रहस्योपनिषदमधीते गुर्व्वनुग्रहात् ॥
सर्व्वपापविनिर्मुक्तः साक्षात् कैवल्यमश्नुते ॥

इत्युपनिषत् ॥

Colophon. इति शुकरहस्योपनिषत् समाप्ता ।

विषय । व्यासशुकसंवादमभिमुखीकृत्य ब्रह्मविद्योपदेशः ।

No. 305. शुद्धिदीपिकाप्रकाशः By विष्णुदासदत्त . Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 86. Lines, 7 on a page. Extent, 2,000 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1636. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunverā, Late Paṇḍit Śrīpati Bhaṭṭācārya. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

शिवमाद्यं कलया वन्दे कमलजाधिपं ।
हरिं चैव प्रणम्याथ गुरुं नरकनाशनं ॥

नभोनदीकोकनदं जनानां ।
मेघापवर्गोरपचारकाणां ॥
सरोजशोभाकरकान्तिमन्तं ।
द्विवापवेमेचकलामयामि ॥

सिद्धान्तमयभाचारी बहुभिमतदैवतानमस्कारपुरःसरमभिमतार्थसिद्धिं वाञ्छन्ति तद्वदपि मदीन्नापतीयाचार्यश्रीनीतिनिवासो ज्योतिःशास्त्र-सूर्यंकर्तृकमात् प्रचराजमाय सभासद्यायाश्रीम्नांद्वयानेन रविं स्तुवन्नाह ग्रन्थेति । इत्यादि ।

End. अधुना लघन्नशाव्यमन्वादुपादेयमनमाह । सुविचरादिति । अतिविस्तर-ज्योतिर्ग्रन्थात् श्रीनीतिनिवासनामाचार्येण चतुर्णां संक्षेपेण प्रणीतां इमां शुद्धिदीपिकां सुलिखिता अभियुक्ताः शिष्या विभज्य धारयन्तु । × × × × × × × × × × × × ‹ ×

तथापि इदव्याजके जातकविचार एव । अत्र ग्रन्थे तु सर्वकर्मविधानं संक्षिप्योक्तमिति ।

कुटूहलाद्वा कविताहंतो वा
मिथ्यावचस्तुतिमोचराद्वा ।
वितन्वतानां कवयः क्षतिं मे
चेतःप्रसादेन पवित्रयन्तं ॥

Colophon. इति श्रीविष्णुदासदत्तकृतायां दीपिकाप्रकाशाख्यायां वासादिनिर्णयो नामाष्टमोऽध्यायः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

रसकालभुभूसंख्ये शकाब्दे वापने रवौ ।
लिखिता पुस्तिका चेयं भूतनेबरसंज्ञया ॥

विषयः । श्रीनिवासकृतशुद्धिदीपिकाया व्याख्यानं ।

No. 306. शुद्धप्रदीपविवरणं By सुन्दरराज. Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 25. Lines, 11 on a page. Extent, 825 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1817. Place of deposit, Benares City, Gobinda Bhaṭṭa. Appearance old. Prose. Correct.

Beginning. वाचकन्येन बोधं वरदि भवता शुभदंशोजनीरः,
प्रज्ञार्थं तव भावप्रसतिषु वहितं विपुलं गीयत अद्य ।

संक्षियोद्योधनार्थं कृतिककुलनिधिर्माधवाख्यस्य बहुः,
पुत्रः सूत्रप्रदीपं विवरणमधुना सुन्दरो निर्मिमीते ॥
विचारयोगान् व्याख्यानम्:, विचारो विवरणं, चतुरन्तादिकपेण सूत्रैः
करणं, तत्र योगाः उपायाः ।

End. पूर्व्वेषां क्रमात् अखिलचैतन् बोधायनेन । अथमेवः प्राप्नुयात् व्याचार
अर्थविधानमभवेत् ? नैतदद्यास्तिवे । चाहितचेद्वाचरेत् चाहृत्य क्रमान्वात्
प्रत्यादद्दीवेति ॥

Colophon. इति सुन्दरराजीये सूत्रविवरणे सूत्रप्रदीपे षष्ठः पटलः समाप्तः
संवत् १८१७ माघशुक्लप्रतिपदि—गुरौ अचरामेण लिखितं

विषयः । आपस्तम्बविनिर्मितसूत्रव्याख्या ।

No. 307. ऋग्वेदीयश्राद्धप्रयोगः. Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 19. Lines, 7 on a page. Extent, 190 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ओम् आपस्य पवित्रपवितः प्राचामायस्य पवित्रं ते विततं प्रभ्रक्षते
प्रभूतीनाचि पर्य्येषि विश्वतः । अतप्र तनूर्न तदामो अश्नुते, क्रमाय इदय-
नावत् समाप्त अर्थवेदी ।

End. वषट् ते वाम चाह्नयोति तस्ते भुवत × × × पिपिङ्रणं सर्वस्य नाद्यु-
तरोतिरो म मूर्ध पात चक्षिभिः सदा नः ।

Colophon. इति श्राद्धप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । ऋग्वेदीयश्राद्धपद्धतिः ।

No. 308. श्राद्धवादार्थः. Substance, country-made paper, 15×3½ inches. Folia, 25. Lines, 7 on a page. Extent, 800 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1800. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Bhaṭṭagrām, Paṇḍit Ramhṛdaya Bhaṭṭācāryya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

प्रथमेत्यादि मलमासपरत्वविशेषविचारस्तु प्रायश्चित्तवादार्थैरनुसन्धेयः । पार्वणादिश्राद्धत्वं पार्वणादिप्रतिपादकश्रुतिवचनस्य तात्पर्यविषयीभूतार्थं यत्र निरूपयतीत्यर्थः । ननु पार्वणस्य शब्देन निर्देशः आभ्युदयिकादेः कथं आदिपदेन निर्देशः । न । एकोद्दिष्टमध्ये पार्वणस्य प्राधान्य-ज्ञापनार्थं पार्वणस्य शब्देन निर्देशः । अन्येषामपि आदिपदेन येन पार्वणः प्रकृतिः अन्यो विकृतिः यत्र तु शावकरणस्तुतं तत्र पार्वणं कर्त्तव्य मितिभावः । इत्यादि ।

End. अत्र केचित् एकोद्दिष्टं शाल्वद्वारा कारयितव्यमित्यत्रापि गोत्रभिन्नत्वेन विशेषणीयमित्युक्तावपि न कदाचित् सगोत्रायेति विशेषणात् सगोत्रै-कोद्दिष्ट × सगोत्रजद्वारा, मातामहादेरेकोद्दिष्टन्तु सगोत्रद्वारापि कर्त्तव्यमित्याहुः । अपरेतु वचने सगोत्रायेति विशेषण × × अपि एकोद्दिष्टं शाल्वद्वारा कारयितव्यमित्यत्रापि गोत्रभिन्नत्वेन विशेषणीयमिति आर्ग-शाखायां मातामहैकोद्दिष्टविवेचनम् मातामहादेरेकोद्दिष्टमपि सगोत्रजद्वारा न कार्यमित्याहुः अस्मतस्तु पूर्वमतं समीचीनं वचनबलादिति गुरुचरणाः पार्वणादिश्राद्धन्तु गोत्रजागोत्रजद्वारा कर्त्तव्यमित्युभयमतसिद्धं ॥

Colophon. इति श्राद्धवादार्थः समाप्तः । शकाब्दाः १८०० तारिख १० श्रावण ।

विषयः । श्राद्धलौकिकवादार्थानां सम्यग्विचारः ।

No. 309. त्रैलोक्यकवचं. Substance, country-made paper, 15×3 inches. Folia, 2. Lines, 12 on a page. Extent, 70 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Candrakonā, Ayodhyā, Raghunathvāṭi, Babu Cakrapāṇi Rāya. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ रामः । अथ त्रैलोक्यकवचं ।

भगवन् सर्वधर्मज्ञ कवचं यत् प्रकाशितं ।
त्रैलोक्यमङ्गलं नाम कृपया कथय प्रभो ॥

सनत्कुमार उवाच ।

शृणु वक्ष्यामि विप्रेन्द्र कवचं परमाद्भुतं ।
नारायणेन कथितं कृपया ब्रह्मणे पुरा ॥

मद्यथा कथितं सर्वं परं स्नेहाद् वदामि ते ।
अति गुह्यतरं तत्त्वं ब्रह्ममन्त्रौघविग्रहं ॥ इत्यादि ।

End.

कवचस्य प्रसादेन जीवन्मुक्तो भवेन्नरः ।
त्रैलोक्यं क्षोभयत्येव त्रैलोक्यविजयी भवेत् ॥
इदं कवचमज्ञात्वा भजेद् यः पुरुषोत्तमं ।
शतलक्षप्रजप्तोऽपि न मन्त्रः सिद्धिदायकः ॥

Colophon. इति सनत्कुमारतन्त्रे त्रैलोक्यमङ्गलं श्रीकृष्णकवचं समाप्तं ॥

विषयः । श्रीकृष्णस्य कवचं ।

No. 310. **श्रीकृष्णस्तोत्रं.** Substance, country-made paper, 16×4 inches. Folia, 10. Lines, 6 on a page. Extent, 300 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Telivani. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning.

श्रीमत्कृष्णाय नमः ।
यं वेद वेदविदपि प्रियमिन्दिरापि
यस्याभिगौरवसमर्थमतो न धाता ।
गोपालबालललना समभाविनं तं
गोधूलिधूसरशरीरमरीरमन्तां ॥
कनककमलभाजः केलिकंसादिकाजः
समरभुवि करालः प्रेमवापीमरालः ।
चकितभुजगपालः पुण्यगोप्रपालः
जय भवतु विभूत्यै नन्दगोपालबालः ॥ इत्यादि ।

End.

अद्वैतवीथीपथिकैरुपास्याः
स्वानन्दविंशाणनवमदीक्षाः ।
शठेन केनापि वयं हठेन
दासीकृता गोपवधूविटेन ॥
न वयं कवयो न तार्किका
न च वेदान्तनितान्तपारगाः ।
न च वादविरोधकाः परं
कपटाभीरकिशोरकिङ्कराः ॥

यदि मनो दुराचार विषयानुपसेवते ।
गोविन्दे परमानन्दे मुकुन्दे किं न सीदसे ॥

Colophon. इति वैद्यचूडामणिमहामहोपाध्यायश्रीविश्वनाथमहेश्वरदेवशर्मविरचितं गोविन्दस्तोत्रं समाप्तं ॥

विषयः । गोविन्दस्य स्तुतिकथनं ।

No. 311. **श्रीविद्याया ऐश्वर्यादिस्वरूपाख्यं स्तोत्रं.** Substance, country-made yellow paper, 12×3 inches. Folia, 4. Lines, 5 on a page. Extent, 120 ślokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatā Grām, Post Mehār, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgīśa. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः परमदेवतायै ।

ऐश्वर्यं यद्यतीमं मनमयरचितं मौजगत्यम्नगुप्तं
अज्ञोपा मूर्खो वा यदि जपति जनः प्रत्यहं शुद्धचेताः ।
त्रिकाले तस्य वाचो विचरति सदा जेतनध्ये च लक्ष्मी-
चिरञ्जीवन्मुक्तः स भवति सहसा तत्प्रसादाद् भवानि । (?)
प्रथमायं मातरर्कसुमतिरचितं वैद्यको यत्कृतं
सुगुप्तं मन्त्रेशं यदि जपति कश्चित् पुण्यवान् शुद्धचेताः । (?)
धरण्यां धन्योऽपि प्रवसति च सदा कामिनीं कामदत्तां
स दीर्घायुः श्रीमान् त्रिभुवनविजयी सौख्यमोघं लभेत । इत्यादि ।

End. मनस्त्वं कस्माद्वि नमदि परमात्मा परतरा ।
जगत्प्राणो मातस्त्वमसि गगनं त्वं जलमयः ॥
धरित्री त्वं दुर्गे चरचिधरवन्द्ये मममयी- ।
स्तुतिः का ते मातस्त्रिभुवनमयिके सुन्दरि परे ॥
महापुण्ये धन्ये चरविभरवन्द्ये मनुमये ।
जगद्वन्द्ये रम्ये सकलगुणयोगे गुणमये ॥
यये तारे सारे वरहृदयसारोज्ज्वलकरे ।
कृपापारावारे मयि वितर दीनेऽल्पमपि ॥

Colophon. इति श्रीरामे श्रीश्रीविद्याया ऐश्वर्यादिस्वरूपाख्यं स्तोत्रं समाप्तं ।

विषयः । श्रीविद्याया ऐश्वर्यादिख्यापनं ।

No. 312. गौडग्रन्यासः. Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia, 1. Lines, 16 on a page. Extent, 40 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ गौडग्रन्यासो लिख्यते ओम् निरवयवमिति पचद्रन × × ग्रन्यस्य गौडेदेवता कर्दमानन्दचिक्लीतेन्दिराश्रुता ऋषयः आद्याक्षिसोऽनुष्टुभः, ततः एकाग्रवाक्यपंक्तिः ।

End. आनन्दकर्दमश्चैव चिक्लीत × × श्च विश्रुताः ऋषयः ते श्रयः पुत्राः सं गौडेशो × × × देवता । गौवर्णं इति गौडग्रन्यासः समाप्तः ।

Colophon. × × × × ×

विषयः । अथगौडग्रामन्यासः ।

No. 313. गौतोपयोगिकारि ग. Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 14. Lines, 9 on a page. Extent, 252 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

अग्निहोत्रं श्रुतिप्रोक्तं यस्मिन् देशे प्रवर्तते ।
इष्टयोऽनयनिष्ठोर्थं श्रौतोपयं प्रवृच्यते ॥

End. कुलाचयनवर्तितं चात्वरं सदयं स्मृतं ।
तदेव पञ्चवर्तितं ज्ञात्वादि वल देवनं ॥

Colophon. इति गौतोपयोगिकारिका समाप्ता ।

विषयः । श्रौतकर्मणुपयोगिपदार्थकथनम् ।

No. 314. षट्कर्मगर्वाश्रयं. Substance, country-made paper, 11×3 inches. Folia, 3. Lines, 7 on a page. Extent, 50 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Upalatā Grām, Post Mehār, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavagīśa. Appearance fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. अथ षट्कर्म्मलक्षणं । शारदायां ।

यथाभिधास्ये तन्त्रेऽस्मिन् सम्यक् षट्कर्म्मलक्षणं ।
सर्व्वतन्त्रानुसारेण प्रयोगफलसिद्धिदं ॥
शान्तिवश्यस्तम्भनानि विद्वेषोच्चाटनमारणा ।
मारणं तानि शंसन्ति षट्कर्म्माणि मनीषिणः ॥
तद्देवतादिक्पालादीन् ज्ञात्वा कर्म्माणि साधयेत् ।
रती-वाणी-रमा-ज्येष्ठा-दुर्गा-काली यथाक्रमात् ॥
षट्कर्म्मदेवताः प्रोक्ताः कर्म्मादौ कर्म्मसिद्धये ॥ इत्यादि ।

End. सर्व्वकार्य्येषु सौवर्णं स्रुवे स्यात् प्रेतकर्पकं ।
पित्तलं शान्तिके प्रोक्तं पद्मवन्तु वश्यके ॥
सर्व्वकार्य्येऽश्मनः स्यात् स्रुवे चाडविधानि च ।
शान्तिके वेतसी दूर्व्वा वश्यादौ सिद्धिपुष्पिका ॥
स्तवेषु शान्तिकर्म्म स्यात् मध्याह्न पश्चिमास्तरे ।
देवालयेषु सर्व्वाणि श्मा॰ने गुरुकर्म्म च ॥
सर्व्वेषां प्रथमे यामे शान्तिकर्म्म समारभेत् ।
तदा शान्तिं लभेद्धीमान् सत्यं हि सुरवन्दिते ॥

Colophon. इति षट्कर्म्मलक्षणं समाप्तं ।

विषयः । तान्त्रिकप्रसिद्धशान्तिवश्यादिषट्कर्म्मणाम् लक्षणनिरूपणं तेषां देवतादिनिर्देशः तेषां प्रयोगक्रमश्च ।

No. 315. अक्षयतिथ्याद्यनिर्णयः. Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia, 2. Lines, 7 on a page. Extent, 30 slokas. Character, Nagari. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācāryya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. अथाक्षयतिथ्यादिनिर्णयः ।

तानि च समासपुण्यशान्तिव्यतिपातमघाख्याः ।
अन्येऽप्यं च पूर्व्वेद्युः मध्यतः प्रकीर्त्तिताः ।

End. अथ तर्पणं, अहश्चाध्यादिकः पूर्व्वेद्युः मावेषु पौर्णमास्यादिव्यापिमघाख्येषु माघान्ते इतरथा दोषंपाते तु मावेनैव तर्पणनिर्णयः अन्यत् सर्व्वमन्यतो ऽवगन्तव्यमिति संक्षेपः ।

Colophon. × × × × ×

विषयः । यज्ञतिथ्यादिविधिः ।

No. 316. संहितासूत्रं. Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 13. Lines, 10 on a page. Extent, 150 slokas. Character, Nāgari. Date, Samvat 1855. Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. पृथक्त्वं वाहो वर्णं मन्वाख्यं यथाभिधिप्रसवः मन्वाको यत्र चाजन्तानादि-अन्यता वाओ वच स ममस इति षड्पदकाले मन्त्रसूत्रस्येव । मान्या-पुमत् । एवं वे योगं तु विधानविधः मन्त्रेव अष्टा विरचिते वक्ष्यते चत्वारि ध्वनयं सकारेव चतुर्थं ..कारवर्णं ।

End. त्रिमर्तं ऋतियोर्धं मानुषीणां यत्र मानुषाणां वेनाजुर्णं न्यूनतुः ।

Colophon. इति संहितासूत्रं समाप्तं संवत् १८५५ ।

विषयः । संहिताध्ययनादि विचारे वर्णानि ।

No. 317. संहितोपनिषद्विवरणं. Substance, country-made paper, 16×5 inches. Folia, 61. Lines, 11 on a page. Extent, 2100 slokas. Character, Nāgari. Date ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. एवमन्या इत्याद्या बह्वृचब्राह्मणोपनिषत् तस्या इदं विवरणं स्वल्पमल्पं सुखावबोधायारभ्यते ; उपनिषदित्युपनिपूर्वस्य सदेः क्विबन्तस्य विशरण-गत्यवसादनार्थस्य रूपमाचक्षते । विशेषेण चोपनिषच्छब्दवाच्यात्मविद्या, तादर्थ्यात् ग्रन्थोऽप्युपनिषत् ।

End. यथानन्तेनाखिलविशेषणात् संवत्सरत्वाखिलोऽर्थप्राप्तं इत्युक्तं इति, तथापि प्रवक्तुरभिव्यक्त्यैव नित्यप्राप्तितयाच । यो वाचं विद्यातुं स्वाध्यायिने तपस्विने वेतीत्येवं वाचःश्रोत्रः विद्याप्रवक्तारो मन्त्रणो द्विवचनं संहितोपनिषत्समाप्तिद्योतनार्थं ।

Colophon. इति श्रीमच्छंकरभगवत्कृतौ संहितोपनिषद्विवरणं समाप्तं ।

विषयः । संहितोपनिषद्व्याख्या ।

No. 318. संक्षिप्तसारे कृदन्तटिप्पनी. Substance, country-made paper, 15 × 3 inches. Folia, 25. Lines, 8 on a page. Extent, 800 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1742. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunverā, Paṇḍit Hārāṇcandra Tarkavāgiśa. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

घतुःष्कारकरणमाद्यच्छदिति शिवये ।
चधातुकादिरस्य स्नाध्यादेशः परे × × ।
तपातीति न कर्त्तव्यं मोड इत्यत्र कूपवात् ।
तिष्ठतीति तदा न स्यादु यदि च स्नानकारणात् ॥
माला × × × × श्चानः शौचे विशेष एव हिक् ॥
हिमिति यथच चानः छनः स्यात् तदा चावेः मानः स्यादौदित्यत्र शिष्टदनिदिहस्यापि मचबस्यादित्यर्थः । इत्यादि ।

End मध्या । मध्यस्य ननु दिनश्वेति कर्म्मधारय इति ननु वर्णस्य वर्णेनैत्यत्र अवयवहनिसमुदायवत्त्वयोः समासाश्रयमेव निराकरिष्यति । ननु कथमंत-दिति तत्रैव व्याख्यास्यामः । × × नैष पूर्व्वात् पातात् चक्षिप्रेव प्रत्यय इति न प्रत्यय इत्यर्थः । प्राणे । एकाकि अन्तादित्यतोऽस् कथं नानुवर्त्तते चक्षिरितत्वात् । इत्यादि ।

Colophon. समाप्तेयं कृदन्तटिप्पनी । श्रीश्रीरामः शरणं । श्रीदुर्गा ॥ शकाब्दा १७४२ तारिख १८ भाद्र ।

विषयः । संक्षिप्तसारीयकृदन्तप्रकरणव्याख्याया व्याख्यानं ।

No. 319. संक्षिप्तसारं व्याकरणादर्शे सुबन्तपादविवरणं By वंशीवदन. Substance, country-made paper, 16 × 4 inches. Folia, 32. Lines, 6 on a page. Extent, 850 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1243. Place of deposit, Zilla Midnapur. Post Garvetā. Grām Khunverā, Late Paṇḍit Sripati Bhaṭṭāchāryya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. श्रीश्रीराधाकृष्णाय नमो जयति ।

श्रीरामं जगदम्बामं जितकामं मनूभिया ।
रतर्षिचामनानीनं नामसुधाकरं भजे ।

यथा ॥ मनुः मकारकरणमित्युच्यदिति विवरे
कथाप्युक्तांदिरस्य स्याद्स्यादेशः परे भिति ।
तथातीति न कर्त्तव्यं गोष्ठ इत्यत्र कूपवात्
तिष्ठतीति तदा न स्याद् यदि च स्यात्तुवारणात् ॥ इत्यादि ।

End. स्यादौ । चादित्यऽस्मादिति सूत्रे प्रथमं सन्धिकार्य्याभावे चष्टाभिरित्यत्र भिष् ऐसादेशः स्यात् प्रभिद्यात्तु चत्र चतुर्थ परत्वात् × × × × स्याने चादिधानाभावे चष्टाभिरिति न स्यादित्यपि दोषमाहुः । नन्न यथव × × स्यानी स्यात्तदा × × पौत्येके इत्यनेन धातेतिपदं न स्यात् किन्तु धातवीति । चत्र । प्रियाष्टाभिति टीकायां नानीप्रहृतिदीर्घा-दिति तु निषेधः ।

Colophon. इति वंशीवदनकविचन्द्रविरचिते व्याकरणादर्शे सुवन्तपादविवरणो नाम षष्ठः किरणः ।

चिन्त्यं प्रमादमुत्सृज्य शुचिवेयं सुवन्तता ।
कृता श्रीकविचन्द्रे वंशीवदनसंज्ञया ॥
शकाब्देऽश्ववेदमितविमिते माघे तथाषाढके ।
पक्षे चापितु कृष्णके शुभतिथौ वारे तथा भूमिजे ॥
नत्वा राघवपादपद्मयुगलं श्रीजानकीसेवितं ।
ग्रन्थं संलिखति क्रमेण सुकृती श्रीरामचन्द्रः सुधीः ॥

विषयः । संक्षिप्तसारीयसुवन्तपादव्याख्याया व्याख्यानं ।

No. 320. संक्षिप्तसारीयकारकपादटिप्पणी By वंशीवदन. Substance, country-made paper, 13×3 inches. Folia, 25. Lines, 8 on a page. Extent, 800 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1748. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunverā, Late Pandit Srīpati Bhaṭṭāchāryya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

× × × × × कल्पवृक्षचयप्रभं ।
× × कृष्णादिरूपकानां गौराङ्गं प्रणमाम्यहं ॥
क्रिया सम्बन्धकारकाणां निरूपिका ।
प्रकृती च विकृती च कारकाणां च ईश्वरः ।

अप्रयुक्तः प्रयुक्तो वा स कर्ता नाम कारकं ॥
इतीश्वरत्वेन च प्रधानत्वात् कर्त्तुः प्रथमं लक्षणमाह विभक्तिविभजनोपाय-
तया कर्मादिलक्षणानां व्याकरणाङ्गत्वमित्यादि ।

End. अत एव यत् × × × × × भावकर्म्मणोरात्मने इति क्वचिद्दृश्यते तल्लिपिकरप्रमादादेव । अनुदा × × आत्मनेपदमित्यनन्तरमानुवृत्तिरिति ॥

श्रीवंशीवदनं विशिष्टविनयं विद्वज्जनप्रीणनं ।
सूते रायमती सती मतिमती श्रीमान् वशिष्ठः स्वयं ॥
व्याकारे क्रमदीश्वरेण रचिते श्रीनन्दिना शोधिते ।
गोयीचन्द्रकृते च तद्विरचिते पादो गतः पञ्चमः ॥
शकाब्दाः १७४८ ।

विषयः । गोयीचन्द्रकृतकारकटीकाया व्याख्यानम् ॥

No. 321. संक्षिप्तसारकारकपादटिप्पनी (सारार्थदीपिका) By गोपाल-चक्रवर्त्ती. Substance, country-made paper, 16×3 inches. Folia, 34. Lines, 8 on a page. Extent, 1,500 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1747. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grāma Khunverā, Late Paṇḍit Sripati Bhaṭṭācāryya. Appearance fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो रामाय ।

क्रिया ॥ ननु प्रकृतिप्रत्ययादिविभागपरिकल्पनया शब्दशासनं व्याकरणं । तद्भिन्नत्वात् कथं क्रियामुख्यप्रयोजककारकैर्व्याकरणत्वं अत्रोच्यते सुप्रत्यय-त्वविधायकं लक्षणं विधास्यमानं कर्मादिसंज्ञां विना न सम्भवतीति तद्घटितत्वात् कर्मादिलक्षणानामपि व्याकरणत्वं एवं सत्यधिकारप्राप्तस्य नाम एव कर्मादिसंज्ञां विदधत् कर्त्रधीनव्यापारत्वात् कारकाणां कर्त्तुः प्राधान्यमतस्तल्लक्षणमेव प्रथममभिदधाति । क्रियानिमित्तं कारकमिति । इत्यादि ॥

End. षष्ठी । क्वचिन्नृपदोपादानात् सर्वाकारं च परे इत्यादौ सप्तम्यादिविषये लक्षणाभावाद् अवस्थापको विभिरथं वाच्यः ॥
गोयीचन्द्रकथासुधामतितरामास्वाद्य यत्नाधिया
श्रीगोपालचक्रवर्तिकृतं गुरुमतं सम्प्रतिभा । × × × ॥

श्रीश्रीकविचन्द्रपादकमलध्यानैकतानो × × ।
कारकटिप्पनीं कृतिमुदे गोपालचन्द्रः सुधीः ॥

Colophon. इति श्रीकविचन्द्रचरणारविन्दानन्दित × × × × श्रीगोपाल-चक्रवर्त्तिविरचितायां सारार्थदीपिकायां कारकटिप्पनी समाप्ता ।

श्रीश्रीजाने दयाधाने चरणाम्बुजे मम ।
श्रीचन्द्रशेखरकृतिना लिपिरेषा समर्पिता ॥
शकाब्दाः १७४१ ॥

विषयः । कारकटीकायाः व्याख्यानं ॥

No. 322. संक्षिप्तसारटिप्पनी (सारार्थदीपिका) (तिङन्तपादस्य). Substance, country-made paper. 14 × 4 inches. Folia, 55. Lines, 8 on a page. Extent, 2150 slokas. Character, Bengali. Date S.K. 1743. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grāma Khanverā; Pandit Harāṇa Candra Tarkavāgīśa. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

यस्मिन्नसत्यमपि इदं सदिवावभाति ।
भोगीव × सकलोपचितोपि × ॥
यज्ज्ञानदृग्गुणैः क्षमिव विक्षय एक एतत् ।
तस्मै नमोऽद्भुतमयाय महेश्वराय ॥

सकलविषयव्यापकत्वात् सन्धिपादमभिधाय पदसाधनं व्याकरणमिति अवधात् सकलपादानां धातुमूलकत्वात् धातुप्रत्ययसमारम्भमाद्यिको वाक्य समापकत्वेन प्राधान्यात् तिङन्तमेवाभिदधत् वर्त्तमानकालस्य पुरोवर्त्तितया साक्षिध्यात् तिङ्शब्देनाख्यातलप्रसिद्धा लडादयो व्यपदिश्यन्ते इति मन्व मचेति वर्त्तमानकालीन-लट्-लक्षणमाह । धातोरित्यादि । इत्यादि ॥

End. मन्व × × × × × कर्त्तरि विहितो × × कर्म-कर्त्तरि भवत्येवेति पूर्व्वं × × × × × कर्म्मकर्त्तरि कर्त्तुरपि विद्यमानत्वादिति भावः ।

विशेषविज्ञानपरा सतृष्णा (?)
व्याख्यानमेतत् कलयन्तु सन्तः ।
मया पुनर्येषु कृतोऽयमञ्जलि
र्भूयं वचोभोगविभाव्य सात्त्वकं ॥ (?)

श्रीमद्भिः कविचन्द्रपादकमलैराचार्य्यपञ्चाननै-
रन्यैर्वा यदवाचि कुत्रचिदहो विद्याविनोदेन च ॥
तत् सर्व्वं कलयन् स्थिरार्थधिषणः सम्प्रोऽत्र संक्षेपतो
यत्नाद्यद्विहितं समस्तमखिलं द्रष्टव्यम् धारार्थिभिः ॥
युक्तं नोक्तमिदं पूर्व्वैरितीर्षाकलुषं वचः ।
को हि शब्दाम्बुधेः पारमगाद्देकं विनेश्वरं ॥

Colophon. इति श्रीकविचन्द्रचरणारविन्दभिःस्यन्दमानमकरन्दमधुव्रतगयचक्रवर्त्तिघटीय-कुलप्रसूत श्रीगोपालचक्रवर्त्तिविरचितायां सारार्थदीपिकायां द्वितीय-स्त्रिकाण्डपादः समाप्तः × × × × × × ×
शकाब्दा १७४१ ।

विषयः । संक्षिप्तसारीयतिङन्तप्रकरणस्य व्याख्या व्याख्यानं ।

No. 323. संक्षिप्तसारसुबन्तटीकाद्दीधितिः By रामेश्वरतर्कालङ्कार. Substance, country-made paper, 15×3 inches. Folio, 24. Lines, 11 on a page. Extent, 1000 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grāma Khunvera, Late Paṇḍit Śripati Bhaṭṭācāryya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

सुप् । ननाद्य सकलविषयव्यापकत्वात् सन्धादौ कथं नुक्तमिति चेन्न ल्लमन्योऽभियन् शब्दमादिरिति केचित्, वयन्तु कारकपादे साकः कर्त्राद्दि संज्ञाविधानपूर्व्वकं प्रथमादिसप्तविभक्तीनां प्रथमपुरुषादेश्च विधानमुक्त मित्यादि ।

End. सप्ताद्यामिर्वर्त्तते इति सम्बन्ध संज्ञाप्रवृत्तिमात् कथ मङ्गलयनं चातरम समाप्ते पूजार्थतमितवर्जमित्यस्य प्रत्युदाहरणेव दर्शयिष्यति । च । एक-शेषात् मङ्गलवचनमिति गुरवः तथाच चतुर्विंशत्यधिकशतमित्यर्थ चपरं व्याचार्यैडिम्प्यन्तादौ बोध्यं ।

Colophon. इति श्रीरामेश्वरतर्कालङ्कारकृता सुबन्तटीकादीधितिः समाप्ता ॥

विषयः । संक्षिप्तसारीयसुबन्तप्रकरणस्य व्याख्या व्याख्यानं ॥

No. 324. सङ्गीतरघुनन्दनः By विश्वनाथसिंह (स्वकृतटीकासहितः). Substance, country-made paper, 10 × 5 inches. Folia, 52. Lines, 13 on a page. Extent, 1900 ślokas. Character, Nāgari. Date ? Place of deposit, Ṭikāri Rāṇiganja, District Gayā, Paṇḍit Raghunātha Tripāṭhi. Appearance, tolerable. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीजानकीवल्लभाय नमः ॥

मूलस्य । रामप्रेमपयोधिवर्द्धनविधुः शृङ्गारसाराश्रयं
संसारार्णवपारतारणतरिः श्रीरामतोद्दीपिका ।
विद्युद्वा सुखदन्दवर्षणकरी कादम्बिनी कामदा
भवतु कुशलिनवाधिनीविजयतां श्रीजानकी सर्वदा ॥
श्रीसीतेविभ्र रिपुमजसिंहो जयसिंहो राजसिंहोस्ति ।
तनुजे तस्य तनुजो यन्थं सङ्गीतरघुनन्दनाख्यं ॥ इत्यादि ॥

टीकायाः । श्रीगणपतये नमः ॥
वन्दे तत् पदकमलं यस्य मकरन्दं पुनाति जगदखिलं ।
× × × × × × × ॥
नत्वा गौरीशपादाब्जं टीका वस्त्रार्थचन्द्रिका ।
श्रीरामरामरसिकविनोदाय विधीयते ॥

End.

मूलस्य सखौ सीता सङ्गीतेजयस्तुष्टितगिरः × × तौ ।
विश्वनाथ × × निन्द्यते समदमदन × × ॥ * ॥
इति श्रीमन्महाराजकुमार-श्रीविश्वनाथसिंहविरचिते सङ्गीतरघुनन्दने श्री-
जानकीरघुनन्दनयोगानन्दनृत्यवर्णनं नामैकादशः सर्गः ॥
अतः परं खण्डितं ।

टीकायाः । श्रीजानकीरघुनन्दनस्य परमदिव्यरासवर्णनरसासवं निपीय कथनानर्हमपि-
विरचवर्णनं करोमीति ॥ * ।

Colophon. इति सिद्धि-श्रीमन्महाराजाधिराजविश्वनाथसिंहकृतायां वस्त्रार्थचन्द्रिका-
ख्यटीकायामेकादशः सर्गः ॥ अतः परं खण्डितं ।

विषयः । १ सर्गे मङ्गलाचरणं ॥ २ रामचन्द्रस्य ग्रष्टरासवर्णनं ॥ ३ रामचन्द्रस्य वसन्त-रासवर्णनं ॥ ४ जानक्यन्वेषणवर्णनं ॥ ५ कामवसन्तिकागमनवर्णनं ॥ ६ चारुशीलाह्वान-मानानुनयवर्णनं ॥ ७ जानकीभ्रमागमवर्णनं ॥ ८ जानकीभूषणविधानवर्णनं ॥ ९ दोलावर्णनं ॥ १० सर्व्वाङ्गशोभावर्णनं ॥ ११ सर्गे जानकीरघुनन्दनयौवनानन्दजनितनृत्यादिवर्णनं ॥

No. 325. सन्देहदोलावलीप्रकरणम् [मागधी]. Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 9. Lines, 11 on a page. Extent, 225 çlokas. Character, Nāgari. Date, Samvat 1594. Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalācārya, Mahārāja Balacandra Sūri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. पढिविविम्बियपवय अयं अमुखं, चिरचोरमवरमावाणी,
सयनाअयं वअआरतं मसो जिनेसरं वीरं ।

End. इयकथं वयसंसयपयपक्भूतरमयरवं समावेस विजियं,
अगपवरागमजिनवनवस्तुरिसिवेव ।

Colophon. इति सन्देहदोलावली प्रकरणं । संवत् १५९४. आश्विन सुदि दशमी ॥

विषयः । शास्त्रोपदेशसन्देहदोलाव आत्मसन्देहक थनम् ।

No. 326. संन्यासिश्राद्धपूजा. Substance, country-made paper, 9 × 5 inches. Folia, 6. Lines, 12 on a page. Extent, 120 ślokas. Character, Nāgari. Date ? Place of depos'' Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
आषाढ्यां पौर्णमास्यां प्रातःस्नानं कृत्वा चौरं विधाय स्नानं कृत्वा मध्याह्ने
स्नानं कुर्यात्, सन्ध्यां विधाय व्यासपूजाख्यानं गच्छेत् ।

End. भिक्षस्तु सुखेनाथ अभिध्यामः कृतार्थतां,
यथा अतिथिर्यथा पूर्णां अभिध्यामो वयं मुदा ॥
यथेन यज्ञमयजन्निति परेषुर्विसर्जनं ॐ तत्सत् ब्रह्मार्पणमस्तु ।

Colophon. इति व्यासपूजा समाप्ता ।

विषयः । संन्यासिनां गुरुपादुकापूजनम् ।

No. 327. सप्तशतीप्रयोगः By नागोजीभट्ट. Substance, country-made paper, 14 × 5 inches. Folia, 22. Lines, 11 on a page. Extent, 500 ślokas. Character, Nāgar. Date Saṃvat 1810. Place of deposit, Benares, Paṇḍit Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. सा सविधि मार्कण्डेय उवाच यः कामयेत पुत्र मे प्रत्यासावेकमिति × ×
पुत्रर्भुवमविकल्प महागुरुश्रेयोऽस्मा मना वाञ्छः राशिं प्रपद्ये पुत्रर्भूयो

मूलभ्यां × × × पयां युवतिं कुमारिवीजादिवयचुपे मातः प्राधाय वीजी × × × इविषैः शरीरमिति । पञ्च रात्री अपमाधात् सिद्धिः पयपर्व × × × स्नानं परं पवनं तु मोच इति तन्त्रेवोक्तं पयच देवीविषयो मन्त्रः ।

End. पय एकत्रपयम पयोऽध्यायाः × × × । तत्तत्कात्यायनीतन्त्रविरो-धादिति ध्येयं । पय विश्वहविषा हरिद्राणां चतुःसुवर्णहविषा समर्थानां ॥

Colophon. इति श्रीशिवभट्टसुतो नागोजीभट्टकृते मार्कण्डेयपुराणान्तर्गत-सप्तशतीव्याख्याने पयोजोपप्रयोगविधिः । संवत् १८१० ।

विषयः । पयोपाठक्रमकथनं देवीकुमारिकापूजनाच ॥

No. 328. यमसंस्काप्रयोगः By अनन्तदीक्षितः. Substance, country-made paper, 10×4 inches. Folia, 42. Lines, 10 on a page. Extent, 840 ślokas. Character, Nāgar. Da! ? Place of deposit, Benares City, Bibihāṭi, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नमामि पार्श्वतीसूनुं भक्तानां सिद्धिदायकं ।

क्रियते पपकाराया वक्षिहा यमसंस्का ॥

मयपाकर्माणा इत्यर्थः । इदानीं मयपाकर्माणः सप्तावविहा उच्यन्ते ।

End. हविष्कादिषु कात्यायनं हविष्कारमवेत्वाहवीयावत् सर्वं कार्यं । यथा-श्रीतकोक्तरीत्या हविष्यावयत् इत्यहकामिहतिश्वाहप्रयोगः ।

Colophon. इति श्रीमद्यज्ञोपवीताभिधान-श्रीविश्वनाथसूनुना दीक्षितानन्तेन सर्वोप-कारायावविहपयमनकयपाकर्मोपयाकसंस्काप्रयोगः समाप्तः ।

विषयः । मयपाकर्मादिपयपाकपयसंस्काकथनम् ।

No. 329. यमपाकसंस्काप्रयोगः (प्रयोगसारीयः) By विश्वनाथ. Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 23. Lines, 9 on a page. Extent, 460 ślokas. Character, Nāgari. Date Samvat. 1908. Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

इदानीमवशिष्टाः सप्तपाकसंस्था उच्यन्ते । तासां × × × × × × × एताः कार्या भवेयुर्न प्राक् प्रायश्चित्तप्रकरणे × × × श्रावण्यां पाके प्रमाणमप्युदाहृतं तत्र ।

End. मासं समाप्य पश्चिमं प्रत्यं विधाय प्रतिदेवे पिण्डदानस्य तद्दृष्टैव प्रते-पयसा निवपेयं कुर्यात् । अनुमन्त्रणादिपिण्डप्राशनान्तसर्वमन्येषु अन्वष्टक्यः शेषः ।

Colophon. इति अतिसंक्षिप्तसप्तपाकयज्ञादिसप्तपाकयज्ञसंस्थाप्रयोगाः ।

इति श्रीमत् आर्यवंशोत्पन्नाश्वलायनश्रीविश्वनाथकृते प्रयोगसाराख्ये सप्त-पाकसंस्थाप्रयोगः समाप्तः । संवत् १९०८ वैशाखकृष्णाष्टम्याम् ।

विषयः । संक्षेपेण अष्टकादिसप्तपाकयज्ञसंस्थाकथनम् ।

No. 330. सप्तसंस्थाप्रयोगः (प्रयोगरत्नीयः) By नारायणभट्ट. Substance, country-made paper, 8 x 3 inches. Folia, 22. Lines, 9 on a page. Extent, 400 slokas. Character, Nāgari. Date Samvat 1777. Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अम्बिकायजमानार्यौ प्रणम्य पितरं गुरुं,
भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः,
पञ्चविंशतिसंस्कारैः पूता ह्यत्र संस्कृतीः
पाकयज्ञान् सप्त विदान् वक्ति विदेहतुष्टये ।

End. कणिकादिषु काम्यभावं हविष्कारत्वेन चरुश्रीपाणवत्पूर्वं कार्यं, प्रहा-श्रीमकोलरीत्या हविर्गायवत् ।

Colophon. इति रामेश्वरभट्टसुतनारायणभट्टकृते प्रयोगरत्ने चडकाधिकृतिनामप्रयोगः ।

इति सप्तसंस्थाप्रयोगः समाप्तः । संवत् १७७७, कार्तिककृष्णैकादशी ।

विषयः । द्विजातीनां सप्तविधसंस्कारकथनम् ।

No. 331. सामन्तकयजुर्वेदिप्रथमाग्निस्थापनविधिः (कपिलपञ्चरात्रोक्तः) By रघुमिश्र. Substance, country-made paper, 15 × 3 inches. Folio, 20. Lines, 8 on a page. Extent, 500 ślokas. Character, Bengali. Date S.K. 1725. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunverā, Late Paṇḍit Rāmtāraṇa S'iromaṇi. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीकृष्णाय ।

अथ गुरुपतिमिश्रप्रणीतकपिलपञ्चरात्रोक्तसामन्ताग्निस्थापनविधिप्रयोगपद्धति र्लिख्यते । तत्र प्रथमोप-नराधिप-प्रथमायु-दुःखदरोगादिनिमित्तं निरव-कामप्रान्तिकं मलमासादिसमयाशुद्धावपि कार्य्यं । पौष्णादिरूपकाम्य-सापकामकर्म्मणि मलमासान्तोतरशुद्धकालोऽपेक्षितः । तत्र रविसोमबुध-वृहस्पतिशुक्रवासरेषु चित्रानुराधाश्रवणमित्रोरेवतीपुष्याश्विनीहस्तारोहिणू-त्तरात्रयेषु चन्द्रतारानुकूले शुभलग्ने वैधृति-व्यतीपात-विष्टि-रिक्तातिथि-निरंशादिरूपप्रतिकूलासमवेतस्मिन् काले यत्नमारभेत । इत्यादि ।

End. एवं प्रथविप्रानपि भोजनादिना परितोष्य स्वयमपि बान्धवैः सह सानन्दं भुक्त्वा स्वच्छन्दं विचरेदिति ॥

Colophon. इति कपिलपञ्चरात्रोक्तगुरुपतिमिश्रप्रणीतसामन्तकयजुर्वेदिप्रथमाग्निस्थापन-विधिः समाप्तः । लिखितं श्रीरामलोचनदेवशर्म्मणा स्वात्मनः पाठार्थं । शकाब्दाः । १७२५ । १० । ५ ।

विषयः । यजुर्वेदिनां प्रथमाग्निस्थापनविधिकथनं ॥

No. 332. सारस्वतीसूत्रटीका (लघुभाष्यं). Substance, country-made paper, 15 × 6 inches. Folia, 127. Lines, 15 on a page. Extent, 5715 ślokas. Character, Nāgara. Date, S.M. 1858. Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. उभये स्वराः, अकाराद्य एकाराद्यश्च स्वरसंज्ञाः स्युः । संज्ञाप्रदेशा एवं × × × × इत्यादयः । अथ उभयग्रहणं किमर्थं, अकारादीनां एकारादीनाञ्चानुक्तत्वेन सम्भवात् । उभये ।

End. अन्योऽपि कर्मप्रीत्यादिशब्देन विधानात् अथवा कारकविभक्तिभेदतोऽयं च

वार्त्तिकतदाशयं विवरितुं प्रकरणान्ते गौरवतया × × प्रदर्मेति सूत्रं
सम्मतमिति दिक् ।

Colophon. वाटकेशपुरस्थायी विनायकसुतोऽकरोत् ।
रघुनाथाभिधोव्याख्यां × × यथामति ॥
इति कारकप्रकरणं । संवत् १८५९ कार्त्तिकशुक्लपक्षे ।

विषयः । सारस्वतसूत्रव्याख्या ।

No. 333. सारस्वतीसूत्रटीका (लघुभाष्यम्). Substance, country-made paper, 15×6 inches. Folia, 25. Lines, 15 on a page. Extent, 875 slokas. Character Nāgara. Date, S.M. 1898. Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, new. Prose Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीरघुनाथाय नमः ।
प्रत्याहारस्यान्वर्थे नाम्नी, अत्र योगार्थं, समास इत्यादौ योगः । संज्ञाधिकारार्थं, कृत्स्नशब्देन संज्ञा, समानि एकीभूतानि पदानि यत्र आसते यस्मिन् आधारे × × × । अथवा । इत्यादि ।

End. इत्यत्र नेदुःस्मृताकरणयोरेक एव सिद्धान्त इति दिक् ॥
वाटकेशपुरस्थायी विनायकसुतोऽकरोत्,
रघुनाथाभिधोव्याख्यां प्रज्ञानाशैव नागरः ॥

Colophon. इति सारस्वतीसूत्रविवरणे लघुभाष्याख्ये रघुनाथकृतौ पूर्व्वार्द्धं समाप्तं ।
संवत् १८९८ चैत्र शुक्लपक्षे ।

विषयः । सारस्वतसूत्रव्याख्या ।

No. 334. सर्व्वदेवप्रतिष्ठाप्रयोगः By वासुदेव. Substance, country-made paper, 10×3 inches. Folia, 160. Lines, 4 on a page. Extent, 1280 ślokas. Character, Nāgara. Date, Samvat 1908. Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अथ स्थावरविष्णुशिवादिप्रतिष्ठोच्यते ।
तत्रादौ मूर्त्तिनिर्माणप्रकारः । कल्पतरुकारे । इत्यादि ।

End. अन्यतरकुण्डाग्निनापि आचार्य्यकुण्डाद्ग्निरग्रतः ।
आचार्य्यकुण्डाग्निर्यावत् समाप्तिं विशेषतो रक्षणीय इति ॥

Colophon. इति वासुदेवकृतायां प्रयोगमालायां विष्णुप्रतिष्ठादिसर्व्वदेवप्रतिष्ठाप्रयोगः ।
संवत् १९०८ ।

विषयः । सर्व्वदेवानां प्रतिष्ठाकथनम् ।

No. 335. सर्व्वदेवप्रतिष्ठाप्रयोगः By माधवाचार्य्य. Substance, country-made paper, 10 × 3 inches. Folia, 127. Lines, 9 on a page. Extent, 2032 slokas. Character, Nāgara. Date, Samvat 1911. Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

उदगयने माघादिपञ्चसु मासेषु शुक्लपक्षे चतुर्थी-षष्ठी-नवमी-चतुर्द्दशी-व्यतिरिक्तासु बुधगुरु शुक्रान्यतमस्मिन् वारे भौमभिन्नसर्व्ववारेषु वा अश्विनीरोहिणीमृगपुनर्वसुपुष्योत्तरा हस्तास्वात्यनुराधाश्रवणाज्येष्ठामूलधनिष्ठा रेवत्यान्यतमस्मिन् नक्षत्रे सुलग्ने प्रतिष्ठा कार्य्या ।

End. चिरलक्ष्मी-कीर्त्तिलाभ-शत्रुपराजय-सर्व्वपापनिरसन-विष्ण्वादिलोकप्राप्त्यर्थं विष्णुमूर्त्तिप्रतिष्ठां करिष्ये ।

Colophon. सर्व्वदेवप्रतिष्ठाप्रयोगः समाप्तः । संवत् १९११ ।

विषयः । सर्व्वदेवप्रतिष्ठाकथनम् ।

No. 336. सर्व्वानन्दतरङ्गिणी By शिवनाथभट्टाचार्य्य. Substance, country-made paper, 15 × 3 inches. Folia, 16. Lines, 6 on a page. Extent, 500 slokas. Character, Bengali. Date, Sam. 1256. Place of deposit, Upalatā Grām, Post Mehār, Zilla Comilla, Paṇḍit Jagadbandhu Tarkavāgis. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. नत्वा श्रीगुरुपादाब्जं तनोति गुरुकिङ्करः
श्रीसर्व्वानन्दनाथस्य सर्व्वानन्दतरङ्गिणीं ॥
सर्व्वं वेदकथाख्यानं विविधं शिवभाषितं ।
मत्वार्थं गुरुः सर्व्वं सर्व्वकारणकारणं ॥ (?)

नित्यमत्यामलं गच्छ पंच इत्यक्षरद्वयं ।
तद्रूपं योगिभिर्ध्येयं वन्दे पदद्वयं यथा ॥
ब्रह्मानन्दं परमसुखदं केवलं ज्ञानमूर्त्तिं ।
द्वन्द्वातीतं गगनसदृशं तत्त्वमस्यादिलक्ष्यं ॥
एकं नि × × × मचलं सर्व्वदा साक्षिभूतं ।
भावातीतं त्रिगुणरहितं सद्गुरुं तं नमामि ॥ इत्यादि ।

End. यत एव हि मान्तानां सुरापानं प्रशस्यते ।
कथं निन्दसि भो दुष्टिन् विचार्य्य नरकं व्रज ॥

Colophon. इति श्रीसर्व्वानन्दात्मज-श्रीशिवनाथभट्टाचार्य्यविरचिता सर्व्वानन्दतरङ्गिणी-
समाप्ता । सन ११५९ ।

विषयः । सर्व्वानन्दनाथस्य मेहारग्रामस्य श्रीमत्सुन्दरभवानीचरणप्रसादेन सिद्धत्वपर्य्यन्तं । कदाचो प्रादुराशीदिति नास्ति निश्चयः परन्तु मेहारे राज्यं कुर्व्वति दासाभिधे राजनि सर्व्वानन्द आसीदित्येवाच श्रूयते ।

No. 337. साग्निकापत्न्यदाहविधिः. By बालकृष्णः Son of आपदेवः. Substance, country-made paper, 12×3 inches. Folia, 21. Lines, 7 on a page. Extent, 315 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
श्रीरामं मोहिनीं राजपितरं मातरं तथा ।
आपदेवं गुरुं चापि प्रणिपत्य यथाक्रमम् ॥
आपस्तम्बमुनिं नत्वा दृष्ट्वा तत्सूत्रमार्गिकं ।
निबध्नामि तथाचारं शिष्टानां वेदपद्धतीः ॥

End. सुतेन आपदेवस्य बालकृष्णेन सूरिणा ।
पत्न्याग्निकानामार्थाय कृताग्न्येष्टिपद्धतिः ॥

Colophon. इति श्रीमदापदेवसूनुबालकृष्णविरचितः-
साग्निकापत्न्यमृतदाहविधिः समाप्तः ।

विषयः । साग्निकापत्नीमृतदाहविधानम् ।

No. 338. सामवेदीयसंस्कारपद्धतिः By वीरेश्वर. Substance, country-made paper, 9×5 inches. Folia, 147. Lines, 8 on a page. Extent, 2352 slokas. Character, Nāgara. Date, Samvat 1879. Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः ।
देवादित्यकुले जातः × × सैकोक्तसंग्रहिं
पद्धतिं विदधे श्रीमान् श्रीमद्वीरेश्वरः स्वयं ।

End. गौरी पद्मा शची मेधा सावित्री विजया जया ।
देवसेना स्वधा स्वाहा मातरो लोकमातरः ॥
धृतिः पुष्टिस्तथा तुष्टिस्तथा मे कुलदेवता ।
इतिगणपतिपूजितमातृपूजा ।

Colophon. श्रीकृष्णाय नमः । संवत् १८७९ ।

विषयः । सामवेदीयानां संस्कारविधिः ।

No. 339. सामायकटीकावार्त्तिकं (मागधी-संस्कृत-गुर्जरभाषासु). Substance, country-made paper, 16×6 inches. Folia, 21. Lines, 22 on a page. Extent, 1386 slokas. Character, Nāgara. Date. 1827. Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalācāryya Mahārāja Bālacandra Sūri. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीवीतरागाय नमः ।
परिक्कमामि अन्ने इरियावहियाए विरहणा ए वाव × × ।
ते चार गमणे ठाण गमने चक्कमने पाणे गमने विक्कमने परिक्कमणे ॥
इत्यादि ।

End. समाविधानके वि × × × भवारो मरण जीव बहरि जिन गुण सम्पत्तिरो वसभूलं करिने ।
जिनेश्वर देवका गुणमें केवलदर्शन चव केवलज्ञान सिदि कीन्हारे प्राप्ति जीव ।

Colophon. इति श्रीआज्ञानुसारव्याख्यातं भव्यानां श्रुतिदं सामयिकं धर्मकर्मणयार्थं आलगमलं विद्य इति । संवत् १८२७ फाल्गुनवदि ।

विषयः । जैनमते सामायकसमाधयस्या अंगस्य व्याख्या ।

No. 340. सामुद्रिकचिन्तामणिः By माधवः. Substance, country-made paper, 6 × 13 inches. Folia, 102. Lines, 18 on a page. Extent, 2500 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Ṭikāri, Baith Bighā, District Gayā. Paṇḍit Mahāvīrā prasād Missra. Appearance tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. चाद्यं खण्डितं ।

End. भोजनकाले यस्य मध्यच्छवचाघ्वं दृश्मितं वा पश्येत् सोऽपि सद्यो मरिष्यति ।

प्रकीर्णकेश्यां नग्नां वा स्त्रियं वा पापचारिणीं ।

पश्येत् भोजनकाले यः सोऽपि सद्यो मरिष्यति ॥

भुञ्जमानस्तदाश्मीयमन्नरक्तेष पश्यति ।

यः स मृत्युमवाप्नोति सद्य एव न संशयः ॥

इति कालमतिं बुद्धा बाह्याभ्यन्तरलक्षणैः ।

कुर्य्याच्छ्रेयसे यत्नं यावदेव परिक्षयं ॥

धर्म्मं शरीरिणां साध्यं शरीरं खलु दुर्लभं ।

तत् कालवचनेनैव तु देवं प्रतिष्ठितं ॥ * ॥

Colophon. इति श्रीमौद्गलकगोपनामक-माधवकृते सामुद्रिकचिन्तामणौ तृतीयोऽध्यायः ॥ शुभमस्तु ॥

विषयः । स्त्रीपुंसामाङ्गिकशुभाशुभलक्षणादिकथनं । रिष्टारिष्टलक्षणादिकथनं ॥

No. 341. सापिण्ड्यकल्पलतिका By अघोरेवापरनामकश्रीसदाशिवदेव. Substance, country-made paper, 9 × 3 inches. Folia, 3. Lines, 7 on a page. Extent, 40 slokas. Character, Nāgara. Date, Samvat 1943. Place of deposit, Bibihāṭi. Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीमद्गुणानन्दपदाननगुरुशिवौ च

श्रीविट्ठलं निजगुरुं गुरुमेव नत्वा,

सापिण्ड्यकल्पलतिकां तनुते विचित्रां

देवः सदाशिव इमां शिशुबोधनाय ॥

End. पञ्चपर्वभिः पञ्चसंख्यकैः

चाचंकृता कल्पलता सदोषा ।

बध्यापकाधेबजनाय नित्यं
दद्याद्भौद्दानि परःशतानि ॥

Colophon. इति श्रीमद्देवालयपुरवासि-श्रीनीलकण्ठसूरिसूनुश्रीश्रीपतिसूनु × × चपोदेवापरनामधेयेन श्रीरुद्रामिवदेवेन रचिता शापिण्डकल्पलतिका समाप्ता । संवत् १९४१ ।

विषयः । शापिण्डकल्पना ।

No. 342. सामविधानब्राह्मणभाष्यम् By माधव. Substance, country-made paper, 16×6 inches. Folia, 41. Lines, 11 on a page. Extent, 1640 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. वागीशाद्याः सुमनसः सर्व्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम् ॥
यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत्, ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थम् महेश्वरं ॥

End. इदं नियोग प्रयोक्तव्यं । य एतानि दातुं न शक्नुयात् स शुश्रूषया धनधन-प्रदानेन च उपाध्यायं तोषयित्वा तेनानुज्ञातः सन् उक्तविधानेन सामानि प्रयुञ्जानो यं कामं कामयितव्यफलविशेषं कामयते तमाप्नोति । अष्टाष्टकः इति तृतीयाध्याये नवमः खण्डः ।

Colophon. इति श्रीमत् सायनाचार्य्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे तृतीये साम-विधानाख्ये ब्राह्मणे तृतीयोऽध्यायः समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।

विषयः । सामवेदान्तर्गतसामविधानब्राह्मणव्याख्या ।

No. 343. सारसंग्रहदीपिका By रामप्रसाददेवशर्म्मा. Substance, country-made paper, 16×4 inches. Folia, 62. Lines, 8 on a page. Extent, 1500 slokas. Character Bengali. Date, S.K. 1741. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Candrakonā, Ayodhyā Raghunathvāṭi, Babu Cakrapāṇi Rāya. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमो श्रीगोपीजनवल्लभाय ।

वन्दे गुरुपदद्वन्द्वं सदसारचितं परं ।

यस्य चित्राममात्रेण मूकमापर्णवेष्टुतिं ॥

बर्हापीडाभिरामं मृगमदतिलकं कुण्डलाक्रान्तगण्डं ।

कञ्जाक्षं कम्बुकण्ठं स्मितसुभगमुखं स्वाधरे न्यस्तवेणुं ।

श्यामं शान्तं त्रिभङ्गं रविकरवसनं भूषितं वैजयन्त्या

वन्दे वृन्दावनस्थं युवतिशतवृतं ब्रह्म गोपालवेषम् ॥

प्रह्लादनारदपराशरपुण्डरीक

व्यासाम्बरीषशुकशौनकभीष्मदाल्भ्यान् ।

रुक्माङ्गद × × × फाल्गुनादीन्

पुण्यानिमान् परमभागवतान् नमामि ॥

श्रीकृष्णभक्तेभ्यो नित्यं वैष्णवेभ्यश्च सादरं ।

येषां पादरजो नित्यं वाञ्छन्ति विबुधाः सदा ॥

वाञ्छाकल्पतरुभ्यश्च कृपासिन्धुभ्य एव च ।

पतितानां पावनेभ्यो वैष्णवेभ्यो नमो नमः ॥

इदं सारसंग्रहस्य दीपिका दीपकल्पिका ।

अज्ञानानां हितार्थाय तन्यते रामकोविदा ॥

दीपादग्रन्थभक्तिश्च लिख्यन्ते यथामति ।

सुकवीनां पुरस्तात्ते मन्दश्च सुकृतः ॥ इत्यादि

End.

गोविन्द श्रीविष्णुमूर्तेश्च यदीयाज्ञानतोऽन्यथं ।

कुरु मामुद्धरणीहितसन्निधानं पादसेवनं ।

निराय सर्वान् देवादीन् कुरु नारायणार्पणं ॥

सर्वं कुरु जगन्नाथे श्रीकृष्णे परमात्मनि ।

चरं ममेति सम्यक्त्व तथिष्वापि निवेदनमिति । ११२० ।

श्रीगीतायां ।

सर्वधर्मान् परित्यज्य मामेकं शरणं व्रज ।

अहं त्वा सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुच ॥ ११२१ ।

श्रीभागवते च ।

[illegible] गुणान् [illegible] यथाविद्यात्मनि [illegible] ।

[illegible]

Colophon. इति श्रीमद्गोकुलानन्दपदारविन्दमधुप-श्रीकृष्णरामप्रसाददेवशर्म्मणा विरचिता सारसंग्रहदीपिका समाप्ता ॥

ॐ हरये नमः ।

पतितः स्खलितो चार्त्तः क्षुत्वा वा विवशो ब्रुवन् ।
हरये नमः इत्युच्चैर्मुच्यते घोरकिल्बिषात् ॥

अयं ग्रन्थः श्रीकृष्णचरणेऽर्पितोऽस्तु शकाब्दाः १७४१ । ७ : २९ ।

मार्गशीर्षेऽसिते पक्षे द्वादश्यां कुजेऽहनि ।
समाप्तोऽभूत् ग्रन्थोऽयं राधाकृष्णप्रसादतः ॥

विषयः । आदौ श्रीगुर्व्वादिवन्दना । दीक्षाविधिः । गुरुलक्षणं । दीक्षामाहात्म्यं । वैष्णवाचारदीक्षा । श्रीकृष्णोपासनामाहात्म्यं । भक्तिमाहात्म्यं । विष्णुमन्त्रोपासकमाहात्म्यं । सद्याश्चिलक्षणं । श्रीकृष्णगुणकीर्त्तनं । सदाचाराद्विवर्णनं । विष्णुमन्त्रमाहात्म्यं । भक्तलक्षणं । नामभजनं । वैष्णवमाहात्म्यं । कृष्णनामव्युत्पत्तिः । भक्तलक्षणं । ललितादिश्रीराधा[illegible]-चरणपूजाविधिः । वसुदेवध्यानं । मथुरामाहात्म्यं । [illegible]विधिः । प्रधानप्रवर्त्तनविधिः । कृष्णार्पणप्रतिषद्धनिर्णयः । तुलसीपत्रमाहात्म्यं । तुलसीचयनकालनिरूपणं । तुलसीचयन-मन्त्राः । तुलसीरोपणमाहात्म्यं । तुलसीवनपूजनविधिः । करवीर[illegible]माहात्म्यं । [illegible]-लक्ष्मी-सावित्री-दुर्गा-सरस्वती-प्रभृतिपदव्युत्पत्तिः । विष्णु[illegible]-लोक-इन्द्रादिवर्णनं । प्रणव-माहात्म्यं । ध्यान-[illegible]-नामाक्षरमाहात्म्यादिकथनं । वैष्णवमाहात्म्यं । [illegible]-निरूपणं । पापक्षयविधिकथनं । शालग्रामपूजनादिकीर्त्तनं । एकादशीव्रत-कथनं । सम्यग्भक्तिप्रवर्त्तननिरूपणम् ॥

No. 844. सारस्वतभाष्यम् By श्रीकृष्णरामशर्म्मणा. Substance, country-made paper, 13 × 4 inches. Folia, 113. Lines 5 on a page. Extent, 2,250 slokas. Character, Bengali. Date S.K 1741. Place of deposit, Bhānderpur, District Bogudā, Pandit Kalīśarana Cakravarti. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ॥

कृपासमुद्रौ यस्य जगदानन्ददायिनि ।
चतुर्भोग सदा भाति भक्ति श्रीगुरुपङ्कजं ।
प्रणम्य श्रीराधाकृष्णपदद्वन्द्वात्मकं ।

आरेभे विप्रदीकर्तुं श्रीसारस्वतभाष्यकं ॥

× × × × ×

सिद्धिं प्राप्तु यें × × माधवं मुनिसत्तमाः ।

सारस्वतानि सूत्राणि मत्वा तं विदुषोत्सवं ॥

छद्मादिराद्दैदो ? । यस्यादिराकारादिर्भवति तद्दवसंज्ञकं स्यात् ।
इत्यादि ॥

End. ढाक्यो वेत् वा न स्यात् अर्थान्नित्यमेवाम् यथा महीपाचकानां । उत्तमगतं देवनार्थं भगवान् उत्तमपत्रुं देवे स्थितः । अतत्र्यात् किं × × × × × × × । एकविंशतिभाष्यशजं कृतं ॥

Colophon. इति श्रीरामभारद्वाजमर्णविहते सारस्वतऋद्भाष्ये नामप्रकरणे चतुर्थ पादः ॥ × × × × × ।

अतःपरं खण्डितम् ॥

विषयः । सारस्वतभाष्यस्य व्याख्यानं ॥

No. 345. सिद्धान्तकौमुदीविलासः By भास्कर. Substance, country-made paper, 9×4½ inches. Folia, 273. Lines, 9 on a page. Extent, 5500 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Ṭikāri Fort, Paṇḍit Bābācāri Śāstri. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ कौमुदीविलासो लिख्यते ।

धातुर्णैबामावदनौमृषा..नैदेभिर्विविध्योर्वचनैः प्रकृष्य ।

कृभिरुद्यानप्रमाजेभकाया सौरी माया कापि पाषाढपाषात् ॥

कृनिर्भिद्र..सुधामयकौमुद्यामप्यपेतदोषां ।

विद्वन्मानमकमलं भास्करकृतिनः प्रमोदमादत्तां ।

वमयति शाब्दिकरभिकं कौमुद्यां किन्न मनोरमा कविता ।

तद्वद्विरदबश्यं रमयिष्यति मे विलास इव किं नो × × × ।

प्रत्याःरम्भ विघ्नविघाताय कृतं शास्त्रप्रवर्त्तकापाःगंपाशिनिकात्यायनपतञ्जलि-नमस्काररूपं मङ्गलं शिष्यशिक्षार्थे निबध्नन् सूत्रपाणिकभाषाणां सर्व्वतो ..भावितत्वे..: × × × × × × सिद्धान्तकौमुदीत्यन्वर्थेन ..मा पश्चितपाद्यं विशिष्यशक्यं प्रथयन । इत्यादि ॥

End. वाशिन्याद्यावयेलयवीभावद्याववीभावयोलयवयंज्ञाविधानं यथं वाहिति
वौ × × × × × ।
अतःपरं खण्डितम् ।

Colophon. — — — — — — —

विषयः । सिद्धान्तकौमुद्या व्याख्यानम् ।

No. 346. सिद्धान्तचन्द्रिकाव्याख्या (तत्त्वदीपिका). By लोकेशकर. Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 102. Lines, 8 on a page. Extent, 1428 slokas. Character, Nāgara. Date of composition, Śaka 1741. Place of deposit, Benares, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. प्रणम्य जगतां नाथं गणेशं साम्बमच्युतं,
सिद्धान्तचन्द्रिकाव्याख्या क्रियते तत्त्वदीपिका ।
प्रारिप्सितनिर्विघ्नपरिसमाप्तये विहितं मङ्गलं, शिष्यशिक्षायै निबध्नन्
चिकीर्षितं प्रतिजानीते । नमस्कृत्य इत्यादिना ।

End. एवञ्चतद्ग्रन्थेषु या कार्यसिद्धिः स्यादिति चिन्तितं ।
लोकेशकरसंज्ञेन श्रीक्षेमङ्करसूनुना
क्षुरे धूपाङ्कुमालयो विचिता तत्त्वदीपिका ॥
चन्द्रवेदद्वयभूमिसंयुते वत्सरे नभसि मासि शोभने
शुक्लपक्षदशमीतिथावियं दीपिकाविबुधदीपिका तथा ।

Colophon. इति लोकेशकरविरचिता सिद्धान्तचन्द्रिकाव्याख्याने तत्त्वदीपिका सम्पूर्णा ।

विषयः । सिद्धान्तचन्द्रिकाव्याख्या ॥

No. 347. सिद्धान्तजाह्नवी By श्रीदेवाचार्य. Substance, country-made paper, 12 × 6 inches. Folia, 78. Lines, 4 on a page. Extent, 900 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Hatwa Kailadeoā Maṭha. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीकृष्णचिद्वारिधये नमः ।
निखिलेन यदानन्दो जगज्जायते ऽखिलं ।
तमहं निखिलानन्दं वन्दे ऽहं जगद्गुरुं ।

इह खलु सकलनिगमचेतुर्भिरप्यधिकवचा × × × श्रीवासुदेव-
विषयकजिज्ञासावतां शास्त्रविचारसमर्थानां मुमुक्षूणां तज्ज्ञानापनिरूप-
णीयोपलब्धये सर्ववेदार्थमध्यायचतुष्टयात्मकं शारीरकमीमांसाख्यं वेदान्त-
सूत्रं सूत्रयामास तच्च मुमुक्षुजनोद्दिधीर्षया श्रीपुरुषोत्तमसंज्ञया अनादि-
वेदान्तसम्मतिं सनातनीमपि कलौ तद्वानुवर्तुं प्रवर्तितवतीयाँ भगवान्
सुदर्शनावतारो नियमानन्दाख्य आचार्यो वेदान्तपारिजातसौरभाख्य-
मन्वर्थमथो वाक्यार्थरूपेण व्याचकार तदपि भगवान्श्रीनिवासाचार्यो
निगदं बभाषे तथ्यातिगम्भीराशयत्वेनोक्तलक्षणाधिकारिकत्वेन च मन्द-
मतीनां निखिलवेदान्तार्थजिज्ञासूनां त्रिविधप्रयत्नानां पवमानार्थत्वेन
प्रत्यक्षत्वात् तेषामुपकारार्थं मिताक्षररूपां सिद्धान्तजाह्नव्याख्यां व्याख्यां कुरुते
समारंभे । हरिः ॐ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा अथाथ शब्द आनन्तर्यार्थः
× × × × × । इत्यादि ।

End. तथाहि यतो वा इमानि भूतानि जायन्त इति यच्छब्देन जगत्कारणमुपक्रम्य
तद्विजिज्ञासस्व चेति वाक्यं ... तस्य जगत्कारणस्य × × ×
परामर्श इत्युक्तं × × निखिलाचार्यवर्यैः वेदान्तपारिजातसौरभ-
पठितवाक्यचतुष्टयमेतन्मूलभूतस्य श्रीनिवासवर्यैर्भगवद्भिः वेदान्तकौस्तुभे
तद्भाष्ये निगदं भाषितत्वात् यद्यपि सूत्रव्याख्यानुषंगेणान्यैरपि व्याख्यान-
प्रायत्वेन पौनरुक्त्यापातदोषाच्च नेह व्याख्यातं × × × सूत्रव्याख्यैव
कृतार्थत्वात् ।
श्रीनिवासपदाम्भोजमकरन्दोद्धृतबुद्धिभिः ।
संचित्येयं मुमुक्षूणां परमानन्दलब्धये
कारुण्यसिन्धोश्चरणाब्जं हृदा ध्यायेन्मुमुक्षुः सततं सुमङ्गलं,
तरेत संसारमपारवारिधिं लभेत सानन्दमनन्तकम् सुधीः ।

Colophon. इति श्रीमत्सनत्कुमारसनकादिपदाश्रितश्रीभगवन्नियमानन्दाचार्यपदपङ्कजमक-
रन्दभृङ्गश्रीदेवाचार्यविरचितायां सिद्धान्तजाह्नव्यां शारीरकमीमांसा-
व्याख्यायां चतुःसूत्रीव्याख्यानं नाम प्रथमस्तबकः समाप्तः ।

विषयः । शारीरकमीमांसायाः व्याख्यानम् ।

No. 348. सिद्धान्तमकरन्दः. By मकरन्दः. Substance, country-made paper, 9×5 inches. Folia, 23. Lines, 13 on a page. Extent, 700 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1815. Place of deposit, Belsaḍa, District Chapra, Paṇḍit Hanumān Tewari. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीसूर्यसिद्धान्तमतेन सम्यक् विश्वोपकाराय गुरोः प्रसादात् ।
तिथ्यादिपत्रं वितनोति काश्यां चानन्दकन्दो मकरन्दनामा ॥
सिद्धान्तमकरन्दे तिथिकन्दे काश्यां वाराहो धनम् इत्यादि ॥

End. चक्रे दिनमानस्तु योग एतदनन्तरं
सूर्यताशोर्घटिका × × × × ।
दृश्यते च तत्पाचन्द्रः प्रायः प्रोक्तं मनीषिभिः ॥

Colophon. इति श्रीमकरन्दः सम्पूर्णः । संवत् १८१५ ।

विषयः । अधिमासेन अयनचौरभकथनम् । योगगुणादिकथनम् ; योगचौरभकथनम् । ग्रहाणां चंक्रमभेदकथनम् । रव्यादिफलकथनम् ॥

No. 349. सिद्धान्तसेतुका By सुन्दरभट्ट. Substance, country-made paper, 12×6 inches. Folia, 78. Lines, 12 on a page. Extent, 1,800 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Kailadeoā Maṭh, Hatwa, District Saran. Appearance new. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीमन्नित्यकुञ्जविहारिराधाकृष्णौ विजयेतेतमाम् ॥

माया पुर्वस्य विश्वस्य हेतुः कर्माध्यक्षः सर्व्वभूतान्तरात्मा ।
देवाचार्य्यस्य देवस्य रूपं भर्गं नित्यं चिन्मयं तं वरेण्यं ॥
इह खलु नादिवेदान्तसम्प्रदायं प्रवर्तयितुं सकलचिन्तकादिकारणमोक्षप्रदाम्बुजां पथर्व्ववेदान्तवेद्याविवक्षन्ति × × × × भगवान् सुदर्शनो नियमानन्दाभिध चाचार्य्यरूपेणावतितचावतीर्णः × × × × भगवान् करुणासागरः श्रीदेवाचार्य्यरूपो ऽप्याविर्भूता विश्रुतं सर्व्ववेदान्तमार्गं संक्षेपेण प्रकाशयितुं सकलवेदान्तसारभूतां निवध्यान्तसिद्धान्तजाह्नव्याख्यां श्रीरकमीमांसाख्यपरषिं प्रणीतवान् । तस्य च यथामति पदयोजनामात्रं व्याख्यानं ,मिताक्षरं सिद्धान्तसेतुकाभिधं सुबुधा मदर्पय-

कश्रये समारभवे । श्रीश्रीविन्दप्रसादकामेन तत्र तावच्छ्रीगोविन्दभाष्य-
निर्विघ्नसमाप्तये श्रीभगवद्वाचार्यवन्दनरूपं मङ्गलमाचरति । नित्यमेवेति ।

End. हि यद्योऽपारवाऽयोगयवच्छेदार्थं यथाहेयं तथाकुर्वतो सततं मधु-
सूदनस्य श्रीमाधवस्य पादारविन्दचिन्तामौषात्मकं × × × ध्यान-
निर्वेशितोऽर्थः । तथाच सूत्रकारः ।

आत्रोच सर्वेशाजाति निपाये च पुनः पुनः ।
इदमेकं सुनिष्पन्नं ध्येयो नारायणः सदा ॥ इति ।
वेदान्तामनुमीयमानमचिन्त्यकोऽप्रमितो हि यो
ध्यानाभ्यासविनिश्चयेन मनसा साक्षात् कृतो मोक्षदः ।
तं देवं कमलाभिलाषितपदं गोपीकटाक्षार्चितम् ।
गोपालं शरणं भजामि सततं मंजीरकं शङ्करम् ॥

Colophon. इति श्रीमन्तृकुमारसम्मतिपदाभिनवेदेवाचार्यविरचितसिद्धान्तरत्न.टीकायां कृष्णदेवभट्टविरचितायां सिद्धान्तसेतुकायां प्रथमतरङ्गमर्यादा समाप्ता ॥ * ॥

विषयः । श्रीदेवाचार्यकृत-सिद्धान्तरत्नव्याख्यायाः शारीरकमीमांसाशास्त्रीयोक्तानम् ॥

No. 350. सीताकवचम् . Substance, country-made paper, 11×3 inches. Folia, 1. Lines, 8 on a page. Extent, 18 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā, Grām Khunverā, Paṇḍit Hārāṇa Candra Tarkavāgiśa. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ श्रीरामाय नमः । ॐ नमः सीतायै ।

अगस्त्य उवाच ।
देवदेवजगन्नाथ कृपयानुग्रहाणि च ।
सीतायाः कवचं पुण्यं पावनं पापनाशनम् ॥
ॐ ध्याना चम्पकवर्णाभां कोमलाङ्घ्रिसरोरुहाम् ।
नानालङ्कारवसनां करभप्रतिमोरुकाम् ॥
पूर्णचन्द्राभवदनां श्रीमत्कुञ्चितकुन्तलाम् ।
नतिकम्बुग्रीवां विचित्रकरपल्लवाम् ॥
सुवर्णकुम्भसन्नाभां हेमकुम्भस्तनद्वयाम् ।
नानागुणान्वितभुजां करपद्मदलाम्बुजाम् ॥

किरीटहारकेयूरकुण्डलभूषणभूषिताम् ।
रत्नसिंहासनगतां देवस्त्रीजनवीजिताम् ॥
श्रीरामवामभागस्थां तप्तचामीकरप्रभाम् ।
सीतायाश्च पठेत् पुण्यं कवचं पापनाशनम् ॥

End. श्रीसीताकवचस्यास्य श्रीमदृषिरुदाहृतः ।
मन्त्रोभिरनुष्टुप् छन्दो देवता श्रीसीताजनकात्मजा ।
सीतारामप्रीत्यर्थं जपे विनियोगः ॥
ॐ सीता रक्षतु मूर्द्धानं नयने जानकी मम ।
उदरं पातु श्रीमज्जातनयप्रेयसी सदा ॥
ऊरू रक्षतु मे नित्यं रामपत्नी दृढव्रता ।
देवी पातु च सर्वाङ्गं मम पङ्कजलोचना ॥
दैत्यदानवभूतेभ्यः पातु मां राघवप्रिया ।
राजरोगभयेभ्यो मां पातु पङ्कजधारिणी ॥
प्रातःकाले सीता'' यः पठेत् कवचं परम् ।
मुच्यते सर्वपापेभ्यो भुक्तिं मुक्तिं च विन्दति ॥
अश्वमेधायुतफलं लभते च पठेन्नरः ।
नित्यं भक्त्या पठेद् यस्तु तस्य सीता प्रसीदति ॥
× × × × × ।
राज्यलाभश्च भवति रामे भक्तिश्च निश्चला ॥
इतीदं कवचं गुह्यं सायं प्रातः पठेन्नरः ।
तस्य भक्तिः सद्बुद्धिः स्यादायुः कीर्त्तिश्च वर्द्धताम् ॥

Colophon. इति श्रीमद्ब्रह्माण्डपुराणोत्तरखण्डे श्रीशेषसंवादे सीताकवचं समाप्तम् ॥
ॐ तत् सत् ॥

विषयः । — — — — — —

No. 351. सूयगडाङ्गसूत्रम् . Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia, 56. Lines, 13 on a page. Extent, 2240 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalācāryya, Mahārāja Bālacandrasuri. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. बुज्झिज्ज त्ति तिउट्टिज्जा बन्धनं परिजाणिया,
किमाह बन्धनं वीरे, किम्बा जाणन्ति उट्टइ ।

चिन्तपच्मभिरं वा हरितिम्ना कि + मपि,
मस्तं वा मनुजाकारं सर्वं कुलक्षा न मुचति ॥

End. इत्थामिदं भवे गुह्मं मतिर्थं
ज्ञाक्षा मातो मन्यतो पञ्चमचत्वरं,
सपद्धिक्रमयं सवातं बीरं सूत्र गर्ज्जं चार्ज्जं ।

Colophon. — — — — — —

विषय । — — — — — ?

No. 352. सुपद्मटीका (शाङ्करी) By रामशङ्कर. Substance, country-made paper, 14 × 4 inches. Folia, 19. Lines, 9 on a page. Extent, 1,300 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Rājārāmapura, Dinajpur, Paṇḍit Śyāmāprasanna Vācaspati. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।
नत्वा दुर्गापदद्वन्द्वं ज्ञानमोक्षप्रदायकं ।
मिश्रादिमतमालोक्य व्येदशाद्वमतं तथा ॥
तर्कपञ्चाननोपाधिर्द्विजश्रीरामशङ्करः ।
सुपद्मस्य नवं टीकां कुरुते नाम शाङ्करीं ॥
मन्यादिमात् प्रथमं प्रथाननभिधीयते प्रथमेति पद्मनाभः स्तात्
प्रकृत्य भाषायां स्वच्छं सूत्रं चाह नवीनि ॥ इत्यादि ।

End. चर्म्मं चर्चितं ॥ नयाच चर्चितं ॥

विषयः । सुपद्मव्याकरणस्य संक्षेपतो व्याख्यानं ॥

No. 353. सुपद्ममकरन्दप्रकाशः By विष्णुमिश्र. Substance, country-made paper, 18 × 4 inches. Folia, 202. Lines, 10 on a page. Extent, 11,000 slokas. Character, Bengali. Date, Śaka 1741. Place of deposit, Rājārāmpur, Dinajpur, Paṇḍit Śyāmāprasanna Vācaspati. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः गणेशाय ।
श्रीगौरीचरणद्वयीं सुरवरसुरासवाजि भजेतु ।
वाक्याद्यादिभिरागमवनविशाभोधं जनोअप्येति ॥

यस्याः प्रसादमासाद्य मायमतिविवर्जिता ।
अशेषजननीमाद्यां भारतीमानतो स्मि तां ॥
कुर्वे पद्मनाभस्य वचनं विवृणोमि यत् ।
अनुमन्येन्ति तद्धन्तो यूयमत्र परीक्षकाः ॥

अथेदानीमविशेषपदेषु विभान्तानन्तमनुसन्तानोपचिकीर्षया व्याकरणं चिकीर्षुः परमकारुणिको ग्रन्थकृत् सकलशिष्टाचारानुमितवेदप्रामाण्यात् प्रत्यूहव्यूहवारणकारणं प्रवीण अभीष्टदेवतप्रणतिलक्षणं मङ्गलं निबध्नन् शिष्यशिक्षार्थं तत्सम्बन्धप्रयोजनादौ निबध्नाति प्रणम्येत्यादि। अस्यार्थः दीव्यन्तीति देवाः प्रतिनियतविषयव्यापाराः प्राणमाद्याधिष्ठातारः इत्यादि ।

End. अण्, अणात्, अतच्, विविकात्, आत्, एन आच्, साचि, इमन् च, मच् निबधात् भाव, वद्धाद्याः सप्तविभक्तिप्रत्ययाः अव्ययसंज्ञकाः इत्यर्थः निबमेतत्तत्वं ।

Colophon. इति सुपद्ममकरन्दप्रकाशे विंशतितमो बिन्दुः ॥
माकुधान्नमिलग्नपिहपर (वारीकमिलंग्र गुणः
प्रत्यक्षानिष्टदेवतामवयपुलिंगप्रसूताग्रभः ।
श्रीरमीपुलविष्णुमिश्ररचिता श्रीपूर्ववरामेश्वर-
टीका व्योमतिथिमुपन्यगविवे मासे विधत् पावकीं ॥

विषयः । पद्मनाभकृतसुपद्मव्याकरणस्य व्याख्यानं ॥

No. 354. सेतुमाहात्म्यं. Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia, 89. Lines, 9 on a page. Extent, 2,800 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinajpur, Rājbāṭi. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

नैमिषारण्यनिलया मुनयः शौनकादयः ।
महाव्रतीमनिरताः सत्यव्रतैकतत्पराः ॥
मुमुक्षवो महात्मानो निर्ममा ब्रह्मवादिनः ।
धर्मज्ञाः शान्तचित्ताः सत्यव्रतपरायणाः ॥
कथयन्तो महापुण्यां कथां पापप्रणाशिनीं ।
मुनिवृन्देषु पायस जिज्ञासन्तः परस्परं । इत्यादि ।

End. सूत उवाच ।

पुण्याख्यानमेवं कथितं युष्माकमृषयोऽपि ।
पापाद्विमोचनं विप्रा धनुःकोटिनिमज्जनात् ।
भक्त्या य इममध्यायं शृणोति पठतेऽपि वा ।
स्नानजं फलमाप्नोति धनुःकोटौ च मानवः ।
योगिवृन्दैरसुलभां मुक्तिं प्राप्याशु विन्दति ॥

Colophon. इति स्कन्दपुराणे सेतुमाहात्म्ये धनुःकोटिप्रशंसायां श्रवणपानरमोचन पञ्चत्रिंशोऽध्यायः ॥

विषयः । १ कथारम्भे स्नानमुनीश्वरसंवादः । २ श्रीरामसेतुप्रभावमाहात्म्यादिकथनम् । ३ चक्रतीर्थप्रशंसा । ४ । ५ वेतालमुक्तिविधूमप्रापमोचनम् । ६ मखिपाहृतसैन्यवधादिकथनम् । ७ मखिपाहुरवधकथनम् । ८ वरदातीर्थप्रशंसाप्रसङ्गेन सुदर्शनस्य वेतालत्वप्राप्तिकथनम् । ९ सुदर्शनस्य शापमोचनं । १० गन्धमादनप्रशंसाप्रसङ्गेन पापविनाशप्रभावकथनम् । ११ सीतासरःप्रशंसाप्रसङ्गेन इन्द्रस्य ब्रह्महत्यामोचननिरूपणम् । १२ मङ्गलतीर्थप्रशंसाकथनेन मनोजवाख्यजीवात्मकथनम् । १३ ब्रह्मतनयापिप्रशंसाकथनेन ब्रह्मस्वभावविमोचनम् । १४ अमृतकुण्डप्रशंसादिकथनम् । १५ हनुमत्कुण्डप्रशंसाप्रसङ्गेन धर्मसखस्य शतपुत्रप्राप्तिकथनम् । १६ अगस्त्यतीर्थप्रशंसाप्रसङ्गेन कक्षीवद्दुहितृस्वयंवरवर्णनम् । १७ कक्षीवतो विवाहनिष्पत्तिकथनम् । १८ रामतीर्थमाहात्म्यादिकथनम् । १९ लक्ष्मणतीर्थमाहात्म्यादिकथनम् । २० जटातीर्थप्रशंसादिकथनम् । २१ लक्ष्मीतीर्थप्रशंसाप्रसङ्गेन धर्मपुत्रस्य सम्पत्प्राप्तिकथनम् । २२ अग्नितीर्थमाहात्म्यादि कथनेन पिशाचमोचननिरूपणम् । २३ सूर्यस्य हिरण्यपाणिप्राप्तिकथनम् । २४ शिवतीर्थमाहात्म्यकथनेन भैरवस्य ब्रह्महत्यामोचनम् । २५ शङ्खतीर्थमाहात्म्यादिकथनम् । २६ गङ्गायमुनागयामाहात्म्यादिकथनम् । २७ कोटितीर्थप्रशंसाप्रसङ्गेन कृष्णस्य मातुलवधदोषशान्तिकथनम् । २८ । २९ । ३० धनुःकोटिमाहात्म्यादिकथनम् । ३१ अश्वत्थामसुप्तमारणदोषशान्तिकथनम् । ३२ धर्मपुत्रस्यानृतदोषमोचनम् । ३३ । ३४ श्रवणपानमरणमाहात्म्येन सुमतेर्महापातकमोचनम् । ३५ श्रवणपानरमोचनम् ।

No. 355. स्तोत्रविवरणं (विष्णोःपादादिकेशान्तस्तुतिविवरणम्). By आनन्दगिरि. Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia, 10. Lines, 11 on a page. Extent, 320 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares City, Paṇḍit Gobinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Beginning. यच्चिन्मयं परं ब्रह्म सच्चिदानन्दलक्षणं ।
तदेवाहं परं तत्त्वं स शिवः स हरो हरिः ॥
यच्छ्रुति परं ब्रह्म निखिलं नित्य निर्मलं ।
चिद्रूपमाद्यंतमनाद्यनामात् प्रपञ्चतः ॥
अच्युतानन्द गोविन्द सच्चिदानन्द माधवः ।
सर्वेशोरक्षतां नित्यं भवाब्धपरवाद्भुवे ॥
संसारसर्पपरिदष्टविनष्टदेहैः
सञ्जीवनाय कृपया परमौषधं यः ।
ब्रह्मावबोधपरमौषधमुद्धरन्तं
तं शंकरं परतरं नियतं नमामि ॥

End. भगवत्पादोक्तमिदं स्तोत्रं यः पठति शृणोति वा
स सकामश्चेत् विष्णुलोकं गच्छति
निष्कामश्चेत् स्वे चात्मनि ज्ञानं प्राप्य ब्रह्माप्नोति ।
आत्मज्ञानं तस्य नित्यः .न सर्वत्राभाति यत्र अज्ञानमेवाधिकारः ॥

Colophon. इति श्रीमच्छंकराचार्यकृतस्तोत्रविवरणं आनन्दगिरीयं समाप्तं ।

विषयः । श्रीमत् शंकराचार्यकृतविष्णुस्तोत्रस्यानन्दगिरिकृतविवरणम् ।

No. 356. स्थालीपाकप्रयोगः . Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 5. Lines, 11 on a page. Extent, 110 slokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Benares, Gobinda Bhaṭṭa. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. आचम्य प्राणानायम्य देशकालौ संकीर्त्य ममोपात्तदुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं पौर्णमास्यस्थालीपाकेन यक्ष्ये । दर्शे तु दर्शस्थालीपाकेन .यक्ष्ये । इति संकल्पयेत् । अग्निं प्रज्वाल्य आत्मा + + + श्रीमतो मानदेवो अग्निस्त्रिष्टुप् अग्निमूर्धाभावे विनियोगः ।

End. चोष्ण च मे सत्यं मे यज्ञोपवीते ममस्य, यते मूर्ध तच्चे न स्वस्य × × तच्चे वे नमः स्वाहा × × अनेन पौर्णमास्यस्थालीपाकेन श्रीपरमेश्वर-परमेश्वरः प्रीयतां ।

Colophon. इति दर्शस्थालीपाकः ।

विषयः । दर्शपौर्णमासस्थालीपाकप्रकारः ॥

No. 357. स्थालीपाकप्रयोगः (प्रयोगरत्नम्). By कमलाकरभट्ट. Substance, country-made paper. 10 × 3 inches. Folia, 65. Lines, 8 on a page. Extent, 1040 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1910. Place of deposit, Bibihāṭ, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीरामकृष्णतनयः कमलाकरसंज्ञितः, ।
श्रीरामं पितरं नत्वा संस्कारान् वच्मि साम्प्रतं ॥ गौतमः । इत्यादि ।

End. ततो ब्रह्मणे चान्यस्मै वा दक्षिणां कलशेयं वा सहिरण्यं वा दद्या. यज्ञ कृत्वेत्युक्त्वा श्रीपरमेश्वरार्पणमस्तु ।

Colophon. इति जगद्गुरुनारायणभट्टात्मजरामकृष्णभट्टात्मज-श्रीकमलाकरभट्टकृत-स्थालीपाकः प्रयोगः ॥ पौर्णमासि समाप्तौ । संवत् १९१० ।

No. 358. स्मृतिभूषणः. By कोनेरि. Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 58. Lines, 9 on a page. Extent, 1044 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1905. Place of deposit, Bibihāti, Benares City, Paṇḍit Vāmanācarya. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीवेदव्यासाय नमः ।

श्रीवेङ्कटं गिरिश्रेणिविलासमहृद्यमापरं ।
कामदं सर्वलोकानां श्रीनिवासं भजे ऽनिशं ॥

End. विभाव्य धर्मशास्त्राणि सारमादाय केवलं
श्रीवेङ्कटार्यगुरुभिः कृतो यः सारसंग्रहः
बहुलं सारभूतार्थं मुना गुरुमुखाम्बुजात्
यच्चाभवल्लोकाद्यरीणामनुवर्तिना ॥
कोनेरिनाम्ना तद्ब्राह्मणानामनुचिता
सन्ध्यादि दुग्धपोषाय कृतो ऽयं स्मृतिभूषणः ।

Colophon. इति श्रीपद्मनाभ-कुलोत्पन्नवेङ्कटाचार्यतनुजेन कोनेरिनाथाकृतः श्रुतिभूषणः समाप्तः ।

विषयः । माध्वमते श्रुतिसारसंग्रहः ।

No. 359. स्मृत्यर्थसागरः (कालतरङ्गः). By नृसिंहाचार्य्य. Substance, country-made paper, 10×5 inches. Folia, 93. Lines, 6 on a page. Extent, 930 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥

ओम् कालाशौचाह्निकानां वै वस्तुश्रुतेन निर्णयाः ।

यथास्थ तरङ्गाख्याः प्रोच्यते ऽत्र क्रमाश्रयात् ॥

तत्रादौ कालस्य सर्वधर्मसाधारणत्वात्तन्निर्णयः क्रियते ॥

End. तत चन्दनेन सह चम्पकुसुमं वा प्राश्यः । फाल्गुनकृष्णद्वितीया चातुर्मास्य-द्वितीया अनध्यायः । फाल्गुनामावास्या इति फाल्गुनमासः ।

Colophon. इति कृष्णारिनृसिंहाचार्य्यकृतः प्रथमः कालतरङ्गः ।

विषयः । कालनिर्णयः ।

No. 360. स्मृत्यर्थसागरः. (आह्निकतरङ्गः) By कृष्णारिनृसिंह. Substance, country-made paper, 8×4 inches. Folia, 71. Lines, 10 on a page. Extent, 1500 ślokas. Character, Nāgara. Date ? Place of deposit, Tikari Fort, Paṇḍit Bābācari Śastri. Appearance, tolerable. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ सदाचारानुस्मृत्यनुसारेणाह्निकमुच्यते । प्रातः रात्रेः पश्चिमभागे चतुर्घटिकाकालके ब्राह्मे मुहूर्ते बुध्य नारायणादिनामस्मरणं कृत्वा शयनादुत्थाय सम्यक् भूमिं प्रार्थयेत् । इत्यादि ।

End. अन्नतत्स्नानतच्छिद्रं देशकालार्थंसंयुतः ।

सर्वं करोति निश्छिद्रमनुसंकीर्तनं तवेति ॥

वासनं प्रति शुक्लाचार्योक्तिः ॥

कर्तव्यः सततं विष्णुर्विस्मर्तव्यो न जातुचित् ।

सर्वे विधिनिषेधाः स्युरेतयोरेव किङ्कराः ॥

Colophon. इति गौतमद्राचार्य्योक्तिषु ॥

इति चरणादिन्दर्थिनेन छवे कृत्यर्थेषामटे ।

साद्दाक्रियतरक्षी ऽयं गौतमध्वपतिस्तुविद्वः ॥

विषयः । द्विजानामाह्निककृत्यकथनं ॥ नयनभोजनबाह्याद्विनिरूपणच ॥

No. 361. कर्पूराद्यस्तोत्रटीका (आनन्दोद्दीपिनी) By ब्रह्मानन्दसरस्वती. Substance, country-made paper, 15×3½ inches. Folia, 10. Lines, 7 on a page. Extent, 300 slokas. Character, Bengali. Date, Śaka 1754. Place of deposit, Zilla Midnapur, Post Garvetā Grām Khunverā, Late Paṇḍit Śripati Bhaṭṭācāryya. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. श्रीश्री रामः ।

सदानन्दमयीं साक्षीं निगुणां निर्गुणात्मिकां ।

वन्दे तां श्रीमत्कृष्णरतिमाऽस्थितचिन्तामणिं ॥

संचिन्त्य कर्पूरादिस्तोत्रस्यामलं मंत्रस्य वेदागमव्याख्यानं ।

विलाय तच्चज्ञपाथिनां मुदा कुर्म्मे स्फुटानन्दकलास्वरूपां ॥

आनन्दोद्दीपनी टीका कर्पूराद्यस्तवस्य च ।

क्रियते च सुधिया ब्रह्मानन्देन भक्तये ॥ इत्यादि ।

End. कुरङ्गाक्षीत्यादि । कुरङ्गाक्षीवृन्दं गौरमध्यकृतः तं साधकं अनुसरति अनुगच्छति अस्य कुबेरप्रतिनिधिः क्षौणीपतिरपि वशगो भवति तस्य रिपुः कारागारं कलयति गच्छति चकाराद् वनालयञ्च गच्छति ननु कैश्चिद्वया सत्ताकृतुकक्षीणया च सर्वं जीवन्मुक्तः भक्तस्य त्रितयस्य प्रतिनिधिः वशगो भवति ननु कीदृक् प्रेम्णा रमेन नरस्य मित्यर्थः ।

अवेद्यं वै मानवाय जनन्ति हाधार्थमरतः

कुरङ्गाक्षी वः वयः वशुचितकुलाचार × × × ।

तथा × × वशुं भवनवनितिमिथ्याचनिकरं ।

वनिस्थेसोच्चं यत् तवचरसध्यानप्रकरणात् ॥ ?

Colophon. इति ब्रह्मानन्दसरस्वतीकृता कर्पूराद्यस्तोत्रस्यानन्दोद्दीपिनी टीका समाप्ता ॥

शकाब्दा १७५४ ।

विषयः । फेत्कारिणीतन्त्रोक्तस्य प्रकृतेः शुक्लपतिरूपकस्तोत्रस्य व्याख्यानं ॥

No. 362. षडूमत्प्रतिष्ठा. Substance country-made paper, 8×3 inches. Folia, 3. Lines, 9 on a page. Extent, 60 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1843. Place of deposit, Bibihāṭi, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीषडूलत्प्रतिष्ठा ।

षडूलवे नम इति नाममात्र विशेषः ।

प्रामान्ते ग्रामशीलान्तेषडूलन्तो महाबलाः

पश्चिमाभिमुखं स्थिता रचायं तु सुखार्थिना । इत्यादि ।

End. इविषाद्दानेन चाचार्यादीनोपविश्य ।

संकल्प्य यथाशक्ति ब्राह्मणान् भोजयेत् ।

Colophon. इति प्रकारान्तरेण षडूलत्प्रतिष्ठा । संवत् १८४३ ।

विषयः । षडूलत् प्रतिष्ठाविधिः ।

No. 363. हरिस्मृतिसुधाङ्कुरः By रघुनन्दन. Substance country-made paper, 15×3 inches. Folia 43. Lines, 5 on a page. Extent, 1,400 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinajpura, Paṇḍit Kṛṣṇapada Smṛtibhūṣaṇa. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

मन्दप्रसुखरूपं कथयति कथितो जैमिनिः कर्मरूपं

नित्यं विज्ञानरूपं परमसुखमयं कापसुख्या वदन्ति ।

यो जाङ्गवीनिकट × × जयदायः

यः श्रीहरेश्वरचरणवदाख्यदायः ।

यो श्रीकृपासिरघुनन्दननामधेयः

स श्रीहरिस्मृतिसुधाङ्कुरमातनोति ।

× × × तदुक्तं सङ्गीतदामोदरे ॥

सङ्गीतं सुकवित्वञ्च परसत्याः कामदं ।

रङ्गमापातमधुरमन्ददाखोधनामिति ।

तथापीश्वरसङ्गीतकवित्वे सुदयार्थदे । तदुक्तं तत्र ।

भगवत् कीर्तनं नाम यदः कविजनापचयित्यादि ।

End. पतितपावन दुरितनाशन कलिमलपचवेतनं ।

समनुसारय विषयसागरपतितमीरघुनन्दनं ॥

वद्वा कार्त्तिकमासकं प्रियतरं विज्ञातुमेवं मुदा
कश्चायं वचनं करोति कुतुकात् किंकर्मणागतं ।
चाक्रान्तं परिकुर्व्वतोर्निवसतोः सौवर्णभित्तावनौ
यद्वाक्येन शिवाशिवात्मवयोस्तद्वाक्यपार्वं भव ।

Colophon. इति चन्द्रावतीयत्रिवरभट्टाचार्यात्मजश्रीरघुनन्दनभट्टाचार्यविरचितः श्रीहरिभक्तिसुधाङ्कुरः समाप्तः ॥

विषयः । नानाविधरागिणीनिरूपणमुखेन हरिविषयकसङ्गीतनिरूपणं ॥

No. 364. हरिहरसुभाषितं. Substance country-made paper, 18 × 6 inches. Folia, 100. Lines, 9 on a page. Extent, 2,500 slokas. Character, Nāgara. Date, Saṃvat 1904. Place of deposit, Benares City, Paṇḍit Vāmanācārya. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः गणेशाय ।

पायात्स्मापतिर्भजनजन्म्भो स भो मुदा ।
शारदा पारदाचारतुल्यभावमयी भवी ॥
गोविन्दाच्युतपीयूषबैरिवमिश्रीकृता ।
व्यासादिवदनाम्भोजभ्रमरीं भारतीं भजे ॥

End. समाश्राय चिरं धारां निराकारां चिदम्बरे ।
वात्मानमात्मनि श्रावयन्मोक्षमभोगजं ॥
हरिहरयोः सूक्तीरनूनाः गिरां गुणैः ।
सुभाषितानां संक्षेपः प्रेक्षावद्भिः परीक्ष्यतां ॥
× × × × × × ।
मन्दाक्षादवनुभावनतमकाः कोऽपि सांसारिकाः ।
कर्मोद्धामिषादिनोऽपि कृपयोपाका वराका इव ॥

Colophon. इति श्रीहरिहरसुभाषिते पञ्चमं प्रकरणं ॥ श्रीश्रीनाथाय नमः ।

विषयः । मध्यमानी मङ्गलाचरणम् । विनयोपदेशकथनम् । दुष्टदुष्टोपदेशकथनम् ॥ प्रमादोपदेशकथनम् । राजप्रशंसाकथनम् ॥ राजनीतिप्रकरणम् ॥ मनोनिरूपणम् । शृङ्गारवर्णनम् ॥ नायकनायिकोपदेशकथनम् ॥ प्रकीर्णप्रकरणम् ॥ पञ्चमं प्रकरणं ॥

No. 365. 'हारीतस्मृतिः' रामानुजमतानुयायिनी. Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 20. Lines, 9 on a page. Extent 320 slokas. Character, Nāgara. Date, Samvat, 1904. Place of deposit, Benares City, Dikmaṇḍalacarya, Mahārāja Bālacandrasūri, Appearance new. Verse. Correct.

Beginning.

यस्य द्विरदवक्त्राद्याः पारिषद्याः परःशतं ।
विघ्नं निघ्नन्ति सततं विष्वक्सेनं तमाश्रये ॥
ॐ अम्बरीषस्तु तं गत्वा हारीतमाश्रमं तपः ।
ववन्दे तं महात्मानं ब्राह्मार्कसदृशप्रभं ॥
संपृष्टकुशलप्रश्नेन पूजितः परमार्षिणा ।
उपविष्टस्ततो विप्रमुवाच नृपनन्दनः ॥
अम्बरीष उवाच ।
भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्ववेदविदांवर ।
पृच्छामि त्वां महाभाग परमं धर्मनयं ॥
कथं वर्णाश्रमाणान्तु नित्यनैमित्तिकी क्रिया ।
कर्तव्या मुनिशार्दूल मोक्षोपाय नरस्य च ॥
स्वरूपजीवपरयोः कथं मोक्षपदस्य च ।
तत्प्राप्तिसाधनं ब्रह्मन् वक्तुमर्हसि तत्त्वतः ॥
एवमुक्तः स विप्रर्षिर्नृपराजर्षिणा तदा ।
उवाच परमप्रीत्या नमस्कृत्य जनार्दनं ॥
हारीत उवाच ।
शृणु राजन् प्रवक्ष्यामि सर्ववेदोपबृंहितं ।
यदुक्तं ब्रह्मणा पूर्वं पृच्छतो मम भूपते ॥

End.

यस्त्विदं शृणुयाच्छ्रुत्वा नित्यं चिन्तयेत धीमान् :
स धर्मसाधनस्य फलं प्राप्नोत्यसंशयं ॥
हारीतमेतच्छास्त्रन्तु परमं धर्मसंहितं ।
पालयेत् पूजयेद्विष्णुं परलोकाभ्युदये ॥
इत्युक्त्वाम्बरीषस्तु हारीतोक्तं तपोधनः ।
ववन्दे परया भक्त्या महर्षिं वैष्णवोत्तमः ॥
वैदिकं परलोकाख्यमेतच्छास्त्रं सनातनं ।
भारद्वाजादयः सर्वे नृपाश्च जनकादयः ॥

योगिनः सनकाद्याश्च नारदाद्या महर्षयः ।
शिवाद्या वैष्णवाश्च विष्वक्सेनादयस्तथा ॥
एतच्छास्त्रानुसारेण पूजयामासुरीश्वरं ।
परमं वैष्णवं शास्त्रं एतद्वैष्णवमुत्तमं ॥
ज्ञानेन परमेशानो पूजयेद्विष्णुमीश्वरं ।

Colophon. इति श्रीनारदीयकृतौ विविधधर्मशास्त्रे दशाधिकारो नामाष्टमोऽध्यायः ।
संवत् १९०४ ।

विषयः । प्रथमाध्याये—वैष्णवधर्मप्रतिपादनं, आचारप्रायश्चित्तं । पञ्चसंस्कारप्रतिपादनञ्च । द्वितीये—पञ्चसंस्कारविधानम् । तृतीये—नानादेवमन्त्रविधानम् । चतुर्थे—आचारलक्षणं नित्यपूजाविधिश्च । पञ्चमे—नैमित्तिकपूजाविधिः । षष्ठे—महोत्सवविधिः प्रायश्चित्तानि च । सप्तमे—नानाविधोत्सवविधिः । अष्टमे—प्रकीर्णकम् ।

No. 366. "हंसदूतम्". Substance country-made paper, 14×4 inches. Folia, 61. Lines, 5 on a page. Extent, 1000 slokas. Character, Bengali. Date ? Place of deposit, Dinajpur, Paṇḍit Kṛṣṇadāsa Smṛtibhūṣaṇa. Verse. Correct.

Beginning. श्रीमुख चरण चतुरतो चक्रधारी विरूप ।
चल चञ्चलाक्षी चरणपद्मपूजितब्रह्मरूप ॥

End. श्रीराधिकाशौरी प्रमोदिनि पीयूषधारावलिम् ।
चरणरजश्चमौ जिनदासभक्तिरसभरा च ॥
तावदीश अभिमविनति रमणाजतसुरीश् ।
श्रीनन्दनन्दनकीर्ती हंसदूतकसुजनीश् ॥

Colophon. इति हंसदूतकं सम्पूर्णम्

विषयः । श्रीकृष्णोपदेशः ।

नामानि । पत्रे ।

नामानि । पत्रे ।

नामानि । पत्र ।